Περιεχόμενα

1. ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΕΙΣ ΜΕ ΤΟΥΣ ΦΟΡΕΙΣ ΚΑΙ ΤΟΝ ΤΟΠΙΚΟ ΠΛΗΘΥΣΜΟ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ «ΕΚ ΤΩΝ ΚΑΤΩ ΠΡΟΣ ΤΑ ΠΑΝΩ» ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ 1
Εισαγωγή 1
1.1. Καταγραφή των ενεργειών διαβούλευσης 2
1.2. Αναλυτική περιγραφή των διαδικασιών διαβούλευσης 4
1.3. Συνοπτική καταγραφή αποτελεσμάτων 12
2. ΑΝΑΛΥΣΗ ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΩΝ ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΜΕΙΟΝΕΚΤΗΜΑΤΩΝ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ (SWOT ΑΝΑΛΥΣΗ) 14
2.1. Φυσικό και ανθρωπογενές περιβάλλον 14
2.2. Κοινωνική και Οικονομική ταυτότητα περιοχής (προφίλ) 17
2.3. Κοινωνικές και τεχνικές υποδομές 18
3. ΣΤΟΧΟΙ ΚΑΙ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΤΟΠΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ 22
3.1. Εισροές στρατηγικού σχεδιασμού 22
3.1.1. Στρατηγική της Ευρωπαϊκής Ένωσης για «έξυπνη, αειφόρο και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη» (ΕΕ 2020) 22
3.1.2. Εταιρικό Σύμφωνο για το Πλαίσιο Ανάπτυξης – ΕΣΠΑ 2014-2020, ... 23
3.1.3. Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης 2014 – 2020 (ΠΑΑ) και κυρίως το Μέτρο 19 αυτού, .. 23
3.1.4. Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Αλιείας και Θάλασσας 2014-2020 και κυρίως η Προτεραιότητα 4 αυτού, ... 24
3.1.5. Στρατηγική της ευρύτερης περιοχής 25
3.1.6. Εθνική στρατηγική για τη Έξυπνη Εξειδίκευση και η Περιφερειακή εξειδίκευση της..... 27
3.1.7. Συμπεράσματα από την αποτύπωση της υφιστάμενης κατάστασης 29
3.1.8. Αποτελέσματα της ανάλυσης SWOT για την προτεινόμενη περιοχή παρέμβασης, ... 30
3.1.9. Αποτελέσματα ενεργειών διαβούλευσης, ... 31
3.2. Στόχοι και στρατηγική του τοπικού προγράμματος 32
3.2.1. Στόχοι 32
3.2.2. Διαμόρφωση στρατηγικής τοπικού προγράμματος 35
3.2.3. Εξειδίκευση στρατηγικής του τοπικού προγράμματος 36
3.3. Συσχετισμός και συνάφεια στρατηγικής τοπικού προγράμματος 38
3.3.1. Συσχετισμός στρατηγικής τοπικού προγράμματος με τους στόχους 38
3.3.2. Συσχετισμός στρατηγικής τοπικού προγράμματος με τα προγράμματα της ευρύτερης περιοχής 40
3.3.3. Συσχετισμός στρατηγικής τοπικού προγράμματος με Εθνικά Προγράμματα 40
3.3.4. Συσχετισμός στρατηγικής τοπικού προγράμματος με τη στρατηγική της Ε.Ε. για την τρέχουσα προγραμματική περίοδο 41
4. ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΔΡΑΣΕΩΝ ΤΟΠΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ 48
4.1. ΔΡΑΣΕΙΣ ΤΟΠΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΟΥ ΕΓΤΑΑ 48
4.1.1 Δράσεις στο πλαίσιο εφαρμογής του υπο-μέτρου 19.2 48
4.1.2 Δράσεις στο πλαίσιο εφαρμογής του υπο-μέτρου 19.3 49
4.1.3. Δράσεις υπο-μέτρου 19.4 50
4.2. ΔΡΑΣΕΙΣ ΤΟΠΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΟΥ ΕΤΘΑ 50
4.2.1 Δράσεις του Μέτρου 4.2: Εφαρμογή της Τοπικής Στρατηγικής Ανάπτυξης (άρθρο 63 Κανονισμού 508/2014) 50

4.2.2 Δράσεις του Μέτρου 4.3: Διαπεριφερειακή - διακρατική συνεργασίας μεταξύ αλιευτικών περιοχών μέσω της δικτύωσης και διάδοσης βέλτιστων πρακτικών (άρθρο 35, παρ. 1 σημ γ. Κανονισμός 1303/2013, άρθρο 64 Κανονισμός 508/2014) 50
4.2.3 Δράσεις του Μέτρου 4.4: Λειτουργικά Έξοδα (άρθρο 35 του Κανονισμού (ΕΕ) 1303/2013, παρ. 1 σημ δ. άρθρο 62 του Κανονισμού (ΕΕ) 508/2014) 50
4.3. Τεκμηρίωση στρατηγικής και εντάσεων ενίσχυσης στις δράσεις του τοπικού προγράμματος 51
4.4. Τεχνικά δελτία δράσεων ΕΓΤΑΑ & ΕΤΘΑ 56
4.4 Τεκμηρίωση συμπληρωματικότητας μεταξύ των δράσεων του τοπικού προγράμματος (ΕΓΤΑΑ και ΕΤΘΑ) 120
4.5 Τεκμηρίωση συμπληρωματικότητας με λοιπές αναπτυξιακές δράσεις στην ευρύτερη περιοχή 120
5. ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΟ ΠΛΑΝΟ 122

Περιεχόμενα Πινάκων

Πίνακας 1: Συγκεντρωτικός Πίνακας Ενεργειών Διαβούλευσης 2
Πίνακας 2: Αναλυτικός Πίνακας ανά ενέργεια διαβούλευσης 4
Πίνακας 3: Συσχέτιση Δράσεων – Ειδικών & γενικών στόχων 43
Πίνακας 4: Συγκεντρωτικός χρηματοδοτικός πίνακας τοπικού προγράμματος 122
Πίνακας 5: Χρηματοδοτική βαρύτητα 123
Πίνακας 6: Συγκεντρωτικός χρηματοδοτικός πίνακας τοπικού προγράμματος ανά έτος (ετήσια δημόσια δαπάνη) 124
Πίνακας 7: Αναλυτικός χρηματοδοτικός πίνακας τοπικού προγράμματος ανά υπομέτρο και δράση (ΕΓΤΑΑ) 125
Πίνακας 8: Αναλυτικός χρηματοδοτικός πίνακας τοπικού προγράμματος ανά μέτρο και δράση (ΕΤΘΑ) . 128

Περιεχόμενα Διαγραμμάτων

Διάγραμμα 1: Συσχέτιση Ειδικών & γενικών στόχων – Άξονες στρατηγικής τοπικού προγράμματος 39
Διάγραμμα 2: Συσχετισμός γενικών & ειδικών στόχων – Δράσεις τοπικού προγράμματος 47
Διάγραμμα 3: Συσχετισμός δράσεων και θεματικών κατευθύνσεων τοπικού προγράμματος 51

1. ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΕΙΣ ΜΕ ΤΟΥΣ ΦΟΡΕΙΣ ΚΑΙ ΤΟΝ ΤΟΠΙΚΟ ΠΛΗΘΥΣΜΟ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ «ΕΚ ΤΩΝ ΚΑΤΩ ΠΡΟΣ ΤΑ ΠΑΝΩ» ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ

Εισαγωγή

Σύμφωνα με την γενική περιγραφή του Μ.19 του Π.Α.Α., η **Τοπική Ανάπτυξη με Πρωτοβουλία Τοπικών Κοινοτήτων** (CLLD), αποτελεί ένα από τα εργαλεία εφαρμογής της Ολοκληρωμένης Χωρικής Ανάπτυξης. Βασισμένη στην προσέγγιση LEADER, είναι μια μέθοδος σχεδιασμού και υλοποίησης τοπικών ολοκληρωμένων αναπτυξιακών στρατηγικών, με τη συμμετοχή των εταίρων σε τοπικό επίπεδο, συμπεριλαμβανομένης της κοινωνίας των πολιτών, των τοπικών οικονομικών και κοινωνικών φορέων, προκειμένου να αντιμετωπισθούν αποτελεσματικά οι οικονομικές, κοινωνικές, περιβαλλοντικές και δημογραφικές προκλήσεις που αντιμετωπίζουν οι αγροτικές περιοχές. Η εκ των κάτω προς τα άνω προσέγγιση, (bottom – up), σχεδιασμού μιας τοπικής στρατηγικής, είναι ένα δοκιμασμένο εργαλείο, που επιβεβαιώνει ότι οι τοπικές κοινότητες έχουν τη δυνατότητα να συνδιαμορφώσουν μια αποτελεσματική, βιώσιμη και «χωρίς αποκλεισμούς» ανάπτυξη με ολοκληρωμένο και πολυτομεακό χαρακτήρα, λαμβάνοντας υπόψη τις αναπτυξιακές πολιτικές των ευρύτερων χωρικών ενοτήτων της Περιφέρειας, της Χώρας αλλά και την Ε.Ε. που να περιλαμβάνει συμμετρικά παρεμβάσεις δημοσίου ή ιδιωτικού χαρακτήρα καθώς και δράσεις διατοπικής και διασυνοριακής συνεργασίας.

Στο πλαίσια αυτά, η Εταιρεία οργάνωσε ολοκληρωμένο σύστημα επικοινωνίας και διαβούλευσης με τους κοινωνικούς εταίρους και το γενικό πληθυσμό που ξεκίνησε από το 2015 με την κατάρτιση του προσωπικού της σε θέματα στρατηγικού και επιχειρησιακού σχεδιασμού και συνεχίστηκε με την εκπόνηση επικοινωνιακού σχεδίου και την υλοποίηση του.
Το σχέδιο συνέβαλε στη διαμόρφωση της στρατηγικής επικοινωνίας, τους στόχους, το κατά περίπτωση στοχοθετούμενο κοινό και τα μέσα επικοινωνίας και περιελάμβανε:

- μια ομάδα εντύπων που διευκόλυναν το δημιουργικό διάλογο με μετρήσιμο τρόπο
- την οργάνωση συναντήσεων διαβούλευσης κατά τρόπο, ώστε να καλύπτεται το σύνολο του γενικού πληθυσμού
- την συνδιοργάνωση συναντήσεων με τους αντιπροσωπευτικότερους φορείς δημόσιων αρχών, οικονομικών και κοινωνικών εταίρων και φορείς που εκπροσωπούν την κοινωνία των πολιτών, συμπεριλαμβανομένων των περιβαλλοντικών εταίρων, κοινωνικών και εθελοντικών οργανώσεων, πολιτιστικών φορέων, τον κόσμο της εργασίας
- την συμπερίληψη στο διάλογο ομάδων από τις πλέον ευάλωτες και περιθωριοποιημένες κοινότητες, οι οποίες αντιμετωπίζουν τον μεγαλύτερο κίνδυνο διακρίσεων ή κοινωνικού αποκλεισμού, όπως τα άτομα με αναπηρία, χρήστες ουσιών και Ρομά.
- Την οργανωμένη και τακτική υποβοήθηση του διαλόγου από τα ΜΜΕ, με δελτία τύπου, άρθρα, συνεντεύξεις, αξιοποίηση των social media

Η εφαρμογή του σχεδίου εξελίχθηκε και υλοποιήθηκε περίπου για διάστημα από το Μάρτιο του τρέχοντος έτους όπου σε εκδήλωση με την παρουσία όλων των τοπικών και περιφερειακών αρχών (Βουλευτές, Περιφερειάρχης, Δήμαρχοι, Μητρόπολη, Επιμελητήρια, Εμπορικοί και επαγγελματικοί Σύλλογοι Πολιτιστικοί Σύλλογοι, Συνεταιρισμοί, Κοιν.Σ.Επ.) και του τοπικού πληθυσμού παρουσιάστηκε και συζητήθηκε το πλαίσιο της διαβούλευσης. Η διαδικασία της διαβούλευσης συνεχίστηκε και μετά την υποβολή του Α΄ φακέλου υποψηφιότητας με συμπληρωματικές συναντήσεις και ολοκληρώθηκε λίγες ημέρες πριν την υποβολή του Β΄ φακέλου, στο πλαίσιο της προσέγγισης της στρατηγικής του προγράμματος με το στόχο για τη «Μεσσηνία 2020».
Ο στόχος για τη Μεσσηνία 2020, στο πλαίσιο των διαβουλεύσεων, ενημερώσεων και συζητήσεων υιοθετεί πρακτικές και ενέργειες για το στόχο Ευρώπη 2020, επιδιώκοντας την έξυπνη και διατηρήσιμη ανάπτυξη, καθώς και την ανάπτυξη χωρίς αποκλεισμούς.

Η κατάρτιση της στρατηγικής στόχευσε στον εντοπισμό των αναγκών για την αντιμετώπιση τοπικών ζητημάτων και τον προσδιορισμό των πεδίων και των τομέων εφαρμογής της καινοτομίας, της εκπαίδευσης και της επίτευξης της ψηφιακής κοινωνίας στην αλυσίδα της παραγωγικής διαδικασίας, για την αποτελεσματική χρήση των πόρων και την ισόρροπη εδαφική ανάπτυξη καθώς και τη μείωση των αρνητικών επιπτώσεων, ενώ η υποστήριξη του ανθρώπινου δυναμικού για την ενίσχυση των δεξιοτήτων και την καταπολέμηση της φτώχειας, συμβάλλουν στη διατήρηση της οικονομικής δραστηριότητας και στη συνέχιση της λειτουργίας των τοπικών κοινωνιών, που κινδυνεύουν με εγκατάλειψη.

Στους παρακάτω πίνακες αποτυπώνονται αναλυτικά οι ενέργειες διαβούλευσης και ενημέρωσης καθώς επίσης και η καταγραφή συμμετοχής των φορέων της περιοχής, ενώ στο παράρτημα του παρόντος επισυνάπτεται το σχετικό υλικό.

1.1. Καταγραφή των ενεργειών διαβούλευσης

Πίνακας 1: Συγκεντρωτικός Πίνακας Ενεργειών Διαβούλευσης

Ημερομηνία διεξαγωγής	Τόπος διεξαγωγής	Είδος Φορέων που συμμετείχαν	Αριθμός συμμετεχόντων	Αντικείμενο Διαβούλευσης
28 Μαρτίου 2016	Αμφιθέατρο "Αλεξ. Κουμουνδούρος", Δήμου Καλαμάτας Π.Ε. Μεσσηνίας	Βουλευτές Περιφερειάρχης, 6 Δήμοι, Μητρόπολη, Επιμελητήρια, Εμπορικοί και επαγγελματικοί Σύλλογοι Πολιτιστικοί Σύλλογοι, Συνεταιρισμοί, Κοιν.Σ.Επ., Τοπικός Πληθυσμός	101	Επίσημη έναρξη διαβούλευσης Γενική ενημερωτική συνάντηση
29 Μαρτίου 2016 13:00	Γραφείο Προέδρου Τ.Ε.Ι. Πελοποννήσου.	ΤΕΙ Πελοποννήσου Δημόσιων συμφερόντων	6	Εισαγωγή καινοτομίας Στρατηγική προγράμματος Συνεργασία & υποστήριξη φορέων
04 Απριλίου 2016 11:00	Έδρα φορέα ΑΝ.ΜΕΣ.Α.Ε. ΟΤΑ	Κοινωνικοί φορείς, Φορείς Δημοσίων συμφερόντων	7	Προώθηση της Κοινωνικής Ένταξης & καταπολέμηση της φτώχειας
05 Απριλίου 2016 11.00	Έδρα Περιφερειακής Ενότητας Μεσσηνίας	Φορείς Αγροτικής Οικονομίας και Αλιείας Δημόσιων συμφερόντων	3	Στρατηγική προγράμματος Π.Α.Α. και ΕΤΘΑ
05 Απριλίου 2016 12:30	Στην έδρα της Ε.Α.Σ. Μεσσηνίας	ΣΥΚΙΚΗ, Ένωση Αγροτικών Συνεταιρισμών Μεσσηνίας Ιδιωτικών συμφερόντων	5	Στρατηγική προγράμματος
05 Απριλίου 2016 14:00	Στην έδρα των φορέων	Νομαρχιακό Τμήμα Α.Δ.Ε.Δ.Υ., Εργατικό Κέντρο Καλαμάτας Δημόσιων συμφερόντων	3	Ο κόσμος της εργασίας
06 Απριλίου 2016 10:00	Έδρα φορέα ΑΝ.ΜΕΣ.Α.Ε. Ο.Τ.Α.	Διακριτές κοινωνικές ομάδες και ίσες ευκαιρίες Δημόσιων και ιδιωτικών συμφερόντων	4	Ίσες ευκαιρίες, Κοινωνική ένταξη και συνοχή
06 Απριλίου 2016 12:30	Έδρα φορέα ΑΝ.ΜΕΣ.Α.Ε. Ο.Τ.Α.	ΓΕΩΤΕΕ, Εμπορικός Σύλλογος, Επιμελητήριο, Οικονομικό Επιμελητήριο, Τεχνικό Επιμελητήριο Δημόσιων και ιδιωτικών συμφερόντων	5	Διαβούλευση, Διαμορφώνοντας την τοπική οικονομία Στρατηγική προγράμματος
09 Απριλίου 2016	Πνευματικό Κέντρο "Μαρία Κάλλας", Μελιγαλά, Δήμος Οιχαλίας	Δήμος, Τοπικός Πληθυσμός	35	Περιοχή εφαρμογής προγράμματος Π.Α.Α., διαμόρφωση τοπικής στρατηγικής

Ημερομηνία διεξαγωγής	Τόπος διεξαγωγής	Είδος Φορέων που συμμετείχαν	Αριθμός συμμετεχόντων	Αντικείμενο Διαβούλευσης
11 Απριλίου 2016 11:00	Έδρα φορέα ΑΝ.ΜΕΣ.Α.Ε. Ο.Τ.Α.	Κοινωνική Επιχειρηματικότητα Δημόσιων και ιδιωτικών συμφερόντων	5	Κοινωνική Επιχειρηματικότητα
11 Απριλίου 2016 13:00	Έδρα του Τμήματος Ιστορίας, Αρχαιολογίας και Διαχείρισης Πολιτισμικών Πόρων του Πανεπιστήμιου Πελοποννήσου	Ερευνητικός φορέας, Εκπαιδευτικό ίδρυμα Δημόσιων συμφερόντων	5	Στρατηγική τοπικού προγράμματος, συνεργασία και υποστήριξη μεταξύ των φορέων. Μεταφορά καινοτομίας
11 Απριλίου 2016 18:00	Έδρα φορέα ΑΝ.ΜΕΣ.Α.Ε. Ο.Τ.Α.	Πολιτιστικοί Σύλλογοι και Φορείς Δημόσιων και ιδιωτικών συμφερόντων	28	Πολιτιστική Δημιουργία Διαβούλευση Στρατηγική προγράμματος
12 Απριλίου 2016 11:00	Έδρα φορέα ΑΝ.ΜΕΣ.Α.Ε. Ο.Τ.Α.	Περιβαλλοντικοί Σύλλογοι Δημόσιων και ιδιωτικών συμφερόντων	5	Περιβάλλον και Αειφορία
12 Απριλίου 2016 12:30	Έδρα φορέα ΑΝ.ΜΕΣ.Α.Ε. Ο.Τ.Α.	Αλιευτικοί Σύλλογοι	2	Περιοχή εφαρμογής προγράμματος ΕΤΘΑ, διαμόρφωση τοπικής αλιευτικής στρατηγικής
12 Απριλίου 2016	Παλιό Γυμνάσιο Πύλου, Δήμος Πύλου Νέστορος	Δήμος, Τοπικός Πληθυσμός	42	Περιοχή εφαρμογής προγράμματος Π.Α.Α. & ΕΤΘΑ, διαμόρφωση τοπικής στρατηγικής
13 Απριλίου 2016 10:30	Έδρα φορέα ΑΝ.ΜΕΣ.Α.Ε. Ο.Τ.Α.	Στελέχη Ο.Τ.Α. Δήμος Δυτικής Μάνης, Δήμος Μεσσήνης, Δήμος Καλαμάτας, Δήμος Πύλου, ΔΕΥΑ Πύλου, Διεύθυνση Δασών Μεσσηνίας, Δήμος Οιχαλίας Δημόσιων συμφερόντων	12	Διαμόρφωση στρατηγικής. Οργάνωση υλοποίησης
13 Απριλίου 2016	Φιλοσοφικό Κέντρο Δήμου Μεσσήνης	Δήμος, τοπικός Πληθυσμός	27	Περιοχή εφαρμογής προγράμματος Π.Α.Α. & ΕΤΘΑ, διαμόρφωση τοπικής στρατηγικής
18 Απριλίου 2016	Καρδαμύλη Δήμου Δυτικής Μάνης	Δήμος, τοπικός Πληθυσμός	21	Περιοχή εφαρμογής προγράμματος Π.Α.Α. & ΕΤΘΑ, διαμόρφωση τοπικής στρατηγικής
20 Απριλίου 2016	Κορώνη Δήμου Πύλου Νέστορος	Δήμος, τοπικός Πληθυσμός	16	Περιοχή εφαρμογής προγράμματος Π.Α.Α. & ΕΤΘΑ, διαμόρφωση τοπικής στρατηγικής
23 Απριλίου 2016	Κυπαρισσία Δήμου Τριφυλίας	Δήμος, τοπικός Πληθυσμός	11	Περιοχή εφαρμογής προγράμματος Π.Α.Α. & ΕΤΘΑ, διαμόρφωση τοπικής στρατηγικής
24 Απριλίου 2016	Αρφαρά Δήμου Καλαμάτας	Δήμος, τοπικός Πληθυσμός	13	Περιοχή εφαρμογής προγράμματος Π.Α.Α., διαμόρφωση τοπικής στρατηγικής
24 Ιουνίου 2016 11:00	Έδρα φορέα ΑΝ.ΜΕΣ.Α.Ε. Ο.Τ.Α.	Αγροτικοί Συνεταιρισμοί, Ιδιωτικών Συμφερόντων	4	Αγροτικοί συνεταιρισμοί – Αξιοποίηση τοπικού προγράμματος
24 Ιουνίου 2016	Γαργαλιάνοι Δήμου Τριφυλίας Μπρίσκειος Δημοτική βιβλιοθήκη	Δήμος, Τοπικός Πληθυσμός	14	Περιοχή εφαρμογής προγράμματος Π.Α.Α. & ΕΤΘΑ, διαμόρφωση τοπικής στρατηγικής

Ημερομηνία διεξαγωγής	Τόπος διεξαγωγής	Είδος Φορέων που συμμετείχαν	Αριθμός συμμετεχόντων	Αντικείμενο Διαβούλευσης
29 Ιουνίου 2016	Μεγαλόπολη	Αναπτυξιακές Εταιρείες Περιφέρειας Πελοποννήσου	7	Καθορισμός περιοχών παρέμβασης τοπικών προγραμμάτων και συνεργασίες των Ο.Τ.Δ. της Περιφέρειας Πελοποννήσου στο πλαίσιο του Προγράμματος CLLD / LEADER 2014 – 2020
29 Ιουνίου 2016	Γραφείο Προέδρου Τ.Ε.Ι. Πελοποννήσου	ΤΕΙ Πελοποννήσου Δημόσιων συμφερόντων	6	Υπογραφή πρωτοκόλλου συνεργασίας
29 Αυγούστου	Έδρα φορέα ΑΝ.ΜΕΣ.Α.Ε. Ο.Τ.Α.	Δ/νση Δασών Δημόσιων συμφερόντων	2	Διαμόρφωση τοπικής στρατηγικής δασών
29 Αυγούστου	Δ/νση Γεωργίας Κυπαρισσίας	Δ/νση Γεωργίας, Τμήμα Αλιείας, Αλιευτικός Σύλλογος Δημόσιων/ Ιδιωτικών Συμφερόντων	3	Διαμόρφωση τοπικής αλιευτικής στρατηγικής

1.2. Αναλυτική περιγραφή των διαδικασιών διαβούλευσης

Πίνακας 2: Αναλυτικός Πίνακας ανά ενέργεια διαβούλευσης

Είδος ενέργειας (π.χ. ημερίδα, σύσκεψη)	Γενική ενημερωτική συνάντηση -Σύσκεψη	
Ημερομηνία διεξαγωγής	29 Μαρτίου 2016 18.30	
Ομάδα/ες στόχος	Τοπικός Πληθυσμός	
Αριθμός συμμετεχόντων	101	
Φορείς που συμμετείχαν	**Είδος φορέων**	**Συμμετέχοντες**
Μητρόπολη Μεσσηνίας	Δημόσιων συμφερόντων	2
Περιφέρεια Πελοποννήσου	Δημόσιων συμφερόντων	Περιφερειάρχης, 2 Αντιπεριφερειάρχες
Δήμαρχοι	Δημόσιων συμφερόντων	6 (των 6 Δήμων της Π.Ε. Μεσσηνίας)
Επιμελητήρια	Δημόσιων συμφερόντων	5
Εμπορικοί και Επαγγελματικοί Σύλλογοι	Δημόσιων συμφερόντων	11
Β' θμιες Συν/κες Οργανώσεις	Ιδιωτικών συμφερόντων	2
	Γενικός Πληθυσμός	73
Συμπεράσματα / Αποτελέσματα	Έγινε ενημέρωση για το πλαίσιο του νέου προγράμματος, τους ρόλους των εμπλεκόμενων υπηρεσιών, την ανάγκη συνδιαμόρφωσης της τοπικής στρατηγικής, με τη συμμετοχή των ενδιαφερομένων φορέων και πληθυσμού και απαντήθηκαν δεκάδες ερωτήσεις κοινού. Από φορείς κατατέθηκαν απόψεις με στόχο την ενσωμάτωση τους στη νέα στρατηγική.	

Είδος ενέργειας (π.χ. ημερίδα, σύσκεψη)	Σύσκεψη	
Ημερομηνία διεξαγωγής	29 Μαρτίου 2016 13:00	
Ομάδα/ες στόχος	Ερευνητικοί φορείς	
Αριθμός συμμετεχόντων	6	
Φορείς που συμμετείχαν	**Είδος φορέων**	**Συμμετέχοντες**
ΤΕΙ Πελοποννήσου	Δημόσιων συμφερόντων	3
ΑΝ.ΜΕΣ.Α.Ε. Ο.Τ.Α.	Δημόσιων συμφερόντων	3
Συμπεράσματα / Αποτελέσματα	Τονίστηκε η δυνατότητα της περιοχής παρέμβασης για παραγωγή ποιοτικών και καινοτόμων αγροτικών προϊόντων -με την υποστήριξη της επιστημονικής έρευνας- δημιουργώντας προστιθέμενη αξία σε ένα διευρυμένο κοινωνικό σύνολο. Προσδιορίστηκαν ενότητες για οριζόντια μεταφορά καινοτομίας σε Μ.Μ. επιχειρήσεις του αγροδιατροφικού τομέα. Προϋποθέσεις για συνεργασία των δύο φορέων.	

Είδος ενέργειας (π.χ. ημερίδα, σύσκεψη)	Σύσκεψη
Ημερομηνία διεξαγωγής	04 Απριλίου 2016, 11:00
Ομάδα/ες στόχος	Κοινωνικοί φορείς- Προώθηση Κοινωνικής Ένταξης& καταπολέμησής της Φτώχιας
Αριθμός συμμετεχόντων	7

Φορείς που συμμετείχαν	Είδος φορέων	Συμμετέχοντες
Επιτροπή Κοινωνικής Μέριμνας, Υγείας, Αλληλεγγύης, Εθελοντισμού, Δήμου Δυτικής Μάνης	Δημόσιων συμφερόντων	1
Κοινωφελής Επιχείρηση Δήμου Μεσσήνης	Δημόσιων συμφερόντων	1
Δημοτική Επιχείρηση Φάρις Δήμου Καλαμάτας	Δημόσιων συμφερόντων	1
ΚΕΑΔΗ Μεσσήνης	Δημόσιων συμφερόντων	1
Κοινωνική Επιχείρηση Δήμου Οιχαλίας	Δημόσιων συμφερόντων	1
Συμπεράσματα / Αποτελέσματα	Μέσα από τη σύσκεψη αναδείχθηκε η μεγάλη ανάγκη για ενσωμάτωση στο πρόγραμμα της υλοποίησης κοινωνικών δράσεων για την επίτευξη κοινωνικής συνοχής και την καταπολέμηση της φτώχειας. Υποστήριξη των δράσεων μέσα και από το ΠΕΠ Πελοποννήσου.	

Είδος ενέργειας (π.χ. ημερίδα, σύσκεψη)	Σύσκεψη	
Ημερομηνία διεξαγωγής	05 Απριλίου 2016, 11:00	
Ομάδα/ες στόχος	Φορείς Αγροτικής Οικονομίας	
Αριθμός συμμετεχόντων	3	
Φορείς που συμμετείχαν	**Είδος φορέων**	**Συμμετέχοντες**
Δ/ντής Δ/νσης Αγροτικής Οικονομίας Μεσσηνίας Π.Ε. Μεσσηνίας	Δημόσιων συμφερόντων	1
Τμήμα Αλιείας Π.Ε. Μεσσηνίας	Δημόσιων συμφερόντων	1
Δ/ντής Δ/νσης Αγροτικής Οικονομίας Τριφυλίας	Δημόσιων συμφερόντων	1
Συμπεράσματα / Αποτελέσματα	Έγινε αμοιβαία ενημέρωση για τις δραστηριότητες των Δ/νσεων, για τα ενδιαφέροντα του αγροτικού κόσμου και των αλιέων με βάση τα αιτήματα που κατατίθενται στις υπηρεσίες της Περιφέρειας. Εντοπίστηκαν κενά και τομείς που θα μπορούσε να κατευθυνθεί η νέα στρατηγική του τοπικού προγράμματος	

Είδος ενέργειας (π.χ. ημερίδα, σύσκεψη)	Σύσκεψη	
Ημερομηνία διεξαγωγής	05 Απριλίου 2016, 12.30	
Ομάδα/ες στόχος	Συνεταιριστικές Οργανώσεις Αγροτικής Οικονομίας	
Αριθμός συμμετεχόντων	3	
Φορείς που συμμετείχαν	**Είδος φορέων**	**Συμμετέχοντες**
ΣΥΚΙΚΗ	Ιδιωτικών συμφερόντων	2
Ένωση Αγροτικών Συν/σμών Μεσσηνίας	Ιδιωτικών συμφερόντων	3
Συμπεράσματα / Αποτελέσματα	Έγινε ενημέρωση για τις δραστηριότητες των 2 Β' θμιων Συνεταιριστικών Οργανώσεων, τις προσπάθειες και την ένταξη ορισμών πρωτοβουλιών τους στη στρατηγική του νέου προγράμματος. Εντοπίστηκαν τομείς με πλεονάζουσα υποδομή και τομείς της μεταποίησης με ελλείψεις. Συζητήθηκε και διαμορφώθηκε το πλαίσιο για τη δυνατότητα ενίσχυσης νέων καλλιεργειών και νέων καλλιεργητικών μεθόδων, κατάρτισης και συνδιαμόρφωσης του νέου στρατηγικού σχεδίου. Καταγράφηκαν αναλυτικά τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι συνεταιρισμοί αλλά και οι μεγάλες δυνατότητες της περιοχής παρέμβασης για παραγωγή ποιοτικών και καινοτόμων αγροτικών προϊόντων. Αναδείχθηκε πώς μπορεί να συμβάλλει θετικά η υποστήριξη της επιστημονικής έρευνας στην παραγωγή προϊόντων και να δημιουργήσει προστιθέμενη αξία	

Είδος ενέργειας (π.χ. ημερίδα, σύσκεψη)	Σύσκεψη	
Ημερομηνία διεξαγωγής	05 Απριλίου 2016, 14:00	
Ομάδα/ες στόχος	Εργαζόμενοι Δημόσιου και Ιδιωτικού Τομέα	
Αριθμός συμμετεχόντων	3	
Φορείς που συμμετείχαν	**Είδος φορέων**	**Συμμετέχοντες**
Νομαρχιακό τμήμα ΑΔΕΔΥ	Δημόσιων συμφερόντων	1

Ε.Κ.Κ. (Εργατικό Κέντρο Καλαμάτας)	Δημόσιων συμφερόντων	2
Συμπεράσματα/ Αποτελέσματα	Επισημάνθηκε ότι δεν έχει νόημα η διαμόρφωση οποιασδήποτε στρατηγικής χωρίς τη στήριξη των συμφερόντων των εργαζομένων. Κατατέθηκαν προτάσεις για προγράμματα κατάρτισης εργαζομένων, ιδιαίτερα του Δημόσιου τομέα και προτάσεις διαμόρφωσης ενιαίας στρατηγικής προώθησης του ονόματος της Μεσσηνίας ως τόπου πιστοποιημένων προϊόντων.	

Είδος ενέργειας (π.χ. ημερίδα, σύσκεψη)	Σύσκεψη	
Ημερομηνία διεξαγωγής	06 Απριλίου 2016, 10:00	
Ομάδα/ες στόχος	Διακριτές Κοινωνικές Ομάδες & Ίσες ευκαιρίες	
Αριθμός συμμετεχόντων	4	
Φορείς που συμμετείχαν	**Είδος φορέων**	**Συμμετέχοντες**
ΚΕΘΕΑ	Δημόσιων συμφερόντων	1
Σύλλογος: "Η υπομονή"	Δημόσιων συμφερόντων	1
Ελληνικός Ερυθρός Σταυρός	Δημόσιων συμφερόντων	1
Σύλλογος Αυτισμού Κ.Ε.Δ.Δ.Υ.	Δημόσιων συμφερόντων	1
Συμπεράσματα / Αποτελέσματα	Ιδιαίτερα σημαντική η ανάγκη για κοινωνική συνοχή, υποστήριξη ευαίσθητων κοινωνικά ομάδων και δράσεις καταπολέμησης της φτώχειας. Προοπτικές Κοινωνικής Οικονομίας για την επίτευξη των παραπάνω. Αναδείχθηκαν και κατατέθηκε πρόταση για τη δημιουργία κοινωνικού Συνεταιρισμού, ως δομής προώθησης της απασχόλησης σε λειτουργικά μέλη διακριτών ομάδων	

Είδος ενέργειας (π.χ. ημερίδα, σύσκεψη)	Σύσκεψη	
Ημερομηνία διεξαγωγής	06 Απριλίου 2016, 12:30	
Ομάδα/ες στόχος	Τεχνικοί- Οικονομικοί Φορείς	
Αριθμός συμμετεχόντων	5	
Φορείς που συμμετείχαν	**Είδος φορέων**	**Συμμετέχοντες**
Γ.Ε.Ω.Τ.Ε.Ε. Παράρτημα Πελοποννήσου - Δυτ. Ελλάδας	Δημόσιων συμφερόντων	1
Εμπορικός Σύλλογος Καλαμάτας	Ιδιωτικών συμφερόντων	1
Επιμελητήριο Μεσσηνίας	Ιδιωτικών συμφερόντων	1
Οικονομικό Επιμελητήριο Ελλάδας 11ο Περιφερειακό Τμήμα	Δημόσιων και ιδιωτικών συμφερόντων	1
Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδας Τμήμα Πελοποννήσου	Δημόσιων και ιδιωτικών συμφερόντων	1
Συμπεράσματα/ Αποτελέσματα	Αναπτυξιακή προοπτική της περιοχής παρέμβασης. Ανάγκη για δημιουργία ενός ισχυρού, ανταγωνιστικού και βιώσιμου αγροδιατροφικού συστήματος. Στόχευση σε διασύνδεση τομέων και οικονομικών παραγόντων και υποστήριξη της τοπικής επιχειρηματικότητας. Όλα αυτά οφείλουν να συμπεριληφθούν στους στόχους του νέου προγράμματος	

Είδος ενέργειας (π.χ. ημερίδα, σύσκεψη)	Σύσκεψη	
Ημερομηνία διεξαγωγής	9 Απριλίου 2016, 18.30	
Ομάδα/ες στόχος	Τοπικός Πληθυσμός	
Αριθμός συμμετεχόντων	35	
Φορείς που συμμετείχαν	**Είδος φορέων**	**Συμμετέχοντες**
Αντιπεριφερειάρχης Μεσσηνίας	Δημόσιων συμφερόντων	1
Δήμαρχος Οιχαλίας, Δημοτικοί και Τοπικοί Σύμβουλοι	Δημόσιων συμφερόντων	11
Συμπεράσματα/ Αποτελέσματα	Ενημέρωση - διαβούλευση με τον πληθυσμό του Δήμου Οιχαλίας. Διαμόρφωση στρατηγικής με έμφαση στις ορεινές και μειονεκτικές περιοχές της Π.Ε. Μεσσηνίας	

Είδος ενέργειας (π.χ. ημερίδα, σύσκεψη)	Σύσκεψη
Ημερομηνία διεξαγωγής	11 Απριλίου 2016, 11:00

Ομάδα/ες στόχος	Φορείς κοινωνικής οικονομίας	
Αριθμός συμμετεχόντων	5	
Φορείς που συμμετείχαν	**Είδος φορέων**	**Συμμετέχοντες**
Κοιν.Σ.Επ. Κηπ. Φυτείας	Δημόσιων και ιδιωτικών συμφερόντων	2
Κοιν.Σ.Επ. Ρέκτης	Δημόσιων και ιδιωτικών συμφερόντων	2
ΦΙΛΟΕΡΓΟΣ	Δημόσιων και ιδιωτικών συμφερόντων	1
Συμπεράσματα/ Αποτελέσματα	Βασική συνθήκη για την ανάπτυξη της περιοχή παρέμβασης η υλοποίηση κοινωνικών δράσεων για την επίτευξη κοινωνικής συνοχής και την καταπολέμηση της φτώχειας και η υποστήριξη των φορέων Κοινωνικής Οικονομίας. Σημαντική προτεραιότητα η βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης και ποιότητας ζωής του τοπικού πληθυσμού	

Είδος ενέργειας (π.χ. ημερίδα, σύσκεψη)	Σύσκεψη	
Ημερομηνία διεξαγωγής	11 Απριλίου 2016 13:00	
Ομάδα/ες στόχος	Ερευνητικοί φορείς	
Αριθμός συμμετεχόντων	5	
Φορείς που συμμετείχαν	**Είδος φορέων**	**Συμμετέχοντες**
Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου, Τμήμα ιστορίας, Αρχαιολογίας και Διαχείρισης Πολιτισμικών Πόρων	Δημόσιων συμφερόντων	2
ΑΝ.ΜΕΣ.ΑΕ. Ο.Τ.Α.	Δημόσιων συμφερόντων	3
Συμπεράσματα / Αποτελέσματα	Εντοπίστηκαν σημεία, ενότητες και τμήματα συνεργασίας των δύο φορέων στην υλοποίηση του προγράμματος. Προσδιορίστηκαν θέματα στρατηγικής που αφορούν και τη συμμετοχή του Πανεπιστημίου αφού η ανάδειξη των πολιτισμικών πόρων της περιοχής και η ενσωμάτωσης τους στις τουριστικές υπηρεσίες αποτελεί βασικό άξονα της νέας στρατηγικής. Προϋποθέσεις για συνεργασία των δύο φορέων μέσω προώθησης πρωτοκόλλου συνεργασίας. Συναντίληψη και κοινές πρωτοβουλίες κατά τη διάρκεια υλοποίησης του νέου προγράμματος.	

Είδος ενέργειας (π.χ. ημερίδα, σύσκεψη)	Σύσκεψη	
Ημερομηνία διεξαγωγής	11 Απριλίου 2016, 18:00	
Ομάδα/ες στόχος	Πολιτιστικοί φορείς	
Αριθμός συμμετεχόντων	28	
Φορείς που συμμετείχαν	**Είδος φορέων**	**Συμμετέχοντες**
Πολιτιστικός σύλλογος Καρβελίου	Δημόσιων συμφερόντων	1
Σύλλογος Νεδουσαίων	Δημόσιων συμφερόντων	1
Πολιτιστικός σύλλογος Αλαγονίων	Δημόσιων συμφερόντων	1
Σύλλογος Λαδαίων	Δημόσιων συμφερόντων	1
Πολιτιστικός Σύλλογος Ζαρνάτα	Δημόσιων συμφερόντων	1
Μορφωτικός Σύλλογος Πολύλοφου	Δημόσιων συμφερόντων	1
Πολιτιστικός Σύλλογος Κιτριών	Δημόσιων συμφερόντων	1
Πολιτιστικός Σύλλογος "Οι φίλοι της Μεσσήνης"	Δημόσιων συμφερόντων	2
Πολιτιστικός Σύλλογος Λεΐκων	Δημόσιων συμφερόντων	1
Πολιτιστικός Σύλλογος Ανάληψης	Δημόσιων συμφερόντων	1
Κοιν.Σ.Επ. Ρέκτης	Δημόσιων συμφερόντων	1
Δημοτική Επιχείρησης Φάρις Δήμου Καλαμάτας	Δημόσιων συμφερόντων	4
Σύλλογος Αγ. Φλώρου	Δημόσιων συμφερόντων	1
Πολιτιστικός Σύλλογος Πηδήματος	Δημόσιων συμφερόντων	1
Μορφωτικός Σύλλογος Γαργαλιάνων	Δημόσιων συμφερόντων	1
Σύλλογος Φιλοπρόοδων Φιλιατρών	Δημόσιων συμφερόντων	1
Πολιτιστικός Μαραθούπολης	Δημόσιων συμφερόντων	1
Κοινωνική Επιχείρηση Δ. Τριφυλίας	Δημόσιων συμφερόντων	2

Δήμος Καλαμάτας	Δημόσιων συμφερόντων	1
Πολιτιστικός Σύλλογος Μουζακίου	Δημόσιων συμφερόντων	1
Δρόμοι της Ελιάς- Πολιτιστικό Όργανο	Δημόσιων συμφερόντων	1
Φεστιβάλ "Μεσσηνίας Όψεις"	Δημόσιων συμφερόντων	1
Συμπεράσματα/ Αποτελέσματα	Το πολιτιστικό κεφάλαιο της περιοχής παρέμβασης είναι ιδιαίτερα ενεργό και τονίστηκε η ανάγκη στήριξης των φορέων αυτών και του έργου τους, τόσο σε επίπεδο εκδηλώσεων όσο και σε επίπεδο υποδομών. Επιπρόσθετα τονίστηκε η σημασία συνεργασίας των πολιτιστικών φορέων της περιοχής στα πλαίσια με το Καλαμάτα 21. Σημαντικό ήταν το ενδιαφέρον των φορέων για την ανάδειξη των περιοχών ιδιαίτερου φυσικού περιβάλλοντος, δημιουργία μονοπατιών και γενικότερα διαδρομών είτε πεζοπορικών είτε πολιτιστικών, αλλά και άλλων ενεργειών που αναλυτικά αποτυπώθηκαν σε έντυπα. Τέλος, τονίστηκε η ανάγκη των φορέων για ενέργειες κατάρτισης ούτως ώστε να είναι ικανοί και έτοιμοι να υλοποιήσουν προγράμματα χρηματοδότησης.	

Είδος ενέργειας (π.χ. ημερίδα, σύσκεψη)	Σύσκεψη	
Ημερομηνία διεξαγωγής	12 Απριλίου 2016, 11:00	
Ομάδα/ες στόχος	Περιβάλλον & Αειφορία	
Αριθμός συμμετεχόντων	5	
Φορείς που συμμετείχαν	**Είδος φορέων**	**Συμμετέχοντες**
Ορειβατικός σύλλογος Καλαμάτας	Δημόσιων συμφερόντων	3
Φίλοι Ταϋγέτου	Δημόσιων συμφερόντων	2
Συμπεράσματα / Αποτελέσματα	Τονίστηκε το πλούσιο περιβαλλοντικό κεφάλαιο της περιοχής παρέμβασης και η ανάγκη προσέγγισης καλών πρακτικών για την αειφόρο ανάπτυξη της περιοχής. Επιπρόσθετα η σύσκεψη κατέληξε στην ανάγκη ενίσχυσης δράσεων περιβαλλοντικού χαρακτήρα, ως βασικού στοιχείου της νέας στρατηγικής. (περιπατητικός, ορειβατικός τουρισμός, κ.λπ.)	

Είδος ενέργειας (π.χ. ημερίδα, σύσκεψη)	Σύσκεψη	
Ημερομηνία διεξαγωγής	12 Απριλίου 2016, 12:30	
Ομάδα/ες στόχος	Αλιευτικοί Σύλλογοι	
Αριθμός συμμετεχόντων	2	
Φορείς που συμμετείχαν	**Είδος φορέων**	**Συμμετέχοντες**
Αλιευτικός Σύλλογος Δυτικής Μάνης	Ιδιωτικών συμφερόντων	1
Σύλλογος Επαγγελματιών Αλιέων Παράκτιας Αλιείας περιοχής του Δήμου Τριφυλίας	Ιδιωτικών συμφερόντων	1
Συμπεράσματα / Αποτελέσματα	Έγινε προσπάθεια για τον προσδιορισμό της περιοχής παρέμβασης για την αλιεία με βάση τα όρια της πρόσκλησης και τις δράσεις που θα ενδιέφεραν την αλιευτική κοινότητα. Εντοπίστηκαν οι άξονες και η τοπική στρατηγική ανάπτυξης της παράκτιας αλιείας, η αξιοποίηση των εγκαταστάσεων της Γιάλοβας για ήπιες μορφές αναψυχικών οικοτουριστικών δράσεων (ψάρεμα, περιήγηση, παρατήρηση) και εμπλουτισμό των αλιευμάτων	

Είδος ενέργειας (π.χ. ημερίδα, σύσκεψη)	Σύσκεψη	
Ημερομηνία διεξαγωγής	12 Απριλίου 2016, 18.30	
Ομάδα/ες στόχος	Τοπικός Πληθυσμός	
Αριθμός συμμετεχόντων	42	
Φορείς που συμμετείχαν	**Είδος φορέων**	**Συμμετέχοντες**
Δήμαρχος Πύλου Νέστορος, Δημοτικοί και Τοπικοί Σύμβουλοι	Δημόσιων συμφερόντων	7
Συμπεράσματα/ Αποτελέσματα	Ενημέρωση - διαβούλευση (Πύλος) με τον πληθυσμό του Δήμου Πύλου Νέστορος. Διαμόρφωση στρατηγικής για την αγροτική Οικονομία και την αλιευτική κοινότητα. Κατάθεση προτάσεων στρατηγικής και επενδύσεων	

Είδος ενέργειας (π.χ. ημερίδα, σύσκεψη)	Σύσκεψη
Ημερομηνία διεξαγωγής	13 Απριλίου 2016, 10:30
Ομάδα/ες στόχος	ΟΤΑ - υπηρεσίες

Αριθμός συμμετεχόντων	12	
Φορείς που συμμετείχαν	**Είδος φορέων**	**Συμμετέχοντες**
Δήμος Δυτικής Μάνης	Ο.Τ.Α. Δημόσιων συμφερόντων	1
Δήμος Μεσσήνης	Ο.Τ.Α. Δημόσιων συμφερόντων	3
Δήμος Καλαμάτας	Ο.Τ.Α. Δημόσιων συμφερόντων	4
ΔΕΥΑ Πύλου	Ν.Π.Δ.Δ. Δημόσιων συμφερόντων	1
Δήμος Πύλου Νέστου	Ο.Τ.Α. Δημόσιων συμφερόντων	1
Δ/νση Δασών Μεσσηνίας	Ν.Π.Δ.Δ. Δημόσιων συμφερόντων	1
Δήμος Οιχαλίας	Ο.Τ.Α. Δημόσιων συμφερόντων	1
Συμπεράσματα / Αποτελέσματα	Τονίστηκε η σημαντικότητα ωρίμανσης έργων και συζητήθηκαν αδυναμίες και προβλήματα που συνέβαλλαν σε χαμηλή ανταπόκριση ωρίμανσης ενεργειών από τους φορείς κατά τη διάρκεια της προηγούμενης προγραμματικής. Οι εκπρόσωποι των Δήμων τόνισαν την ανάγκη ενίσχυσης των δημόσιων υποδομών και την ανάγκη για προώθηση της συμμετοχής, της συνεργασίας, της δικτύωσης και της ανταλλαγής τεχνογνωσίας μεταξύ διαφορετικών περιοχών και φορέων.	

Είδος ενέργειας (π.χ. ημερίδα, σύσκεψη)	Σύσκεψη	
Ημερομηνία διεξαγωγής	13 Απριλίου 2016, 18.30	
Ομάδα/ες στόχος	Τοπικός Πληθυσμός	
Αριθμός συμμετεχόντων	27	
Φορείς που συμμετείχαν	**Είδος φορέων**	**Συμμετέχοντες**
Αντιπεριφερειάρχης Μεσσηνίας	Δημόσιων συμφερόντων	1
Αντιδήμαρχοι Μεσσήνης, Δημοτικοί και Τοπικοί Σύμβουλοι	Δημόσιων συμφερόντων	7
Συμπεράσματα/ Αποτελέσματα	Ενημέρωση – διαβούλευση (Μεσσήνη) με τον πληθυσμό του Δήμου Μεσσήνης. Διαμόρφωση στρατηγικής για την Αγροτική Οικονομία και την αλιευτική κοινότητα. Κατάθεση προτάσεων στρατηγικής και επενδύσεων. Εντοπισμός ενδιαφέροντος για τον αρχαιολογικό χώρο της Μεσσήνης και την ένταξη του στο ενιαίο σχέδιο ανάπτυξης.	

Είδος ενέργειας (π.χ. ημερίδα, σύσκεψη)	Σύσκεψη	
Ημερομηνία διεξαγωγής	18 Απριλίου 2016, 18.30	
Ομάδα/ες στόχος	Τοπικός Πληθυσμός	
Αριθμός συμμετεχόντων	21	
Φορείς που συμμετείχαν	**Είδος φορέων**	**Συμμετέχοντες**
Δήμαρχος, Αντιδήμαρχοι Δήμου Δυτικής Μάνης, Δημοτικοί και Τοπικοί Σύμβουλοι	Δημόσιων συμφερόντων	5
Συμπεράσματα/ Αποτελέσματα	Ενημέρωση – διαβούλευση (Καρδαμύλη) με τον πληθυσμό του Δήμου Δυτικής Μάνης. Οριστικοποίηση περιοχή παρέμβασης, διαμόρφωση στρατηγικής για την αγροτική Οικονομία και με έμφαση στην αλιευτική κοινότητα. Κατάθεση προτάσεων στρατηγικής και επενδύσεων (δημόσιες και ιδιωτικές) για δράσεις του Π.Α.Α. και ΕΠΑλΘ.	

Είδος ενέργειας (π.χ. ημερίδα, σύσκεψη)	Σύσκεψη	
Ημερομηνία διεξαγωγής	20 Απριλίου 2016, 18.30	
Ομάδα/ες στόχος	Τοπικός Πληθυσμός	
Αριθμός συμμετεχόντων	16	
Φορείς που συμμετείχαν	**Είδος φορέων**	**Συμμετέχοντες**
Αντιδήμαρχοι Πύλου Νέστορος, Δημοτικοί και Τοπικοί Σύμβουλοι	Δημόσιων συμφερόντων	5
Συμπεράσματα/ Αποτελέσματα	Ενημέρωση – διαβούλευση (στη Κορώνη) με τον πληθυσμό του Δήμου Πύλου Νέστορος. Διαμόρφωση στρατηγικής για την αγροτική οικονομία και την αλιευτική κοινότητα της περιοχής, στην οποία δόθηκε έμφαση. Κατάθεση προτάσεων στρατηγικής και επενδύσεων.	

Είδος ενέργειας (π.χ. ημερίδα, σύσκεψη)	Σύσκεψη
Ημερομηνία διεξαγωγής	23 Απριλίου 2016, 18.30
Ομάδα/ες στόχος	Τοπικός Πληθυσμός

Αριθμός συμμετεχόντων	11	
Φορείς που συμμετείχαν	**Είδος φορέων**	**Συμμετέχοντες**
Δήμαρχος, Αντιδήμαρχοι Τριφυλίας, Δημοτικοί και Τοπικοί Σύμβουλοι	Δημόσιων συμφερόντων	11
Συμπεράσματα/ Αποτελέσματα	Ενημέρωση – διαβούλευση (Κυπαρισσία) με τον πληθυσμό του Δήμου Τριφυλίας. Διαμόρφωση στρατηγικής με έμφαση στα συγκριτικά πλεονεκτήματα της περιοχής, στις εντατικές και νέες καλλιέργειες, στην τυποποίηση προϊόντων, στην εισαγωγή καινοτομίας και σύγχρονων κανόνων marketing	

Είδος ενέργειας (π.χ. ημερίδα, σύσκεψη)	Σύσκεψη	
Ημερομηνία διεξαγωγής	24 Απριλίου 2016, 18.30	
Ομάδα/ες στόχος	Τοπικός Πληθυσμός	
Αριθμός συμμετεχόντων	13	
Φορείς που συμμετείχαν	**Είδος φορέων**	**Συμμετέχοντες**
Αντιδήμαρχοι Δήμου Καλαμάτας, Περιφερειακοί, Δημοτικοί και Τοπικοί Σύμβουλοι	Δημόσιων συμφερόντων	7
Συμπεράσματα/ Αποτελέσματα	Ενημέρωση - διαβούλευση (Αρφαρά) με τον πληθυσμό της αγροτικής περιοχής του Δήμου Καλαμάτας. Διαμόρφωση στρατηγικής με έμφαση την γειτονία με το αστικό κέντρο της Καλαμάτας, αλλά την εγγύτητα με το λιμάνι και το αεροδρόμιο, εξαγωγικές πύλες της Π.Ε.	

Είδος ενέργειας (π.χ. ημερίδα, σύσκεψη)	Σύσκεψη	
Ημερομηνία διεξαγωγής	24 Ιουνίου 2016, 11:00	
Ομάδα/ες στόχος	Αγροτικοί συνεταιρισμοί – Αξιοποίηση τοπικού προγράμματος	
Αριθμός συμμετεχόντων	4	
Φορείς που συμμετείχαν	**Είδος φορέων**	**Συμμετέχοντες**
Αγροτικός Συνεταιρισμός Βάλτας	Ιδιωτικών συμφερόντων	1
Αγροτικός Συνεταιρισμός Αμπελοφύτου	Ιδιωτικών συμφερόντων	1
Αγροτικός Συνεταιρισμός Μουζακίου	Ιδιωτικών συμφερόντων	1
Αγροτικός Συνεταιρισμός Σωτηριανίκων	Ιδιωτικών συμφερόντων	1
Συμπεράσματα / Αποτελέσματα	Καταγράφηκαν αναλυτικά τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι συνεταιρισμοί αλλά και οι μεγάλες δυνατότητες της περιοχής παρέμβασης για παραγωγή ποιοτικών και καινοτόμων αγροτικών προϊόντων. Διατυπώθηκαν απόψεις για το περιεχόμενο και τη στρατηγική του νέου προγράμματος	

Είδος ενέργειας (π.χ. ημερίδα, σύσκεψη)	Σύσκεψη	
Ημερομηνία διεξαγωγής	24 Ιουνίου 2016, 18:30	
Ομάδα/ες στόχος	Τοπικός Πληθυσμός	
Αριθμός συμμετεχόντων	14	
Φορείς που συμμετείχαν	**Είδος φορέων**	**Συμμετέχοντες**
Αντιπεριφερειάρχης Πελοποννήσου	Δημόσιων συμφερόντων	1
Αντιδήμαρχοι Τριφυλίας, Δημοτικοί και Τοπικοί Σύμβουλοι	Δημόσιων συμφερόντων	5
Δ/ντής Αγροτικής Οικονομίας	Δημόσιων συμφερόντων	1
Εκπρόσωποι Συνεταιρισμών	Ιδιωτικών συμφερόντων	3
Συμπεράσματα / Αποτελέσματα	Ενημέρωση – διαβούλευση (Γαργαλιάνοι) με τον πληθυσμό του Δήμου Τριφυλίας. Διαμόρφωση στρατηγικής με έμφαση στα συγκριτικά πλεονεκτήματα της περιοχής, στις εντατικές και νέες καλλιέργειες, (2η στην Ελλάδα σε στρέμματα θερμοκηπίων) στην τυποποίηση προϊόντων, στην εισαγωγή καινοτομίας και σύγχρονων κανόνων marketing. Συζήτηση για την αλιευτική κοινότητα της Μαραθούπολης	

Είδος ενέργειας (π.χ. ημερίδα, σύσκεψη)	Σύσκεψη	
Ημερομηνία διεξαγωγής	29 Ιουνίου 2016, 12:00	
Ομάδα/ες στόχος	Ο.Τ.Δ. Περιφέρειας Πελοποννήσου	
Αριθμός συμμετεχόντων	4	
Φορείς που συμμετείχαν	**Είδος φορέων**	**Συμμετέχοντες**
Αναπτυξιακή Μεσσηνίας Α.Α.Ε. Ο.Τ.Α.	Ιδιωτικών συμφερόντων	1
Αναπτυξιακή Βορείου Πελοποννήσου	Ιδιωτικών συμφερόντων	2
Αναπτυξιακή Πάρνωνα. Αναπτυξιακή Ανώνυμη Εταιρεία Ο.Τ.Α.	Ιδιωτικών συμφερόντων	3
Δήμος Μεγαλόπολης	Δημόσιων συμφερόντων	1
Συμπεράσματα/ Αποτελέσματα	Οι Ο.Τ.Δ. συμφώνησαν ως προς τις περιοχές εφαρμογής των τοπικών προγραμμάτων και στο ενδεχόμενο ανάπτυξης διατοπικών συνεργασιών	

Είδος ενέργειας (π.χ. ημερίδα, σύσκεψη)	Σύσκεψη	
Ημερομηνία διεξαγωγής	29 Ιουνίου 2016, 12:00	
Ομάδα/ες στόχος	Ερευνητικά Ιδρύματα	
Αριθμός συμμετεχόντων	6	
Φορείς που συμμετείχαν	**Είδος φορέων**	**Συμμετέχοντες**
ΤΕΙ Πελοποννήσου	Δημόσιων συμφερόντων	3
ΑΝ.ΜΕΣ.Α.Ε. Ο.Τ.Α.	Δημόσιων συμφερόντων	3
Συμπεράσματα / Αποτελέσματα	Σε ανοιχτή εκδήλωση υπεγράφη το πρωτόκολλο συνεργασίας, μεταξύ των δύο φορέων. Το αντικείμενο του πρωτοκόλλου εστιάζεται: Ενότητα 1η: α) Στην Επιμόρφωση στελεχών της Ο.Τ.Δ., της τοπικής αυτοδιοίκησης και δομών δημοσίου τομέα με στόχο την βελτίωση των δεξιοτήτων και της επιχειρησιακής τους δυνατότητας, β) Στις λοιπές ενέργειες διαβούλευσης με μελέτες και εμπειρογνωμοσύνες που να έχουν ως στόχο την διευκόλυνση της διαμόρφωσης στρατηγικής αλλά και οριζόντιων θεμάτων εφαρμογής του προγράμματος με θέματα όπως: 1. Εισαγωγή καινοτομίας στη μικρομεσαία επιχείρηση αγροτικού χώρου 2. Βελτίωση Προστιθέμενης αξίας σε προϊόντα νέων καλλιεργειών 3. Τεχνικές βελτίωσης της πολυ-λειτουργικότητας μονάδων αγροτικού χώρου 4. Οριζόντια στήριξη μικρο μεσαίων επιχειρήσεων αγροτικού χώρου σε θέματα R&D Ενότητα 2η: Συνεργασία στην περίοδο υλοποίησης του Σχεδίου 1. Συνεργασία στην μεταφορά τεχνογνωσίας στους τομείς καινοτομίας, έρευνας και ανάπτυξης στις μικρομεσαίες αγροτικές επιχειρήσεις 2. Αναδοχή επιχειρήσεων με στόχο την υποστήριξη της διείσδυσης έρευνας και καινοτομίας και την επιστημονική καταγραφή και παρακολούθηση των προβλημάτων και των δυσκολιών επίτευξης των αντίστοιχων στόχων. 3. Διαμόρφωση και υλοποίηση προγραμμάτων κατάρτισης σε στελέχη της Ο.Τ.Δ. και φορέων του Δημόσιου τομέα με στόχο τη διαρκή βελτίωση των δεξιοτήτων και της επιχειρησιακής δυνατότητας τους 4. Καινοτόμοι τρόποι διασύνδεσης της παραγωγής με την μεταποιητική δραστηριότητα και τον τοπικό τριτογενή τομέα	

Είδος ενέργειας (π.χ. ημερίδα, σύσκεψη)	Σύσκεψη	
Ημερομηνία διεξαγωγής	29 Αυγούστου 2016, 12.00	
Ομάδα/ες στόχος	Αλιευτική κοινότητα	
Αριθμός συμμετεχόντων	3	
Φορείς που συμμετείχαν	**Είδος φορέων**	**Συμμετέχοντες**
Δ/νση Γεωργίας	Δημόσιων συμφερόντων	1
Τμήμα Αλιείας	Δημόσιων συμφερόντων	1
Αλιευτικός Σύλλογος Τριφυλίας	Ιδιωτικών συμφερόντων	1
Συμπεράσματα/ Αποτελέσματα	Επανεξετάστηκε και συμφωνήθηκε η στρατηγική για την ανάπτυξη αλιευτικών δραστηριοτήτων και δραστηριοτήτων σε περιοχές αλιείας. Αναφέρθηκε ο σχεδιασμός για την υλοποίηση του έργου του Τεχνητού Ύφαλου στην Κυπαρισσία από πόρους του ΕΠΑΛΘ 2014 – 2020 και συζητήθηκε η δυνατότητα συνεργασίας και υποστήριξης της λειτουργίας	

	της υποδομής, δράσεις που μπορούν να εξειδικευτούν μέσα από τις δράσεις αλιείας του τοπικού προγράμματος Μεσσηνία 2020. Προτείνονται η δραστηριοποίηση αλιέων σε νέες τουριστικές δραστηριότητες, η υποστήριξη συμπληρωματικών δράσεων για ενίσχυση της πολυαπασχόλησης καθώς και δημόσιων δράσεων που ενισχύουν την αλιευτική δραστηριότητα (δημιουργία τεχνητού υφάλου).

Είδος ενέργειας (π.χ. ημερίδα, σύσκεψη)	Σύσκεψη	
Ημερομηνία διεξαγωγής	29 Αυγούστου 2016, 09.30	
Ομάδα/ες στόχος	Δασικός χώρος	
Αριθμός συμμετεχόντων	2	
Φορείς που συμμετείχαν	**Είδος φορέων**	**Συμμετέχοντες**
Δ/νση Δασών Μεσσηνίας	Δημόσιων συμφερόντων	2
Συμπεράσματα/ Αποτελέσματα	Εξετάστηκαν πτυχές της τοπικής στρατηγικής που αφορούν παρεμβάσεις σε δασικές εκτάσεις, ή αξιοποίησης δασικών προϊόντων όπως μονοπάτια αναψυχής και περιπάτου, ιδιωτικές επενδύσεις επεξεργασίας ξύλου, έρευνα και προσδιορισμός του είδους των μανιταριών στον ορεινό όγκο του Ταϋγέτου, έρευνα για τα αρωματικά φυτά. Συνεργασία και συζήτηση για την ανάδειξη του Δασονομείου στην Αλαγονία με στόχο την ανάδειξη στοιχείων της δασικής ιστορίας του Ταϋγέτου με την παράλληλη λειτουργία του χώρου για την υποστήριξη της λειτουργίας του Δάσους του Ταϋγέτου.	

1.3. Συνοπτική καταγραφή αποτελεσμάτων

Από τις ενέργειες διαβούλευσης καλύφθηκε:

- το 100% του γενικού πληθυσμού με εννέα συσκέψεις στους έξι Δήμους της περιοχής παρέμβασης (έγιναν δύο συσκέψεις στους Δήμους Καλαμάτας, Πύλου Νέστορος και Τριφυλίας) και
- δεκαέξι θεματικές περιοχές σε συσκέψεις ή συναντήσεις που καλύφθηκαν οι εξής ενότητες φορέων που λειτουργούν στην περιοχή παρέμβασης

– Ερευνητικοί φορείς (τρεις συσκέψεις 29 Μαρτίου και 11 Απριλίου και 29 Ιουνίου)
– Κοινωνικοί φορείς (4 Απριλίου)
– Δημόσιοι φορείς Αγροτικής Οικονομίας (5 Απριλίου)
– Β’ θμιοι Συνεταιρισμοί (5 Απριλίου)
– Φορείς εργαζομένων στο Δημόσιο και Ιδιωτικό τομέα (5 Απριλίου)
– Κοινωνική ένταξη και συνοχή (6 Απριλίου)
– Επιχειρηματικές – Επαγγελματικές Ενώσεις (6 Απριλίου)
– Κοινωνική Επιχειρηματικότητα (11 Απριλίου)
– Πολιτισμός (11 Απριλίου)
– Περιβάλλον (12 Απριλίου)
– Αλιεία (12 Απριλίου και29 Αυγούστου)
– Φορείς υλοποίησης δράσεων Δημοσίου (13 Απριλίου)
– Α’ θμιοι Συνεταιρισμοί (24 Ιουνίου)
– Ο.Τ.Δ. Περιφέρειας Πελοποννήσου (29 Ιουνίου)
– Δασικές υπηρεσίες (29 Αυγούστου)
– Υπηρεσίες Γεωργίας και Αλιείας Τριφυλίας (29 Αυγούστου)

Τα αποτελέσματα των δράσεων διαβούλευσης ήταν πολυεπίπεδα και ενσωματώθηκαν στο σύνολό τους για τη διαμόρφωση του Τοπικού Προγράμματος τόσο σε επίπεδο Στρατηγικής όσο και σε επίπεδο εξειδίκευσης. Σημαντικό στοιχείο αποτύπωσης των ενεργειών της διαβούλευσης συν-αποτέλεσαν τα Δελτία Πρότασης, τα οποία επιμελήθηκε, εξέδωσε, ανάρτησε στον ιστοχώρο της και διακίνησε η Εταιρεία. Τα εν λόγω έντυπα, (ένα για τους ιδιώτες και ένα για τους δημόσιους και κοινωνικούς φορείς) είχαν ξεχωριστή Ενότητα για τις ανάγκες του στρατηγικού σχεδιασμού (**ΕΝΟΤΗΤΑ Α’: Συμβάλλοντας στο Στρατηγικό Σχεδιασμό του προγράμματος της περιοχής),** όπου ο

πολίτης ή ο φορέας μπορούσε να επιλέξει Στρατηγικούς και Ειδικούς στόχους για τις δράσεις Π.Α.Α. και Στρατηγικούς Στόχους και ενδεικτικές Προτεραιότητες για τις δράσεις Ε.Π.Αλ.Θ. Κατά τη διάρκεια των διαβουλεύσεων συγκεντρώθηκαν 233 έντυπα αποτύπωσης επενδυτικού ενδιαφέροντος από ιδιώτες επενδυτές και δημόσιους φορείς αλλά και έντυπα καταγραφής στρατηγικής.

Στις συναντήσεις γενικού πληθυσμού, εκτός της παρουσίασης των Δελτίων, λειτουργούσε επιτόπου γραφείο υποστήριξης του διαλόγου, όπου στελέχη της Εταιρίας εξηγούσαν το περιεχόμενο και συνέβαλλαν στη σύνταξή τους. Έτσι η αποκωδικοποίηση του περιεχομένου των Δελτίων αλλά και του υπόλοιπου υλικού διαβούλευσης, που αποτελείται εκτός από τα Δελτία, πρόχειρα πρακτικά, σημειώσεις, έγγραφα υπηρεσιών και φορέων, πρωτόκολλα συνεργασίας, αποτέλεσε τη μεγαλύτερη συνεισφορά της συμμετοχής των κοινωνικών εταίρων, των φορέων και της κοινωνίας των πολιτών στη διαμόρφωση της τοπικής στρατηγικής.

Τέλος, στη διαδικασία διαβούλευσης κρίσιμη συμμετοχή είχαν τα Πανεπιστημιακά Ιδρύματα που εδρεύουν στην περιοχή (ΤΕΙ και Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου), εκπρόσωποι των οποίων συμμετείχαν και σε αρκετές εκδηλώσεις και με τα οποία διαμορφώθηκαν και υπογράφηκαν πρωτόκολλα συνεργασίας με συγκεκριμένο περιεχόμενο στο οποίο κομβική θέση κατέχει η οριζόντια εισαγωγή καινοτομίας, έρευνας και ανάπτυξης στον αγροδιατροφικό τομέα, η επιμόρφωση σε όλα τα επίπεδα, η δημιουργία συνθηκών που θα διευκολύνουν τη συνεργασία των επιχειρήσεων διαφόρων κλάδων της αγροδιατροφικής αλυσίδας, οι καινοτόμοι τρόποι διασύνδεσης της παραγωγής με την μεταποιητική δραστηριότητα και τον τοπικό τριτογενή τομέα. Η εξειδίκευση των δράσεων συνεργασίας θα οριστικοποιηθεί μετά την έγκριση του τοπικού προγράμματος και την ανάπτυξη συνεργασιών με τα εκπαιδευτικά ιδρύματα.

Στο διάστημα από τη στιγμή υποβολής της Α’ φάσης του φακέλου υποψηφιότητας του τοπικού προγράμματος, θέματα που έχουν αποτελέσει αντικείμενα διαβουλεύσεων είναι η ανάγκη της συνεργασίας για την υποστήριξη δράσεων διαχείρισης, προβολής, ανάδειξης του θαλάσσιου και χερσαίου περιβάλλοντος. Σημαντική είναι η ανάγκη προσδιορισμού δράσεων για το πρόγραμμα στην περιοχή αλιείας, μετά τη διαπίστωση για την ανάγκη διαρκούς εμψύχωσης και ενημέρωσης των ενδιαφερομένων αλιέων και γενικά ενδιαφερομένων για τις δυνατότητες που παρέχονται μέσα από το πρόγραμμα από τους πόρους του Ε.Π.Αλ.Θ.. Η Μεσσηνία διαθέτει περιβάλλον ικανό να αναπτυχθούν δράσεις αναψυχής, ανάδειξης και διαχείρισης του θαλάσσιου περιβάλλοντος με έμφαση σε όλη την παράκτια ζώνη που αποτελεί σημαντική τουριστική ζώνη. Η δυνατότητα και η ανάγκη συνεργασίας με εκπαιδευτικά ιδρύματα ή/ και φορείς του ερευνητικού τομέα, αποτελούν μερικά από τα αντικείμενα που πρόκειται να προσδιοριστούν από το Σχέδιο δράσης για την αλιεία. Από τις διαβουλεύσεις προκύπτει η ανάγκη στο πλαίσιο του παρόντος προγράμματος να υλοποιηθεί η εξειδίκευση των δράσεων που συμβάλλουν στους στόχους της προτεραιότητας 4 και αφορούν στο αναπτυξιακό όραμα της βιώσιμης ανάπτυξης του τομέα της αλιείας στην κατεύθυνση ενίσχυσης της ανταγωνιστικότητας, της προστασίας του περιβάλλοντος και της διατήρησης της κοινωνικής και οικονομικής συνοχής στην Μεσσηνία.

Τονίστηκε από όλους σχεδόν τους εμπλεκόμενους φορείς, η ανάγκη να αναδειχθεί η «γονιμότητα» της Μεσσηνιακής Γης που «γεννά» ιδέες, πολιτισμό, τροφή, μύθους. Πέραν από τη διαμόρφωση της στρατηγικής, σημαντική κατάκτηση των διαδικασιών διαβούλευσης ήταν ο συντονισμός των φορέων για τη διασφάλιση του βέλτιστου δυνατού αποτελέσματος σε επίπεδο υλοποίησης έργων και απορρόφησης και προφανώς για το σχεδιασμό και την υλοποίηση ενός πετυχημένου και ολοκληρωμένου ισόρροπου προγράμματος αγροτικής ανάπτυξης στην περιοχή παρέμβασης με το στόχο για τη Μεσσηνία 2020.

Πρακτικά συναντήσεων & διαβουλεύσεων, παρουσιολόγια, έντυπα παρεμβάσεων δημοσίων & ιδιωτικού χαρακτήρα, καθώς και λοιπά έγγραφα έχουν υποβληθεί στον Φάκελο Α πλην των τελευταίων δύο ενεργειών που πραγματοποιήθηκαν μετά την υποβολή του εν λόγω Φακέλου.

2. ΑΝΑΛΥΣΗ ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΩΝ ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΜΕΙΟΝΕΚΤΗΜΑΤΩΝ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ (SWOT ΑΝΑΛΥΣΗ)

Η ανάλυση SWOT (Strengths- Weaknesses- Opportunities- Threats) συνίσταται στον εντοπισμό των δυνατών και αδύνατων σημείων μιας οντότητας, μέσω της ανάλυσης του **εσωτερικού περιβάλλοντος** της και στον εντοπισμό προοπτικών -ευκαιριών και απειλών-κινδύνων, μέσω της ανάλυσης του **εξωτερικού περιβάλλοντος**, το οποίο επηρεάζει άμεσα την οντότητα. Συγκεκριμένα γίνεται **αναγνώριση** των εσωτερικών συνθηκών που περιγράφουν τη θέση της περιοχής παρέμβασης και **εξέταση** των τρεχουσών ή μελλοντικών συνθηκών του εξωτερικού περιβάλλοντος που ενεργούν θετικά ή αρνητικά για την ενδυνάμωση και την ανάπτυξη της θέσης της περιοχής.

Το συγκεκριμένο εργαλείο ανάλυσης είναι σημαντικό, αφού δίνει την ευκαιρία στους φορείς διαχείρισης της πληροφορίας, να αποκτήσουν μια καλή εικόνα των πλεονεκτημάτων της περιοχής, τα οποία θα επιχειρηθούν να ενισχυθούν κατά την εφαρμογή του επιχειρησιακού σχεδίου που ακολουθεί, ενώ ο εντοπισμός των μειονεκτημάτων βοηθάει στον περιορισμό τους. Αντίστοιχα, η ανάλυση του εξωτερικού περιβάλλοντος εντοπίζει τις ευκαιρίες τις οποίες καλείται να εκμεταλλευθεί αλλά και των κινδύνων που θα επιδιώξει να αποφύγει. Το σύνολο των συμπερασμάτων της ανάλυσης είναι ένα αποτελεσματικό εργαλείο χάραξης αναπτυξιακής στρατηγικής.

Η προσεκτική ανάγνωση των στοιχείων της υφιστάμενης κατάστασης της περιοχής παρέμβασης αναδεικνύει τις βασικές συνιστώσες που συνθέτουν τον χαρακτήρα της, επί των οποίων τμηματοποιημένα θα γίνει η προσέγγιση.

- Φυσικό και ανθρωπογενές περιβάλλον
- Κοινωνική και Οικονομική ταυτότητα περιοχής (προφίλ)
- Κοινωνικές και τεχνικές υποδομές

2.1. Φυσικό και ανθρωπογενές περιβάλλον

Ο επιτυχής συνδυασμός φυσικού και ανθρωπογενούς περιβάλλοντος αποτελούν τη βάση της επιτυχίας οπουδήποτε αναπτυξιακού προγράμματος. Ο εντοπισμός των δυνατοτήτων και των αδυναμιών αντίστοιχα αποτελεί την αφετηρία κάθε σχεδιασμού στρατηγικής. Στην προκειμένη περίπτωση, η σύζευξη του φυσικού περιβάλλοντος με το ανθρωπογενές, μπορεί να δημιουργήσει ένα ενιαίο διευρυμένο σύνολο με μοναδικά τοπικά χαρακτηριστικά ενώ από κοινού μπορούν να αντιμετωπίσουν τις δημογραφικές απειλές που προφανώς είναι μεγαλύτερες στις δύσκολες περιοχές της περιοχής παρέμβασης.

Φυσικό και ανθρωπογενές περιβάλλον	
Πλεονεκτήματα	**Αδυναμίες - Μειονεκτήματα**
- Το ποικίλο ανάγλυφο της περιοχής παρέμβασης και η μεγάλη ποικιλία μικρο-περιβαλλόντων, καθώς εμφανίζονται και οι τρεις μορφές του, ορεινό, ημιορεινό, πεδινό, με συνδυασμό περιοχών που ευνοούν την ανάπτυξη και προσαρμογή ποικιλίας χλωρίδας και πανίδας. - Οι ευνοϊκές κλιματολογικές συνθήκες (ήπιοι χειμώνες – εκτεταμένα θερμά καλοκαίρια) - Πλήθος θεσμοθετημένων – προστατευόμενων περιοχών και πιο συγκεκριμένα: περιοχές NATURA 2000 (που καταλαμβάνουν περίπου το 16% της συνολικής έκτασης, (4) Διατηρητέα Μνημεία της Φύσης, (1) Περιοχή Βιογενετικού Αποθέματος, 12 Καταφύγια Άγριας Ζωής, 1 Ελεγχόμενη Κυνηγετική Περιοχή, σημαντικοί υγρότοποι (Γιάλοβα) - Η εκτεταμένη παραλιακή ακτογραμμή του Μεσσηνιακού χώρου, που περιλαμβάνει μικρές νησίδες, μεγάλης περιβαλλοντικής αξίας και που διακρίνεται σε ζώνες από την Μεσσηνιακή Μάνη, τον κόλπο της Καλαμάτας και το Ακρωτήριο Ταίναρο, που καταλήγει στο βορά στα όρια με την Ηλεία, διαχωριζόμενη γεωγραφικά από τον ποταμό Νέδα. - Ακτογραμμή με σημαντικές θέσεις για καταδύσεις με την παράλληλη ανάπτυξη αθλητικών, ψυχαγωγικών κ.λπ. δραστηριοτήτων (π.χ. παρατήρηση βυθού) - Η καλή ποιότητα των θαλάσσιων υδάτων, ιδανική για κολύμβηση και ανάπτυξη όλων των μορφών θαλάσσιου τουρισμού - Η πλούσια χλωρίδα στον ορεινό όγκο του Ταϋγέτου και πανίδα (ενδεικτικά λιμνοθάλασσα Γιάλοβας, Βοϊδοκοιλιά), με πληθώρα ενδημικών, προστατευόμενων και μοναδικών ειδών σε συνδυασμό με τα πλούσια θαλάσσια αλιευτικά πεδία - Η σχετική αφθονία υδάτων λόγω της διαμόρφωσης του εδάφους σε συνδυασμό με τους ορεινούς όγκους. - Συνδυασμένη εφαρμογή μοντέλου διαχείρισης περιβάλλοντος και τοπικών πόρων στην περιοχή της Πύλου - Η μακραίωνη ιστορία του τόπου (έτος εκκίνησης 7.000 π.χ.) που αποτυπώνεται στο χώρο με πληθώρα πολιτιστικών πόρων διαφόρων ιστορικών περιόδων (προϊστορικές και κλασσικές αρχαιότητες, βυζαντινά– μεταβυζαντινά μνημεία και μνημεία των νεότερων χρόνων) - Ύπαρξη πολλών ιστορικών τόπων και τοπίων ιδιαίτερου κάλλους και αξίας όπως αρχαιολογικός χώρος Μεσσήνης, Άνω Πόλη Κυπαρισσίας, Οικισμός Πύλου, Μεθώνη (οικισμός), Κορώνη (οικισμός), Μυστράκιο, Κόλπος Βοϊδοκοιλιάς κ.α., καθώς και υποθαλάσσιων αρχαιολογικών χώρων. - Μεγάλος αριθμός πολιτιστικών συλλόγων, πολιτιστικών εκδηλώσεων και τοπικών παραδοσιακών εορτών - Ύπαρξη δραστηριοτήτων που σχετίζονται με παραδοσιακούς τρόπους στις καλλιεργητικές μεθόδους (καλλιέργεια της ελιάς, του σύκου και της σταφίδας) στις αγροτικές κοινότητες	- Μη ολοκλήρωση του σχεδιασμού διαχείρισης των στερεών αποβλήτων, έλλειψη Χ.Υ.Τ.Υ. και αργή αποκατάσταση ΧΑΔΑ και ακόμα μεγαλύτερη περιβαλλοντική επιβάρυνση της περιοχής με αγροτικά απόβλητα. - Ελλιπείς υποδομές στη διαχείριση υγρών και στερεών αποβλήτων - Απουσία διαχειριστικών σχεδίων στο φυσικό (θαλάσσιο και χερσαίο) σε συνεργασία με εμπλεκόμενους φορείς για την προστασία, διαχείριση ανάδειξη φυσικών και ανθρωπογενών παραγωγικών πόρων και χαμηλός βαθμός συνεργασίας τοπικών φορέων στον τομέα - Απουσία φορέων διαχείρισης ως αποτέλεσμα της απουσίας ολοκλήρωσης του περιβαλλοντικού σχεδιασμού - Πιέσεις στο περιβάλλον από τις παραγωγικές δραστηριότητες (ελαιουργεία και πυρηνελαιουργία, ποιμνιοστάσια, κ.α.) - Ελλείψεις στον χωροταξικό και πολεοδομικό σχεδιασμό στο μεγαλύτερο τμήμα της περιοχής παρέμβασης - Απουσία διασύνδεσης δράσεων προστασίας, διαχείρισης και ανάδειξης των χερσαίων και των θαλάσσιων δυνατοτήτων της Μεσσηνίας - Απουσία σχεδίου αξιοποίησης τοπικού πολιτιστικού αποθέματος με στόχευση την ανάδειξη του τοπικά παραγόμενου πολιτιστικού αποθέματος και δημιουργίας προϊόντος για την έλξη της επισκεψιμότητας - Έλλειψη υποδομών σήμανσης υποστήριξης εναλλακτικών τουριστικών δραστηριοτήτων και αναψυχής (μονοπάτια, διαδρομές, ορειβατικά καταφύγια, αναρριχητικό πάρκο, υποδομές κατάδυσης σε περιοχές όπως ενδεικτικά Ταϋγετος, Σφακτηρία, Βέργα, Πύλος κ.ά.) - Η ανεπάρκεια υποδομών σε χώρους ανάδειξης πολιτισμού, περιβάλλοντος πολιτιστικών δραστηριοτήτων, κ.λπ.

Φυσικό και ανθρωπογενές περιβάλλον	
Προοπτικές – Ευκαιρίες	**Απειλές – Κίνδυνοι**
- Ένταξη της έρευνας, της συνεργασίας, της ενημέρωσης – κατάρτισης – ευαισθητοποίησης στην παραγωγική διαδικασία των τομέων οικονομίας - Αξιοποίηση των εκπαιδευτικών ιδρυμάτων της περιοχής ως αυτόνομους και δυναμικούς πόλους ανάπτυξης (π.χ. Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου, ΤΕΙ Πελοποννήσου) καθώς και διασύνδεση και συνεργασία των εμπλεκόμενων φορέων αναπτυξιακού σχεδιασμού - Εφαρμογή στην περιοχή ενός μοντέλου τουριστικής ανάπτυξης που στηρίζεται στη διασύνδεση του πρωτογενούς τομέα (ποιοτικά τοπικά προϊόντα) με τον τριτογενή (υψηλής ποιότητας τουρισμός) - Εθνικός, περιφερειακός σχεδιασμός για τη διαχείριση των υδατικών πόρων, με τη δυνατότητα εφαρμογής έργων και ενεργειών βάσει του εγκεκριμένου Σχεδίου Διαχείρισης Λεκάνης Απορροής του Υδατικού Διαμερίσματος - Δυνατότητα αξιοποίησης πόρων εθνικών και Ε.Ε. για την εφαρμογή συστημάτων περιβαλλοντικής διαχείρισης και έργα προστασίας και ανάδειξης της πολιτιστικής κληρονομιάς λόγω της ταυτότητας στόχων και στρατηγικής με αυτά (π.χ. Ε.Π. Πελοποννήσου, ΕΠΑΝΕΚ, Π.Α.Α.- Μέτρο 19, R.I.S. κ.ά.), - Περαιτέρω ανάπτυξη πρωτογενούς και δευτερογενούς τομέα (διεύρυνση αριθμού τοπικών πιστοποιημένων προϊόντων) σε συνέργεια με τον τουρισμό. - Ολοκλήρωση του περιβαλλοντικού σχεδιασμού στο πλαίσιο του προγραμματισμού του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Επέκταση των προστατευόμενων περιοχών του Δικτύου NATURA 2000 - Επέκταση των προστατευόμενων περιοχών του Δικτύου NATURA 2000 με την πρόταση χαρακτηρισμού της νέας θαλάσσιας περιοχής NATURA 2000 (έκτασης 1,2 εκ. Ha) στο σύνολο της θαλάσσιας περιοχής του Δήμου Πύλου - Νέστορος) και περιλαμβάνει ιδιαίτερα σημαντικές περιοχές της φύσης και παραγωγικών αλιευτικών και τουριστικών δραστηριοτήτων. - Διάθεση των τοπικών αγροτικών προϊόντων (διασύνδεση τους με το Μεσσηνιακό Σύμφωνο Ποιότητας, Δίκτυο Δρόμοι της ελιάς, συνεργασία με τοπικές επιχειρήσεις) στους επισκέπτες με στόχο την αξιοποίηση των εδαφικών παραγωγικών πόρων και την ταυτόχρονη ολοκλήρωση της προώθησης της τοπικής ταυτότητας στο τουριστικό προϊόν. - Θεσμικές δυνατότητες για την προστασία, διαχείριση και ανάδειξη του φυσικού χώρου (και ιδιαίτερα των περιοχών φυσικού κάλους και προστατευμένες) - Υλοποίηση έργων ανάπλασης κοινοχρήστων χώρων και ανακαίνισης με ταυτόχρονη ενεργειακή αναβάθμιση των δημοτικών κτηρίων (ενδεικτικά Μαραθούπολη Τριφυλίας, Αριοχώρι, Καρτερόλι, Καλαμάκι Μεσσήνης, Βάλτα Τριφυλίας, κ.ά.) - Διεκδίκηση του τίτλου της Ευρωπαϊκής Πολιτιστικής Πρωτεύουσας για το έτος 2021 από την Καλαμάτα - Διοργάνωση παγκόσμιων διοργανώσεων στον τομέα των δραστηριοτήτων θάλασσας όπως ενδεικτικά αναφέρεται η κατάδυση	- Διαρκής υποβάθμιση του χερσαίου και θαλάσσιου περιβάλλοντος (ανθρωπογενείς παρεμβάσεις, δασικές πυρκαγιές, γεωλισθήσεις, πλημμύρες, ερημοποίηση κ.λπ.) - Έντονη περιβαλλοντική υποβάθμιση λόγω εντατικοποίησης της γεωργίας, (κυρίως νιτρορύπανση) μη έγκαιρης εφαρμογής του θεσμικού περιβαλλοντικού πλαισίου και μη ορθολογική διαχείριση των αποβλήτων από τα θερμοκήπια και τη γεωργική δραστηριότητα και την εντατικοποίηση των καλλιεργειών - Έλλειψη σχεδίων χρήσεων γης στον εξω-οικιστικό (εκτός σχεδίου) χώρο - Εγκατάλειψη του πολιτιστικού αποθέματος με κίνδυνο την απώλεια της μνήμης και της ιστορίας - Ελλείψεις στις υποδομές υγείας- πρόνοιας στην περιοχή παρέμβασης

2.2. Κοινωνική και Οικονομική ταυτότητα περιοχής (προφίλ)

Τα δημογραφικά και κοινωνικά χαρακτηριστικά του πληθυσμού μιας περιοχής συμβάλλουν στην οικονομική της ανάπτυξη. Ταυτόχρονα κομβικό σημείο στρατηγικού σχεδιασμού είναι και η ανάγνωση της οικονομικής ταυτότητας της περιοχής παρέμβασης.

Ως προς τη δημογραφική κατάσταση, η περιοχή παρέμβασης χαρακτηρίζεται από υψηλό βαθμό συνοχής, αλλά παρουσιάζει ηλικιακή γήρανση και χρήζει ενεργειών ανανέωσης του πληθυσμού. Ο **πρωτογενής** τομέας φθίνει ενώ αναπτύσσεται ραγδαία ο **τριτογενής** τομέας της οικονομικής δραστηριότητας. Στον πρωτογενή και **δευτερογενή** τομέα, η υλοποίηση δράσεων από το **Ε.Π.Αλ.Θ.** αποτελεί μία δυνατότητα συνδυασμού εφαρμογής πολιτικών στην περιοχή παρέμβασης της αλιείας, με στόχο τον προσδιορισμό και την εξειδίκευση των ενεργειών προστασίας, διαχείρισης και υποστήριξης των οικονομικών δραστηριοτήτων. Ο **δευτερογενής** τομέας χρήζει ενεργειών υποστήριξης για την διάθεση προϊόντων υψηλής ποιότητας, που είναι χαρακτηριστικό της περιοχής. Ο τουρισμός έχει σημειώσει σημαντική εξέλιξη τα τελευταία χρόνια και συνολικά στον τριτογενή τομέα παροχής υπηρεσιών απαιτείται διασύνδεση όλων των παραγωγικών πόρων της περιοχής παρέμβασης.

Κοινωνική και Οικονομική Ταυτότητα Περιοχής	
Πλεονεκτήματα	**Αδυναμίες – Μειονεκτήματα**
- Η αύξηση των αποφοίτων στις βαθμίδες των πτυχιούχων ανώτερων και ανώτατων σχολών, κατόχων μεταπτυχιακού ή διδακτορικού, καθώς και αποφοίτων μέσης εκπαίδευσης και τριτάξιου Γυμνασίου - Ύπαρξη σημαντικών προϊόντων ΠΟΠ (τυριά, ελαιοκομικά κ.λπ.), αλλά και βιολογικών προϊόντων, προϊόντων ολοκληρωμένης διαχείρισης καθώς επίσης και παραδοσιακών προϊόντων (λαλάγγια, παστό λουκάνικα, κ.λπ.) - Αύξηση καλλιεργειών με βιολογικές μεθόδους - Η διατήρηση σε μεγάλο βαθμό των τοπικών παραδοσιακών παραγωγικών τεχνικών και του τοπικού παραγωγικού οικοσυστήματος. - Εύφορες περιοχές και σημαντική αγροτική δραστηριότητα (οι απασχολούμενοι κατέχουν τη δεύτερη θέση στον οικονομικά ενεργό πληθυσμό) και αποτελεί διέξοδο σε συνθήκες οικονομικής κρίσης. - Δυνατότητες του πρωτογενή τομέα για παραγωγή υψηλής ποιότητας παραδοσιακών αγροτικών προϊόντων (ελαιόλαδο, βρώσιμη ελιά, οίνοι, σύκα, σταφίδες). - Δυνατότητες του δευτερογενή τομέα να υποστηρίξει την μεταποίηση προϊόντων αγροδιατροφής - Ύπαρξη σχετικών ερευνητικών κέντρων (Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου, ΤΕΙ Πελοποννήσου) για τη βελτίωση της απόδοσης της λειτουργίας των επιχειρήσεων - Ύπαρξη υποδομών φιλοξενίας επιχειρήσεων (ΒΙΟ.ΠΑ. Καλαμάτας, ΒΙ.ΠΕ. Καλαμάτας (Σπερχογείας) και Μελιγαλά) - Σημαντικές υποδομές πρόσβασης και ολοκλήρωση αναπτυξιακών έργων διασύνδεσης (Αεροδρόμιο, Ε.Ο. Αθηνών – Καλαμάτας, Δυτικός άξονας, κ.λπ.) - Πληθώρα υποδομών για διαχείριση και ανάδειξη στις παράκτιες περιοχές και στις έδρες των Δήμων, το οποίο αποτελεί παράγοντα δημιουργίας ευνοϊκών συνθηκών ανάπτυξης τουρισμού ειδικών κατηγοριών - Πλούσιο ανάγλυφο παράκτιων περιοχών με ενσωματωμένο μεγάλο τμήμα του μεσσηνιακού κόλπου για ανάπτυξη της παράκτιας αλιείας - Δυνατότητα διασύνδεσης δραστηριοτήτων πρωτογενή τομέα (αλιευτικός τουρισμός, επισκέψιμα αγροκτήματα) με τριτογενή. - Υψηλός βαθμός διείσδυσης της πληροφόρησης μέσω των τοπικών φορέων (Ευρωπαϊκό Δίκτυο Πληροφόρησης, Ο.Τ.Δ. Επιμελητήριο, Υπηρεσίες κ.λπ.) - Άσκηση δραστηριότητας στο τομέα των εσωτερικών υδάτων (Διαβολίτσι) και της αλιείας (σχεδιασμός δημιουργίας Τεχνητού Ύφαλου στην περιοχή της Κυπαρισσίας).	- Η μείωση του πληθυσμού της περιοχής παρέμβασης καθώς επίσης και η αύξηση του δείκτη γήρανσης με ταυτόχρονη μείωση του δείκτη νεανικότητας - Η μείωση του οικονομικά ενεργού πληθυσμού της περιοχής παρέμβασης - Πολυτεμαχισμός του γεωργικού κλήρου και κυριαρχία της μικρής κλίμακας στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις - Χαμηλός δείκτης καινοτομίας και χαμηλό επίπεδο εισαγωγής τεχνολογίας και συνεργασίας για την καινοτομία στην επιχειρηματική δραστηριότητα της αγροδιατροφής - Χαμηλός βαθμός συνεργασίας τοπικών φορέων - Συνεχιζόμενη διαρροή εργατικού δυναμικού από τον πρωτογενή και δευτερογενή τομέα προς τον τριτογενή - Ελλιπής δικτύωση και συνεργασία μεταξύ επιχειρήσεων - Μείωση ποσοστού απασχολούμενων στην αλιεία - Διαρθρωτικά προβλήματα στην αγορά εργασίας (μακροχρόνια ανεργία, μεγάλη ανεργία γυναικών, κ.λπ.) - Ελλιπής διάχυση των αποτελεσμάτων των ερευνητικών προγραμμάτων στην παραγωγική διαδικασία - Η απουσία σχεδίου διαχείρισης των αλιευτικών πόρων της περιοχής αλιείας - Η απουσία σχεδίου διαχείρισης των βοσκοτόπων, για την άσκηση της κτηνοτροφικής δραστηριότητας - Η απουσία έργων υποδομής στήριξης της γεωργικής δραστηριότητας (άρδευση, οδοί πρόσβασης σε γεωργικές και κτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις) - Ελλιπής κατάρτιση/ εκπαίδευση στους απασχολούμενους του πρωτογενούς τομέα

Κοινωνική και Οικονομική Ταυτότητα Περιοχής	
Προοπτικές – Ευκαιρίες	**Απειλές – Κίνδυνοι**
- Έντονη ζήτηση για ανάπτυξη εναλλακτικών μορφών τουρισμού (πολιτιστικός, συνεδριακός, αλιευτικός, γαστρονομικός, κ.λπ.) - Επέκταση και αξιοποίηση ποιοτικών τοπικών προϊόντων με χρήση μεθόδων βιολογικής παραγωγής ή με παραδοσιακούς τρόπους μεταποίησης - Ανάδειξη των στοιχείων αυθεντικότητας της περιοχής παρέμβασης και ένταξη τους στο τουριστικό προϊόν - Τάσεις σταθεροποίηση του περιβάλλοντος επιχειρηματικότητας στη χώρα - Χαρακτηρισμός μεσογειακής διατροφής (κυρίαρχα προϊόντα της οποίας παράγονται στη Μεσσηνιακή γη) ως άυλη πολιτιστική κληρονομιά (UNESCO) - Αλλαγή νομικού πλαισίου (αλιευτικός τουρισμός, πολυλειτουργικά αγροκτήματα) που επιτρέπουν τη διασύνδεση πρωτογενή με τριτογενή τομέα και ορίζουν το νομικό πλαίσιο άσκησης της νέας δραστηριότητας - Ένταξη της καινοτομίας στην παραγωγική διαδικασία σε συνεργασία με ερευνητικά ιδρύματα. - Ενίσχυση του εισοδήματος των κατοίκων (αγροτών κα αλιέων) με αιχμή την πολυαπασχόληση - Ταυτοποίηση τοπικής παραγωγής - Υποστήριξη δράσεων στον πρωτογενή και δευτερογενή τομέα σε συνέργεια με τον τουρισμό - Συνεργασία με φορείς για την αξιοποίηση υφιστάμενων εγκαταστάσεων (ενδεικτικά ΕΛΓΟ Δήμητρα - ΕΘΙΑΓΕ, Περιφέρεια κ.λπ. στη Μεσσήνη, Εύα, Γιάλοβα κ.λπ. περιοχές) σε νέες ερευνητικές, εναλλακτικά τουριστικές δραστηριότητες, εμπλουτισμού κατά περίπτωση κ.λπ. - Πολιτική και οικονομική αστάθεια στη Ν.&Α. Μεσόγειο με αποτέλεσμα την αύξηση των τουριστικών ροών προς τη χώρα μας - Δυνατότητα υποστήριξης μονάδων υδατοκαλλιέργειας / ιχθυοκαλλιέργειας εσωτερικών υδάτων κ.λπ. - Δυνατότητα έρευνας αναγκών και δράσεων προστασίας του θαλάσσιου περιβάλλοντος και ανάπτυξης εναλλακτικών οικονομικών δραστηριοτήτων	- Η διατήρηση της τάσης γήρανσης του πληθυσμού και η διατήρηση της τάσης μείωσης του ενεργού πληθυσμού από τις ορεινές και μειονεκτικές περιοχές - Εγκατάλειψη των περιοχών και των πόρων της περιοχής παρέμβασης - Το αυξανόμενο ποσοστό ανεργίας - Η εγκατάλειψη της αγροτικής παραγωγής & η απαξίωση του γεωργικού επαγγέλματος - Οι κλιματικές αλλαγές και οι αρνητικές περιβαλλοντικές επιπτώσεις - Το διαρκώς μεταβαλλόμενο πλαίσιο γενικότερο φορολογικό και ασφαλιστικό σύστημα για τη δημιουργία και επιβίωση των επιχειρήσεων - Η παράταση της οικονομικής κρίσης που αναμένεται να οδηγήσει σε συρρίκνωση της οικονομικής δραστηριότητας και στενότητα πόρων χρηματοδότησης έργων περιφερειακής ανάπτυξης - Φθίνουσα τάση μεταποιητικής δραστηριότητας, λόγω αδυναμίας υποστήριξης τεχνολογικού εκσυγχρονισμού - Η άναρχη τουριστική ανάπτυξη

2.3. Κοινωνικές και τεχνικές υποδομές

Καθοριστικός παράγοντας για τη δημιουργία ενός αναπτυξιακού πόλου θεωρείται η εξασφάλιση ικανοποιητικού επιπέδου κοινωνικών υπηρεσιών (υπηρεσιών υγείας, πρόνοιας, εκπαίδευσης και αναψυχής), ενώ και η προσβασιμότητα αποτελεί βασική προϋπόθεση για την οικονομική, κοινωνική και χωρική συνοχή μιας περιοχής.

Παρακάτω αποτυπώνονται τα σημαντικότερα σημεία για την περιοχή παρέμβασης, σε ότι αφορά τις κοινωνικές και τεχνικές υποδομές (εκτός υποδομών περιβάλλοντος) καθώς και την προσπελασιμότητά της.

Κοινωνικές και Τεχνικές Υποδομές	
Πλεονεκτήματα	**Αδυναμίες - Μειονεκτήματα**
- Στρατηγική γεωγραφική θέση της Μεσσηνίας σε σχέση με τη χώρα και τη Μεσόγειο - Σημαντικό διοικητικό κέντρο στην Καλαμάτα, όπου το σύνολο της περιοχής παρέμβασης βρίσκεται σε απόσταση μικρότερη των 100 χλμ. - Οργάνωση και λειτουργία σημαντικής επιχείρησης στην περιοχή ολοκληρωμένης τουριστικής ανάπτυξης της Μεσσηνίας στην Πύλο. Μονάδα που συμβάλλει στη δυνατότητα απορρόφησης και διάθεσης των προϊόντων της τοπικής παραγωγής κ.λπ. - Σημαντικά αρδευτικά έργα που καλύπτουν αυξανόμενα μεγάλο τμήμα γεωργικής γης της περιοχής παρέμβασης - Ύπαρξη αρκετών οικισμών που αποτελούν εμπορικά κέντρα των ευρύτερων οικιστικών συνόλων π.χ. Χώρα, Χαροκοπιό, Μεσσήνη, Κυπαρισσία, Φιλιατρά, Γαργαλιάνοι κ.λπ. - Σύνδεση της περιοχής με τους νέους οδικούς άξονες (ΠΑΘΕ, Κόρινθος-Τρίπολη- Καλαμάτα κ.λπ.) που συνδέουν την περιοχή παρέμβασης με την Αθήνα, την Πάτρα και τους διευρωπαϊκούς άξονες - Ύπαρξη και λειτουργία του διεθνούς αερολιμένα στην Καλαμάτα που υποδέχεται πτήσεις charter από διάφορους προορισμούς - Ύπαρξη και λειτουργία του Λιμανιού της Καλαμάτας, με δυνατότητες εξυπηρετήσεων ακτοπλοΐας (σύνδεση με Κρήτη) και εμπορικές. - Ικανοποιητική συχνότητα δρομολογίων δημόσιας συγκοινωνίας από τα αστικά κέντρα στην ύπαιθρο και στα σημεία τουριστικού ενδιαφέροντος διασύνδεση περιοχών (ΚΤΕΛ)	- Αδυναμία συντονισμού οργάνωσης και βέλτιστης αξιοποίησης των υποδομών πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας υγείας - Δεν έχουν ολοκληρωθεί οι υποδομές ύδρευσης/ αποχέτευσης που να καλύπτουν το σύνολο με επάρκεια και ποιότητα το σύνολο του πληθυσμού - Απουσία μικρών αρδευτικών έργων και γενικά έργων στήριξης της γεωργοκτηνοτροφικής δραστηριότητας (π.χ. βελτιώσεις αγροτικού δικτύου) - Απουσία διαχείρισης βοσκοτόπων - Χαμηλή συμβολή θαλάσσιων συγκοινωνιών στο μεταφορικό σύστημα στήριξης της μεταφοράς και της τουριστικής δραστηριότητας στην περιοχή - Χαμηλός βαθμός συντήρησης αθλητικών εγκαταστάσεων - Ανεπαρκής κάλυψη κοινωνικών υπηρεσιών

Κοινωνικές και Τεχνικές Υποδομές	
Προοπτικές – Ευκαιρίες	**Απειλές – Κίνδυνοι**
- Ολοκλήρωση σημαντικών οδικών αξόνων στα όρια της Π.Ε. Μεσσηνίας (ενδεικτικά αναφέρεται Ριζόμυλος – Καλαμάτα). - Ολοκλήρωση σημαντικών οδικών αξόνων (Ιονία Οδός, ΠΑΘΕ) και αξιοποίηση των νέων οδικών αξόνων που δημιουργούνται - Αξιοποίηση του θαλασσίου άξονα Αδριατικής-Ιονίου-Ανατολικής Μεσογείου που προωθείται στο πλαίσιο των Διευρωπαϊκών Δικτύων και δημιουργία νότιας πύλης εισόδου από το λιμάνι της Καλαμάτας - Πολιτικές προγραμμάτων χωρικής ανάπτυξης, περιβαλλοντικής διαχείρισης, αλιείας, υδατοκαλλιέργειας και εσωτερικών υδάτων για την ανάδειξη των ζωνών -υποπεριοχών της Μεσσηνίας περιόδου 2014 – 2020 - Οργάνωση προγραμμάτων ανάπτυξης της συνεργασίας, κατάρτισης, ενημέρωσης στο πλαίσιο της μεταφοράς γνώσης και καινοτομίας - Δυνατότητα ανάπτυξης συνεργασίας, εισαγωγής της έρευνας και διαφοροποίησης στην παραγωγική διαδικασία	- Αύξηση ανταγωνιστικότητας προορισμών σε εθνικό και διεθνές επίπεδο - Στενότητα πόρων για χρηματοδότηση αναγκαίων έργων - Μη ολοκλήρωση αναγκαίων μελετών για τα μεγάλα έργα

2.4. SWOT ΑΝΑΛΥΣΗ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ	
Πλεονεκτήματα (Strengths)	**Αδυναμίες (Weaknesses)**
- Ποικίλο ανάγλυφο της περιοχής παρέμβασης με εκτεταμένη ακτογραμμή και περιοχή αλιείας - Εύκρατο κλίμα - Μεγάλο πλήθος θεσμοθετημένων– προστατευόμενων περιοχών - Μεγάλη έκταση θαλάσσιων προστατευόμενων περιοχών - Σημαντική χλωρίδα και πανίδα σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο - Σχετική αφθονία υδάτων - Καλή ποιότητα θαλάσσιων υδάτων - Πληθώρα πολιτιστικών πόρων διαφόρων ιστορικών περιόδων - Ιστορικοί τόποι και τοπία ιδιαίτερου κάλλους - Πληθώρα πολιτιστικών συλλόγων - Αύξηση των αποφοίτων ΑΕΙ/ΤΕΙ - Ύπαρξη ΠΟΠ προϊόντων - Αύξηση καλλιεργειών με βιολογικές μεθόδους - Διατήρηση τοπικών παραδοσιακών παραγωγικών τεχνικών - Εύφορες περιοχές - Δυνατότητες για παραγωγή υψηλής ποιότητας παραδοσιακών αγροτικών προϊόντων - Λειτουργία στην περιοχή σχετικών ερευνητικών κέντρων - Ύπαρξη υποδομών φιλοξενίας επιχειρήσεων - Σημαντικές υποδομές πρόσβασης& ολοκλήρωση αναπτυξιακών έργων διασύνδεσης - Πληθώρα υποδομών στις παράκτιες περιοχές και στις έδρες των Δήμων, - Πλούσιο υδάτινο ανάγλυφο με ενσωματωμένο - Δυνατότητα διασύνδεσης δραστηριοτήτων πρωτογενή τομέα - Στρατηγική γεωγραφική θέση - Διοικητικό κέντρο στην Καλαμάτα σε απόσταση< 100 χλμ. - Ύπαρξη μεγάλων οδικών αξόνων - Ύπαρξη διεθνή αερολιμένα - Ικανοποιητική συχνότητα δρομολογίων δημόσιας συγκοινωνίας - Ικανοποιητική στελέχωση φορέα - Διαχειριστική ικανότητα φορέα για υλοποίηση	- Μη ολοκλήρωση του σχεδιασμού διαχείρισης των στερεών αποβλήτων - Έλλειψη βιολογικών καθαρισμών - Ύπαρξη απειλούμενων ειδών πανίδας - Απουσία διαχειριστικών σχεδίων - Έλλειψη φορέων διαχείρισης προστατευμένων περιοχών - Πιέσεις στο περιβάλλον από παραγωγικές δραστηριότητες - Ελλείψεις στον χωροταξικό και πολεοδομικό σχεδιασμό - Απουσία συντονισμένου σχεδίου αξιοποίησης τοπικού πολιτιστικού αποθέματος - Έλλειψη υποδομών ανάπτυξης εναλλακτικών τουριστικών δραστηριοτήτων και αναψυχής - Ανεπάρκεια υποδομών ανάδειξης πολιτιστικών πόρων και δραστηριοτήτων - Μείωση πληθυσμού και αύξηση δείκτη γήρανσης με ταυτόχρονη μείωση δείκτη νεανικότητας - Μείωση οικονομικά ενεργού πληθυσμού - Πολυτεμαχισμός γεωργικού κλήρου - Χαμηλός δείκτης ενσωμάτωσης καινοτομίας στην παραγωγική διαδικασία - Ελλιπής δικτύωση και συνεργασία μεταξύ φορέων οικονομικού και μη οικονομικού σκοπού. - Μείωση ποσοστού απασχολούμενων στην αλιεία - Διαρθρωτικά προβλήματα στην αγορά εργασίας - Ελλιπής διάχυση αποτελεσμάτων ερευνητικών προγραμμάτων - Φθίνουσα τάση μεταποιητικής δραστηριότητας - Ανεπαρκείς κτηνοτροφικές υποδομές - Αδυναμία συντονισμού και βέλτιστης αξιοποίησης των υποδομών υγείας - Πεπαλαιωμένο δίκτυο ύδρευσης - Χαμηλή συμβολή θαλάσσιων συγκοινωνιών στο μεταφορικό σύστημα - Έλλειψη σημαντικών λιμενικών υποδομών - Έλλειψη συντήρησης αγροτικού δικτύου - Έλλειψη συντήρησης αθλητικών εγκαταστάσεων - Ανεπαρκής κάλυψη κοινωνικών υπηρεσιών - Έλλειψη εξειδίκευσης στελεχών σε αντικείμενα αιχμής

2.4. SWOT ΑΝΑΛΥΣΗ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ	
Ευκαιρίες (Opportunities)	**Απειλές (Threats)**
- Μοντέλο ανάπτυξης με διασύνδεση του πρωτογενούς τομέα με τον τριτογενή - Αξιοποίηση πόρων εθνικών και Ε.Ε. - Ανάπτυξη πρωτογενούς και δευτερογενούς τομέα σε συνέργεια με τον τουρισμό - Διάθεση των τοπικών αγροτικών προϊόντων και ταυτόχρονη ολοκλήρωση της προώθησης της τοπικής ταυτότητας στο τουριστικό προϊόν. - Θεσμικές δυνατότητες για την ανάδειξη των αξιών του φυσικού χώρου - Αξιοποίηση των εκπαιδευτικών ιδρυμάτων περιοχής - Υλοποίηση έργων ανάπλασης, ανάδειξης στοιχείων του φυσικού και ανθρωπογενούς περιβάλλοντος - Διεκδίκηση Πολιτιστικής Πρωτεύουσας 2021 από Καλαμάτα - Επέκταση των θαλάσσιων προστατευόμενων περιοχών του Δικτύου NATURA 2000. - Έντονη ζήτηση για ανάπτυξη εναλλακτικών μορφών τουρισμού στη χερασία και στη θαλάσσια ζώνη - Αξιοποίηση ποιοτικών τοπικών προϊόντων - Στοιχεία αυθεντικότητας - Αλλαγή νομικού πλαισίου που επιτρέπει διασύνδεση πρωτογενή με τριτογενή τομέα - Ένταξη της καινοτομίας στην παραγωγική διαδικασία - Ενίσχυση του εισοδήματος των κατοίκων με αιχμή την πολυαπασχόληση - Ταυτοποίηση τοπικής παραγωγής - Προώθηση βιολογικών καλλιεργειών, αύξηση αριθμού νέων πιστοποιημένων προϊόντων - Πολιτική και οικονομική αστάθεια στη Ν.&Α. Μεσόγειο - Ολοκλήρωση σημαντικών οδικών αξόνων - Αξιοποίηση του θαλασσίου άξονα Αδριατικής – Ιονίου - Ανατολικής Μεσογείου - Υποστήριξη Ν.Π.Δ.Δ. για την ωρίμανση έργων - Αξιοποίηση της συνεργασίας (Δήμοι, Επιχειρήσεις, ερευνητικά και εκπαιδευτικά ιδρύματα, κοινωνικοί φορείς κ.λπ.). - Δυνατότητα διασύνδεσης φορέων αυτοδιοίκησης, επιχειρήσεων κ.λπ. με Τριτοβάθμια ιδρύματα	- Καταστροφές φυσικού περιβάλλοντος και ερημοποίηση εδαφών - Έντονη περιβαλλοντική υποβάθμιση - Έλλειψη σχεδίων χρήσεων γης - Ελάττωση του πολιτιστικού αποθέματος - Ελλείψεις στις υποδομές υγείας- πρόνοιας στην περιοχή παρέμβασης - Διατήρηση τάσης γήρανσης του και τάσης μείωσης του πληθυσμού - Αυξανόμενο ποσοστό ανεργίας - Εγκατάλειψη αγροτικής παραγωγής - Κλιματικές αλλαγές και περιβαλλοντικές επιπτώσεις - Αλλαγές στο φορολογικό και ασφαλιστικό σύστημα - Παράταση της οικονομικής κρίσης - Άναρχη τουριστική ανάπτυξη - Αλλαγές νομοθεσίας για δημόσια έργα - Αύξηση ανταγωνιστικότητας προορισμών σε εθνικό και διεθνές επίπεδο - Στενότητα πόρων για χρηματοδότηση αναγκαίων έργων

3. ΣΤΟΧΟΙ ΚΑΙ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΤΟΠΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

3.1. Εισροές στρατηγικού σχεδιασμού

3.1.1. Στρατηγική της Ευρωπαϊκής Ένωσης για «έξυπνη, αειφόρο και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη» (ΕΕ 2020)

Η **"Ευρώπη 2020"** είναι η αναπτυξιακή στρατηγική της ΕΕ για μια έξυπνη, βιώσιμη και χωρίς αποκλεισμούς οικονομία. Αυτές οι τρεις αλληλοσυμπληρούμενες προτεραιότητες θα βοηθήσουν την ΕΕ και τα κράτη-μέλη της να επιτύχουν υψηλά επίπεδα απασχόλησης, παραγωγικότητας και κοινωνικής συνοχής.

Πιο συγκεκριμένα, η Ένωση έθεσε πέντε φιλόδοξους στόχους – για την απασχόληση, την καινοτομία, την εκπαίδευση, την κοινωνική ένταξη και το κλίμα/ ενέργεια – προς επίτευξη μέχρι το 2020. Κάθε κράτος-μέλος έχει υιοθετήσει τους δικούς του εθνικούς στόχους σε κάθε έναν από αυτούς τους τομείς. Συγκεκριμένες δράσεις τόσο σε επίπεδο ΕΕ όσο και σε εθνικό επίπεδο στηρίζουν τη στρατηγική αυτή.

Οι πέντε στόχοι της στρατηγικής «Ευρώπη 2020» της ΕΕ είναι:

1. Απασχόληση

2. Έρευνα και Ανάπτυξη

3. Κλιματική αλλαγή και ενεργειακή βιωσιμότητα

4. Εκπαίδευση

5. Καταπολέμηση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού

Αντίστοιχα οι Προτεραιότητες της Ένωσης για την **αγροτική ανάπτυξη**, σύμφωνα με το άρθρο 5 του ΚΑΝ.1305/2013, οι οποίες συμβάλλουν στη στρατηγική «Ευρώπη 2020» επιδιώκονται μέσω των ακόλουθων έξι προτεραιοτήτων με έμφαση σε επιμέρους τομείς

1) προώθηση της μεταφοράς γνώσεων και της καινοτομίας στη γεωργία, τη δασοπονία και τις αγροτικές περιοχές

2) ενίσχυση της βιωσιμότητας των γεωργικών εκμεταλλεύσεων και της ανταγωνιστικότητας όλων των τύπων γεωργίας σε όλες τις περιφέρειες και προώθηση των καινοτόμων γεωργικών τεχνολογιών και της βιώσιμης διαχείρισης των δασών

3) προώθηση της οργάνωσης της αλυσίδας τροφίμων, περιλαμβανομένης της επεξεργασίας και εμπορίας γεωργικών προϊόντων, της καλής διαβίωσης των ζώων και της διαχείρισης κινδύνων στη γεωργία

4) αποκατάσταση, διατήρηση και ενίσχυση των οικοσυστημάτων που συνδέονται με τη γεωργία και τη δασοπονία

5) προώθηση της αποδοτικότητας των πόρων και στήριξη της στροφής προς μια οικονομία χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα με ανθεκτικότητα στην αλλαγή του κλίματος στους τομείς της γεωργίας, των τροφίμων και της δασοπονίας

6) προώθηση της κοινωνικής ένταξης, της μείωσης της φτώχειας και της οικονομικής ανάπτυξης στις αγροτικές περιοχές

Τέλος, για τη **βιώσιμη ανάπτυξη της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας**, στη στρατηγική «Ευρώπη 2020» και στην εφαρμογή της ΚΑλΠ, συμβάλλει το ΕΤΘΑ, με τις παρακάτω προτεραιότητες (όπως αναφέρονται στο άρθρο 6 του ΚΑΝ. 508/2014 και εξειδικεύονται σε επιμέρους στόχους):

1. Προώθηση της περιβαλλοντικά βιώσιμης, αποδοτικής ως προς τους πόρους, καινοτόμου, ανταγωνιστικής και βασιζόμενης στη γνώση αλιείας

2) Προώθηση της περιβαλλοντικά βιώσιμης, αποδοτικής ως προς τους πόρους, καινοτόμου, ανταγωνιστικής και βασιζόμενης στη γνώση υδατοκαλλιέργειας

3) Ενίσχυση της εφαρμογής της ΚΑλΠ

4) Αύξηση της απασχόλησης και της εδαφικής συνοχής

5) Ενίσχυση της εμπορίας και της μεταποίησης

6) Ενίσχυση της εφαρμογής της Ολοκληρωμένης Θαλάσσιας Πολιτικής.

3.1.2. Εταιρικό Σύμφωνο για το Πλαίσιο Ανάπτυξης – ΕΣΠΑ 2014-2020,

Το **ΕΣΠΑ (Εταιρικό Σύμφωνο για το Πλαίσιο Ανάπτυξης)** 2014-2020 αποτελεί το βασικό στρατηγικό σχέδιο για την ανάπτυξη της χώρας με τη συνδρομή σημαντικών πόρων που προέρχονται από τα **Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά και Επενδυτικά Ταμεία (ΕΔΕΤ)** της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Μέσω της υλοποίησης του ΕΣΠΑ επιδιώκεται η αντιμετώπιση των διαρθρωτικών αδυναμιών της χώρας που συνετέλεσαν στην εμφάνιση της οικονομικής κρίσης αλλά και των προβλημάτων, οικονομικών και κοινωνικών, που αυτή δημιούργησε. Επίσης, το ΕΣΠΑ 2014-2020 καλείται να συνδράμει στην επίτευξη των εθνικών στόχων έναντι της **Στρατηγικής «Ευρώπη 2020».**

Χρηματοδοτικές προτεραιότητες

1. Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της εξωστρέφειας των επιχειρήσεων, μετάβαση στην ποιοτική επιχειρηματικότητα με αιχμή την καινοτομία και αύξηση της εγχώριας προστιθέμενης αξίας

2. Ανάπτυξη και αξιοποίηση ικανοτήτων ανθρώπινου δυναμικού – ενεργός κοινωνική ενσωμάτωση

3. Προστασία του περιβάλλοντος – Μετάβαση σε μία οικονομία φιλική στο περιβάλλον

4. Ανάπτυξη – εκσυγχρονισμός – ολοκλήρωση υποδομών για την οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη

5. Βελτίωση της θεσμικής επάρκειας και της αποτελεσματικότητας της δημόσιας διοίκησης και της τοπικής αυτοδιοίκησης

3.1.3. Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης 2014 – 2020 (ΠΑΑ) και κυρίως το Μέτρο 19 αυτού,

Όραμα: Ολοκληρωμένη ανάπτυξη και βιώσιμη ανταγωνιστικότητα του αγροτικού χώρου

Στρατηγικοί στόχοι:

- ΣΤ 1: Δημιουργία ενός ισχυρού, ανταγωνιστικού και βιώσιμου αγρο - διατροφικού συστήματος
- ΣΤ 2: Προαγωγή της αειφορίας του αγρο – διατροφικού συστήματος και των αγροτικών περιοχών
- ΣΤ 3: Δημιουργία Βιώσιμων & Πολύ – λειτουργικών αγροτικών περιοχών

Ειδικοί στόχοι ανά Στρατηγικό Στόχο:

ΕΣ1.1: Αύξηση της ανταγωνιστικότητας του αγρο-διατροφικού συστήματος (Γεωργία και μεταποίηση γεωργικών προϊόντων)

ΕΣ1.2: Ενίσχυση της αλυσίδας αξίας των αγρο-διατροφικών προϊόντων

ΕΣ1.3: Αναβάθμιση του ανθρώπινου κεφαλαίου και ενίσχυση της επιχειρηματικής κουλτούρας

ΕΣ2.1: Προστασία και διαχείριση των φυσικών πόρων και της βιοποικιλότητας στη γεωργία και δασοπονία

ΕΣ2.2: Μετριασμός και προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή

ΕΣ3.1: Παροχή βασικών υπηρεσιών και ποιότητα ζωής στις περιοχές της υπαίθρου

ΕΣ3.2: Διαφοροποίηση της οικονομικής βάσης και δημιουργία θέσεων απασχόλησης στις περιοχές της υπαίθρου

ΕΣ3.3: Ενίσχυση του κοινωνικού ιστού στις αγροτικές περιοχές

Η συγκεκριμένη στρατηγική προσεγγίζεται με διάφορα Μέτρα, μεταξύ των οποίων το Μ.19. με τίτλο «Στήριξη για τοπική ανάπτυξη μέσω του LEADER (ΤΑΠΤΚ - τοπική ανάπτυξη με πρωτοβουλία τοπικών κοινοτήτων)». Σύμφωνα με το κείμενο η ΤΑΠΤΚ/ CLLD, βασισμένη στην προσέγγιση LEADER, είναι μια μέθοδος σχεδιασμού και υλοποίησης τοπικών ολοκληρωμένων αναπτυξιακών στρατηγικών, με τη συμμετοχή των εταίρων σε τοπικό επίπεδο, συμπεριλαμβανομένης της κοινωνίας των πολιτών, των τοπικών οικονομικών και κοινωνικών φορέων, προκειμένου να αντιμετωπισθούν αποτελεσματικά οι οικονομικές, κοινωνικές, περιβαλλοντικές και δημογραφικές προκλήσεις που αντιμετωπίζουν οι αγροτικές περιοχές. Κάθε Ο.Τ.Δ., πρέπει να διαλέξει μία βασική θεματική κατεύθυνση τοπικής ανάπτυξης η οποία μπορεί να συνδέεται συμπληρωματικά με δευτερεύουσες θεματικές κατευθύνσεις τοπικής ανάπτυξης. Οι θεματικές κατευθύνσεις ενδεικτικά μπορούν να αφορούν τα παρακάτω:

- Τη διασύνδεση τομέων και οικονομικών παραγόντων
- Την υποστήριξη της τοπικής επιχειρηματικότητας και την ανάδειξη της τοπικής ταυτότητας
- Την υλοποίηση κοινωνικών δράσεων για την επίτευξη κοινωνικής συνοχής και την καταπολέμηση της φτώχειας
- Την προώθηση της συμμετοχής, της συνεργασίας, της δικτύωσης και της ανταλλαγής τεχνογνωσίας μεταξύ διαφορετικών περιοχών, εταίρων και κρατών
- Την ενίσχυση δράσεων και παρεμβάσεων για το περιβάλλον και την κλιματική αλλαγή
- Τη βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης και ποιότητας ζωής του τοπικού πληθυσμού
- Την ενίσχυση της καινοτομίας και των καινοτόμων παρεμβάσεων
- Τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας αλλά και ειδικότερα τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της αλυσίδας αξίας του αγροδιατροφικού τομέα
- Την εισαγωγή πρακτικών για την αειφόρο ανάπτυξη της περιοχής

3.1.4. Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Αλιείας και Θάλασσας 2014-2020 και κυρίως η Προτεραιότητα 4 αυτού,

Όραμα: «Η βιώσιμη ανάπτυξη του τομέα της αλιείας στην κατεύθυνση ενίσχυσης της ανταγωνιστικότητας, προστασίας του περιβάλλοντος και διατήρησης της κοινωνικής και οικονομικής συνοχής»

Οι βασικές στρατηγικές επιλογές της χώρας για την **ενίσχυση του τομέα της αλιείας** στοχεύουν στους ακόλουθους Θεματικούς Στόχους της Στρατηγικής «Ευρώπη 2020»

ΘΣ 3: Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων του τομέα της Αλιείας και Υδατοκαλλιέργειας

ΘΣ6: Προστασία του περιβάλλοντος και προώθηση της αποδοτικότητας των πόρων

Με βάση αυτές τις στρατηγικές επιλογές, το Ε.Π.Αλ.Θ. θέτει τις εξής προτεραιότητες που ταυτίζονται με τις προτεραιότητες του ΕΤΘΑ

Π.1. Προώθηση της περιβαλλοντικά βιώσιμης ως προς τη χρήση πόρων καινοτόμου, ανταγωνιστικής και βασιζόμενη στη γνώση αλιείας

Π.2. Προαγωγή της περιβαλλοντικά βιώσιμης, αποδοτικής ως προς τη χρήση των πόρων, καινοτόμου, ανταγωνιστικής και βασιζόμενης στη γνώση υδατοκαλλιέργειας

Π.3. Προαγωγή της εφαρμογής της ΚΑλΠ (βελτίωση, παροχή επιστημονικής γνώσης, συλλογή και διαχείριση δεδομένων κ.λπ.)

Π.4. Αύξηση απασχόλησης και της εδαφικής συνοχής

Π.5. Προαγωγή της εμπορίας και μεταποίησης

Π.6. Προαγωγή της εφαρμογής της Ολοκληρωμένης Θαλάσσιας Πολιτικής

Ειδικότερα για την Προτεραιότητα 4, θα υλοποιηθούν παρεμβάσεις που ομαδοποιούνται υπό τους ακόλουθους Αναπτυξιακούς Στόχους:

- Προώθηση της οικονομικής ανάπτυξης, της κοινωνικής ένταξης, της δημιουργίας θέσεων εργασίας και της στήριξης της κινητικότητας του εργατικού δυναμικού στις παράκτιες και τις εσωτερικές κοινότητες που εξαρτώνται από την αλιεία και την υδατοκαλλιέργεια.
- Διαφοροποίηση των δραστηριοτήτων στο πλαίσιο της αλιείας και σε άλλους τομείς της θαλάσσιας οικονομίας.

Επισημαίνεται, ότι για τις παράκτιες και θαλάσσιες περιοχές, σημαντική θεωρείται όχι μόνο η δημιουργία απασχόλησης, αλλά παράλληλα και η διατήρηση της κοινωνικής συνοχής, δεδομένου ότι το σημαντικότερο τμήμα του κοινωνικού και οικονομικού ιστού εξαρτάται από τον τομέα της αλιείας.

3.1.5. Στρατηγική της ευρύτερης περιοχής

Ως στρατηγική της ευρύτερης περιοχής λαμβάνεται υπόψη η στρατηγική της Περιφέρειας Πελοποννήσου, όπως αυτή αποτυπώνεται στο ομώνυμο ΠΕΠ, καθώς και η στρατηγική που αναπτύσσεται στο Περιφερειακό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης Περιφέρειας Πελοποννήσου.

- **Για το ΠΕΠ Πελοποννήσου**:

Όραμα «Η Πελοπόννησος πρότυπο αειφόρου ανάπτυξης και κοινωνικής συνοχής στην Ελλάδα και στην Ευρώπη με την μεγιστοποίηση της αξιοποίησης του ανθρώπινου και τεχνολογικού κεφαλαίου».

Στρατηγικός Στόχος «Καινοτόμος και αειφόρος αυτοτροφοδοτούμενη εξωστρεφής ανάπτυξη, με διασφάλιση της χωρικής και κοινωνικής συνοχής».

Βασικές αναπτυξιακές Προτεραιότητες:

- Ανάσχεση της συρρίκνωσης της παραγωγικής/ επιχειρηματικής δραστηριότητας και ενδυνάμωση της ανταγωνιστικότητας και της εξωστρέφειας των επιχειρήσεων, με παράλληλη προσέλκυση επιχειρηματικών επενδύσεων, για διεύρυνση της επιχειρηματικής βάσης, με αιχμή την καινοτομία.
- Προστασία του περιβάλλοντος και των πόρων και μετάβαση σε μια οικονομία φιλική στο περιβάλλον και με επάρκεια πόρων για ανάπτυξη, απασχόληση και αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής.
- Ενδυνάμωση της χωρικής συνοχής και της ανάπτυξης, για άρση των ενδοπεριφερειακών κοινωνικοοικονομικών ανισοτήτων.
- Σύνδεση της έρευνας και τεχνολογικής ανάπτυξης και της καινοτομίας, με τις επιχειρήσεις και τον παραγωγικό ιστό, εν γένει, της Περιφέρειας Πελοποννήσου.
- Διεύρυνση και αναβάθμιση της πρόσβασης των πολιτών της Περιφέρειας σε διοικητικές, κοινωνικές και επιχειρηματικές υπηρεσίες, με χρήση ΤΠΕ.
- Ανάσχεση του ρυθμού αύξησης της ανεργίας, με τη διατήρηση ή/ και αύξηση των θέσεων απασχόλησης στις επιχειρήσεις, με άμεση και διαρκή προσαρμογή των εργαζομένων και των επιχειρήσεων στις αλλαγές του εξωτερικού περιβάλλοντός τους.
- Ένταξη ή/ και επανένταξη στην αγορά εργασίας των μη οικονομικά ενεργών, ιδιαίτερα των νέων.
- Ένταξη ειδικών πληθυσμιακών ομάδων στην αγορά εργασίας, για ενίσχυση των εισοδημάτων τους και κατ' ακολουθία για πρόληψη ή/ και καταπολέμηση του κοινωνικού αποκλεισμού.
- Ολοκλήρωση, συμπλήρωση, αλλά και βελτίωση διαπεριφερειακών και ενδοπεριφερειακών οδικών και σιδηροδρομικών συνδέσεων.
- Σχεδιασμός εκτέλεσης νέων έργων και βελτίωσης των λιμενικών εγκαταστάσεων της Περιφέρειας.

Στο **Περιφερειακό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού & Αειφόρου Ανάπτυξης Περιφέρειας Πελοποννήσου (ΠΠΧΣΑΑ)** οι βασικές κατευθύνσεις και οι στόχοι του προγράμματος δράσης για την Π.Ε. Μεσσηνίας αφορούν:

- Προστασία περιοχών παραγωγής επώνυμων προϊόντων. Ένταξη νέων προϊόντων στα Προϊόντα Ονομασίας Προέλευσης (ΠΟΠ).
- Προώθηση βιολογικών καλλιεργειών.
- Ολοκλήρωση θεσμικού πλαισίου για τη λειτουργία κτηνοτροφικών πάρκων και υλοποίηση Κτηνοτροφικών Πάρκων.
- Παραγωγή δασικών προϊόντων και υπο-προϊόντων, προώθηση μελισσοκομίας, καλλιέργεια και αξιοποίηση ειδικών αρωματικών και φαρμακευτικών φυτών, διασύνδεση βιοτεχνικών-οικοτεχνικών δραστηριοτήτων με τη δασική διαχείριση.
- Ενίσχυση συνέργειας πρωτογενή με τριτογενή τομέα. Διερεύνηση δυνατοτήτων λειτουργίας εκπαιδευτικών δομών υποστήριξης της αγροτικής δραστηριότητας.
- Υλοποίηση υδατοδρομίων (ενδεικτικά ενδιαφέρον στην Καλαμάτα, Πύλο).
- Προώθηση Διαταγμάτων στις υπόλοιπες περιοχές NATURA 2000, για τις οποίες υπάρχει εγκεκριμένη ΕΠΜ.
- Δίκτυο παρακολούθησης επιπτώσεων από την Κλιματική Αλλαγή.

Ως στρατηγικές κατευθύνσεις χωρικής ανάπτυξης προτείνονται:

- Ισχυρή προστασία γεωργικής γης και περιοχών όπου παράγονται επώνυμα γεωργικά προϊόντα από ασύμβατες δραστηριότητες.
- Αντιμετώπιση προβλημάτων νιτρορρύπανσης από γεωργική δραστηριότητα.
- Ενίσχυση υποδομών κρουαζιέρας και θαλάσσιου τουρισμού.

- Προβολή/ ανάδειξη/ δικτύωση αρχαιολογικού αποθέματος (Μεσσήνη, Πύλος, Μεθώνη, Κορώνη).
- Αξιοποίηση υποθαλάσσιων αρχαιολογικών χώρων.
- Αναβάθμιση υποδομών προσπελασιμότητας.
- Αναβάθμιση Αερολιμένα Καλαμάτας.
- Ενίσχυση Καλαμάτας.
- Ενίσχυση κέντρων Καλλικρατικών Δήμων.

3.1.6. Εθνική στρατηγική για τη Έξυπνη Εξειδίκευση και η Περιφερειακή εξειδίκευση της

Η **Στρατηγική Έρευνας και Τεχνολογίας για την Έξυπνη Εξειδίκευση (Research and Innovation Strategies for Smart Specialisation - RIS3)** είναι μια ολοκληρωμένη ατζέντα οικονομικού μετασχηματισμού, προσαρμοσμένη στις ιδιαιτερότητες κάθε περιοχής, η οποία:

- επικεντρώνει την πολιτική υποστήριξη και τις επενδύσεις σε εθνικές/ περιφερειακές προτεραιότητες – κλειδιά, προκλήσεις και ανάγκες για μια ανάπτυξη βασισμένη στη γνώση,
- οικοδομεί πάνω στα δυνατά σημεία και συγκριτικά πλεονεκτήματα της χώρας/περιφέρειας και το δυναμικό για αριστεία,
- υποστηρίζει την τεχνολογική καινοτομία και την καινοτομία τη βασισμένη στη πράξη και στοχεύει στην τόνωση των ιδιωτικών επενδύσεων,
- διασφαλίζει την πλήρη συμμετοχή των εταίρων (stakeholders) και ενθαρρύνει την καινοτομία και τον πειραματισμό,
- βασίζεται σε τεκμήρια και περιλαμβάνει ένα στέρεο σύστημα παρακολούθησης και αξιολόγησης.

Διαδικασία – κλειδί για τον προσδιορισμό προτεραιοτήτων μιας στρατηγικής έρευνας και καινοτομίας για την έξυπνη εξειδίκευση και επομένως ουσιώδες στοιχείο για τον επιτυχή σχεδιασμό της, είναι η διαδικασία επιχειρηματικής ανακάλυψης (entrepreneurial discovery process).

Η διαδικασία επιχειρηματικής ανακάλυψης χρησιμοποιεί την επιχειρηματική γνώση που υπάρχει στη χώρα/ περιφέρεια υιοθετώντας μια επιχειρηματική προσέγγιση με την έννοια της έμφασης στις ευκαιρίες της αγοράς, της διαφοροποίησης από άλλες χώρες/ περιφέρειες, της ανάληψης (και διαχείρισης) ρίσκου και της αναζήτησης συμμαχιών για τη βελτιστοποίηση της πρόσβασης σε πόρους και της χρήσης αυτών (φυσικοί πόροι, χρηματοοικονομικοί, πνευματικοί πόροι, γνώση της αγοράς κ.λπ.). Αυτό σημαίνει ότι οι φορείς χάραξης πολιτικής θα πρέπει να εμπλέξουν όλους τους τύπους παραγόντων στο χώρο της καινοτομίας (επιχειρήσεις, κέντρα τεχνολογίας και ικανότητας (competence centres), Πανεπιστήμια και δημόσιους φορείς, επιστημονικά και τεχνολογικά πάρκα, επιχειρηματικούς αγγέλους και φορείς επιχειρηματικών κεφαλαίων (venture capitalists), την κοινωνία των πολιτών κλπ. σε μια επιχειρηματική διαδικασία για το σχεδιασμό της στρατηγικής έξυπνης εξειδίκευσης.

Στο πλαίσιο των στρατηγικών αυτών, η χώρα και οι Περιφέρειές της καλούνται να εντοπίσουν τις δραστηριότητες εκείνες στις οποίες παρουσιάζουν ή είναι σε θέση να οικοδομήσουν ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα και σε αυτές να επικεντρώσουν τους διαθέσιμους πόρους και τις προσπάθειες ώστε να καταστεί δυνατή η επίτευξη σημαντικών αναπτυξιακών αποτελεσμάτων. Σε εθνικό επίπεδο έχουν προσδιοριστεί οκτώ κλάδοι στους οποίους θα δοθεί προτεραιότητα και αναμένεται να έχουν μεγαλύτερη συμμετοχή στην οικονομική μεγέθυνση. Οι κλάδοι αυτοί είναι οι εξής:

- Αγρο-διατροφή
- Υγεία – φάρμακα
- Τεχνολογίες πληροφορικής και επικοινωνιών
- Ενέργεια
- Περιβάλλον και βιώσιμη ανάπτυξη
- Μεταφορές
- Υλικά – κατασκευές
- Τουρισμός, πολιτισμός, δημιουργικές βιομηχανίες

Ως εκ τούτου, η **Περιφερειακή Στρατηγική της Έξυπνης Εξειδίκευσης** της Περιφέρειας Πελοποννήσου, υποχρεωτική ως συνοδεύουσα το ΠΕΠ για την νέα προγραμματική περίοδο 2014-2020, ως κείμενο πολιτικής-στρατηγικής. Η Έξυπνη Εξειδίκευση στοχεύει στον εντοπισμό των μοναδικών χαρακτηριστικών της Περιφέρειας Πελοποννήσου, επισημαίνοντας τα ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα της Περιφέρειας, εστιάζει στους κλάδους-πρωταθλητές της περιφερειακής οικονομίας και στοχεύει στην ενίσχυση των περιφερειακών συστημάτων καινοτομίας, την μεγιστοποίηση των ροών γνώσης και διάχυση των οφελών της καινοτομίας σε όλο το εύρος της περιφερειακής οικονομίας.

Οι στρατηγικοί τομείς και οι κλάδοι που εστιάζεται η Περιφερειακή Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης στην Περιφέρεια Πελοποννήσου είναι οι ακόλουθοι:

- Αγροδιατροφικός Τομέας
- Τουρισμός – Πολιτισμός & Δημιουργική Βιομηχανία
- Μεταποιητική Βιομηχανία και Λοιποί Δυναμικοί Τομείς (παραγωγή προϊόντων ξύλου, μετάλλου, προϊόντων από μη μεταλλικά ορυκτά, παραγωγή ειδών από πλαστικό, ειδών συσκευασίας, μηχανημάτων, οργάνων και δομικών υλικών, μαρμάρου)
- Οριζόντιοι Υποστηρικτικοί Τομείς (Τεχνολογίες Πληροφορικής και Επικοινωνιών-ΤΠΕ).

3.1.7. Πλαίσιο Δράσεων Προτεραιότητας (PAF) για την χρηματοδότηση των περιοχών NATURA 2000 κατά την περίοδο 2014 – 2020

Από το Πλαίσιο Δράσεων Προτεραιότητας (ΠΔΠ / PAF) για τη χρηματοδότηση των περιοχών του Δικτύου NATURA 2000 και αφορά την περίοδο 2014 – 2020 προκύπτουν οι κάτωθι στρατηγικές επιλογές/ κατευθύνσεις:

- Βελτίωση/ Διατήρηση της κατάστασης διατήρησης τύπων οικοτόπων και ειδών προτεραιότητας
- Βελτίωση/ Διατήρηση της κατάστασης διατήρησης άλλων τύπων οικοτόπων και ειδών που καλύπτουν οι Οδηγίες (Οδηγίες για τους οικότοπους και την ορνιθοπανίδα).
- Προώθηση επενδύσεων σε περιοχές του δικτύου NATURA 2000 σχετιζόμενες με πράσινο τουρισμό και θέσεις εργασίας, προς ενίσχυση του μετριασμού της κλιματικής αλλαγής και της προσαρμογής σε αυτή ή άλλων ωφελειών για τα οικοσυστήματα, όπως έρευνα, εκπαίδευση, επιμόρφωση ευαισθητοποίηση και προώθηση των συνεργασιών (και διασυνοριακών) συνδεδεμένων με την διαχείριση του δικτύου NATURA 2000. Ενδεικτικά αναφέρονται: α) Ολοκληρωμένη Διαχείριση ευρύτερων χωρικών ενοτήτων, στις οποίες περιλαμβάνονται περισσότερες περιοχές NATURA 2000, β) Υποστήριξη και Προώθηση της Ανάπτυξης με προτεραιότητα στον πρωτογενή τομέα και τον τουρισμό, γ) Κλιματική Αλλαγή με βασική κατεύθυνση την εφαρμογή δράσεων για: την προσαρμογή των οικοσυστημάτων στην κλιματική αλλαγή με ιδιαίτερη έμφαση στην αποτελεσματική πρόληψη των δασικών πυρκαγιών, καθώς και στην συστηματική αποκατάσταση καμένων/ υποβαθμισμένων δασικών περιοχών του δικτύου NATURA 2000 με εγχώρια

είδη που δεν ευνοούν την εξάπλωση της πυρκαγιάς, και την ανάσχεση της διάβρωσης και ερημοποίησης εδαφών στο πλαίσιο βελτίωσης των οικοσυστημικών υπηρεσιών.

Στο Πλαίσιο Δράσεων Προτεραιότητας 2014-2020, αναγνωρίζεται το δυναμικό που διαθέτουν οι περιοχές NATURA 2000 για την οικονομία της χώρας και ιδιαίτερα για δύο βασικούς τομείς: α) τον τουρισμό, με την ενίσχυση της προστιθέμενης αξίας του προσφερόμενου τουριστικού προϊόντος, και β) τον πρωτογενή τομέα, με έμφαση στην ολοκληρωμένη διαχείριση της αγροτικής παραγωγής και της συνεισφοράς της στην διατήρηση των οικοσυστημικών υπηρεσιών και της βιοποικιλότητας.

Στο πλαίσιο αυτό υποστηρίζεται η εκπόνηση Ειδικών Σχεδίων Διαχείρισης σε επίπεδο ευρύτερων χωρικών ενοτήτων και με προσανατολισμό σε δράσεις/ επενδύσεις για την υποστήριξη/ προώθηση της αγροτικής παραγωγής ή/ και του οικοτουρισμού. Σε αυτά περιλαμβάνονται μεταξύ άλλων:

1. Υποστήριξη των μέτρων ενίσχυσης και των αγροπεριβαλλοντικών μέτρων που προβλέπονται για τις περιοχές NATURA 2000.
2. Διατήρηση και ενίσχυση της βιοποικιλότητας στην άσκηση επιμέρους αγροτικών παραγωγικών δραστηριοτήτων.
3. Ανάπτυξη υποδομών ερμηνείας περιβάλλοντος καθώς και εξυπηρέτησης/ διακίνησης επισκεπτών.
4. Ανάπτυξη και εφαρμογή συστημάτων περιβαλλοντικής/ οικολογικής πιστοποίησης αγροτικών προϊόντων καθώς και προσφερόμενων τουριστικών προϊόντων και υπηρεσιών.

3.1.7. Συμπεράσματα από την αποτύπωση της υφιστάμενης κατάστασης

Η περιοχή παρέμβασης αποτελεί μία γεωγραφική συνέχεια με φυσική ομοιογένεια και κοινά χαρακτηριστικά ως προς την ιστορική, κοινωνική, πολιτική, πολιτιστική, περιβαλλοντική και οικονομική καταβολή και λειτουργία. **Ανατολικά** το τμήμα της Μεσσηνιακής Μάνης χαρακτηρίζεται από την υψηλής αξίας παραλιακή ζώνη όπου σε συνδυασμό με το ορεινό ανάγλυφο μπορεί να εξασφαλίσει τη δυνατότητα άσκησης δραστηριοτήτων στον τομέα των δασών και της αναψυχής (ανάδειξη, διαχείριση, προστασία), παράλληλα με τις τουριστικές δραστηριότητες υψηλής ποιότητας, σχετικές και με την ανάδειξη του τοπικού «περιβαλλοντικού» προϊόντος του Ταϋγέτου. **Κεντρικά και βόρεια** του αστικού συνόλου της Καλαμάτας, σε γεωγραφική συνέχεια με το **δυτικό** τμήμα οργανώνεται η περιοχή της δυναμικής αγροτικής ενδοχώρας. Παράλληλα οικιστικά σύνολά όπως η Πύλος, Μεθώνη και Κορώνη αποτελούν σημαντικό πολιτιστικό απόθεμα, με μνημεία κύρια από τη βυζαντινή περίοδο. Στην ίδια περιοχή ημιαστικά κέντρα όπως η Μεσσήνη, ο Μελιγαλάς, η Χώρα, η Κυπαρισσία, τα Φιλιατρά, οι Γαργαλιάνοι, διασυνδέουν ιστορικά την περιοχή από την 7^{η} π.χ. χιλιετία μέχρι την σύγχρονη περίοδο. Το τρίτο τμήμα είναι η **παραλιακή ζώνη** στο σύνολό της η οποία «αγκαλιάζει» το γεωγραφικό χώρο και αποτελεί διέξοδο ανάπτυξης και στήριξης τουριστικών δραστηριοτήτων σε συνδυασμό με την παραγωγική διαδικασία του πρωτογενούς και του δευτερογενούς τομέα. Η περιοχή διαθέτει υψηλότατο πολιτιστικό απόθεμα, σε μνημεία όλων των ιστορικών περιόδων από την 7^{η} π.Χ. χιλιετία που σε συνδυασμό με τη δράση των Πολιτιστικών συλλόγων, την ευνοϊκή συγκυρία από τη δραστηριότητα της υποψήφιας Πολιτιστικής Πρωτεύουσας, τη σχετική Πανεπιστημιακή Σχολή, δημιουργεί ένα τεράστιο πόρο προς αξιοποίηση.

Δημογραφικά, η περιοχή χαρακτηρίζεται από υψηλό βαθμό συνοχής, καθώς παρουσιάζει ηλικιακή γήρανση και χρήζει ενεργειών ανανέωσης του πληθυσμού. Η εγκατάσταση στην περιοχή παρέμβασης ικανού μεγέθους επιστημονικού δυναμικού σε συνδυασμό με 2

Ανώτατα Ιδρύματα δημιουργεί συνθήκες ποιοτικής αναβάθμισης του εργατικού δυναμικού, μετά και από διαδικασίες εκπαίδευσης

Ο **πρωτογενής** τομέας φθίνει σε επίπεδο απασχολουμένων, αλλά βελτιώνεται ποιοτικά με εκτεταμένες εντατικές καλλιέργειες (θερμοκηπιακές), αύξηση βιολογικών καλλιεργειών, ενώ αναπτύσσεται ραγδαία ο **τριτογενής** τομέας της οικονομικής δραστηριότητας, ο οποίος απορροφά τους εξερχόμενους από τον πρωτογενή. Στην κτηνοτροφία, πτηνοτροφία μειώνεται ο αριθμός των εκμεταλλεύσεων, αλλά αυξάνεται ο μέσος όρος των εκτρεφόμενων ανά μονάδα. Στον πρωτογενή, η υλοποίηση δράσεων και από το **Ε.Π.Αλ.Θ.** αποτελεί μία πρόσθετη δυνατότητα συνδυασμού εφαρμογής πολιτικών στην περιοχή παρέμβασης, η οποία διαθέτει πλούσια πεδία ανάπτυξης αλιευτικών δραστηριοτήτων. Ένα σημαντικό τμήμα της χερσαίας περιοχής είναι προστατευόμενη (ανήκει στο Δίκτυο NATURA 2000), ενώ παράλληλα έχει προταθεί για ένταξη στο Δίκτυο NATURA 2000 το νοτιοανατολικό τμήμα της θαλάσσιας περιοχής παρέμβασης δημιουργώντας δυνατότητες ολοκληρωμένης ανάπτυξης στα ζητήματα αλιείας, υδατοκαλλιεργειών και τουρισμού σε συνδυασμό με την προστασία, ανάδειξη και διαχείριση της θαλάσσιας και της παράκτιας ζώνης.

Ο δευτερογενής τομέας χρήζει ενεργειών υποστήριξης και διασύνδεσης για την διάθεση προϊόντων υψηλής ποιότητας, που είναι χαρακτηριστικό της περιοχής. Ο τουρισμός έχει σημειώσει σημαντική εξέλιξη τα τελευταία χρόνια, η διασύνδεση του όμως με τους άλλους τομείς οικονομικής δραστηριότητας θα διεύρυνε τη συνολική οικονομική του επίδραση και σε αυτούς.

Η Μεσσηνία καταγράφεται ήδη ως ένας δυναμικός τουριστικός προορισμός. Η αναπτυξιακή στρατηγική στοχεύει στη ενδυνάμωση των συσχετισμών μεταξύ του ποιοτικού τουρισμού και της παραγωγής ποιοτικών και καινοτόμων αγροτικών προϊόντων -με την υποστήριξη της επιστημονικής έρευνας- δημιουργώντας προστιθέμενη αξία σε ένα διευρυμένο κοινωνικό σύνολο.

Η ανάγκη εφαρμογής πολιτικών στην επιχειρηματικότητα με τη συνεργασία με ερευνητικά ιδρύματα και φορείς για την παραγωγή νέων προϊόντων στη φιλοσοφία της καινοτομίας για την αγροδιατροφή, καθώς και η υποστήριξη σε δράσεις βιώσιμης παραγωγής τροφίμων καθώς και δράσεις για την περιβαλλοντική προστασία, ευαισθητοποίηση και ανάδειξη των πόρων της περιοχής, συνθέτουν δράσεις για την ικανοποίηση στρατηγικών στόχων για τη Μεσσηνία 2020.

Τα τελευταία χρόνια στην ευρύτερη περιοχή της Μεσσηνίας έχουν δρομολογηθεί ή έχουν λάβει χώρα πλήθος μεγάλων αναπτυξιακών έργων, όπως το αεροδρόμιο της Καλαμάτας, η Ιονία οδός, ο οδικός άξονας Αθηνών – Κορίνθου – Τρίπολης – Λεύκτρου – Καλαμάτας και Λεύκτρου – Σπάρτης, τα οποία έχουν ενισχύσει το προφίλ της περιοχής και έχουν δημιουργήσει τις συνθήκες για ένα βιώσιμο μοντέλο ανάπτυξης. Παράλληλα σημαντικές ιδιωτικές επενδύσεις έχουν σηματοδοτήσει και έχουν διευρύνει τα όρια των αναπτυξιακών δυνατοτήτων της περιοχής. Η ενσωμάτωση των αποτελεσμάτων των έργων αυτών στο σχεδιασμό αφενός και αφετέρου η υπερεπάρκεια των πόρων (πολιτιστικών, ανθρώπινων & φυσικών) που χαρακτηρίζει την περιοχή δημιουργούν το αναπτυξιακό μίγμα για τη διαμόρφωση του οράματος Μεσσηνία 2020.

3.1.8. Αποτελέσματα της ανάλυσης SWOT για την προτεινόμενη περιοχή παρέμβασης,

Όπως ήδη αναφέρεται αναλυτικά στο κεφάλαιο 2 του παρόντος, η σύζευξη του φυσικού περιβάλλοντος με το ανθρωπογενές, μπορεί να δημιουργήσει ένα ενιαίο διευρυμένο σύνολο με μοναδικά τοπικά χαρακτηριστικά που από κοινού μπορούν να αντιμετωπίσουν

τις δημογραφικές απειλές που προφανώς είναι μεγαλύτερες στις δύσκολες περιοχές της περιοχής παρέμβασης.

Αντίστοιχα τα δημογραφικά και κοινωνικά χαρακτηριστικά του πληθυσμού μιας περιοχής παίζουν πολύ σημαντικό ρόλο στην οικονομική της ανάπτυξη, ενώ η ανάγνωση της οικονομικής ταυτότητας της περιοχής παρέμβασης αποτελεί κομβικό σημείο στρατηγικού σχεδιασμού. Ως προς τη δημογραφική κατάσταση, η προτεινόμενη περιοχή χαρακτηρίζεται από υψηλό βαθμό συνοχής, αλλά παρουσιάζει ηλικιακή γήρανση και χρήζει ενεργειών ανανέωσης του πληθυσμού. Ο **πρωτογενής** τομέας φθίνει αλλά αλλάζει ποιοτικά ενώ αναπτύσσεται ραγδαία ο **τριτογενής** τομέας της οικονομικής δραστηριότητας. Στον πρωτογενή και **δευτερογενή** τομέα, η υλοποίηση δράσεων από το **Ε.Π.Αλ.Θ.** αποτελεί μία δυνατότητα συνδυασμού εφαρμογής πολιτικών στην περιοχή παρέμβασης. Ο **δευτερογενής** τομέας χρήζει ενεργειών υποστήριξης για την παραγωγή και διάθεση προϊόντων υψηλής ποιότητας, που είναι χαρακτηριστικό της περιοχής. Ο τουρισμός έχει σημειώσει σημαντική εξέλιξη τα τελευταία χρόνια αλλά απαιτείται διασύνδεση που θα στηριχθεί και στους άλλους πλουτοπαραγωγικούς πόρους της περιοχής παρέμβασης

Καθοριστικός παράγοντας για τη δημιουργία ενός αναπτυξιακού πόλου θεωρείται η εξασφάλιση ικανοποιητικού επιπέδου κοινωνικών υπηρεσιών (υπηρεσιών υγείας, πρόνοιας, εκπαίδευσης και αναψυχής), ενώ και η προσβασιμότητα αποτελεί βασική προϋπόθεση για την οικονομική, κοινωνική και χωρική συνοχή μιας περιοχής.

Τέλος η επιτάχυνση μιας αναπτυξιακής διαδικασίας (κοινωνική, οικονομική, περιβαλλοντική, κ.λπ.) θέτει ως προαπαιτούμενο την ύπαρξη αναγκαίων και ικανών δομών στήριξης, που στην προκειμένη περίπτωση, σημαντικό ρόλο καλείται να διαδραματίσει η Εταιρεία. Η Εταιρεία διαθέτει αξιόλογη στελέχωση με πολυετή εμπειρία, διαχειριστική επάρκεια για την υλοποίηση συγχρηματοδοτούμενων έργων και πιστοποίηση κατά το πρότυπο ΕΛΟΤ EN ISO 9001:2008. Ελλείψεις και ανάγκη ανανέωσης του εξοπλισμού πληροφορικής και επικοινωνιών, προγραμμάτων ανταλλαγής τεχνογνωσίας, συμμετοχής σε προγράμματα ενημέρωσης και επιμόρφωσης, τόσο της Εταιρείας, όπως και άλλων φορέων μπορούν να αντιμετωπιστούν με την κατάλληλη στρατηγική που διευκολύνει το επίπεδο επικοινωνίας συνεργασίας και ανάπτυξης δράσεων στο πλαίσιο του τοπικού προγράμματος "Μεσσηνία 2020".

3.1.9. Αποτελέσματα ενεργειών διαβούλευσης,

Τα αποτελέσματα των δράσεων διαβούλευσης ήταν πολυεπίπεδα και ενσωματώθηκαν στο σύνολό τους για τη διαμόρφωση του τοπικού προγράμματος τόσο σε επίπεδο στρατηγικής όσο και σε επίπεδο εξειδίκευσης. Κατά τη διάρκεια των διαβουλεύσεων συγκεντρώθηκαν 233 έντυπα αποτύπωσης επενδυτικού ενδιαφέροντος από ιδιώτες επενδυτές και δημόσιους φορείς αλλά και έντυπα καταγραφής στρατηγικής. Το υλικό αυτό αποτελεί βασική παράμετρο ανάπτυξης της τοπικής στρατηγικής, δοθέντος ότι λόγω της οικονομικής συγκυρίας η προσέλκυση επενδύσεων απαιτεί στενότατη συνεργασία και καθημερινή επαφή με τους υποψήφιους επενδυτές.

Καταγράφηκε έντονο επενδυτικό ενδιαφέρον για τους τομείς:

- Επενδύσεων στη μεταποίηση, εμπορία και/ ή ανάπτυξη γεωργικών προϊόντων
- Υποδομών που σχετίζονται με την ανάπτυξη, τον εκσυγχρονισμό ή την προσαρμογή της γεωργίας
- Ανάπτυξη επιχειρήσεων στις αγροτικές περιοχές
- Διατήρηση, αποκατάσταση και αναβάθμιση πολιτιστικών χαρακτηριστικών της υπαίθρου.
- Έργα υποδομών ή υπηρεσιών για την εξυπηρέτηση του τοπικού πληθυσμού.

- Έργα δημιουργίας, ανάπτυξης ή βελτίωσης υποδομών και υπηρεσιών αναψυχής, πολιτισμού, καθώς και ενέργειες ανάδειξης και προβολής για την αύξηση της ελκυστικότητας της περιοχής.
- Έργα που στοχεύουν στην περιβαλλοντική αναβάθμιση των περιοχών
- Έργα βελτίωσης της ανταγωνιστικότητας της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας

Από τη διαβούλευση προέκυψε, η ανάγκη να τονιστεί η "γονιμότητα" της Μεσσηνιακής Γης που γεννά ιδέες, πολιτισμό, τρόφιμα, μύθους.

3.2. Στόχοι και στρατηγική του τοπικού προγράμματος

Οι στόχοι και η στρατηγική του τοπικού προγράμματος οφείλουν να λαμβάνουν ως εισροές και να εναρμονίζονται με τους αντίστοιχους στόχους και στρατηγικές της ΕΕ για την Ευρώπη 2020 και τις αντίστοιχες εθνικές πολιτικές αλλά και να ενσωματώνουν τις ιδέες και απόψεις τοπικών φορέων και τοπικού πληθυσμού, όπως αυτές διατυπώθηκαν κατά τη διαδικασία των διαβουλεύσεων, να μεγιστοποιούν τα πλεονεκτήματα και τις ευκαιρίες και να ελαχιστοποιούν τα μειονεκτήματα και τις αρνητικές παραμέτρους της περιοχής παρέμβασης, όπως αυτά καταγράφηκαν από την ανάλυση της υφιστάμενης κατάστασης και την ανάλυση SWOT που προηγήθηκαν. Με τον τρόπο αυτό διασφαλίζεται αντίστοιχα:

- η συνάφεια και η συμπληρωματικότητα με τις χωρικές και θεματικές προτεραιότητες σε περιφερειακό, εθνικό και ΕΕ επίπεδο
- η συνέπεια του τοπικού σχεδίου με τις απαιτήσεις και τις ανάγκες της τοπικής κοινωνίας
- η επιβεβαίωση της ενεργού συμμετοχής του τοπικού πληθυσμού και των φορέων του ως στρατηγικού εργαλείου σχεδιασμού και όχι μόνο εφαρμογής
- η εγκυρότητα και η αποτελεσματικότητα του σχεδιασμού του τοπικού προγράμματος

3.2.1. Στόχοι

Οι Γενικοί Στόχοι (Γ.Σ.), με βάση τους οποίους προσεγγίζεται η στρατηγική του τοπικού προγράμματος είναι 4, οι οποίοι εξειδικεύονται σε 16 ειδικούς.

ΓΕΝΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΕΙΔΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ
Αξιοποίηση συγκριτικών πλεονεκτημάτων περιοχής παρέμβασης και διασύνδεση τους ως μέσου ανάδειξης τοπικής ταυτότητας	Διασύνδεση τοπικών παραγωγικών δυνατοτήτων του πρωτογενούς τομέα με τους άλλους τομείς παραγωγής, ιδιαίτερα με τη μεταποίηση και τον τριτογενή τομέα
	Διασύνδεση περιβαλλοντικών και πολιτιστικών πόρων περιοχής με την τοπική επιχειρηματικότητα
	Προστασία περιβάλλοντος και διασφάλιση φιλικών περιβαλλοντικών συνθηκών στην παραγωγική διαδικασία
	Προώθηση τοπικής ταυτότητας
	Αναπλάσεις, αναδείξεις πολιτιστικής ταυτότητας
Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας υφιστάμενων επιχειρήσεων, διεύρυνση της επιχειρηματικότητας σε νέες κατευθύνσεις	Υποστήριξη ενεργειών ποιοτικής αναβάθμισης παραγωγής, τεχνολογικού εκσυγχρονισμού, εισαγωγής καινοτομίας και διαδικασιών R&D
	Υποβοήθηση νέων επιχειρηματικών ευκαιριών
	Ανάπτυξη ανθρώπινου δυναμικού
	Ενίσχυση της εξωστρέφειας και της δικτύωσης
Βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης και ποιότητας ζωής του τοπικού πληθυσμού, ως μέσου για τη διατήρηση της κοινωνικής συνοχής.	Δημιουργία , εκσυγχρονισμός και βελτίωση δικτύων και υποδομών
	Ανάπτυξη και υποστήριξη δομών κοινωνικής προστασίας
	Υποστήριξη και κοινωνική ενσωμάτωση διακριτών ομάδων
Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας του τομέα της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας και βελτίωση	Δημόσιες υποδομές και παρεμβάσεις
	Ιδιωτικές επενδύσεις που συμβάλλουν στην βελτίωση του εισοδήματος των αλιέων στην επιλέξιμη περιοχή

ΓΕΝΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΕΙΔΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ
ποιότητας ζωής των κατοίκων της περιοχής αλιείας και διασύνδεσή του με τον τουρισμό	Ιδιωτικές επενδύσεις που συμβάλλουν στην βελτίωση του εισοδήματος στην επιλέξιμη περιοχή παρέμβασης ΕΤΘΑ
	Διατοπική – Διακρατική συνεργασία

Τα μέσα που θα χρησιμοποιηθούν για την ικανοποίηση των στόχων του τοπικού προγράμματος αναλύονται ανά Ειδικό Στόχο (Ε.Σ.) ως εξής:

Γ.Σ.1: **Αξιοποίηση συγκριτικών πλεονεκτημάτων περιοχής παρέμβασης και διασύνδεση τους ως μέσου ανάδειξης τοπικής ταυτότητας**

Για τον Ε.Σ.1.1. Διασύνδεση τοπικών παραγωγικών δυνατοτήτων του πρωτογενούς τομέα με τους άλλους τομείς παραγωγής, ιδιαίτερα με τη μεταποίηση και τον τριτογενή τομέα

- Τοπικό Σύμφωνο ποιότητας
- Αύξηση της προστιθέμενης αξίας της τοπικής παραγωγής και της προώθησης της συνεργασίας πρωτογενούς, δευτερογενούς και τριτογενούς τομέα

Για τον Ε.Σ.1.2. Διασύνδεση περιβαλλοντικών και πολιτιστικών πόρων περιοχής με την τοπική επιχειρηματικότητα

- Περιβαλλοντικά πάρκα
- Ενοποίηση αρχαιολογικών χώρων
- Διαμόρφωση και βελτίωση περιπατητικών διαδρομών
- Ίδρυση και ενίσχυση ιδιωτικών επενδύσεων που συμβάλλουν στην ολοκληρωμένη προσέγγιση του στόχου
- Σήμανση περιβαλλοντικών και πολιτιστικών πόρων
- Βελτίωση διαχείρισης και προστασία υδατικού δυναμικού

Για τον Ε.Σ.1.3. Προστασία περιβάλλοντος και διασφάλιση φιλικών περιβαλλοντικών συνθηκών στην παραγωγική διαδικασία

- Ίδρυση και εκσυγχρονισμός παραγωγικών επιχειρήσεων που συμβάλλουν στην αναβάθμιση του περιβάλλοντος

Για τον Ε.Σ.1.4. Προώθηση τοπικής ταυτότητας

- Διαμόρφωση πολιτιστικής ταυτότητας περιοχής
- Διαμόρφωση και έκδοση θεματικών οδηγών
- Ψηφιακή προώθηση τοπικής ταυτότητας

Για τον Ε.Σ.1.5. Αναπλάσεις, αναδείξεις πολιτιστικής ταυτότητας

- Αναπλάσεις, αποκαταστάσεις, αναπαλαιώσεις
- Δημιουργία και συντήρηση πολιτιστικών υποδομών
- Ενίσχυση δράσεων πολιτιστικών φορέων και επιχειρήσεων

Γ.Σ.2: Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας υφιστάμενων επιχειρήσεων, διεύρυνση της επιχειρηματικότητας σε νέες κατευθύνσεις

Για τον Ε.Σ.2.1. Υποστήριξη ενεργειών ποιοτικής αναβάθμισης παραγωγής, τεχνολογικού εκσυγχρονισμού, εισαγωγής καινοτομίας και διαδικασιών R&D

- Εισαγωγή καινοτομίας, εκσυγχρονισμού νέων τεχνολογιών, πιστοποιήσεων και διαδικασιών R&D σε επιχειρήσεις του αγροδιατροφικού τομέα με αποτέλεσμα γεωργικό προϊόν
- Ίδρυση και δημιουργία επιχειρήσεων αγροδιατροφικού τομέα με αποτέλεσμα γεωργικό προϊόν

- Εισαγωγή καινοτομίας, εκσυγχρονισμού νέων τεχνολογιών, πιστοποιήσεων και διαδικασιών R&D σε επιχειρήσεις του αγροδιατροφικού τομέα με αποτέλεσμα μη γεωργικό προϊόν
- Ίδρυση και δημιουργία επιχειρήσεων αγροδιατροφικού τομέα με αποτέλεσμα μη γεωργικό προϊόν
- Ενέργειες διασύνδεσης ερευνητικής δραστηριότητας & επιχειρηματικότητας, με στόχο την ανάπτυξη νέων καινοτομικών προϊόντων, ή πρακτικών στους τομείς των τροφίμων

Για τον Ε.Σ.2.2. Υποβοήθηση νέων επιχειρηματικών ευκαιριών

- Δημιουργία και ενίσχυση πολυλειτουργικών και επισκέψιμων αγροκτημάτων
- Δημιουργία καταλυμάτων εναλλακτικού τουρισμού
- Χρηματοδότηση δημιουργίας νέων καινοτόμων επιχειρήσεων

Για τον Ε.Σ.2.3. Ανάπτυξη ανθρώπινου δυναμικού

- Βελτίωση πρόσβασης σε ενέργειες Κατάρτισης, επανακατάρτισης, μετεκπαίδευσης προσωπικού επιχειρήσεων
- Βελτίωση δεξιοτήτων ανέργων και μετακινούμενου δυναμικού

Για τον Ε.Σ.2.4. Ενίσχυση της εξωστρέφειας και της δικτύωσης

- Διατοπική και διασυνοριακή συνεργασία
- Δικτύωση και συνεργασία επιχειρήσεων διαφορετικών τομέων παραγωγής μέσω της διοργάνωσης κοινών μεθόδων εργασίας, της κοινής χρήσης εγκαταστάσεων και πόρων και της ανάπτυξη τουριστικών υπηρεσιών που συνδέονται με τον αγροτουρισμό
- Δικτύωση παραγωγικών τμημάτων επιχειρήσεων ιδίου κλάδου
- Αύξηση της προστιθέμενης αξίας μέσω της δικτύωσης και συνεργασίας

Γ.Σ.3: Βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης και ποιότητας ζωής του τοπικού πληθυσμού, ως μέσου για τη διατήρηση της κοινωνικής συνοχής.

Για τον Ε.Σ.3.1. Δημιουργία , εκσυγχρονισμός και βελτίωση δικτύων και υποδομών

- Υποδομές μικρής κλίμακας βελτίωσης ζωής σε αγροτικές περιοχές
- Βελτίωση πρόσβασης σε γεωργικές ή και κτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις
- Υποδομές και βελτιώσεις υποδομών που συνεισφέρουν στον εκσυγχρονισμό και προσαρμογή της γεωργίας
- Δημιουργία και βελτίωση υποδομών αναψυχής, πληροφόρησης και ανάδειξης τοπικών κοινοτήτων

Για τον Ε.Σ.3.2. Ανάπτυξη και υποστήριξη δομών κοινωνικής προστασίας

- Ανάπτυξη και εκσυγχρονισμός κοινωνικής υποδομής

Για τον Ε.Σ.3.3. Υποστήριξη και κοινωνική ενσωμάτωση διακριτών ομάδων

- Υποστήριξη επιχειρηματικής δραστηριοποίησης από μέλη διακριτών ομάδων
- Δράσεις ενίσχυσης κοινωνικής επιχειρηματικότητας

Γ.Σ.4: Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας του τομέα της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας και βελτίωση ποιότητας ζωής των κατοίκων της περιοχής αλιείας και διασύνδεσή του με τον τουρισμό

Για τον Ε.Σ.4.1. Δημόσιες υποδομές και παρεμβάσεις

- Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας του τομέα της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας και βελτίωση ποιότητας ζωής των κατοίκων της περιοχής αλιείας

- Δημιουργία και ενίσχυση υποδομών βελτίωσης ανταγωνιστικότητας
- Θαλάσσιος πολιτισμός
- Διασύνδεση τομέα με τους άλλους παραγωγικού τομείς και τους πόρους της περιοχής

Για τον Ε.Σ.4.2. Ιδιωτικές επενδύσεις που συμβάλλουν στην βελτίωση του εισοδήματος των αλιέων στην επιλέξιμη περιοχή

- Ενίσχυση δικτύωσης και εξαγωγικού προσανατολισμού υδατοκαλλιεργειών
- Δράσεις βελτίωσης ανταγωνιστικότητας στους τομείς εμπορίας και μεταποίησης, μέσω τεχνολογικού ή και άλλου εκσυγχρονισμού
- Ανάπτυξη συμπληρωματικών δραστηριοτήτων από αλιείς

Για τον Ε.Σ.4.3. Ιδιωτικές επενδύσεις που συμβάλλουν στην βελτίωση του εισοδήματος στην επιλέξιμη περιοχή παρέμβασης ΕΤΘΑ

- Δημιουργία και εκσυγχρονισμός μεταποιητικών επιχειρήσεων
- Δημιουργία και εκσυγχρονισμός επιχειρήσεων του τριτογενή τομέα

Για τον Ε.Σ.4.4. Διατοπική – Διακρατική συνεργασία

- Κοινές διαπεριφερειακές και διακρατικές δράσεις αλιευτικών επιχειρήσεων

3.2.2. Διαμόρφωση στρατηγικής τοπικού προγράμματος

Όπως καταδείχθηκε από την αναλυτική αποτύπωση της περιοχής παρέμβασης, ο συνδυασμός των μεγάλων αναπτυξιακών έργων και των ιδιωτικών επενδύσεων που έχουν συντελεστεί ή συντελούνται τα τελευταία χρόνια, με την υπερεπάρκεια των πόρων, σε όλα τα επίπεδα, (φυσικών, ανθρωπογενών, πολιτιστικών, ανθρώπινου δυναμικού) που χαρακτηρίζει την περιοχή, δημιουργούν το αναπτυξιακό μίγμα, πάνω στο οποίο εδράζεται η στρατηγική του τοπικού προγράμματος. Αυτό το οποίο απαιτείται να αναδειχθεί και προωθηθεί είναι ο χαρακτήρας, η τοπική ταυτότητα και η διασύνδεση όλων των συγκριτικών πλεονεκτημάτων της, με την παραγωγική διαδικασία, με τρόπο που όχι μόνο να διασφαλίζει το φυσικό και πολιτιστικό της πλούτο, αλλά να προωθεί τη διατηρησιμότητα ως συστατικό στοιχείο μιας βιώσιμης ανάπτυξης. Η περιβαλλοντική προστασία, η ευαισθητοποίηση και ανάδειξη των πόρων της περιοχής, αποτελεί το κλειδί για την αειφορία. Η διασύνδεση των κλάδων παραγωγής προσαυξάνει την τοπική οικονομία αφού ο κάθε τομέας ανατροφοδοτεί τον οικονομικό κύκλο.

Από την άλλη πλευρά, η ανάγκη εφαρμογής πολιτικών βελτίωσης της ανταγωνιστικότητας στην επιχειρηματικότητα με τη συνεργασία με ερευνητικά ιδρύματα και φορείς για την παραγωγή νέων προϊόντων στη φιλοσοφία της καινοτομίας για την αγροδιατροφή, καθώς και η υποστήριξη σε δράσεις βιώσιμης παραγωγής τροφίμων συνθέτουν δράσεις για την ικανοποίηση στρατηγικών στόχων για τη Μεσσηνία 2020.

Όλα αυτά όμως δεν μπορούν να παραβλέψουν την κρίσιμη οικονομική συγκυρία, που έχει δημιουργήσει ανεργία, φτώχια και αποκλεισμούς, παραμέτρους στους οποίους η μόνη απάντηση είναι δράσεις για την κοινωνική συνοχή, τη βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης του τοπικού πληθυσμού, την άρση των κοινωνικών και άλλων αποκλεισμών.

Με βάση τα παραπάνω και με γνώμονα τη χρηματοδοτική βαρύτητα ενός εκάστου, διαμορφώνονται οι τέσσερις (4) Άξονες Στρατηγικής (Α.Σ.) του τοπικού προγράμματος, οι οποίοι μπορούν να υποστηρίξουν την στοχοθεσία που έγινε προηγούμενα.

Α.Σ.1. Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της αλυσίδας αξίας του αγρο-διατροφικού τομέα

Α.Σ.2. Βελτίωση της ελκυστικότητας της περιοχής παρέμβασης και ενίσχυση του τουριστικού προϊόντος (Κ.Θ.Κ.)

Α.Σ.3. Βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης και ποιότητας ζωής του τοπικού πληθυσμού

Α.Σ.4. Διατήρηση - βελτίωση των πολιτιστικών στοιχείων της περιοχής

Κεντρικός πυλώνας της στρατηγικής αποτελεί ο Α.Σ.2 (Κύρια) ενώ οι άλλοι 3 αποτελούν τις δευτερεύουσες θεματικές κατευθύνσεις.

Επισημαίνεται ότι για λόγους συντομογραφίας που να υποδηλώνει τον Άξονα Στρατηγικής και τη βαρύτητα του στο τοπικό πρόγραμμα, στη συνέχεια των κειμένων και ιδιαίτερα στους πίνακες που ακολουθούν, ο Άξονας Στρατηγικής 1 που αποτελεί δευτερεύουσα θεματική κατεύθυνση θα αναφέρεται ως -**Α.Σ.1. (ΔΘΚ)**-, ο Άξονας Στρατηγικής 2 που αποτελεί τη Κύρια θεματική κατεύθυνση θα αναφέρεται ως -**Α.Σ.2. (ΚΘΚ)**-, ο Άξονας Στρατηγικής 3 που αποτελεί την δευτερεύουσα Θεματική Κατεύθυνση θα αναφέρεται ως -**Α.Σ.3 (ΔΘΚ)**- και τέλος ο Άξονας Στρατηγικής 4 που αποτελεί δευτερεύουσα Θεματική Κατεύθυνση θα αναφέρεται ως -**Α.Σ.4 (ΔΘΚ)**-.

3.2.3. Εξειδίκευση στρατηγικής του τοπικού προγράμματος

Όπως σε όλα τα επιχειρησιακά προγράμματα η μεγιστοποίηση των πλεονεκτημάτων και η ελαχιστοποίηση των μειονεκτημάτων του υπό μελέτη αντικειμένου, αποτελούν τη μέθοδο διαμόρφωσης της στρατηγικής.

Με βάση αυτή την προσέγγιση σχηματικά φαίνεται ο 1ος Α.Σ. **«Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της αλυσίδας αξίας του αγρο-διατροφικού τομέα»,** στοχεύει καταρχήν στην ελαχιστοποίηση των αδυναμιών του παραγωγικού δυναμικού της τοπικής οικονομίας. Καταγράφηκε και αναφέρονται σε διάφορα σημεία οι εσωτερικές αδυναμίες και οι εξωτερικές απειλές του τοπικού παραγωγικού δυναμικού, αλλά και η δυναμική που θα μπορούσε να αποκτήσει από την άρση αυτών των αδυναμιών. Ο πρωτογενής τομέας παρουσιάζει σοβαρά προβλήματα, όπως η ηλικιακή σύνθεση των απασχολουμένων σε αυτόν, η φθίνουσα πορεία του (σε γεωργία και αλιεία), ο κατακερματισμός, ο χαμηλός δείκτης καινοτομίας και χαμηλό επίπεδο εισαγωγής τεχνολογίας και συνεργασίας στην αγροδιατροφή. Από την άλλη πλευρά όμως διαπιστώνεται ότι αποκτά ποιοτικά χαρακτηριστικά, διαθέτει εύφορη γη, αρκετά σπουδαία, επώνυμα και εξαιρετικά προϊόντα (ελαιόλαδο, βρώσιμη ελιά, οίνοι, σύκα, σταφίδες) μερικά από τα οποία βιολογικής καλλιέργειας, εξαγωγικό προσανατολισμό σε αρκετά από αυτά αλλά και στην αλιεία, σχετικά Ερευνητικά Πανεπιστημιακά κέντρα.

Αντίστοιχα, ο δευτερογενής τομέας παρουσιάζει σημεία κάμψης. Επιχειρήσεις του τομέα είναι εγκατεστημένες στη ΒΙ.ΠΕ. Μελιγαλά και στο ΒΙΟ.ΠΑ. Καλαμάτας, δραστηριοποιούνται κύρια στο χώρο της αγροδιατροφής, διακινώντας επώνυμα και ποιοτικά προϊόντα και οι εξαγωγές συμβάλλουν σημαντικά στις πωλήσεις τους. Αποτελούν κατά περίπτωση σχολάζοντες και υπολειτουργούντες πόρους, ενώ η καινοτομία και η συνεργασία δεν αποτελούν πρακτικές αυτών.

Τα πλεονεκτήματα του αγροδιατροφικού τομέα θα μπορούσαν να ανατρέψουν τα μειονεκτήματα, εφόσον καταστούν εργαλεία στρατηγικής. Το έλλειμμα ανταγωνιστικότητας που διατρέχει οριζόντια τους παραγωγικούς τομείς μπορεί να βελτιωθεί άμεσα, με στόχο να ανατραπεί μεσοπρόθεσμα εφόσον τα αναπτυξιακά κίνητρα συνδεθούν με την καινοτομία, την διασύνδεση μεταξύ των επιχειρήσεων διαφόρων παραγωγικών κλάδων, την δικτύωση, τον εξαγωγικό προσανατολισμό. Αντικειμενικά υπάρχουν οι δυνατότητες και τα εργαλεία για να έχει επιτυχή αποτελέσματα αυτός ο άξονας στρατηγικής, που επηρεάζει

και τους άλλους 2 άξονες, για αυτό το λόγο δε, καθίσταται **θεματική κατεύθυνση του τοπικού προγράμματος**.

Ο δεύτερος άξονας στρατηγικής που καθίσταται κύρια θεματική κατεύθυνση είναι ο **«Α.Σ.2. Βελτίωση της ελκυστικότητας της περιοχής παρέμβασης και ενίσχυση του τουριστικού προϊόντος (Κ.Θ.Κ.)**» και στοχεύει στη μεγιστοποίηση των πλεονεκτημάτων της περιοχής παρέμβασης. Η περιοχή όπως καταδείχθηκε διαθέτει μια σειρά από πλεονεκτήματα σε φυσικούς και ανθρωπογενείς πόρους καθώς και σε ανθρώπινο δυναμικό, τα οποία δεν συνεισφέρουν στην παραγωγική διαδικασία, όσο θα μπορούσαν, είτε γιατί δεν έχουν διασυνδεθεί μεταξύ τους ώστε να λειτουργούν σωρευτικά, είτε γιατί δεν έχουν διασυνδεθεί με τον παραγωγικό ιστό, ώστε τα οφέλη της διασύνδεσης να διαχέονται στην τοπική οικονομία, να δημιουργούν θέσεις απασχόλησης, να λειτουργούν παραδειγματικά. Το σπάνιο φυσικό περιβάλλον, το πλούσιο υδατικό δυναμικό, η ποικιλία του ανάγλυφου, το εύκρατο κλίμα, η ποιότητα των θαλάσσιων υδάτων, τα πλούσια αλιευτικά πεδία, το πολιτιστικό απόθεμα με χαρακτηριστικά δείγματα εννέα (9) χιλιετιών, η πολιτιστική δραστηριοποίηση αποτελούν σημαντικούς πόρους, κατά μεγάλο βαθμό σχολάζοντες.

Παράλληλα, στη Μεσσηνία ήδη συντελείται το πλέον επιτυχημένο παράδειγμα διασύνδεσης των τομέων της παραγωγής (τριτογενή με αγροδιατροφή) και επομένως η συγκυρία είναι ευνοϊκή. Το αεροδρόμιο της Καλαμάτας και οι οδικοί άξονες συμβάλλουν στην διασύνδεση της Μεσσηνίας με τις δυνάμεις της παγκόσμιας αγοράς. Ειδικότερα το αεροδρόμιο με 218% αύξηση αφίξεων την τελευταία 5ετία[1], συμβάλλει στην ένταξη της Μεσσηνίας στον παγκόσμιο τουριστικό χάρτη. Τέλος, η γεωπολιτική συγκυρία διασφαλίζει την ζήτηση τουριστικών κλινών όλων των τύπων τουρισμού την επόμενη δεκαετία.

Όμως ο συσχετισμός αυτών των δυνάμεων, θα πρέπει να γίνεται με όρους αειφορίας, λαμβάνοντας πρόνοιες και από τα αρνητικά παραδείγματα άλλων περιοχών. Οι πολιτικές της αειφορίας γίνονται ενεργές υποδειγματικές πολιτικές και όχι ευχές. Η συμμετοχή και η ευαισθητοποίηση του πληθυσμού αποτελεί ενισχυόμενο μέσο. Όλα αυτά, πόροι και στρατηγική, συνθέτουν τη νέα τοπική ταυτότητα, που συγκροτείται, διαμορφώνεται, μορφοποιείται και προωθείται αφενός στους συντελεστές, αφετέρου στην οικονομική κοινότητα, από την οποία διεκδικεί το μερίδιο που της ανήκει. Όλα αυτά αποτελούν τον κύριο στρατηγικό άξονα της στρατηγικής του τοπικού προγράμματος.

Ο 3ος Α.Σ. **«Βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης και ποιότητας ζωής του τοπικού πληθυσμού»** και ο 4ος **«Διατήρηση - βελτίωση των πολιτιστικών στοιχείων της περιοχής»,** υπενθυμίζουν την βασική αρχή κάθε αναπτυξιακής στρατηγικής, ότι στόχος δεν είναι η οικονομική μεγέθυνση ως υπολογισμός αύξησης του προϊόντος (στη περίπτωση μας, αύξηση του τοπικού ΑΕΠ), η οποία προκαλείται από την αύξηση της ποσότητας και της αποδοτικότητας των εισροών που χρησιμοποιούνται στην παραγωγή, αλλά η οικονομική ανάπτυξη ως κοινωνικό φαινόμενο που πραγματοποιείται από ανθρώπους μέσα σε έναν κοινωνικό σχηματισμό και από το οποίο ωφελούνται όλοι. Οικονομική ανάπτυξη, όχι μόνο ως μεγέθυνση του Ακαθάριστου Τοπικού Προϊόντος αλλά και ως διαρθρωτικές μεταβολές του παραγόμενου προϊόντος, ως βελτίωση της τεχνολογίας αλλά και ως αλλαγές του θεσμικού πλαισίου που προσδιορίζει <u>τον τρόπο παραγωγής και διανομής του προϊόντος</u>.

[1] ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, 29-2-2016

Στην παρούσα οικονομική συγκυρία η διευκρίνιση αυτή αποτελεί τη βάση της οικονομικής εξέλιξης. Διότι, τι νόημα θα έχει η όποια μεγέθυνση του τοπικού ΑΕΠ, αν δεν συνδεθεί με την μείωση της ανεργίας που καλπάζει και στην περιοχή παρέμβασης, αν δεν διευκολύνει τον τοπικό πληθυσμό να έχει καλύτερες κοινωνικές παροχές, να έχει καλύτερη ποιότητα ζωής, να διαθέτει τις ποιοτικές διευκολύνσεις υποδομών ενός σύγχρονου ευρωπαίου πολίτη, αν δεν αντιμετωπίσει την ακραία φτώχια, αν δεν αντιμετωπίζει επιτυχώς τα προβλήματα ένταξης ή επανένταξης των μελών διακριτών κοινωνικών ομάδων; Η ανάγκη για κοινωνική συνοχή γίνεται καλύτερα αντιληπτή, όταν διαταράσσεται, όταν εμφανίζεται ως απειλή για την αναπτυξιακή διαδικασία. **Σε επίπεδο χρηματοδότησης αυτού του Α.Σ. θα πρέπει να αναφερθεί ότι το μεγαλύτερο τμήμα αυτού προβλέπεται να χρηματοδοτηθεί από πόρους του ΠΕΠ Πελοποννήσου** (Θ.Σ. 9/ Ε.Π 9d και 9vi από ΕΤΠΑ και ΕΚΤ αντίστοιχα).

Από την ανάλυση των τεσσάρων (4) αξόνων στρατηγικής διαπιστώνεται η συνεκτικότητα, η σαφήνεια, η συνέπεια με τους στόχους, και η ενιαία αντίληψη για το περιεχόμενο της στρατηγικής.

3.3. Συσχετισμός και συνάφεια στρατηγικής τοπικού προγράμματος

3.3.1. Συσχετισμός στρατηγικής τοπικού προγράμματος με τους στόχους

Όπως αναφέρθηκε, η περιοχή παρέμβασης, χαρακτηρίζεται από το υψηλής αξίας και βιοποικιλότητας φυσικό περιβάλλον, την μεγάλη ιστορική και πολιτισμική παράδοση, καθώς και την ανεπτυγμένη δραστηριότητα στους τρεις τομείς της οικονομίας, δηλ. «*είναι προικισμένη από τη φύση και την ανθρώπινη παρέμβαση σε μεγάλο βαθμό*», ώστε η ανάδειξη του εαυτού της να μπορεί να αποτελέσει κυρίαρχο άξονα στρατηγικής (Α.Σ.2 και Α.Σ.4) που ικανοποιεί τον Γενικό Στόχο: «Αξιοποίηση συγκριτικών πλεονεκτημάτων περιοχής παρέμβασης και διασύνδεσή τους ως μέσου ανάδειξης τοπικής ταυτότητας»

Αντίστοιχα η βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της αλυσίδας αξίας του αγροδιατροφικού τομέα αποτελεί τον ενιαίο στρατηγικό άξονα που ικανοποιεί τους Γενικούς Στόχους «Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας υφιστάμενων επιχειρήσεων, διεύρυνση της επιχειρηματικότητας σε νέες κατευθύνσεις» και «Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας του τομέα της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας και βελτίωση ποιότητας ζωής των κατοίκων της περιοχής αλιείας», αφού οι ειδικοί στόχοι και των δύο έχουν κοινά χαρακτηριστικά, διαφέρουν μόνο ως προς την περιοχή παρέμβασης, τους ωφελούμενους και φυσικά το διαφορετικό ΕΔΕΤ που χρηματοδοτεί τα μέτρα.

Τέλος ο άξονας στρατηγικής «Η βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης και ποιότητας ζωής του τοπικού πληθυσμού», ικανοποιεί τον Γενικό Στόχο «Βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης και ποιότητας ζωής του τοπικού πληθυσμού, ως μέσου για τη διατήρηση της κοινωνικής συνοχής» και ένα τμήμα του Γενικού Στόχου «Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας του τομέα της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας και βελτίωση ποιότητας ζωής των κατοίκων της περιοχής αλιείας και διασύνδεσή του με τον τουρισμό», μέσω του Ειδικού Στόχου «Δημόσιες υποδομές και παρεμβάσεις» στην αλιευτική περιοχή.

Ο συσχετισμός και η ικανοποίηση των ειδικών στόχων του τοπικού προγράμματος από τους άξονες στρατηγικής αποτυπώνεται στο σχήμα που ακολουθεί.

Διάγραμμα 1: Συσχέτιση Ειδικών & γενικών στόχων – Άξονες στρατηγικής τοπικού προγράμματος

ΓΕΝΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΕΙΔΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΑΞΟΝΕΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ
Αξιοποίηση συγκριτικών πλεονεκτημάτων περιοχής παρέμβασης και διασύνδεση τους ως μέσου ανάδειξης τοπικής ταυτότητας	Διασύνδεση τοπικών παραγωγικών δυνατοτήτων του πρωτογενούς τομέα με τους άλλους τομείς παραγωγής, ιδιαίτερα με τη μεταποίηση και τον τριτογενή τομέα	1. Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της αλυσίδας αξίας του αγρο-διατροφικού τομέα
	Διασύνδεση περιβαλλοντικών και πολιτιστικών πόρων περιοχής με την τοπική επιχειρηματικότητα	
	Προστασία περιβάλλοντος και διασφάλιση φιλικών περιβαλλοντικών συνθηκών στην παραγωγική διαδικασία	
	Προώθηση τοπικής ταυτότητας	
	Αναπλάσεις, αναδείξεις πολιτιστικής ταυτότητας	
Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας υφιστάμενων επιχειρήσεων, διεύρυνση της επιχειρηματικότητας σε νέες κατευθύνσεις	Υποστήριξη ενεργειών ποιοτικής αναβάθμισης παραγωγής, τεχνολογικού εκσυγχρονισμού, εισαγωγής καινοτομίας και διαδικασιών R&D	2. Βελτίωση της ελκυστικότητας της περιοχής παρέμβασης και ενίσχυση του τουριστικού προϊόντος (Κ.Θ.Κ.)
	Υποβοήθηση νέων επιχειρηματικών ευκαιριών	
	Ανάπτυξη ανθρώπινου δυναμικού	
	Ενίσχυση της εξωστρέφειας και της δικτύωσης	
Βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης και ποιότητας ζωής του τοπικού πληθυσμού, ως μέσου για τη διατήρηση της κοινωνικής συνοχής.	Δημιουργία, εκσυγχρονισμός και βελτίωση δικτύων και υποδομών	3. Βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης και ποιότητας ζωής του τοπικού πληθυσμού
	Ανάπτυξη και υποστήριξη δομών κοινωνικής προστασίας	
	Υποστήριξη και κοινωνική ενσωμάτωση διακριτών ομάδων	
Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας του τομέα της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας και βελτίωση ποιότητας ζωής των κατοίκων της περιοχής αλιείας και διασύνδεσή του με τον τουρισμό	Δημόσιες υποδομές και παρεμβάσεις	4. Διατήρηση - βελτίωση των πολιτιστικών στοιχείων της περιοχής
	Ιδιωτικές επενδύσεις που συμβάλλουν στην βελτίωση του εισοδήματος των αλιέων στην επιλέξιμη περιοχή	
	Ιδιωτικές επενδύσεις που συμβάλλουν στην βελτίωση του εισοδήματος στην επιλέξιμη περιοχή παρέμβασης ΕΤΘΑ	
	Διατοπική – Διακρατική συνεργασία	

3.3.2. Συσχετισμός στρατηγικής τοπικού προγράμματος με τα προγράμματα της ευρύτερης περιοχής

Ως στρατηγική της ευρύτερης περιοχής λαμβάνεται υπόψη η στρατηγική της Περιφέρειας Πελοποννήσου, όπως αυτή αποτυπώνεται στο ομώνυμο ΠΕΠ.

Από το κείμενο στρατηγικής του ΠΕΠ διαπιστώνεται ότι, η αειφόρος ανάπτυξη, η κοινωνική συνοχή, η μεγιστοποίηση του ανθρώπινου και τεχνολογικού κεφαλαίου και η καινοτομία, ως μέσο πολιτικής, αποτελούν τους κυρίαρχους στρατηγικούς στόχους του ΠΕΠ Πελοποννήσου.

Από την Περιφερειακή Στρατηγική της Έξυπνης Εξειδίκευσης της Περιφέρειας Πελοποννήσου, διαπιστώνεται επίσης ότι οι στρατηγικοί τομείς και οι κλάδοι που εστιάζεται η Περιφερειακή Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης στην Περιφέρεια Πελοποννήσου είναι οι ακόλουθοι: Αγροδιατροφικός Τομέας , ο Τουρισμός – Πολιτισμός & Δημιουργική Βιομηχανία, η Μεταποιητική Βιομηχανία και Λοιποί Δυναμικοί Τομείς, καθώς και οι Οριζόντιοι Υποστηρικτικοί Τομείς (Τεχνολογίες Πληροφορικής και Επικοινωνιών-ΤΠΕ).

Από τη συγκριτική ανάλυση των 3 κειμένων διαπιστώνεται ότι η αειφόρος ανάπτυξη, η κοινωνική συνοχή, η μεγιστοποίηση του ανθρώπινου και τεχνολογικού κεφαλαίου καθώς και η καινοτομία αποτελούν <u>ταυτόσημους στρατηγικούς στόχους</u>, ενώ ο αγροδιατροφικός τομέας, ο τουρισμός και ο πολιτισμός είναι οι <u>κοινοί παραγωγικοί τομείς</u> στους οποίους εστιάζεται το υποκείμενο της πολιτικής των 3 προγραμμάτων.

Τέλος από τη σύγκριση και συσχετισμό του τοπικού προγράμματος με το Π.Π.Χ.Σ.Α.Α. Περ. Πελοποννήσου διαπιστώνεται ότι ευθέως το τοπικό πρόγραμμα ενσωματώνει πλήρως 3 στρατηγικές κατευθύνσεις, (προστασία γεωργικής γης, αντιμετώπιση προβλημάτων νιτρορύπανσης και προβολή αρχαιολογικού αποθέματος), εν μέρει άλλους 4 (ενίσχυση θαλάσσιου τουρισμού, αξιοποίηση υποθαλάσσιων αρχαιολογικών χώρων, προσπελασιμότητα, ενίσχυση κέντρων Δήμων), ενώ λόγω έλλειψης σχετικής αρμοδιότητας δεν προσεγγίζει τους υπόλοιπους 2 (αεροδρόμιο, ενίσχυση Καλαμάτας), ενώ από το πλαίσιο δράσεων προτεραιότητας προκύπτει η συμπληρωματικότητα για τις περιοχές του Δικτύου NATURA 2000 με την επιδίωξη υποστήριξης των στρατηγικών επιλογών / κατευθύνσεων για τα οικοσυστήματα.

3.3.3. Συσχετισμός στρατηγικής τοπικού προγράμματος με Εθνικά Προγράμματα

Ως κύρια εθνικά προγράμματα, με τα οποία συσχετίζεται η στρατηγική του τοπικού προγράμματος, λαμβάνεται το ΕΣΠΑ 2014 - 2020, τα δύο τομεακά προγράμματα που χρηματοδοτούν το παρόν τοπικό πρόγραμμα, το Π.Α.Α. και το Ε.Π.Αλ.Θ., αλλά και τα τρία (3) τομεακά προγράμματα: «Ανταγωνιστικότητα, Επιχειρηματικότητα και Καινοτομία», «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση 2014 – 2020» και «Υποδομές Μεταφορών, Περιβάλλον και Αειφόρος Ανάπτυξη», που υποστηρίζουν αντίστοιχες χρηματοδοτικές προτεραιότητες (Χ.Π.) του ΕΣΠΑ.

Όσον αφορά το συσχετισμό με τη στρατηγική του ΕΣΠΑ, οι στρατηγικοί άξονες του τοπικού προγράμματος συσχετίζονται άμεσα με:

- την 1η Χ.Π. (Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της εξωστρέφειας των επιχειρήσεων, μετάβαση στην ποιοτική επιχειρηματικότητα με αιχμή την καινοτομία και αύξηση της εγχώριας προστιθέμενης αξίας),
- την 2η (Ανάπτυξη και αξιοποίηση ικανοτήτων ανθρώπινου δυναμικού – ενεργός κοινωνική ενσωμάτωση) και την

- την 3η (Προστασία του περιβάλλοντος – Μετάβαση σε μία οικονομία φιλική στο περιβάλλον).

Έτσι, το τοπικό πρόγραμμα συσχετίζεται αντίστοιχα:

- με το Ε.Π. Ανταγωνιστικότητα, Επιχειρηματικότητα και Καινοτομία, στην 1η Χ.Π. Συγκεκριμένα, όπως εξειδικεύεται και στα Τεχνικά Δελτία Δράσεων, υπάρχει ταύτιση με τον κεντρικό στρατηγικό στόχο του ΕΠΑνΕΚ, που είναι η ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της εξωστρέφειας των επιχειρήσεων, η μετάβαση στην ποιοτική επιχειρηματικότητα, με αιχμή την καινοτομία και την αύξηση της εγχώριας προστιθέμενης αξίας και κοινότητα απόψεων στους στρατηγικούς τομείς (τουρισμός, αγροδιατροφή, περιβάλλον).
- με το Ε.Π. «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση 2014-2020», στη 2η Χ.Π., που έχει ως στόχο την αντιμετώπιση της ανεργίας, κυρίως μέσα από τη δημιουργία δυνατοτήτων για εκπαίδευση, αναβάθμιση δεξιοτήτων και βιώσιμη απασχόληση για όλους, συμβάλλοντας παράλληλα στην ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής και
- με το Ε.Π. Υποδομές Μεταφορών, Περιβάλλον και Αειφόρος Ανάπτυξη στην 3η Χ.Π. κυρίως, τόσο κύρια με τις συμπληρωματικές δράσεις που υλοποιούνται για την υποστήριξη των περιοχών του Δικτύου NATURA 2000 και γενικά για τη διαχείριση των υδάτινων πόρων, ενώ επίσης με το ΥΜΕΠΕΡΑΑ υπάρχει μια διπλή σύνδεση και συσχετισμός, λόγω της παραδοχής ότι οι στόχοι του, ικανοποιούνται σε μεγάλο βαθμό από τα αντίστοιχα ΠΕΠ, είτε λαμβάνοντας χρηματοδοτήσεις από αυτά, είτε εκχωρώντας σε αυτά.

Αντίστοιχα όσον αφορά το συσχετισμό με το ΠΑΑ και ειδικότερα το Μ19, υπάρχει πλήρης ταύτιση στρατηγικής, τόσο με τους 3 Στρατηγικούς Στόχους του ΠΑΑ και τους Ειδικούς Στόχους ΕΣ1.1, ΕΣ1.2, ΕΣ1.3, ΕΣ3.1, ΕΣ3.2, ΕΣ3.3. Σε σχέση με τους ενδεικτικούς στόχους του Μ19 διαπιστώνεται ότι οι άξονες στρατηγικής του τοπικού προγράμματος αποτελούν την τοπική προσαρμογή ουσιαστικά όλων των προτεινόμενων στόχων, αφού η διασύνδεση, η καινοτομία, η ανάδειξη της τοπικής επιχειρηματικότητας και της τοπικής ταυτότητας, η διασφάλιση της κοινωνικής συνοχής, η βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης και ποιότητας ζωής του τοπικού πληθυσμού, η δικτύωση, η διατοπική συνεργασία, οι δράσεις για το περιβάλλον, η βελτίωση της ανταγωνιστικότητας και ειδικότερα η βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της αλυσίδας αξίας του αγροδιατροφικού τομέα, αποτελούν κοινά συστατικά στρατηγικής.

Τέλος όσον αφορά το συσχετισμό με το Ε.Π.Αλ.Θ και κυρίως την Προτεραιότητα 4, διαπιστώνεται ότι ικανοποιούνται και οι 2 Θεματικοί Στόχοι 3 και 6 της Στρατηγικής Ευρώπη 2020 και ειδικότερα οι Προτεραιότητες Π1, Π2, Π4 και Π5. Ειδικότερα για την Προτεραιότητα 4, ακολουθούνται και οι 2 Αναπτυξιακοί Στόχοι, οριζόντια από τον 1^{ο} και 3^{ο} άξονα Στρατηγικής του Τοπικού Προγράμματος.

3.3.4. Συσχετισμός στρατηγικής τοπικού προγράμματος με τη στρατηγική της Ε.Ε. για την τρέχουσα προγραμματική περίοδο

Η στρατηγική της Ε.Ε. για την τρέχουσα προγραμματική περίοδο, κωδικοποιείται με τον όρο **"Ευρώπη 2020"** και την οραματική αναφορά για «έξυπνη, αειφόρο και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη». Ευθέως η στρατηγική του τοπικού προγράμματος υπηρετεί τον 1^{ο} και 5^{ο} στόχο. Ωστόσο οι 5 γενικοί στόχοι του **"Ευρώπη 2020",** προωθούνται με την «**οικονομική, κοινωνική και εδαφική συνοχή**», με ιδιαίτερη έμφαση «στις αγροτικές περιοχές» όπως ρητά αναφέρεται στην νεότερη Συνθήκη της Λισαβόνας.

Η πολιτική συνοχής συμβάλλει στην επίτευξη πολλών στόχων άλλων πολιτικών της ΕΕ τις οποίες συμπληρώνει (π.χ. εκπαίδευση, απασχόληση, ενέργεια, περιβάλλον, έρευνα και καινοτομία κλπ.) και παρέχει τους απαραίτητους πόρους και το κατάλληλο επενδυτικό πλαίσιο για την υλοποίηση των στόχων της Στρατηγικής **«Ευρώπη 2020»** της ΕΕ.

Τέλος αναλυτική επεξήγηση των θεματικών στόχων που θα υποστηριχθούν από τα ΕΔΕΤ στην τρέχουσα προγραμματική περίοδο, προσφέρει ο Κανονισμός Κοινών Διατάξεων των Ευρωπαϊκών Διαρθρωτικών και Επενδυτικών Ταμείων (ΕΔΕΤ), (Κανονισμός (ΕΕ) Αριθ. 1303/2013) ο οποίος καθορίζει 11 Θεματικούς Στόχους, μεταξύ των οποίων κοινοί στόχοι με το τοπικό πρόγραμμα αποτελούν οι :

- ΘΣ 1: Ενίσχυση της Έρευνας, της Τεχνολογικής Ανάπτυξης και της Καινοτομίας
- ΘΣ 3: Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των μικρομεσαίων επιχειρήσεων και του γεωργικού τομέα (για το ΕΓΤΑΑ) και του τομέα της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας (για το ΕΤΘΑ)
- ΘΣ 6: Διατήρηση και προστασία του περιβάλλοντος και προώθηση της αποδοτικότητας των πόρων
- ΘΣ 8: Προώθηση της βιώσιμης και ποιοτικής απασχόλησης και υποστήριξη της κινητικότητας των εργαζομένων
- ΘΣ 9: Προώθηση της κοινωνικής ένταξης και της καταπολέμησης της φτώχειας και των διακρίσεων
- ΘΣ 10: Επένδυση στην εκπαίδευση, την κατάρτιση και την επαγγελματική κατάρτιση για την απόκτηση δεξιοτήτων και τη δια βίου μάθηση
- ΘΣ 11: Ενίσχυση της θεσμικής ικανότητας των δημόσιων αρχών και των ενδιαφερόμενων φορέων και της αποτελεσματικής δημόσιας διοίκησης

Στον πίνακα που ακολουθεί παρουσιάζεται η συσχέτιση δράσεων του τοπικού προγράμματος με τους ειδικούς και γενικούς στόχους του τοπικού προγράμματος, καθώς επίσης και τα μέσα επίτευξης αυτών.

Πίνακας 3: Συσχέτιση Δράσεων – Ειδικών & γενικών στόχων

Γενικοί στόχοι	Ειδικοί στόχοι	Μέσα	Δράσεις Π.Α.Α./ Δράσεις ΕΤΘΑ	Κωδικός Δράσης Π.Α.Α / ΕΤΘΑ
Αξιοποίηση συγκριτικών πλεονεκτημάτων περιοχής παρέμβασης και διασύνδεση τους ως μέσου ανάδειξης τοπικής ταυτότητας	Διασύνδεση τοπικών παραγωγικών δυνατοτήτων του πρωτογενούς τομέα με τους άλλους τομείς παραγωγής, ιδιαίτερα με τη μεταποίηση και τον τριτογενή τομέα	- Τοπικό Σύμφωνο ποιότητας	-	19.4
		- Αύξηση της προστιθέμενης αξίας της τοπικής παραγωγής και της προώθησης της συνεργασίας πρωτογενούς, δευτερογενούς και τριτογενούς τομέα	- Οριζόντια εφαρμογή επενδύσεων για την ίδρυση / δημιουργία μη γεωργικών δραστηριοτήτων - Οριζόντια εφαρμογή επενδύσεων για την ανάπτυξη / εκσυγχρονισμό μη γεωργικών δραστηριοτήτων - - Συνεργασία μεταξύ μικρών επιχειρήσεων για διοργάνωση κοινών μεθόδων εργασίας και τη κοινή χρήση εγκαταστάσεων και πόρων καθώς και για την ανάπτυξη και/η την εμπορία τουριστικών υπηρεσιών, που συνδέονται με τον αγροτουρισμό	19.2.3.3 19.2.3.4 19.2.7.3
	Διασύνδεση περιβαλλοντικών και πολιτιστικών πόρων περιοχής με την τοπική επιχειρηματικότητα	- Περιβαλλοντικά πάρκα	- Οριζόντια εφαρμογή επενδύσεων για την ίδρυση / δημιουργία μη γεωργικών δραστηριοτήτων - Ανάπτυξη νέων προϊόντων, πρακτικών, διεργασιών και τεχνολογιών στον τομέα των τροφίμων και της δασοπονίας - Συνεργασία μεταξύ μικρών επιχειρήσεων για διοργάνωση κοινών μεθόδων εργασίας και τη κοινή χρήση εγκαταστάσεων και πόρων καθώς και για την ανάπτυξη και/η την εμπορία τουριστικών υπηρεσιών, που συνδέονται με τον αγροτουρισμό	19.2.3.3 19.2.7.2 19.2.7.3
		- Ενοποίηση αρχαιολογικών χώρων		
		- Διαμόρφωση και βελτίωση περιπατητικών διαδρομών		
		- Ίδρυση και ενίσχυση ιδιωτικών επενδύσεων που συμβάλλουν στην ολοκληρωμένη προσέγγιση του στόχου		
		- Σήμανση περιβαλλοντικών και πολιτιστικών πόρων		
		- Βελτίωση διαχείρισης και προστασία υδατικού δυναμικού		
	Προστασία περιβάλλοντος και διασφάλιση φιλικών περιβαλλοντικών συνθηκών στην παραγωγική διαδικασία	- Ίδρυση και εκσυγχρονισμός παραγωγικών επιχειρήσεων που συμβάλλουν στην αναβάθμιση του περιβάλλοντος	- Επενδύσεις σε δασοκομικές τεχνολογίες και στην επεξεργασία, κινητοποίηση και εμπορία δασικών προϊόντων	19.2.6.2
	Προώθηση τοπικής ταυτότητας	- Διαμόρφωση πολιτιστικής ταυτότητας περιοχής	- Ενίσχυση πολιτιστικών εκδηλώσεων - Στήριξη για μελέτες, υπηρεσίες και επενδύσεις, που συνδέονται με τον πολιτισμό, με τη διατήρηση, αποκατάσταση και αναβάθμιση πολιτιστικής και φυσικής κληρονομιάς των χωριών, των αγροτικών τοπίων και των τόπων με υψηλή φυσική αξία, συμπεριλαμβανομένων των σχετικών κοινωνικο-οικονομικών πτυχών, καθώς και δράσεις περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης (συμπεριλαμβανομένων πολιτιστικών /συνεδριακών κέντρων, μουσείων, πολιτιστικών χαρακτηριστικών της υπαίθρου –μύλοι, γεφύρια κ.λπ.)	19.2.4.4 19.2.4.5
		- Διαμόρφωση και έκδοση θεματικών οδηγών		
		- Ψηφιακή προώθηση τοπικής ταυτότητας		
	Αναπλάσεις, αναδείξεις πολιτιστικής ταυτότητας	- Αναπλάσεις, αποκαταστάσεις, αναπαλαιώσεις		
		- Δημιουργία και συντήρηση πολιτιστικών υποδομών		
		- Ενίσχυση δράσεων πολιτιστικών φορέων και επιχειρήσεων		

Γενικοί στόχοι	Ειδικοί στόχοι	Μέσα	Δράσεις Π.Α.Α./ Δράσεις ΕΤΘΑ	Κωδικός Δράσης Π.Α.Α / ΕΤΘΑ
Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας υφιστάμενων επιχειρήσεων, διεύρυνση της επιχειρηματικότητας σε νέες κατευθύνσεις	Υποστήριξη ενεργειών ποιοτικής αναβάθμισης παραγωγής, τεχνολογικού εκσυγχρονισμού, εισαγωγής καινοτομίας και διαδικασιών R&D	- Εισαγωγή καινοτομίας, εκσυγχρονισμού νέων τεχνολογιών, πιστοποιήσεων και διαδικασιών R&D σε επιχειρήσεις του αγροδιατροφικού τομέα με αποτέλεσμα γεωργικό προϊόν - Ίδρυση και δημιουργία επιχειρήσεων αγροδιατροφικού τομέα με αποτέλεσμα γεωργικό προϊόν	- Οριζόντια εφαρμογή μεταποίησης, εμπορία και/ή ανάπτυξης γεωργικών προϊόντων με αποτέλεσμα γεωργικό προϊόν με σκοπό την εξυπηρέτηση των στόχων της τοπικής στρατηγικής	19.2.3.1
		- Εισαγωγή καινοτομίας, εκσυγχρονισμού νέων τεχνολογιών, πιστοποιήσεων και διαδικασιών R&D σε επιχειρήσεις του αγροδιατροφικού τομέα με αποτέλεσμα μη γεωργικό προϊόν - Ίδρυση και δημιουργία επιχειρήσεων αγροδιατροφικού τομέα με αποτέλεσμα μη γεωργικό προϊόν	- Οριζόντια εφαρμογή μεταποίησης, εμπορία και/ή ανάπτυξης γεωργικών προϊόντων με αποτέλεσμα μη γεωργικό προϊόν με σκοπό την εξυπηρέτηση των στόχων της τοπικής στρατηγικής - Οριζόντια εφαρμογή ενίσχυσης επενδύσεων στον τομέα της οικοτεχνίας	19.2.3.2 19.2.3.6
		- Ενέργειες διασύνδεσης ερευνητικής δραστηριότητας& επιχειρηματικότητας, με στόχο την ανάπτυξη νέων καινοτομικών προϊόντων, ή πρακτικών στους τομείς των τροφίμων	- Ανάπτυξη νέων προϊόντων, πρακτικών, διεργασιών και τεχνολογιών στον τομέα των τροφίμων και της δασοπονίας	19.2.7.2
	Υποβοήθηση νέων επιχειρηματικών ευκαιριών	- Δημιουργία και ενίσχυση πολυλειτουργικών και επισκέψιμων αγροκτημάτων - Δημιουργία καταλυμάτων εναλλακτικού τουρισμού - Χρηματοδότηση δημιουργίας νέων καινοτόμων επιχειρήσεων	- Οριζόντια εφαρμογή επενδύσεων για την ίδρυση / δημιουργία μη γεωργικών δραστηριοτήτων - Οριζόντια εφαρμογή επενδύσεων για την ανάπτυξη / εκσυγχρονισμό μη γεωργικών δραστηριοτήτων - Οριζόντια εφαρμογή ενίσχυσης επενδύσεων παροχής υπηρεσιών για την εξυπηρέτηση του αγροτικού πληθυσμού (παιδικοί σταθμοί, χώροι αθλητισμού, πολιτιστικά κέντρα, κλπ) με σκοπό την εξυπηρέτηση των στόχων της τοπικής στρατηγικής - Επενδύσεις σε δασοκομικές τεχνολογίες και στην επεξεργασία, κινητοποίηση και εμπορία δασικών προϊόντων	19.2.3.3 19.2.3.4 19.2.3.5 19.2.6.2
	Ανάπτυξη ανθρώπινου δυναμικού	- Βελτίωση πρόσβασης σε ενέργειες Κατάρτισης, επανακατάρτισης, μετεκπαίδευσης προσωπικού επιχειρήσεων - Βελτίωση δεξιοτήτων ανέργων και μετακινούμενου δυναμικού	- Μεταφορά Γνώσεων & ενημέρωσης στο γεωργικό και το δασικό τομέα	19.2.1.1
	Ενίσχυση της εξωστρέφειας και	- Διατοπική και διασυνοριακή συνεργασία	- Διατοπικά – Διαπεριφερειακά έργα	19.3.1-6

Γενικοί στόχοι	Ειδικοί στόχοι	Μέσα	Δράσεις Π.Α.Α./ Δράσεις ΕΤΘΑ	Κωδικός Δράσης Π.Α.Α / ΕΤΘΑ
	της δικτύωσης	- Δικτύωση και συνεργασία επιχειρήσεων διαφορετικών τομέων παραγωγής μέσω της διοργάνωσης κοινών μεθόδων εργασίας, της κοινής χρήσης εγκαταστάσεων και πόρων και της ανάπτυξη τουριστικών υπηρεσιών που συνδέονται με τον αγροτουρισμό	- Πιλοτικά έργα - Ανάπτυξη νέων προϊόντων, πρακτικών, διεργασιών και τεχνολογιών στον τομέα των τροφίμων και της δασοπονίας - Συνεργασία μεταξύ μικρών επιχειρήσεων για διοργάνωση κοινών μεθόδων εργασίας και τη κοινή χρήση εγκαταστάσεων και πόρων καθώς και για την ανάπτυξη και/η την εμπορία τουριστικών υπηρεσιών, που συνδέονται με τον αγροτουρισμό	19.2.7.2 19.2.7.3
		- Δικτύωση παραγωγικών τμημάτων επιχειρήσεων ιδίου κλάδου		
		- Αύξηση της προστιθέμενης αξίας μέσω της δικτύωσης και συνεργασίας		
Βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης και ποιότητας ζωής του τοπικού πληθυσμού, ως μέσου για τη διατήρηση της κοινωνικής συνοχής.	Δημιουργία , εκσυγχρονισμός και βελτίωση δικτύων και υποδομών	- Υποδομές μικρής κλίμακας βελτίωσης ζωής σε αγροτικές περιοχές	- Στήριξη για υποδομές μικρής κλίμακας (πχ. ύδρευση, αποχέτευση, οδοποιία εντός οικισμού κ.λπ.), συμπεριλαμβανομένης της εξοικονόμησης ενέργειας σε χρησιμοποιούμενα δημόσια κτίρια. - Στήριξη για επενδύσεις για δημόσια χρήση σε υπηρεσίες και υποδομές αναψυχής, ανάπλασης, τουριστικές πληροφορίες και τουριστικές υποδομές μικρής κλίμακας (π.χ. σημάνσεις, κοινόχρηστοι χώροι, προβολή προώθηση περιοχών, ποδηλατικές διαδρομές κ.λπ.) - Βελτίωση πρόσβασης σε γεωργική γη και κτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις	19.2.4.1 19.2.4.3 19.2.5.1
		- Βελτίωση πρόσβασης σε γεωργικές ή και κτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις		
		- Υποδομές και βελτιώσεις υποδομών που συνεισφέρουν στον εκσυγχρονισμό και προσαρμογή της γεωργίας		
		- Δημιουργία και βελτίωση υποδομών αναψυχής, πληροφόρησης και ανάδειξης τοπικών κοινοτήτων		
	Ανάπτυξη και υποστήριξη δομών κοινωνικής προστασίας	- Ανάπτυξη και εκσυγχρονισμός κοινωνικής υποδομής	- Στήριξη για τη δημιουργία, βελτίωση ή επέκταση τοπικών βασικών υπηρεσιών για τον αγροτικό πληθυσμό, καθώς και των σχετικών υποδομών (πχ. παιδικοί σταθμοί, αγροτικά ιατρεία, κ.λπ.)	19.2.4.2
	Υποστήριξη και κοινωνική ενσωμάτωση διακριτών ομάδων	- Υποστήριξη επιχειρηματικής δραστηριοποίησης από μέλη διακριτών ομάδων		
		- Δράσεις ενίσχυσης κοινωνικής επιχειρηματικότητας		
Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας του τομέα της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας και βελτίωση ποιότητας ζωής των κατοίκων της	Δημόσιες υποδομές και παρεμβάσεις	- Υποδομές για τη βελτίωση της ζωής των κατοίκων της περιοχής αλιείας	- Συνεργασία και στήριξη μεγιστοποίησης της συμμετοχής της αλιείας στη βιώσιμη ανάπτυξη - Υποδομές ενθάρρυνση τουριστικής δραστηριότητας στις ζώνες αλιείας για τη Μεσσηνία 2020 - Βελτίωση ποιότητας ζωής και ανάδειξη τοπικής ταυτότητας στις ζώνες αλιείας του προγράμματος Μεσσηνία 2020	4.2.4 4.2.5 4.2.6
		- Δημιουργία και ενίσχυση υποδομών βελτίωσης ανταγωνιστικότητας		
		- Θαλάσσιος πολιτισμός		
		- Διασύνδεση τομέα με τους άλλους παραγωγικού τομείς και τους πόρους της περιοχής		
	Ιδιωτικές επενδύσεις που	- Ενίσχυση δικτύωσης και εξαγωγικού προσανατολισμού	- Ενισχύσεις αλιέων για δράσεις στήριξης του αλιευτικού	4.2.1

Γενικοί στόχοι	Ειδικοί στόχοι	Μέσα	Δράσεις Π.Α.Α./ Δράσεις ΕΤΘΑ	Κωδικός Δράσης Π.Α.Α / ΕΤΘΑ
περιοχής αλιείας και διασύνδεσή του με τον τουρισμό	συμβάλλουν στην βελτίωση του εισοδήματος των αλιέων στην επιλέξιμη περιοχή	υδατοκαλλιεργειών	τουρισμού - Επιχειρήσεις διαφοροποίησης αλιευτικής δραστηριότητας	4.2.2
		- Δράσεις βελτίωσης ανταγωνιστικότητας στους τομείς εμπορίας και μεταποίησης, μέσω τεχνολογικού ή και άλλου εκσυγχρονισμού		
		- Ανάπτυξη συμπληρωματικών δραστηριοτήτων από αλιείς		
	Ιδιωτικές επενδύσεις που συμβάλλουν στην βελτίωση του εισοδήματος στην επιλέξιμη περιοχή παρέμβασης ΕΤΘΑ	- Δημιουργία και εκσυγχρονισμός μεταποιητικών επιχειρήσεων	- Επιχειρηματικότητα και συνεργασία στήριξης της προστιθέμενης αξίας των παράκτιων περιοχών και εσωτερικών υδάτων της Μεσσηνίας	4.2.3
		- Δημιουργία και εκσυγχρονισμός επιχειρήσεων του τριτογενή τομέα		
	Διατοπική – Διακρατική συνεργασία	- Κοινές διαπεριφερειακές και διακρατικές δράσεις αλιευτικών επιχειρήσεων	- Διαπεριφερειακή - διακρατική συνεργασία μεταξύ αλιευτικών περιοχών μέσω της δικτύωσης και διάδοσης βέλτιστων πρακτικών	4.3.

Διάγραμμα 2: Συσχετισμός γενικών & ειδικών στόχων – Υποδράσεις τοπικού προγράμματος

ΓΕΝΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΕΙΔΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ
Αξιοποίηση συγκριτικών πλεονεκτημάτων περιοχής παρέμβασης και διασύνδεση τους ως μέσου ανάδειξης τοπικής ταυτότητας	Διασύνδεση τοπικών παραγωγικών δυνατοτήτων του πρωτογενούς τομέα με τους άλλους τομείς παραγωγής, ιδιαίτερα με τη μεταποίηση και τον τριτογενή τομέα
	Διασύνδεση περιβαλλοντικών και πολιτιστικών πόρων περιοχής με την τοπική επιχειρηματικότητα
	Προστασία περιβάλλοντος και διασφάλιση φιλικών περιβαλλοντικών συνθηκών στην παραγωγική διαδικασία
	Προώθηση τοπικής ταυτότητας
	Αναπλάσεις, αναδείξεις πολιτιστικής ταυτότητας
Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας υφιστάμενων επιχειρήσεων, διεύρυνση της επιχειρηματικότητας σε νέες κατευθύνσεις	Υποστήριξη ενεργειών ποιοτικής αναβάθμισης παραγωγής, τεχνολογικού εκσυγχρονισμού, εισαγωγής καινοτομίας και διαδικασιών R&D
	Υποβοήθηση νέων επιχειρηματικών ευκαιριών
	Ανάπτυξη ανθρώπινου δυναμικού
	Ενίσχυση της εξωστρέφειας και της δικτύωσης
Βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης και ποιότητας ζωής του τοπικού πληθυσμού, ως μέσου για τη διατήρηση της κοινωνικής συνοχής.	Δημιουργία, εκσυγχρονισμός και βελτίωση δικτύων και υποδομών
	Ανάπτυξη και υποστήριξη δομών κοινωνικής προστασίας
	Υποστήριξη και κοινωνική ενσωμάτωση διακριτών ομάδων
Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας του τομέα της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας και βελτίωση ποιότητας ζωής των κατοίκων της περιοχής αλιείας και διασύνδεσή του με τον τουρισμό	Δημόσιες υποδομές και παρεμβάσεις
	Ιδιωτικές επενδύσεις που συμβάλλουν στην βελτίωση του εισοδήματος των αλιέων στην επιλέξιμη περιοχή
	Ιδιωτικές επενδύσεις που συμβάλλουν στην βελτίωση του εισοδήματος στην επιλέξιμη περιοχή παρέμβασης ΕΤΘΑ
	Διατοπική – Διακρατική συνεργασία

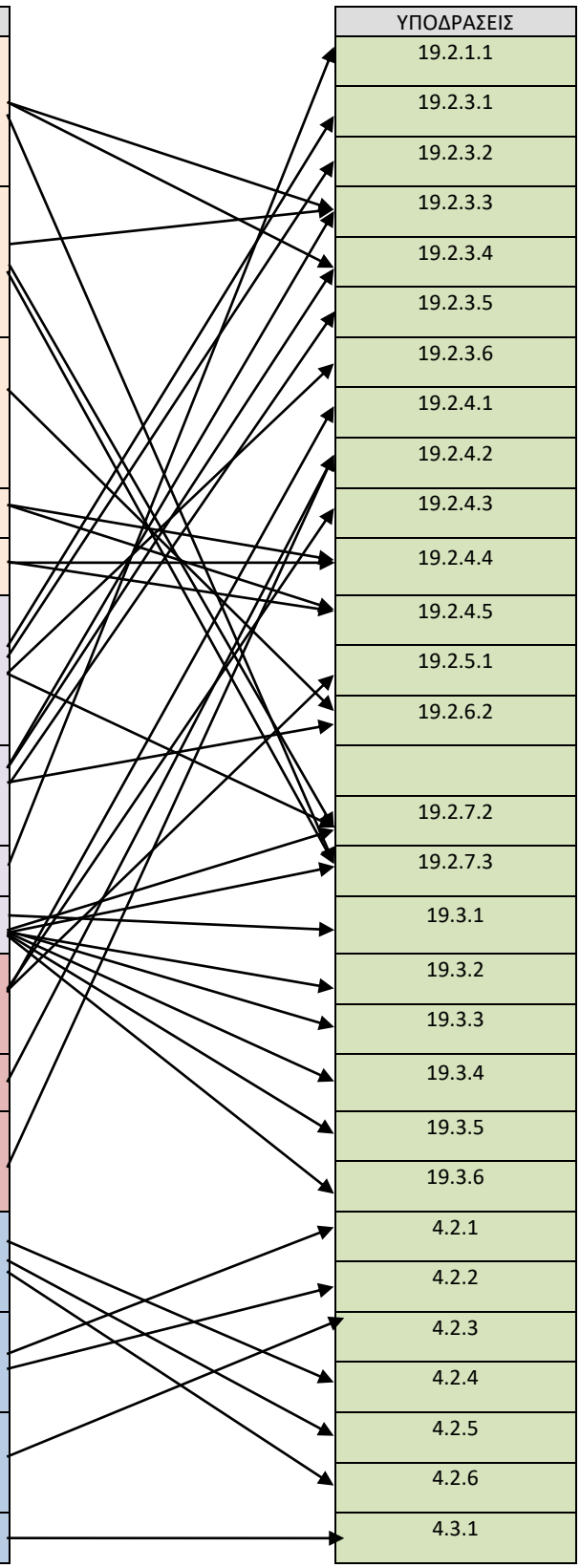

4. ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΔΡΑΣΕΩΝ ΤΟΠΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Ο σχεδιασμός των δράσεων του τοπικού προγράμματος:

- επιδιώκει την αξιοποίηση των συγκριτικών πλεονεκτημάτων της περιοχής παρέμβασης, όπως αυτοί αποτυπώθηκαν στην ανάλυση της υφιστάμενης κατάστασης και την ανάλυση SWOT
- εδράζεται στις αρχές του συμμετοχικού σχεδιασμού, ενσωματώνοντας τα αποτελέσματα των διαδικασιών διαβούλευσης "από τα κάτω" (bottom up προσέγγιση) που προηγήθηκαν
- ανταποκρίνεται στους στόχους και τις κατευθύνσεις της ευρύτερης περιοχής, στον εθνικό σχεδιασμό καθώς επίσης και στον ευρωπαϊκό σχεδιασμό, όπως αυτός αποτυπώνεται σε βασικά κείμενα "Ευρώπη 2020".

Βασικά κριτήρια στην τελική επιλογή των δράσεων αποτέλεσαν :

- η συμπληρωματικότητα και συνέργεια μεταξύ των δράσεων
- η συνάφεια με την στοχοθέτηση και την αναπτυξιακή στρατηγική.

Στη φάση των διαβουλεύσεων, αλλά και από την καταγραφή του επενδυτικού ενδιαφέροντος αποτυπώνεται η ζήτηση υλοποίησης επενδύσεων που επικεντρώνεται κύρια σε αυτές που αφορούν στην ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας, με έμφαση στις τουριστικές υποδομές. Έλλειμμα αποτελεί η ενημέρωση για την πολλαπλότητα των δυνατοτήτων που παρέχουν τα χρηματοδοτικά εργαλεία, ενώ ταυτόχρονα η ζήτηση για τη δημιουργία υποδομών δημοσίων παρεμβάσεων, αποτελεί άλλο ένα στοιχείο της ανολοκλήρωτης αναπτυξιακής διαδικασίας.

Έτσι, το τοπικό πρόγραμμα της Εταιρείας με το γενικό τίτλο "Μεσσηνία 2020" υλοποιείται με **23** δράσεις και υπο-δράσεις που αντιστοιχούν στα υπομέτρα 19.2, 19.3, 19.4 του Μέτρου 19 του Π.Α.Α. 2014 – 2020 και **6** που αντιστοιχούν στα μέτρα 4.2. και 4.3 της Προτεραιότητας 4 του Ε.Π.Αλ.Θ. 2014 -2020.

4.1. ΔΡΑΣΕΙΣ ΤΟΠΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΟΥ ΕΓΤΑΑ

4.1.1 Δράσεις στο πλαίσιο εφαρμογής του υπο-μέτρου 19.2

Στο πλαίσιο εφαρμογής του υπομέτρου 19.2 του τοπικού προγράμματος "Μεσσηνία 2020", προτείνονται οι εξής 16 υπο-δράσεις:

- 19.2.1.1: Μεταφορά Γνώσεων & ενημέρωσης στο γεωργικό και το δασικό τομέα
- 19.2.3.1: Οριζόντια εφαρμογή μεταποίησης, εμπορίας και/ή ανάπτυξης γεωργικών προϊόντων με αποτέλεσμα γεωργικό προϊόν με σκοπό την εξυπηρέτηση των στόχων της τοπικής στρατηγικής.
- 19.2.3.2: Οριζόντια εφαρμογή μεταποίησης, εμπορίας και/ή ανάπτυξης γεωργικών προϊόντων με αποτέλεσμα μη γεωργικό προϊόν με σκοπό την εξυπηρέτηση των στόχων της τοπικής στρατηγικής.
- 19.2.3.3: Οριζόντια εφαρμογή ενίσχυσης επενδύσεων στον τομέα του τουρισμού με σκοπό την εξυπηρέτηση των στόχων της τοπικής στρατηγικής.
- 19.2.3.4: Οριζόντια εφαρμογή ενίσχυσης επενδύσεων στους τομείς της βιοτεχνίας, χειροτεχνίας, παραγωγής ειδών μετά την 1η μεταποίηση, και του εμπορίου με σκοπό την εξυπηρέτηση των στόχων της τοπικής στρατηγικής.

- 19.2.3.5: Οριζόντια εφαρμογή ενίσχυσης επενδύσεων παροχής υπηρεσιών για την εξυπηρέτηση του αγροτικού πληθυσμού (παιδικοί σταθμοί, χώροι αθλητισμού, πολιτιστικά κέντρα, κλπ) με σκοπό την εξυπηρέτηση των στόχων της τοπικής στρατηγικής.
- 19.2.3.6: Οριζόντια εφαρμογή ενίσχυσης επενδύσεων οικοτεχνίας και πολυλειτουργικών αγροκτημάτων.
- 19.2.4.1: Στήριξη για υποδομές μικρής κλίμακας (πχ. ύδρευση, αποχέτευση, οδοποιία εντός οικισμού κ.λπ.), συμπεριλαμβανομένης της εξοικονόμησης ενέργειας σε χρησιμοποιούμενα δημόσια κτίρια.
- 19.2.4.2: Στήριξη για τη δημιουργία , βελτίωση ή επέκταση τοπικών βασικών υπηρεσιών για τον αγροτικό πληθυσμό , καθώς και των σχετικών υποδομών (πχ παιδικοί σταθμοί , αγροτικά ιατρεία κτλπ)
- 19.2.4.3: Στήριξη για επενδύσεις για δημόσια χρήση σε υπηρεσίες και υποδομές αναψυχής, ανάπλασης χώρων εντός οικισμών, τουριστικές πληροφορίες και τουριστικές υποδομές μικρής κλίμακας (π.χ. σημάνσεις, κοινόχρηστοι χώροι, προβολή, προώθηση περιοχών, ποδηλατικές διαδρομές κ.λπ.)
- 19.2.4.4: Ενίσχυση πολιτιστικών εκδηλώσεων
- 19.2.4.5: Στήριξη για μελέτες, υπηρεσίες και επενδύσεις, που συνδέονται με τον πολιτισμό, με τη διατήρηση, αποκατάσταση και αναβάθμιση πολιτιστικής και φυσικής κληρονομιάς των χωριών, των αγροτικών τοπίων και των τόπων με υψηλή φυσική αξία, συμπεριλαμβανομένων των σχετικών κοινωνικο-οικονομικών πτυχών, καθώς και δράσεις περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης (συμπεριλαμβανομένων πολιτιστικών /συνεδριακών κέντρων, μουσείων, πολιτιστικών χαρακτηριστικών της υπαίθρου –μύλοι, γεφύρια κ.λπ.)
- 19.2.5.1: Βελτίωση πρόσβασης σε γεωργική γη και κτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις
- 19.2.6.2: Επενδύσεις σε δασοκομικές τεχνολογίες και στην επεξεργασία , κινητοποίηση και εμπορία δασικών προϊόντων
- 19.2.7.2: Ανάπτυξη νέων προϊόντων, πρακτικών, διεργασιών και τεχνολογιών στον τομέα των τροφίμων και της δασοπονίας
- 19.2.7.3: Συνεργασία μεταξύ μικρών επιχειρήσεων για διοργάνωση κοινών μεθόδων εργασίας και τη κοινή χρήση εγκαταστάσεων και πόρων καθώς και για την ανάπτυξη και/η την εμπορία τουριστικών υπηρεσιών, που συνδέονται με τον αγροτουρισμό

Όπως εξειδικεύεται στα Δελτία της κάθε Δράσης, σε αυτές εμπεριέχονται Δημόσιου και Ιδιωτικού χαρακτήρα παρεμβάσεις

4.1.2 Δράσεις στο πλαίσιο εφαρμογής του υπο-μέτρου 19.3

Αντίστοιχα στα πλαίσια εφαρμογής του υπομέτρου 19.3 του τοπικού προγράμματος ΜΕΣΣΗΝΙΑ 2020, προτείνονται οι εξής δράσεις:

- 19.3.1.: Δρόμοι Κρασιού Πελοποννήσου
- 19.3.2.: Βιολογικό Τραπέζι Νοτιοδυτικής Ελλάδας ΙΙ
- 19.3.3.: Γεύσεις Ελλήνων Εκλεκτές ΙΙ
- 19.3.4.: Ενώνοντας τους δυναμικούς των Τοπικών Κοινοτήτων
- 19.3.5.: Διαχρονική Ελληνική Θεατρική Παράδοση

- 19.3.6.: Διακρατικό: Ελιά και πολιτισμός. Εργαλείο τουριστικής ανάδειξης για τη Μεσσηνία 2020. Εργαλείο ενίσχυσης του branding για τη Μεσσηνία 2020.

4.1.3. Δράσεις υπο-μέτρου 19.4

Τέλος στα πλαίσια εφαρμογής του υπομέτρου 19.4 του τοπικού προγράμματος ΜΕΣΣΗΝΙΑ 2020, προτείνεται η δράση:

- 19.4.: Στήριξη λειτουργίας της Ο.Τ.Δ. Αναπτυξιακή Μεσσηνίας Α. Α.Ε. ΟΤΑ

4.2. ΔΡΑΣΕΙΣ ΤΟΠΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΟΥ ΕΤΘΑ

4.2.1 Δράσεις του Μέτρου 4.2: Εφαρμογή της Τοπικής Στρατηγικής Ανάπτυξης (άρθρο 63 Κανονισμού 508/2014)

Στα πλαίσια εφαρμογής του Μέτρου 4.2 του τοπικού προγράμματος "Μεσσηνία 2020", προτείνονται οι εξής δράσεις:

- 4.2.1.: Ενισχύσεις αλιέων για δράσεις στήριξης του αλιευτικού τουρισμού
- 4.2.2.: Επιχειρήσεις διαφοροποίησης αλιευτικής δραστηριότητας
- 4.2.3.: Επιχειρηματικότητα και συνεργασία στήριξης της προστιθέμενης αξίας των παράκτιων περιοχών και εσωτερικών υδάτων της Μεσσηνίας
- 4.2.4.: Συνεργασία και στήριξη μεγιστοποίησης της συμμετοχής της αλιείας στη βιώσιμη ανάπτυξη
- 4.2.5.: Υποδομές ενθάρρυνσης τουριστικής δραστηριότητας στις ζώνες αλιείας για τη Μεσσηνία 2020
- 4.2.6.: Βελτίωση ποιότητας ζωής και ανάδειξη τοπικής ταυτότητας στις ζώνες αλιείας του προγράμματος Μεσσηνία 2020

Οι δράσεις του τοπικού προγράμματος 4.2.1., 4.2.2. και 4.2.3 υποστηρίζουν τη ΔΡΑΣΗ 1: Ιδιωτικές επενδύσεις για την αειφόρο ανάπτυξη των αλιευτικών περιοχών του Μέτρου 4.2. , ενώ αντίστοιχα οι δράσεις 4.2.4, 4.2.5 και 4.2.6 υποστηρίζουν τη ΔΡΑΣΗ 2: Δημόσιες επενδύσεις για την αειφόρο ανάπτυξη των αλιευτικών περιοχών του Μέτρου 4.2.

4.2.2 Δράσεις του Μέτρου 4.3: Διαπεριφερειακή - διακρατική συνεργασία μεταξύ αλιευτικών περιοχών μέσω της δικτύωσης και διάδοσης βέλτιστων πρακτικών (άρθρο 35, παρ. 1 σημ γ. Κανονισμός 1303/2013, άρθρο 64 Κανονισμός 508/2014)

Στα πλαίσια εφαρμογής του Μέτρου 4.3 προτείνεται η δράση:

4.3: Συνεργασία με αλιευτικές περιοχές στην Ευρώπη για ανταλλαγή τεχνογνωσίας, διάδοση βέλτιστων πρακτικών προστασίας και διαχείρισης περιβάλλοντος και ενίσχυσης επιχειρηματικότητας στην περιοχή αλιείας της Μεσσηνίας. Πρόταση διακρατικού σχεδίου με τίτλο: *Θαλάσσιες προστατευόμενες περιοχές & δραστηριότητες: Αλιεία – Τουρισμός»*

4.2.3 Δράσεις του Μέτρου 4.4: Λειτουργικά Έξοδα (άρθρο 35 του Κανονισμού (ΕΕ) 1303/2013, παρ. 1 σημ δ. άρθρο 62 του Κανονισμού (ΕΕ) 508/2014)

Λόγω της πολυταμειακής προσέγγισης του τοπικού προγράμματος, τα λειτουργικά έξοδα για την υποστήριξη των δράσεων του ΕΤΘΑ θα καλυφθούν με τη χρηματοδότηση του ΕΓΤΑΑ, στη Δράση 19.4. –Στήριξη λειτουργίας της Ο.Τ.Δ. Αναπτυξιακή Μεσσηνίας Α. Α.Ε.ΟΤΑ, καθόσον συντρέχουν οι όροι εφαρμογής της σχετικής δυνατότητας που παρέχει η πρόσκληση.

Λόγω της πολυταμειακής προσέγγισης του τοπικού προγράμματος, στα πλαίσια της δράσης 19.4. θα καλυφθούν και τα λειτουργικά έξοδα για την υποστήριξη των δράσεων του ΕΤΘΑ του τοπικού προγράμματος. Στο τοπικό πρόγραμμα επιλέχθηκε η χρήση του ΕΓΤΑΑ ως επικεφαλές ταμείο.

Διάγραμμα 3: Συσχετισμός δράσεων και θεματικών κατευθύνσεων τοπικού προγράμματος

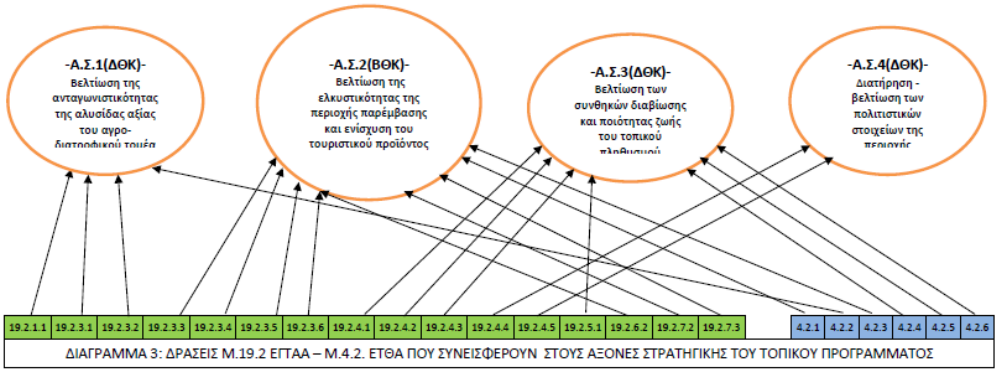

4.3. Τεκμηρίωση στρατηγικής και εντάσεων ενίσχυσης στις δράσεις του τοπικού προγράμματος

Η Εταιρεία καθορίζοντας τη στρατηγική της στην κύρια θεματική κατεύθυνση ΑΣ2, που αφορά στη "**Βελτίωση της ελκυστικότητας της περιοχής παρέμβασης και ενίσχυση του τουριστικού προϊόντος"**, μέσα και από την ενίσχυση της καινοτομίας, των καινοτόμων παρεμβάσεων, της δικτύωσης και της συνεργασίας, προσδιορίζει και τους τομείς της επιχειρηματικότητας στους οποίους διαφοροποιεί την ένταση ενίσχυσης με βάση τις τοπικές ανάγκες. Η εξειδίκευση των εντάσεων ενίσχυσης αποτυπώνεται στα επιμέρους Τεχνικά Δελτία.

Το έλλειμμα που αποτυπώνεται για την ενημέρωση, κατάρτιση του τοπικού πληθυσμού σε θέματα που βελτιώνουν την απόδοση των απασχολουμένων αντιμετωπίζεται με τη δράση 19.2.1., με τις σχετικές αναφορές που περιγράφονται στο ΤΔ . Επειδή οι δράσεις αφορούν ωφελούμενους που δραστηριοποιούνται στο γεωργικό και δασικό τομέα, η ένταση ενίσχυσης ανέρχεται έως 100% των επιλέξιμων δαπανών.

Η δράση 19.2.3. αφορά σε επενδύσεις με οριζόντια ενίσχυση στην ανάπτυξη και βελτίωση της επιχειρηματικότητας και ανταγωνιστικότητας της περιοχής παρέμβασης και η ένταση ενίσχυσης κυμαίνεται ανάλογα με τον χαρακτήρα της προς ενίσχυση επιχείρησης. Η μεταποίηση, εμπορία και ανάπτυξη γεωργικών προϊόντων με αποτέλεσμα γεωργικό προϊόν, (19.2.3.1) (του Παραρτήματος ΙΙ του Καν. 1305), ενισχύεται με ποσοστά για την Πελοπόννησο έως 50% των επιλέξιμων δαπανών. Η ανάγκη στήριξης επιχειρήσεων στον τομέα που αποτελεί την αιχμή του δόρατος κύρια στα ελαιοκομικά προϊόντα, οδηγεί στην επιλογή ενίσχυσης με το εν λόγω ποσοστό και την υλοποίηση επενδύσεων έως 600.000,00€.

Οι λοιπές επενδύσεις που αφορούν σε μεταποίηση, εμπορία και ανάπτυξη γεωργικών προϊόντων με αποτέλεσμα μη γεωργικό προϊόν, (19.2.3.2) η ένταση ενίσχυσης επιλέγεται βάσει του άρθρου 44 παρ. 9β' του καν. (ΕΕ) 702/2014, με μέγιστη ένταση ενίσχυσης για την Περιφέρεια Πελοποννήσου σε μεσαίες επιχειρήσεις 35% και σε πολύ μικρές και μικρές επιχειρήσεις 45%.

Στην κατηγορία των επενδύσεων στον τομέα του τουρισμού για την στήριξη της επιχειρηματικότητας στις αγροτικές περιοχές, (υποδράση 19.2.3.3), και με βάση την καταγραφείσα ζήτηση και την ανάγκη στήριξης της υλοποίησης επενδύσεων για τον τριτογενή τομέα, εφαρμόζεται ο καν. 651/2014 και ο περιφερειακός χάρτης ενισχύσεων, με ανώτατο ύψος προϋπολογισμού επένδυσης στις 600.000,00 € και ανώτατο ποσοστό χρηματοδότησης 45%. Ίδια πολιτική ενισχύσεων ακολουθείται και για τις υποδράσεις 19.2.3.4 και 19.2.3.5

Με βάση το άρθρο 20 καν. (ΕΕ) 1305/2013, η στήριξη που παρέχεται στις δράσεις του 19.2.4 ορίζεται σε ποσοστό στο 100% της επιλέξιμης δαπάνης εφόσον η χρήση των υποδομών είναι τοπική, ανοιχτή στο κοινό, χωρίς καμία χρηματική επιβάρυνση και δεν αποφέρει κέρδος. Σε διαφορετική περίπτωση εξετάζεται το ποσοστό ενίσχυσης που δεν μπορεί να υπερβαίνει τη διαφορά μεταξύ των επιλέξιμων δαπανών και του κέρδους εκμετάλλευσης της επένδυσης. Τέλος μπορεί να καθοριστεί, αντί με τη μέθοδο εξέτασης δαπανών και κέρδους εκμετάλλευσης, στο 80 % των επιλέξιμων δαπανών.

Στη δράση 19.2.5., «Παρεμβάσεις για τη βελτίωση των υποδομών του πρωτογενή τομέα» και υπό την αίρεση ότι η χρήση των υποδομών είναι τοπική, ανοικτή στο κοινό, χωρίς καμία χρηματική επιβάρυνση και δεν αποφέρει κέρδος, η στήριξη δεν καθιστά κρατική ενίσχυση και το ανώτατο ποσοστό ενίσχυσης μπορεί να ανέλθει έως και 100% των επιλέξιμων δαπανών (Άρθρο 20 καν. (ΕΕ) 1305/2013).

Στον τομέα της δασοκομίας, στη δράση 19.2.6, (υποδράση 19.2.6.2) υλοποιούνται επενδύσεις με ένταση ενίσχυσης σε ποσοστό 50%, σύμφωνα με το άρθρο 37 του καν. ΕΕ 702/2014 και έως 600.000,00 €.

Η δράση 19.2.7. που αφορά στη συνεργασία μεταξύ διαφορετικών παραγόντων, θα υλοποιηθεί με μορφές συνεργασίας τουλάχιστον μεταξύ 2 φορέων που προβλέπονται στο άρθρο 35 του καν. 1305/2013. Κατά κύριο λόγο οι προς επιλογή δράσεις αφορούν σε συνεργασία για νέες τεχνικές και προϊόντα καθώς και για τη δημιουργία branding για τη Μεσσηνία, μέσα από τη συνεργασία όπως μέχρι τώρα έχει αναπτυχθεί με τα Ερευνητικά Ιδρύματα του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου και του ΤΕΙ Καλαμάτας. Οι εκτιμώμενες δράσεις στοχεύουν στην ανάδειξη της ταυτότητας μέσα από την εφαρμογή νέων πρακτικών και μεθόδων εργασίας ενδεικτικά στα τρία βασικά προϊόντα (της ελιάς, της συκιάς και της σταφίδας) και στη διασύνδεσή τους με τους άλλους βασικούς τομείς οικονομίας. Θα πραγματοποιηθούν κύρια μέσα από δράσεις πιλοτικών έργων (εκτός γεωργικού τομέα) για την εφαρμογή νέων τεχνικών, καθώς και στην ανάπτυξη νέων προϊόντων, πρακτικών, διεργασιών και τεχνολογιών στον τομέα της γεωργίας, των τροφίμων και της δασοπονίας. Στη συνεργασία εντάσσονται μετά την εξειδίκευση των δράσεων οι περιπτώσεις της παρ. 2 του άρθρου 35 του καν. 1305/2013. Για τον προσδιορισμό των εντάσεων ενίσχυσης για την περίπτωση που η δράση αφορά σε συνεργατικούς σχηματισμούς βάσει του άρθρου 27 καν. (ΕΕ) 651/2014 η ένταση ενίσχυσης, των επενδυτικών ενισχύσεων και της λειτουργίας του συνεργατικού σχηματισμού δεν υπερβαίνει το 50% των επιλέξιμων δαπανών.

Πιο συγκεκριμένα για την περιγραφή των καινοτόμων έργων των έργων συνεργασίας και έργων συλλογικών δράσεων, έχουν διαμορφωθεί τα παρακάτω δεδομένα:

Σε σχέση με τα καινοτόμα έργα ακολουθεί η παρουσίαση αφενός της διαδικασίας και της ροής των κινήσεων εισαγωγής της καινοτομίας στις ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις της περιοχής παρέμβασης, αφετέρου δε αναφέρονται ενδεικτικές δράσεις για καινοτόμα έργα κυρίαρχα τόσο στον κλάδο της μεταποίησης όσο και του τουρισμού.

Από τη βιβλιογραφία[2] προκύπτει, ότι στο νέο μοντέλο ανάπτυξης της Ελληνικής Οικονομίας συγκαταλέγονται η εξωστρέφεια, η βελτίωση της παραγωγικότητας μέσω επενδύσεων στην καινοτομία, η ενίσχυση της σύνδεσης των Πανεπιστημίων με τις επιχειρήσεις. Διαπιστώνεται επίσης τόσο από την τοπική εμπειρία[3] όσο και από την βιβλιογραφία[4,5] ότι το έλλειμμα καινοτομίας στη μικρομεσαία επιχείρηση, τα εμπόδια αλλά και η μεθοδολογία εισαγωγής έχουν συγκεκριμένα χαρακτηριστικά. Με βάση αυτά οργανώνεται ένα σύστημα εισαγωγής της καινοτομίας στην μικρομεσαία επιχείρηση, που από μόνο του συνιστά καινοτομία και διασφαλίζονται προνομιακά πόροι που θα προκύψουν από ενέργειες που θα υλοποιηθούν στο πλαίσιο του τοπικού προγράμματος.

Συνοψίζοντας, αξιοποιείται η συνεργασία της Εταιρείας με το ΤΕΙ Καλαμάτας και το Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου. Οι δύο αυτοί ερευνητικοί φορείς, δημιουργούν εργαλεία, οργανώνουν και υλοποιούν εκπαιδεύσεις, δράσεις ανταλλαγής γνώσεων, εμπειριών και καλών πρακτικών, δημιουργούν δομή στήριξης, η οποία σε συνεργασία με τα τμήματα της Εταιρείας, σύμφωνα με το οργανόγραμμα, παραλαμβάνουν την καινοτομική ιδέα και την υποστηρίζουν μέχρι την υλοποίηση της. Η Εταιρεία με αυτή τη διαδικασία επιχειρεί να εισάγει τη λογική της παραγωγής καινοτομίας στην τοπική επιχειρηματική σκέψη και πρακτική, ώστε η καινοτομία να διαπερνά οριζόντια το τοπικό πρόγραμμα στο σύνολο του.

Συγκριμένα προτείνονται:

1. Εκπόνηση οδηγού εισαγωγής στην καινοτομία. (Μ.19.2.1.)
2. Στήριξη επαγγελματικής κατάρτισης και απόκτησης προσόντων (Μ.19.2.1.)
3. Υλοποίηση δράσεων ανταλλαγής γνώσεων, εμπειριών και καλών πρακτικών (Μ.19.2.1.)
4. Δημιουργία δομής «business angels» (Μ.19.2.1.)
5. Προνομιακή διαχείριση πόρων για την εισαγωγή της καινοτομία στις δράσεις του προγράμματος

Ως προτεινόμενες θεματικές περιοχές για έργα καινοτομίας για τον τομέα της **μεταποίησης** αναφέρονται ενδεικτικά:

- Εξειδικευμένα τρόφιμα για ειδικές ομάδες καταναλωτών (δυσανεξία σε γλουτένη, λακτόζη, νεφροπαθείς, διαβητικούς)
- Προτάσεις για δημιουργία και χρήση super foods από την δημιουργική πρόσμιξη πρώτων υλών από τη Μεσσηνία, σε συνδυασμούς που μπορούν να ανατρέχουν στον τοπικό πολιτισμό, την ιστορική παράδοση, τον τρέχοντα και ζώντα πολιτισμό
- Γονιδιωματικές τεχνολογίες για τη βελτίωση ποικιλιών φυτών, σε συνεργασία με το ΤΕΙ Πελοποννήσου (ενδεικτικά αναφέρεται η ντομάτα)
- Παραγωγή παραλλαγών και συσκευασιών μεγαλύτερης προστιθέμενης αξίας (π.χ. προϊόντα έτοιμα για μαγείρεμα/ κατανάλωση, premium συσκευασίες, ατομική συσκευασία λαδιού ή λαδόξιδου)
- Εξοπλισμός mini labs και δημιουργία εσωτερικών R&D τμημάτων& τμημάτων ποιότητας σε μεταποιητικές επιχειρήσεις

[2] «Η ΕΛΛΑΔΑ 10 ΧΡΟΝΙΑ ΜΕΤΑ. Προσδιορίζοντας το νέο μοντέλο της Ελλάδας» Η μελέτη εκπονήθηκε στο διάστημα από το Σεπτέμβριο 2010 – Μάρτιο 2011 από το γραφείο της McKinsey & Company στην Αθήνα με χρηματοδότηση του ΣΕΒ και της Ένωσης Ελληνικών Τραπεζών.
[3] Ενέργειες διαβούλευσης
[4] Σύνδεσμος Βιομηχανιών Βορείου Ελλάδος, «Καινοτομία ο δρόμος για την επιτυχία», Μελέτη, 2006
[5] Α.Π.Θ. Γραφείο Διασύνδεσης, 2012, Σεμινάρια επιχειρηματικότητας

- Λειτουργικά τρόφιμα (ενδεικτικά που έχουν υποστεί ζύμωση και γιαούρτια με προβιοτικές καλλιέργειες)
- Εισαγωγή στοιχείων ιχνηλασιμότητας σε όλη την αλυσίδα παραγωγής του τροφίμου
- Ανάπτυξη νέων στρατηγικών marketing, ενδεικτικά που βασίζεται στο viral-marketing και στο s-commerce

Αντίστοιχα για ***έργα καινοτομίας στον τουρισμό και το εμπόριο***:

Πράσινα καταλύματα (οικο-καινοτομία)	Δημιουργία ενεργειακά αυτόνομων κατασκευών με μηδενικό ενεργειακό αποτύπωμα.
Καταλύματα οικολογικής δόμησης (οικο- καινοτομία)	Δημιουργία καταλυμάτων με χρήση παραδοσιακής τεχνολογίας δόμησης
Χρήση τεχνολογίας πληροφορικής για δημιουργία εργαλείων για προσωποποίηση της τουριστικής εμπειρίας	Δημιουργία εφαρμογής ψηφιακού ξεναγού/ guidebook
Νέοι τρόποι προώθησης και προβολής τουριστικών προϊόντων ή/και υπηρεσιών	Συνεργατικές στρατηγικές προώθησης και προβολής τουριστικών προϊόντων και υπηρεσιών προς επιχειρηματικούς συνεργάτες (π.χ. Tour Operators, τελικούς καταναλωτές κλπ).
Στοχευμένα καταλύματα (εξειδίκευση υπηρεσιών)	Καταλύματα εξ ολοκλήρου για ΑμεΑ, art travel (καταλύματα σε συνεργασία με καλλιτέχνες όπου ο επισκέπτης μπορεί να κάνει μαθήματα είτε ζωγραφικής, είτε μουσικής, κ.λπ.)
Αλλαγή οργάνωσης διαδικασιών επιχείρησης	Νέα συστήματα κρατήσεων μέσω ψηφιακών εφαρμογών

Σε σχέση με τα *έργα συνεργασίας και συλλογικές δράσεις/ έργα*, στο σχεδιασμό του τοπικού προγράμματος η εξωστρέφεια, η δικτύωση και η συνεργασία συναποτελούν τμήμα του Α.Σ.2 (Κ.Θ.Κ.). Ο εξαγωγικός δε προσανατολισμός των επιχειρήσεων της Μεσσηνίας, όπως αποτυπώνεται από την περιγραφή της υφιστάμενης κατάστασης, εξυπηρετείται από δραστηριότητες που δημιουργούν διατοπικές και διακρατικές σχέσεις,-επαγγελματικές ή φορέων- μεταφέρουν τεχνογνωσία, προβάλουν την περιοχή.

Η Εταιρεία, προτείνει τη συμμετοχή της σε έξι (6) δράσεις που μέσα από την διατοπική και διακρατική συνεργασία υπηρετούν τη βασική θεματική κατεύθυνση του στρατηγικού της σχεδίου. Οι εν λόγω δράσεις προτείνονται με τα Δελτία 19.3.1 – 19.3.6 και 4.3. Στις δράσεις 19.3.6 και 4.3 προτείνεται η υλοποίηση διακρατικής συνεργασίας και η διερεύνηση εταίρων για ανταλλαγή τεχνογνωσίας από συνεργάτες ΟΤΔ χωρών της ΕΕ.

Σε ότι αφορά στα *έργα δικτύωσης, ομοειδών ή / και συμπληρωματικών επιχειρήσεων (Clusters)* που απευθύνονται στην μικρομεσαία επιχείρηση όλων των κλάδων παραγωγής της περιοχής παρέμβασης, εκτιμώντας ότι η δικτύωση έχει ουσιαστικότερο νόημα όταν συνδυάζεται με την καινοτομία θα υποστηριχθεί το σκεπτικό υποστήριξης των ενεργειών καινοτομίας, που έχουν ήδη αναλυθεί. Αναφέρονται ενδεικτικά θεματικές περιοχές, συμβατές με την τοπική επιχειρηματικότητα, που δίνουν έμφαση στη χρήση κοινών τρόπων προώθησης και χρήσεων νέων τεχνολογιών, διαδικασίες εξ ορισμού καινοτομικές:

- ***Κοινή προώθηση προϊόντων για ανάπτυξη εξωστρέφειας***

Δικτύωση ελαιοτριβείων ή/και τυποποιητών ελαιολάδου ή/και μονάδων επεξεργασίας βρώσιμης ελιάς με απώτερο σκοπό την από κοινού αξιοποίηση των συμπερασμάτων της μελέτης που προβλέπεται στο 19.4 για προώθηση εξαγωγών σε νέες και αναδυόμενες αγορές. Η από κοινού προώθηση μπορεί να αφορά διαδικασίες από την έκδοση κοινών φυλλαδίων, κοινών ετικετών προϊόντων (είτε για μικρούς τυποποιητές είτε για διεκδίκηση τμημάτων μεγάλων αγορών)

- ***Εφαρμογή δικτύωσης τοπικών επιχειρήσεων μέσω εκπτωτικών κουπονιών για βελτίωση της ανταγωνιστικότητας***

Στόχος της δικτύωσης είναι η υποστήριξη τοπικών επιχειρήσεων μεταξύ τους με την από κοινού συμφωνία για λειτουργία πληρώντας συγκεκριμένες προδιαγραφές. Η δικτύωση μπορεί να επιτευχθεί και με την κοινή χρήση μιας εφαρμογής. Η εφαρμογή παρέχει στο χρήστη/ πελάτη τις απαραίτητες λειτουργίες για τον εντοπισμό των συμβεβλημένων τοπικών επιχειρήσεων με την αρχική επιχείρηση και εφόσον πληρούνται οι απαραίτητες προϋποθέσεις να δημιουργεί ένα ψηφιακό κουπόνι έκπτωσης για την κάθε επιχείρηση ξεχωριστά.

- ***Πλατφόρμα ψηφιακής δικτύωσης καταλυμάτων ή/ και άλλων παράλληλων υπηρεσιών, μεταξύ των οποίων και επιχειρήσεων του αγροδιατροφικού τομέα***

Σε κοινή πλατφόρμα προβάλλονται επιχειρήσεις με αλληλοσυμπληρωματικά χαρακτηριστικά (κατάλυμα θάλασσα - ορεινό κατάλυμα) τα οποία δημιουργούν κοινά πακέτα διακοπών. Η συνεργασία και αλληλοπροώθηση μπορεί να προκύψει και μεταξύ φορέων κοινωνικής οικονομίας και διαφορετικών επιχειρήσεων που συμπληρώνονται, όπως λ.χ. καταλύματα και κοινωνικές επιχειρήσεις για την προώθηση πεζοπορικού τουρισμού ή και την υποστήριξη διαδρομών (πολιτιστικών, γαστρονομικών, φυσιολατρικών) στις οποίες θα βρίσκονται και οι επιχειρήσεις, ή κατάλυμα και διατροφή, ή κατάλυμα και βιοτεχνίες παραγωγής τροφίμων κ.α. Μπορούν επίσης να συνδέονται στα πλαίσια της τοπικότητας (π.χ. επιχειρήσεις Μαραθούπολη ή Φοινικούντα).

Προωθητικό της κατηγορίας αυτής είναι οι προτεινόμενες στο Μ.19.2.7 δράσεις.

Στην κατηγορία των *λοιπών συλλογικών δράσεων/ έργων και έργων συνεργασίας*, σύμφωνα με το τοπικό σχέδιο, προτείνονται έργα αφενός πιλοτικά, αφετέρου έργα που η υλοποίηση τους προϋποθέτει τη συνεργασία μεταξύ επιχειρήσεων, κοινωνικών φορέων και ερευνητικού φορέα. Όπως αναλυτικά περιγράφεται στις σχετικές Δράσεις, το περιεχόμενό τους είναι εναρμονισμένο στην προώθηση της τοπικής στρατηγικής, συμβάλουν δε στην οικονομική, κοινωνική, πολιτιστική και περιβαλλοντική ανάπτυξη της περιοχής παρέμβασης. Το προτεινόμενο πιλοτικό έργο, συμβάλλει στην επίλυση προβλημάτων τα οποία διευκολύνουν την διεύρυνση της ανάπτυξης ολόκληρου τομέα και μάλιστα στον πυρήνα των παραδοσιακών προϊόντων (σύκα, σταφίδα), οπότε η σύνδεση με την τοπική στρατηγική είναι πολλαπλή (τοπική παράδοση, ταυτότητα, βελτίωση ανταγωνιστικότητας).

Από την άλλη τα λοιπά έργα συνεργασίας προωθούνται για να αντιμετωπίσουν σφαιρικά ομάδα προβλημάτων στην επίλυση των οποίων εμπλέκονται τοπικές επιχειρήσεις, δημόσιοι και κοινωνικοί φορείς. Οι ερευνητικοί φορείς προσέρχονται για να συμβάλλουν στην εξεύρεση ολοκληρωμένης λύσης γενικής εφαρμογής.

Στις δράσεις αλιείας, εφαρμόζονται τα ποσοστά όπως αναφέρει ο κανονισμός 508/2014 και στην περίπτωση της δράσης 4.2.2. διατηρείται το ποσοστό έως 75% με στόχο την υποστήριξη της υλοποίησης δράσεων διαφοροποίησης από τους αλιείς, ενώ στη δράση 4.2.3. το ποσοστό ενίσχυσης ορίζεται σε 50%.

Σε σχέση με τα χρηματοδοτικά στοιχεία του προγράμματος, στις δημοσίου χαρακτήρα παρεμβάσεις το ποσοστό της δημόσιας δαπάνης ανέρχεται στο 24,27% του υπομέτρου 19.2. και στο μέτρο 4.2. σε ποσοστό 37,50%.

Τέλος για την δράση 19.4. με επικεφαλής ταμείο το ΕΓΤΑΑ, το ποσό της δημόσιας δαπάνης αντιστοιχεί στο 20% της Δημόσιας Δαπάνης του τοπικού προγράμματος.

4.4. Τεχνικά δελτία δράσεων ΕΓΤΑΑ & ΕΤΘΑ

Η δραστηριότητα του τοπικού προγράμματος "Μεσσηνία 2020", αποτυπώνεται σε 31 δράσεις/υποδράσεις με κατανομή 24 στο ΕΓΤΑΑ και 7 στο ΕΤΘΑ, οι οποίες εξειδικεύονται στο μεν ΕΓΤΑΑ σε 17 στο Μ.19.2, 6 στο Μ.19.3 και 1 στο Μ.19.4 στο δε ΕΤΘΑ σε 6 στο Μ.4.2 και 1 στο Μ.4.3.

Ακολουθούν τα Τεχνικά Δελτία των δράσεων του τοπικού προγράμματος επισημαίνοντας ότι η συμπλήρωση των πεδίων:

- «Νομική βάση» έγινε βάσει άρθρων σχετικών Κανονισμών που καθορίζουν την επιλεξιμότητα της προτεινόμενης δράσης
- «Αρχές Κριτηρίων Επιλογής» έγινε βάσει των κριτηρίων όπως αυτά περιγράφονται στα αντίστοιχα υπομέτρα του ΠΑΑ 2014 – 2020
- «Δείκτες εκροών» και «Δείκτες Αποτελεσμάτων / Στόχου» έγινε λαμβάνοντας υπόψη τους δείκτες του Καν. (ΕΕ) 808/2014 για το ΕΓΤΑΑ και του Καν. (ΕΕ) 1014/2014 για το ΕΤΘΑ

Επίσης σημειώνεται ότι κατά την εφαρμογή του τοπικού προγράμματος θα τηρηθούν οι όροι και οι περιορισμοί του ισχύοντος θεσμικού πλαισίου, ενώ στην περίπτωση διαφοροποιήσεων θα τροποποιηθεί αντίστοιχα το πρόγραμμα.

Τίτλος Δράσης	Μεταφορά γνώσεων & ενημέρωσης
Κωδικός Δράσης	19.2.1
Τίτλος υπο-δράσης	Μεταφορά Γνώσεων & ενημέρωσης στο γεωργικό και το δασικό τομέα
Κωδικός υπο-δράσης	19.2.1.1
Νομική βάση	Άρθρο 14 Καν. (ΕΕ) 1305/2013, Άρθρο 38 Καν. 702/2014

Αναλυτική Περιγραφή Δράσης / υπο-δράσης

Η έλλειψη κατάρτισης των απασχολούμενων, ιδιαίτερα στον πρωτογενή τομέα οικονομικής δραστηριότητας, αποτελεί σημαντικό αδύναμο σημείο της περιοχής, που πρέπει να αμβλυνθεί. Η ιδιαιτερότητα του πρωτογενή τομέα και η ειδοποιός διαφορά με τους υπόλοιπους κλάδους οικονομικής δραστηριότητας, είναι η έλλειψη βασικών γνώσεων σε σημαντικό ποσοστό των απασχολούμενων και η αποτελούμενη ηλικιακή διάρθρωση από άτομα άνω των 65 ετών, (αύξηση δείκτη γήρανσης και εξάρτησης σε σχέση με το 2001) επιτάσσοντας την ανάγκη για ειδικό σχεδιασμό δράσεων μεταφοράς γνώσεων και ενημέρωσης με στόχο την ενίσχυση του ανθρώπινου δυναμικού και την προαγωγή των διαδικασιών εκσυγχρονισμού. Η ίδια έλλειψη διαπερνά οριζόντια όλους τους παραγωγικούς τομείς σε θέματα καινοτομίας. Περαιτέρω η τυποποίηση διαδικασιών και η θεσμοθέτηση ενιαίων κανόνων διευκολύνει την μεταφορά της γνώσης. Ως εκ τούτου Οι ωφελούμενοι δύναται να απασχολούνται και να καλύπτουν όλους τους τομείς παραγωγής.
Η συγκεκριμένη δράση αποτελεί την εισαγωγή της καινοτομίας στην παραγωγή και υποστηρίζει στην πράξη τη συνεργασία της ΟΤΔ με ερευνητικούς φορείς.
Προτείνονται οι παρακάτω δράσεις :

1. **Στήριξη επαγγελματικής κατάρτισης και απόκτησης προσόντων** με αντικείμενα την αξιοποίηση σύγχρονων μεθόδων παραγωγής, την εισαγωγή της καινοτομίας στην παραγωγική διαδικασία και τη χρήση νέων τεχνολογιών οι οποίες θα συμβάλλουν στην εξέλιξη των γεωργικών εκμεταλλεύσεων, στην ορθολογικότερη χρήση φυσικών πόρων, καθώς και στον επαναπροσανατολισμό των καλλιεργειών, στην ενδυνάμωση της ποιότητας των παραγόμενων ειδών, στη δικτύωσης των επιχειρήσεων, στην περιβαλλοντική βιωσιμότητα (ενέργειες 6) .

Η κατάρτιση μπορεί να γίνεται, είτε πιλοτικά με τη μορφή εργαστηρίων και συζήτηση σε μικρές ομάδες έως δέκα ατόμων, σε συγκεκριμένες θεματικές ενότητες, είτε με ατομική καθοδήγηση κατά κύριο λόγο εν δυνάμει δικαιούχων των ενισχύσεων.
Εκτός των κλασσικών δράσεων επαγγελματικής κατάρτισης και απόκτησης δεξιοτήτων δίνεται έμφαση σε τεχνικές που θα αναπτύσσουν την ενεργή συμμετοχή των καταρτιζόμενων, συμμετέχοντας σε συζητήσεις, πρακτικές εργασίες, δράσεις ενημέρωσης καθώς και βραχυπρόθεσμες ανταλλαγές ή επισκέψεις σε γεωργικές εκμεταλλεύσεις και δάση.

2. Υλοποίηση **δράσεων ανταλλαγής γνώσεων, εμπειριών και καλών πρακτικών**, απασχολούμενων στους τομείς της γεωργίας, της δασοπονίας και της μεταποίησης. Ο συνδυασμός της θεωρίας με την πράξη, η σύνδεση του αντικειμένου μάθησης με τις ανάγκες και τα ενδιαφέροντα των καταρτιζομένων και οι αμφίδρομες σχέσεις εκπαιδευτών – καταρτιζομένων, συμβάλλουν στην απόκτηση κριτικού τρόπου σκέψης και στη βέλτιστη αξιοποίηση των διαθέσιμων μέσων. Προβλέπεται η υλοποίηση δύο ενεργειών διάρκειας τριών ημερών εκάστη, με στόχο την κατάρτιση δέκα ατόμων (5 σε κάθε ενέργεια). Τα πρόσωπα μπορούν να ανήκουν στους ωφελούμενους της προηγούμενης ενέργειας

Στόχος είναι η εκπαίδευση ωφελούμενων που είναι κάτοχοι γεωργικής γης ή εργαζόμενοι σε αγροτικές ή δασικές επιχειρήσεις. Παράλληλα, με την εν λόγω δράση λαμβάνεται πρόνοια ώστε να υποστηριχθούν ευάλωτες κοινωνικές ομάδες (άτομα με αναπηρία, πρώην χρήστες ουσιών, άστεγοι, κ.λπ.), σχετικά με την απόκτηση δεξιοτήτων και την κατάρτιση τους σε παραγωγικούς τομείς της σε επαγγελματικές δραστηριότητες για την ήπια κοινωνική ένταξή τους.
Η ένταση ενίσχυσης ορίζεται στο 100% των επιλέξιμων δαπανών για προϋπολογισμό έως 20.000,00€ (Καν. 1407/2013), 60% για μεσαίες επιχειρήσεις, 70% για μικρές και πολύ μικρές επιχειρήσεις (αρθ. 47 Καν. 702/14)

Η υλοποίηση των συγκεκριμένων δράσεων είναι οριζόντια και συνδέεται με τις περιοχές ανάπτυξης των υποκλάδων πρωτογενούς παραγωγής. Για τις επιχειρήσεις πέραν του αγροδιατροφικού και δασικού τομέα, το όφελος συνίσταται στην επίσπευση εισαγωγής ποιοτικών και καινοτομικών κριτηρίων στην παραγωγή και μέσω αυτού στη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας και στην εμπέδωση της ποιοτικής διάστασης στην τοπική ταυτότητα και επομένως συνδέεται με ολόκληρη την περιοχή παρέμβασης

Θεματική Κατεύθυνση που εξυπηρετείται

Θ.Κ : 1 Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της αλυσίδας αξίας του αγροδιατροφικού τομέα

Χρηματοδοτικά Στοιχεία

	Ποσό (€)	Ποσοστό (%) σε επίπεδο υπο-μέτρου	Ποσοστό (%) σε επίπεδο Τοπικού Προγράμματος
Συνολικός Προϋπολογισμός	60.000,00	0,73	0,48
Δημόσια Δαπάνη	60.000,00	1,21	0,70
Ιδιωτική Συμμετοχή	0,00	0,00	0,00

Περιοχή Εφαρμογής

Το σύνολο της περιοχής παρέμβασης

Δικαιούχοι

Η ΟΤΔ, δημόσιοι φορείς τριτοβάθμιας εκπαίδευσης με νομική οντότητα παροχής υπηρεσιών μεταφοράς γνώσεων και ενημέρωσης που διαθέτουν τις κατάλληλες ικανότητες όσο αφορά τα προσόντα του προσωπικού και την τακτική επιμόρφωση

Κριτήρια Επιλογής

Α/Α	Κριτήρια	Βαρύτητα	Μοριοδότηση	Τιμή βάσης
	(σαφής αποτύπωση κάθε κριτηρίου ξεχωριστά)	(ποσοστό %)	(κλίμακα 1-100)	
1	**Σαφήνεια και πληρότητα της πρότασης**	15		(ελάχιστη βαθμολογία που οφείλει να συγκεντρώσει ο εν δυνάμει δικαιούχος =30)
	Σαφήνεια του περιεχομένου της πρότασης και πληρότητα ως προς τα απαιτούμενα για τη βαθμολόγηση δικαιολογητικά		100	
	Ασαφής περιγραφή της πρότασης αλλά πληρότητα ως προς τα απαιτούμενα για τη βαθμολόγηση δικαιολογητικά		50	
	Ασαφής περιγραφή της πρότασης και ελλείψεις ως προς τα απαιτούμενα για τη βαθμολόγηση δικαιολογητικά		0	
2	**Σχετική εμπειρία παρόχου στην επαγγελματική κατάρτιση**	10		
	Ναι		100	
	Όχι		0	
3	**Συσχέτιση της πρότασης με Έξυπνη Εξειδίκευση (RIS)**	10		
	Ναι		100	
	Όχι		0	
4	**Σκοπιμότητα της πρότασης (Ειδικοί ή στρατηγικοί στόχοι του τοπικού προγράμματος που εξυπηρετούνται με την υλοποίηση της πρότασης)**	15		
	Συσχέτιση με το σύνολο των στόχων που αφορούν στην υπο-δράση		100	
	Συσχέτιση με το 70% των στόχων που αφορούν στην υπο-δράση		70	
	Συσχέτιση με το 30% των στόχων που αφορούν στην υπο-δράση		30	
	Συσχέτιση με ποσοστό μικρότερο του 30% των στόχων που αφορούν στην υπο-δράση		0	
5	**Διαθεσιμότητα υλικοτεχνικής υποδομής**	15		
	Διαθέτει πιστοποιημένες δομές μεταφοράς γνώσης από ΕΟΠΠΕΠ		100	
	Διαθέτει πρόσβαση σε πιστοποιημένες δομές		50	
	Κανένα από τα παραπάνω		0	
6	**Διαθεσιμότητα εκπαιδευτικού προσωπικού**	10		
	Ναι		100	
	Όχι		0	
7	**Ωφελούμενοι προγράμματος κατάρτισης (απαιτείται ο καθορισμός της ομάδας στόχου /προτεραιότητας στην περιγραφή της υπο-δράσης)**	10		
	Ναι		100	
	Όχι		0	
8	**Καινοτόμος χαρακτήρας της πρότασης/ Χρήση καινοτομίας και νέων τεχνολογιών**	15		
	Οργανωτική καινοτομία / καινοτομία στο προϊόν ή στην διαχείριση και λειτουργία		0/100	

ΣΥΝΟΛΟ/ ΜΕΓΙΣΤΗ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ	**100%**	**100**	**30**
Συνέργεια / συμπληρωματικότητα με άλλες δράσεις του Τοπικού Προγράμματος			
Λόγω της φύσεως της Δράσης, εξυπηρετεί οριζόντια όλες τις δράσεις του προγράμματος			
Συνέργεια / συμπληρωματικότητα με λοιπές αναπτυξιακές δράσεις στην ευρύτερη περιοχή			
Λειτουργεί συμπληρωματικά προς τους στόχους της στρατηγικής «Ευρώπης 2020» (1ος στόχος), του ΕΣΠΑ (1η Χ.Π.), του Περιφερειακού Προγράμματος Έξυπνης Εξειδίκευσης (κεντρική στρατηγική στόχευση, 1ος στρατηγικός κλάδος), του ΕΠΑΝΕΚ (κεντρικός στρατηγικός)			

Τίτλος Δράσης	Οριζόντια ενίσχυση στην ανάπτυξη / βελτίωση της επιχειρηματικότητας και ανταγωνιστικότητας της περιοχή εφαρμογής
Κωδικός Δράσης	19.2.3
Τίτλος υπο-δράσης	Οριζόντια εφαρμογή μεταποίησης, εμπορίας και/ή ανάπτυξης γεωργικών προϊόντων με αποτέλεσμα γεωργικό προϊόν με σκοπό την εξυπηρέτηση των στόχων της τοπικής στρατηγικής.
Κωδικός υπο-δράσης	19.2.3.1
Νομική βάση	Άρθρο 17 § 1β Καν . (ΕΕ) 1305/2013, παράρτημα ΙΙ Καν. 1305/2013

Αναλυτική Περιγραφή Δράσης / υπο-δράσης

Αφορά στην υλοποίηση δράσεων που θα συμβάλλουν στην ανάπτυξη κύρια του δευτερογενή τομέα της τοπικής οικονομίας, και πιο συγκεκριμένα την ίδρυση ή και εκσυγχρονισμό μεταποιητικών μονάδων, σε επιλέξιμους κλάδους της αγροτικής παραγωγής, με αποτέλεσμα γεωργικό προϊόν. Στην περιοχή παρέμβασης οι μεταποιητικές επιχειρήσεις του αγροδιατροφικού τομέα ξεπερνούν το 40,93% του συνολικού αριθμού των μεταποιητικών επιχειρήσεων.

Ο μεταποιητικός τομέας των αγροτικών προϊόντων στην Μεσσηνία, σύμφωνα με την ανάλυση, διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στην οικονομική ζωή της περιοχής παρέμβασης, ενισχύεται από τη γεωμορφολογική θέση της περιοχής και οι επιχειρήσεις του συμβάλλουν σημαντικά στην απασχόληση του πληθυσμού, στην συγκράτηση αυτού στις αγροτικές περιοχές, στη διατήρηση παραδοσιακών τροφίμων και του μεσογειακού τρόπου διατροφής, στην αύξηση της προστιθέμενης αξίας των τοπικών προϊόντων και την ανάδειξη της τοπικής ταυτότητας της οικείας περιοχής. Έχει δε σημαντικό εξαγωγικό χαρακτήρα. Χαρακτηριστικό παράδειγμα στην περιοχή παρέμβασης αποτελεί η ελιά ως κύριο γεωργικό παραγόμενο προϊόν, οι δε μεταποιητικές μονάδες που ασχολούνται με την ελιά φτάνουν στο 85% του συνόλου των μεταποιητικών επιχειρήσεων αγροτικών προϊόντων, εκ των οποίων το 56% έχουν και εξαγωγικό χαρακτήρα. Ακολουθούν μονάδες οινοποιίας, επεξεργασίας γάλακτος, τυποποίησης αγροτικών προϊόντων και σφαγεία – επεξεργασία κρέατος. Αυθεντικό φρούτο της Μεσσηνιακής γης, με αυξημένη δυναμική αποτελεί το σύκο, που οι ντόπιοι παραγωγοί το διακινούν κύρια αποξηραμένο στην εγχώρια αγορά, με έντονη εξαγωγική δραστηριότητα σε χώρες του εξωτερικού.

Στην κτηνοτροφία, πτηνοτροφία, όπως προκύπτει από την ανάλυση, μειώνεται ο αριθμός των εκμεταλλεύσεων, αλλά αυξάνεται ο μέσος όρος των εκτρεφόμενων ανά μονάδα, με αποτέλεσμα μεγαλύτερο τελικά παραγόμενο προϊόν.

Η ενίσχυση για τη δημιουργία και ο εκσυγχρονισμός αντίστοιχων μονάδων υπηρετεί τη βασική στρατηγική του τοπικού προγράμματος, συμβάλλει εκτός από την ενίσχυση του ανταγωνισμού και τη επιβεβαίωση της τοπικής ταυτότητας. Η δράση αφορά στη μεταποίηση και εμπορία γεωργικών προϊόντων. Ενδεικτικά αναφέρονται οι τομείς:

- Κρέας – πουλερικά – κουνέλια (όπως σφαγεία βοοειδών, πτηνοσφαγεία, χοιρινών, αιγοπροβάτων, παραγωγή κρεατοσκευασμάτων και προϊόντων με βάση το κρέας, αλλαντικών, μονάδες δημιουργίας ζωικών υποπροϊόντων)
- Ξύδι (π.χ. παραγωγή ξυδιού από οίνο, από φρούτα και άλλες γεωργικές πρώτες ύλες)
- Γάλα (όπως επεξεργασία γάλακτος, παραγωγή προϊόντων γάλακτος, τυρί, γιαούρτη)
- Αυγά (όπως τυποποίηση συσκευασία αυγών, παραγωγή νέων προϊόντων)
- Διάφορα Ζώα (όπως Μέλι – Σηροτροφία - σαλιγκάρια)
- Ζωοτροφές (όπως παραγωγή μιγμάτων ζωοτροφών για οικόσιτα και γουνοφόρα ζώα)
- Δημητριακά (όπως παραγωγή αλεύρων, ξήρανση δημητριακών)
- Ελαιούχα Προϊόντα (όπως ίδρυση και εκσυγχρονισμός τυποποιητηρίων βρώσιμης ελιάς και ελαιολάδου, εκσυγχρονισμός ελαιοτριβείων - εξαιρούνται οι ιδρύσεις ελαιοτριβείων)
- Οίνος (μεταποίηση και εμπορία, χώροι γευσιγνωσίας ως χώροι προώθησης)
- Οπωροκηπευτικά (όλα συμπεριλαμβανομένων των φραγκόσυκων)
- Άνθη (όπως τυποποίηση και εμπορία ανθέων)

- Φαρμακευτικά και Αρωματικά Φυτά.

Οι δράσεις που προβλέπονται στους ανωτέρω τομείς αφορούν κυρίως σε ιδρύσεις, εκσυγχρονισμούς, επεκτάσεις, μετεγκαταστάσεις, μονάδων παραγωγής και αποθηκευτικών χώρων, συγχωνεύσεις μονάδων, μονάδες διαχείρισης υποπροϊόντων όπως θα προβλεφθεί στο εθνικό θεσμικό πλαίσιο, ανάλογα με την περίπτωση. Η ένταση ενίσχυσης ορίζεται σε 50% των επιλέξιμων δαπανών σύμφωνα με το παράρτημα ΙΙ του Καν. 1305/2013.

Μέγιστο ύψος προϋπολογισμού ανά επένδυση, ορίζεται το ποσό των 600.000,00 €,

Θεματική Κατεύθυνση που εξυπηρετείται

Θ.Κ : 1 Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της αλυσίδας αξίας του αγρο-διατροφικού τομέα

Χρηματοδοτικά Στοιχεία

	Ποσό (€)	Ποσοστό (%) σε επίπεδο υπο-μέτρου	Ποσοστό (%) σε επίπεδο Τοπικού Προγράμματος
Συνολικός Προϋπολογισμός	1.400.000,00	17,11	11,27
Δημόσια Δαπάνη	700.000,00	14,07	8,19
Ιδιωτική Συμμετοχή	700.000,00	21,84	18,06

Περιοχή Εφαρμογής

Το σύνολο της περιοχής παρέμβασης

Δικαιούχοι

Πολύ μικρές, μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις κατά την έννοια της σύστασης 2003/361/ΕΚ της Επιτροπής

Κριτήρια Επιλογής

Α/Α	Κριτήρια	Βαρύτητα	Μοριοδότηση	Τιμή βάσης
	(σαφής αποτύπωση κάθε κριτηρίου ξεχωριστά)	(ποσοστό %)	(κλίμακα 1-100)	
1	**Ετοιμότητα έναρξης υλοποίησης της πρότασης**	8		
	Εξασφάλιση του συνόλου των απαιτούμενων γνωμοδοτήσεων/εγκρίσεων / αδειών		100	
	Εξασφάλιση μέρους των απαιτούμενων γνωμοδοτήσεων/εγκρίσεων / αδειών		60	
	Υποβολή αιτήσεων στις αρμόδιες αρχές για απαραίτητες γνωμοδοτήσεις/εγκρίσεις / άδειες.		30	
2	**Σύσταση φορέα**	4		
	Έχει συσταθεί ο φορέας υλοποίησης της επένδυσης (εταιρεία, νομικό πρόσωπο κλπ) ή δεν απαιτείται σύσταση φορέα		100	
	Δεν έχει συσταθεί ο φορέας που απαιτείται		0	
3	**Σαφήνεια και πληρότητα της πρότασης**	10		
	Σαφήνεια του περιεχομένου της πρότασης και πληρότητα ως προς τα απαιτούμενα για τη βαθμολόγηση δικαιολογητικά		100	
	Ασαφής περιγραφή της πρότασης αλλά πληρότητα ως προς τα απαιτούμενα για τη βαθμολόγηση δικαιολογητικά		50	
	Ασαφής περιγραφή της πρότασης και ελλείψεις ως προς τα απαιτούμενα για τη βαθμολόγηση δικαιολογητικά		0	
4	**Δυνατότητα διάθεσης ιδίων κεφαλαίων για την έναρξη υλοποίησης του επενδυτικού σχεδίου**	4		
	Ποσοστό Ιδίων Κεφαλαίων επί της ιδιωτικής συμμετοχής *100%		0-100	
5	**Επαγγελματική εμπειρία (προηγούμενη αποδεδειγμένη απασχόληση σε αντικείμενο σχετικό με τη φύση της πρότασης)**	4		
	(κάθε έτος επαγγελματικής εμπειρίας βαθμολογήται με 20 μονάδες - μέγιστο τα 5 έτη)		0-100	
6	**Τίτλοι Σπουδών σχετικοί με τη φύση της πρότασης**	4		
	Τίτλος σπουδών ΑΕΙ / ΤΕΙ		100	

	Πτυχίο ΙΕΚ ή ΕΠΑΣ σχετικό με τη φύση της πρότασης ή επαγγελματική κατάρτιση τουλάχιστον 200 ωρών σχετική με το αντικείμενο της πρότασης		50	
	Καμία εκ των παραπάνω εκπαίδευση		0	
7	**Προώθηση γυναικείας επιχειρηματικότητας**	5		
	Ο δικαιούχος της επένδυσης είναι γυναίκα (φυσικό πρόσωπο) ή εταιρεία οι μέτοχοι της οποίας είναι στο σύνολο τους είναι γυναίκες		100	
	Ο δικαιούχος είναι νομικό πρόσωπο και το μετοχικό/εταιρικό του κεφάλαιο το κατέχουν σε ποσοστό μεγαλυτερο ή ίσο 50% γυναίκες		50	
8	**Προώθηση νεανικής επιχειρηματικότητας**	5		
	Ο δικαιούχος της επένδυσης είναι νέος ≤ 35 ετών (φυσικό πρόσωπο) ή εταιρεία οι μέτοχοι της οποίας είναι στο σύνολο τους νέοι ≤ 35 ετών		100	
	Ο δικαιούχος είναι νομικό πρόσωπο και το μετοχικό/εταιρικό του κεφάλαιο το κατέχουν σε ποσοστό μεγαλυτερο ή ίσο 50% νέοι ≤ 35 ετών		50	
9	**Σκοπιμότητα της πρότασης (Ειδικοί ή στρατηγικοί στόχοι του τοπικού προγράμματος που εξυπηρετούνται με την υλοποίηση της πρότασης)**	10		
	Συσχέτιση με το σύνολο των στόχων που αφορούν στην υπο-δράση		100	
	Συσχέτιση με το 70% των στόχων που αφορούν στην υπο-δράση		70	
	Συσχέτιση με το 30% των στόχων που αφορούν στην υπο-δράση		30	
	Συσχέτιση με ποσοστό μικρότερο του 30% των στόχων που αφορούν στην υπο-δράση		0	
10	**Παραγωγή προϊόντων ποιότητας βάσει προτύπου (Βιολογικά, ΠΟΠ, ΠΓΕ, κλπ)**	5		
	Παραγωγή σε ποσοστό >30%		100	
	10%<Παραγωγή σε ποσοστό <30%		60	
	Παραγωγή σε ποσοστό <10%		30	
11	**Επεξεργασία πρώτων υλών παραγόμενων με μεθόδους βάσει προτύπων**	5		
	Πρώτη ύλη σε ποσοστό >30%		100	
	10%< πρώτη ύλη σε ποσοστό <30%		60	
	Παραγωγή σε ποσοστό <10%		30	
12	**Καινοτόμος χαρακτήρας της πρότασης/ Χρήση καινοτομίας και νέων τεχνολογιών (μονάδες μεταποίησης και βιοτεχνικές μονάδες)**	8		
	Το προϊόν χαρακτηρίζεται ως καινοτόμο		100	
	Η παραγωγική διαδικασία στο σύνολό της χαρακτηρίζεται ως νέα ή προηγμένη, ή αφορά σε χρήση συστημάτων αυτοματισμού-ελέγχου-καταγραφής δεδομένων στην παραγωγική διαδικασία		75	
	Η συσκευασία και η παρουσίαση των προϊόντων είναι νέα ή προηγμένη ή γίνεται εισαγωγή μιας σημαντικά βελτιωμένης διαδικασίας παραγωγής για τη συγκεκριμένη επιχείρηση, το αποτέλεσμα της οποίας είναι σημαντικό σε σχέση με τον όγκο παραγωγής της, την ποιότητα των προϊόντων ή το κόστος παραγωγής της		50	
13	**Αύξηση θέσεων απασχόλησης**	8		
	Με την υλοποίηση του επενδυτικού σχεδίου προβλέπεται η δημιουργία άνω των δύο (2) νέων θέσεων απασχόλησης σε Ε.Μ.Ε (Ετήσιες Μονάδες Εργασίας).		100	
	Με την υλοποίηση του επενδυτικού σχεδίου προβλέπεται η δημιουργία μίας έως 2 νέων θέσεων απασχόλησης σε Ε.Μ.Ε (Ετήσιες Μονάδες Εργασίας).		60	
	Με την υλοποίηση του επενδυτικού σχεδίου προβλέπεται η δημιουργία έως μίας (1) νέας θέσης απασχόλησης σε Ε.Μ.Ε (Ετήσιες Μονάδες Εργασίας).		30	

	Με την υλοποίηση του επενδυτικού σχεδίου δεν προβλέπεται δημιουργία θέσεων εργασίας		0	
14	**Ρεαλιστικότητα και αξιοπιστία του κόστους**	10		
	100*(αιτούμενο-εγκεκριμένο)/εγκεκριμένο ≤ 5		100	
	5 < 100*(αιτούμενο-εγκεκριμένο)/εγκεκριμένο ≤ 10		60	
	10 < 100*(αιτούμενο-εγκεκριμένο)/εγκεκριμένο ≤ 30		30	
	100*(αιτούμενο-εγκεκριμένο)/εγκεκριμένο > 30		0	
15	**Ποσοστό δαπανών σχετικών με τη χρήση ή παραγωγή ανανεώσιμων πηγών ενέργειας (ΑΠΕ), (φωτοβολταϊκά, βιοντίζελ, βιοαέριο κ.λ.π.) για την κάλυψη των αναγκών των μονάδων.**	4		
	Ποσοστό μεγαλύτερο ή ίσο με 20%		100	
	10% ≤ Ποσοστό < 20%		60	
	5% ≤ Ποσοστό < 10%		30	
16	**Εγκατάσταση συστημάτων περιβαλλοντικής διαχείρισης (π.χ. ISO 14.000, EMAS)**	3		
	Ναι		100	
	Όχι		0	
17	**Ποσοστό δαπανών σχετικών με τη χρήση – εγκατάσταση – εφαρμογή συστήματος εξοικονόμησης ύδατος.**	3		
	Ποσοστό μεγαλύτερο ή ίσο με 20%		100	
	10% ≤ Ποσοστό < 20%		60	
	5% ≤ Ποσοστό < 10%		30	
	ΣΥΝΟΛΟ/ ΜΕΓΙΣΤΗ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ	**100%**	**100**	**30**

Συνέργεια / συμπληρωματικότητα με άλλες δράσεις του Τοπικού Προγράμματος

Βρίσκεται σε απόλυτη συνέργεια με τις δράσεις του Γενικού Στόχου 3 του τοπικού προγράμματος

Συνέργεια / συμπληρωματικότητα με λοιπές αναπτυξιακές δράσεις στην ευρύτερη περιοχή

Βρίσκεται σε πλήρη συνέργεια με την 1η Βασική Αναπτυξιακή Προτεραιότητα του ΠΕΠ Πελοποννήσου και τον κεντρικό στρατηγικό στόχο του ΕΠΑνΕΚ (Ανταγωνιστικότητα, Επιχειρηματικότητα και Καινοτομία) που είναι η ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της εξωστρέφειας των επιχειρήσεων, η μετάβαση στην ποιοτική επιχειρηματικότητα

Τίτλος Δράσης	Οριζόντια ενίσχυση στην ανάπτυξη / βελτίωση της επιχειρηματικότητας και ανταγωνιστικότητας της περιοχή εφαρμογής
Κωδικός Δράσης	19.2.3
Τίτλος υπο-δράσης	Οριζόντια εφαρμογή μεταποίησης, εμπορίας και/ή ανάπτυξης γεωργικών προϊόντων με αποτέλεσμα μη γεωργικό προϊόν με σκοπό την εξυπηρέτηση των στόχων της τοπικής στρατηγικής.
Κωδικός υπο-δράσης	19.2.3.2
Νομική βάση	Άρθρο 17 § 1β Καν . (ΕΕ) 1305/2013, Άρθρο 44 Καν. 702/2014

Αναλυτική Περιγραφή Δράσης / υπο-δράσης

Αφορά στην υλοποίηση δράσεων που θα συμβάλλουν στην ανάπτυξη κύρια του δευτερογενή τομέα της τοπικής οικονομίας, και πιο συγκεκριμένα την ίδρυση ή και εκσυγχρονισμό μεταποιητικών μονάδων, σε επιλέξιμους κλάδους της αγροτικής παραγωγής, με αποτέλεσμα μη γεωργικό προϊόν. Στην περιοχή παρέμβασης οι μεταποιητικές επιχειρήσεις του αγροδιατροφικού τομέα ξεπερνούν το 40,93% του συνολικού αριθμού των μεταποιητικών επιχειρήσεων.

Ο μεταποιητικός τομέας των αγροτικών προϊόντων στην Μεσσηνία, σύμφωνα με την ανάλυση, διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στην οικονομική ζωή της περιοχής παρέμβασης, ενισχύεται από τη γεωμορφολογική θέση της περιοχής, και οι επιχειρήσεις του συμβάλλουν σημαντικά στην απασχόληση του πληθυσμού, στην συγκράτηση αυτού στις αγροτικές περιοχές, στη διατήρηση παραδοσιακών τροφίμων και του μεσογειακού τρόπου διατροφής, στην αύξηση της προστιθέμενης αξίας των τοπικών προϊόντων και την ανάδειξη της τοπικής

ταυτότητας της οικείας περιοχής. Έχει δε σημαντικό εξαγωγικό χαρακτήρα.
Η ενίσχυση για τη δημιουργία και ο εκσυγχρονισμός αντίστοιχων μονάδων υπηρετεί τη βασική στρατηγική του τοπικού προγράμματος, συμβάλλει εκτός από την ενίσχυση του ανταγωνισμού και τη επιβεβαίωση της τοπικής ταυτότητας.
Ειδικότερα η δράση αφορά στην υλοποίηση δράσεων στη μεταποίηση και εμπορία ενδεικτικά των κάτωθι τομέων:

- Επεξεργασία καπνού για παραγωγή πούρων ή σιγαρίλος
- Ζυθοποιία
- Επεξεργασία προϊόντων κυψέλης (όπως γύρη, πρόπολη, βασιλικός πολτός)
- Μονάδες παραγωγής αιθέριων ελαίων
- Μονάδες πυρηνελαιουργείων
- Μονάδες παραγωγής αποσταγμάτων από οπωροκηπευτικά ή αμπελοοϊνικής προέλευσης (απόσταγμα οίνου και απόσταγμα στεμφύλων σταφυλής)
- Μονάδες παραγωγής γεωργικών προϊόντων για την παραγωγή προϊόντων κοσμετολογίας και διατροφής,
- Μονάδες παραγωγής εμπορίας και συσκευασίας προϊόντων θρέψης φυτών (όπως λιπάσματα, εδαφοβελτωτικά, υποστρώματα, βοηθητικά ανάπτυξης φυτών)
- Μονάδες παραγωγής πυτιάς και συμπυκνωμάτων αυτής.
- Αξιοποίηση παραπροϊόντων (όπως μονάδες αξιοποίησης υπολειμμάτων για παραγωγή λιπασμάτων ή ζωοτροφών)
- Βαμβάκι και λοιπές κλωστικές ίνες

Οι δράσεις που προβλέπονται στους ανωτέρω τομείς αφορούν κυρίως σε ιδρύσεις, εκσυγχρονισμούς, επεκτάσεις, μετεγκαταστάσεις, μονάδων παραγωγής και αποθηκευτικών χώρων, συγχωνεύσεις μονάδων, μονάδες διαχείρισης υποπροϊόντων όπως θα προβλεφθεί στο εθνικό θεσμικό πλαίσιο, ανάλογα με την περίπτωση.
Η ένταση ενίσχυσης για μεταποιητικές μονάδες με αποτέλεσμα μη γεωργικό προϊόν ορίζεται σε 45% για μεσαίες επιχειρήσεις και 50% των επιλέξιμων δαπανών για πολύ μικρές και μικρές επιχειρήσεις σύμφωνα με το άρθρο 44 του Καν. 402/2014.
Μέγιστο ύψος προϋπολογισμού ανά επένδυση, ορίζεται το ποσό των 600.000,00 €.

Θεματική Κατεύθυνση που εξυπηρετείται

Θ.Κ : 1 Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της αλυσίδας αξίας του αγρο-διατροφικού τομέα

Χρηματοδοτικά Στοιχεία

	Ποσό (€)	Ποσοστό (%) σε επίπεδο υπο-μέτρου	Ποσοστό (%) σε επίπεδο Τοπικού Προγράμματος
Συνολικός Προϋπολογισμός	800.000,00	9,78	6,44
Δημόσια Δαπάνη	400.000,00	8,04	4,68
Ιδιωτική Συμμετοχή	400.000,00	12,48	10,32

Περιοχή Εφαρμογής

Το σύνολο της περιοχής παρέμβασης

Δικαιούχοι

Πολύ μικρές, μικρές & μεσαίες επιχειρήσεις κατά την έννοια της σύστασης 2003/361/ΕΚ της Επιτροπής.

Κριτήρια Επιλογής

Α/Α	Κριτήρια	Βαρύτητα	Μοριοδότηση	Τιμή βάσης
	(σαφής αποτύπωση κάθε κριτηρίου ξεχωριστά)	(ποσοστό %)	(κλίμακα 1-100)	
1	**Ετοιμότητα έναρξης υλοποίησης της πρότασης**	10		(ελάχιστη βαθμολογία που οφείλει να συγκεντρώσει ο εν δυνάμει δικαιούχος =30)
	Εξασφάλιση του συνόλου των απαιτούμενων γνωμοδοτήσεων/εγκρίσεων / αδειών		100	
	Εξασφάλιση μέρους των απαιτούμενων γνωμοδοτήσεων/εγκρίσεων / αδειών		60	
	Υποβολή αιτήσεων στις αρμόδιες αρχές για απαραίτητες γνωμοδοτήσεις/εγκρίσεις / άδειες.		30	
2	**Σύσταση φορέα**	4		
	Έχει συσταθεί ο φορέας υλοποίησης της επένδυσης (εταιρεία, νομικό πρόσωπο κλπ) ή δεν απαιτείται σύσταση φορέα		100	

	Δεν έχει συσταθεί ο φορέας που απαιτείται		0	
3	**Σαφήνεια και πληρότητα της πρότασης**	4		
	Σαφήνεια του περιεχομένου της πρότασης και πληρότητα ως προς τα απαιτούμενα για τη βαθμολόγηση δικαιολογητικά		100	
	Ασαφής περιγραφή της πρότασης αλλά πληρότητα ως προς τα απαιτούμενα για τη βαθμολόγηση δικαιολογητικά		50	
	Ασαφής περιγραφή της πρότασης και ελλείψεις ως προς τα απαιτούμενα για τη βαθμολόγηση δικαιολογητικά		0	
4	**Δυνατότητα διάθεσης ιδίων κεφαλαίων για την έναρξη υλοποίησης του επενδυτικού σχεδίου**	5		
	Ποσοστό Ιδίων Κεφαλαίων επί της ιδιωτικής συμμετοχής *100%		0-100	
5	**Επαγγελματική εμπειρία (προηγούμενη αποδεδειγμένη απασχόληση σε αντικείμενο σχετικό με τη φύση της πρότασης)**	4		
	(κάθε έτος επαγγελματικής εμπειρίας βαθμολογείται με 20 μονάδες - μέγιστο τα 5 έτη)		0-100	
6	**Τίτλοι Σπουδών σχετικοί με τη φύση της πρότασης**	4		
	Τίτλος σπουδών ΑΕΙ / ΤΕΙ		100	
	Πτυχίο ΙΕΚ ή ΕΠΑΣ σχετικό με τη φύση της πρότασης ή επαγγελματική κατάρτιση τουλάχιστον 200 ωρών σχετική με το αντικείμενο της πρότασης		50	
	Καμία εκ των παραπάνω εκπαίδευση		0	
7	**Προώθηση γυναικείας επιχειρηματικότητας**	5		
	Ο δικαιούχος της επένδυσης είναι γυναίκα (φυσικό πρόσωπο) ή εταιρεία οι μέτοχοι της οποίας είναι στο σύνολο τους είναι γυναίκες		100	
	Ο δικαιούχος είναι νομικό πρόσωπο και το μετοχικό/εταιρικό του κεφάλαιο το κατέχουν σε ποσοστό μεγαλύτερο ή ίσο 50% γυναίκες		50	
8	**Προώθηση νεανικής επιχειρηματικότητας**	5		
	Ο δικαιούχος της επένδυσης είναι νέος ≤ 35 ετών (φυσικό πρόσωπο) ή εταιρεία οι μέτοχοι της οποίας είναι στο σύνολο τους νέοι ≤ 35 ετών		100	
	Ο δικαιούχος είναι νομικό πρόσωπο και το μετοχικό/εταιρικό του κεφάλαιο το κατέχουν σε ποσοστό μεγαλύτερο ή ίσο 50% νέοι ≤ 35 ετών		50	
9	**Σκοπιμότητα της πρότασης (Ειδικοί ή στρατηγικοί στόχοι του τοπικού προγράμματος που εξυπηρετούνται με την υλοποίηση της πρότασης)**	10		
	Συσχέτιση με το σύνολο των στόχων που αφορούν στην υπο-δράση		100	
	Συσχέτιση με το 70% των στόχων που αφορούν στην υπο-δράση		70	
	Συσχέτιση με το 30% των στόχων που αφορούν στην υπο-δράση		30	
	Συσχέτιση με ποσοστό μικρότερο του 30% των στόχων που αφορούν στην υπο-δράση		0	
10	**Επεξεργασία πρώτων υλών παραγόμενων με μεθόδους βάσει προτύπων**	5		
	Πρώτη ύλη σε ποσοστό >30%		100	
	10%< πρώτη ύλη σε ποσοστό <30%		60	
	Πρώτη ύλη σε ποσοστό <10%		30	
11	**Καινοτόμος χαρακτήρας της πρότασης/ Χρήση καινοτομίας και νέων τεχνολογιών (μονάδες μεταποίησης και βιοτεχνικές μονάδες)**	8		
	Το προϊόν χαρακτηρίζεται ως καινοτόμο		100	
	Η παραγωγική διαδικασία στο σύνολό της χαρακτηρίζεται ως νέα ή προηγμένη, ή αφορά σε χρήση συστημάτων αυτοματισμού-ελέγχου-καταγραφής δεδομένων στην παραγωγική διαδικασία		75	
	Η συσκευασία και η παρουσίαση των προϊόντων είναι νέα ή προηγμένη ή γίνεται εισαγωγή μιας σημαντικά βελτιωμένης διαδικασίας παραγωγής για τη συγκεκριμένη επιχείρηση, το αποτέλεσμα της οποίας είναι σημαντικό σε σχέση με τον όγκο		50	

	παραγωγής της, την ποιότητα των προϊόντων ή το κόστος παραγωγής της			
12	**Αύξηση θέσεων απασχόλησης**	8		
	Με την υλοποίηση του επενδυτικού σχεδίου προβλέπεται η δημιουργία άνω των δύο (2) νέων θέσεων απασχόλησης σε Ε.Μ.Ε (Ετήσιες Μονάδες Εργασίας).		100	
	Με την υλοποίηση του επενδυτικού σχεδίου προβλέπεται η δημιουργία μίας έως 2 νέων θέσεων απασχόλησης σε Ε.Μ.Ε (Ετήσιες Μονάδες Εργασίας).		60	
	Με την υλοποίηση του επενδυτικού σχεδίου προβλέπεται η δημιουργία έως μίας (1) νέας θέσης απασχόλησης σε Ε.Μ.Ε (Ετήσιες Μονάδες Εργασίας).		30	
	Με την υλοποίηση του επενδυτικού σχεδίου δεν προβλέπεται δημιουργία θέσεων εργασίας		0	
13	**Ρεαλιστικότητα και αξιοπιστία του κόστους**	12		
	100*(αιτούμενο-εγκεκριμένο)/εγκεκριμένο ≤ 5		100	
	5 < 100*(αιτούμενο-εγκεκριμένο)/εγκεκριμένο ≤ 10		60	
	10 < 100*(αιτούμενο-εγκεκριμένο)/εγκεκριμένο ≤ 30		30	
	100*(αιτούμενο-εγκεκριμένο)/εγκεκριμένο > 30		0	
14	**Ποσοστό δαπανών σχετικών με τη χρήση ή παραγωγή ανανεώσιμων πηγών ενέργειας (ΑΠΕ), (φωτοβολταϊκά, βιοντίζελ, βιοαέριο κ.λ.π.) για την κάλυψη των αναγκών των μονάδων.**	4		
	Ποσοστό μεγαλύτερο ή ίσο με 20%		100	
	10% ≤ Ποσοστό < 20%		60	
	5% =< Ποσοστό < 10%		30	
15	**Εγκατάσταση συστημάτων περιβαλλοντικής διαχείρισης (π.χ. ISO 14.000, EMAS)**	3		
	Ναι		100	
	Όχι		0	
16	**Ποσοστό δαπανών σχετικών με τη χρήση – εγκατάσταση – εφαρμογή συστήματος εξοικονόμησης ύδατος.**	3		
	Ποσοστό μεγαλύτερο ή ίσο με 20%		100	
	10% ≤ Ποσοστό < 20%		60	
	5% =< Ποσοστό < 10%		30	
	ΣΥΝΟΛΟ/ ΜΕΓΙΣΤΗ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ	**100%**	**100**	**30**

Συνέργεια / συμπληρωματικότητα με άλλες δράσεις του Τοπικού Προγράμματος
Βρίσκεται σε απόλυτη συνέργεια με τις δράσεις του Γενικού Στόχου 3 του τοπικού προγράμματος
Συνέργεια / συμπληρωματικότητα με λοιπές αναπτυξιακές δράσεις στην ευρύτερη περιοχή
Βρίσκεται σε πλήρη συνέργεια με την 1η Βασική Αναπτυξιακή Προτεραιότητα του ΠΕΠ Πελοποννήσου και τον κεντρικό στρατηγικό στόχο του ΕΠΑνΕΚ (Ανταγωνιστικότητα, Επιχειρηματικότητα και Καινοτομία) που είναι η ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της εξωστρέφειας των επιχειρήσεων, η μετάβαση στην ποιοτική επιχειρηματικότητα

Τίτλος Δράσης	Οριζόντια ενίσχυση στην ανάπτυξη / βελτίωση της επιχειρηματικότητας και ανταγωνιστικότητας της περιοχή εφαρμογής
Κωδικός Δράσης	19.2.3
Τίτλος υπο-δράσης	Οριζόντια εφαρμογή ενίσχυσης επενδύσεων στον τομέα του τουρισμού με σκοπό την εξυπηρέτηση των στόχων της τοπικής στρατηγικής.
Κωδικός υπο-δράσης	19.2.3.3

Νομική βάση	Άρθρο 19 § 1β Καν. (ΕΕ) 1305/2013, Καν. 651/2014

Αναλυτική Περιγραφή Δράσης / υπο-δράσης

Οι αγροτικές περιοχές, φαίνεται να προσελκύουν ξανά τον πληθυσμό και ειδικά τους νέους ανθρώπους οι οποίοι τείνουν να επιστρέφουν στους τόπους καταγωγής. Σε αυτή την τάση συνέβαλλαν τόσο το χαμηλότερο κόστος ζωής και η βελτιωμένη ποιότητα ζωής στις αγροτικές περιοχές, όσο και η διατήρηση οικογενειακών δεσμών. Φαίνεται να ομαλύνονται δυσμενείς συνθήκες που παρατηρούνται σε πολλές ορεινές, μικρές και αγροτικές περιοχές, όπως γήρανση, χαμηλό μορφωτικό επίπεδο, εγκατάλειψη και δημογραφική αποδυνάμωση, αναπτυξιακή εξέλιξη, δυσχέρεια πρόσβασης, κ.ά.. Για την περιοχή παρέμβασης διαπιστώνεται, ότι ο οικονομικά ενεργός πληθυσμός, συγκρατήθηκε αναλογικά με το μέγεθος της κρίσης, μειώθηκε μόλις κατά 1,34% μεταξύ 2001 και 2011, ενώ στο Δήμο Τριφυλίας υπάρχει και αύξηση του ενεργού πληθυσμού, ως ποσοστό κατά 2,64%. Σημαντικό ρόλο στη συγκράτηση του ενεργού πληθυσμού διαδραματίζει η ραγδαία αύξηση του τριτογενή, ο οποίος απορροφά τους εξερχόμενους από τον πρωτογενή τομέα, καθώς και η σχετική με τον τουρισμό μεταποιητική δραστηριότητα. Πέραν τούτου, η ανάπτυξη του τριτογενή τομέα μπορεί να συμβάλλει στην ανάπτυξη και των άλλων παραγωγικών τομέων, μέσα από τη διασύνδεση τους. Από τα αποτελέσματα της διαβούλευσης διαπιστώνεται εξαιρετικό επενδυτικό ενδιαφέρον σε όλη την περιοχή παρέμβασης.

Αναγκαία κρίνεται η υλοποίηση δράσεων ενίσχυσης των τομέων της τοπικής οικονομίας, δημιουργίας βιώσιμων θέσεων απασχόλησης, ενίσχυσης της επιχειρηματικότητας και δη της νεανικής, κοινωνικής αναζωογόνησης των αγροτικών κοινοτήτων, κύρια των υποβαθμισμένων. Ενδεικτικά αναφέρονται δραστηριότητες που αφορούν ίδρυση/δημιουργία και εκσυγχρονισμό υφιστάμενων επιχειρήσεων στους τομείς:

- Μορφές τουριστικών καταλυμάτων όπως προσδιορίζονται στην ΚΥΑ 2986/ΦΕΚ 3885 Β΄/02.12.2016 (Ξενοδοχεία 5,4,3 αστέρων, Οργανωμένες τουριστικές κατασκηνώσεις, τουριστικές επιπλωμένες κατοικίες, ενοικιαζόμενα επιπλωμένα δωμάτια – διαμερίσματα 4 & 3 «κλειδιών», ξενοδοχειακά καταλύματα εντός παραδοσιακών ή διατηρητέων κτισμάτων)
- Εστίαση και αναψυχή (εστιατόρια, ταβέρνες, καφενεία, αναψυκτήρια κλπ)
- Χώροι αναψυχής μέσα στους παραγωγικούς χώρους (βιωματικός τουρισμός, οινοτουρισμός, επισκέψιμα αγροκτήματα)
- Εναλλακτικές μορφές τουρισμού, (καταδυτικός τουρισμός , ποδηλατικός κλπ), ταξιδιωτικά γραφεία

Η συγκεκριμένη δράση συνδέεται άμεσα με την ανάπτυξη της «μικρής» επιχειρηματικότητας στις αγροτικές περιοχές και τη δημιουργία και διατήρηση θέσεων απασχόλησης και την υποβοήθηση της τοπικής ανάπτυξης μέσω της ενθάρρυνσης επιχειρηματικών δραστηριοτήτων που συνάδουν με την πολιτιστική, αγροτική και φυσική κληρονομιά της υπαίθρου. Απώτεροι στόχοι είναι η αναβάθμιση των παρεχόμενων υπηρεσιών, η διατήρηση του τοπικού πληθυσμού, η προσέλκυση επισκεπτών αλλά και η συγκράτησή τους, η τόνωση της τοπικής οικονομίας, η ενθάρρυνση της επιχειρηματικής καινοτομίας και η ενίσχυση ενεργειών εξωστρέφειας τόσο της ίδιας της περιοχής όσο και των παραγόμενων προϊόντων της. Στόχος είναι να παραμείνουν οι κάτοικοι αυτών των περιοχών και να αναπτύξουν μη γεωργικές δραστηριότητες, δημιουργώντας απασχόληση και εισόδημα (ως ελάχιστη απαίτηση τίθεται η δημιουργία τουλάχιστον μιας νέας θέσης απασχόλησης συμπεριλαμβανόμενης της αυτοαπασχόλησης).

Η στήριξη παρέχεται βάσει του άρθρου 19 καν.(ΕΕ) 1305/13. Στη δράση εφαρμόζεται ο καν. 651/2014 (περιφερειακός χάρτης ενισχύσεων), ποσοστό ενίσχυσης 45% για μεσαίες επιχειρήσεις και 55% των επιλέξιμων δαπανών για πολύ μικρές και μικρές επιχειρήσεις με ανώτατο ύψος προϋπολογισμού επένδυσης στις 600.000,00.

Θεματική Κατεύθυνση που εξυπηρετείται

Θ.Κ. : 2. Βελτίωση της ελκυστικότητας της περιοχής παρέμβασης και ενίσχυση του τουριστικού προϊόντος (Κ.Θ.Κ.)

Χρηματοδοτικά Στοιχεία

	Ποσό (€)	Ποσοστό (%) σε επίπεδο υπο-μέτρου	Ποσοστό (%) σε επίπεδο Τοπικού Προγράμματος
Συνολικός Προϋπολογισμός	3.050.000,00	37,29	24,55
Δημόσια Δαπάνη	1.675.000,00	33,67	19,59
Ιδιωτική Συμμετοχή	1.375.000,00	42,90	35,48

Περιοχή Εφαρμογής

Το σύνολο της περιοχής παρέμβασης

Δικαιούχοι

Φυσικά ή νομικά πρόσωπα, κάτοικοι ή μη της περιοχής παρέμβασης του τοπικού προγράμματος που δύναται να ασκήσουν επιχειρηματική δραστηριότητα.

Κριτήρια Επιλογής				
Α/Α	Κριτήρια	Βαρύτητα	Μοριοδότηση	Τιμή βάσης
	(σαφής αποτύπωση κάθε κριτηρίου ξεχωριστά)	(ποσοστό %)	(κλίμακα 1-100)	
1	**Σαφήνεια και πληρότητα της πρότασης**	10		(ελάχιστη βαθμολογία που οφείλει να συγκεντρώσει ο εν δυνάμει δικαιούχος =35)
	Σαφήνεια του περιεχομένου της πρότασης και πληρότητα ως προς τα απαιτούμενα για τη βαθμολόγηση δικαιολογητικά		100	
	Ασαφής περιγραφή της πρότασης αλλά πληρότητα ως προς τα απαιτούμενα για τη βαθμολόγηση δικαιολογητικά		50	
	Ασαφής περιγραφή της πρότασης και ελλείψεις ως προς τα απαιτούμενα για τη βαθμολόγηση δικαιολογητικά		0	
2	**Ετοιμότητα έναρξης υλοποίησης της πρότασης**	10		
	Εξασφάλιση του συνόλου των απαιτούμενων γνωμοδοτήσεων/εγκρίσεων / αδειών		100	
	Εξασφάλιση μέρους των απαιτούμενων γνωμοδοτήσεων/εγκρίσεων / αδειών		60	
	Υποβολή αιτήσεων στις αρμόδιες αρχές για απαραίτητες γνωμοδοτήσεις/εγκρίσεις / άδειες.		30	
3	**Σύσταση φορέα**	4		
	Έχει συσταθεί ο φορέας υλοποίησης της επένδυσης (εταιρεία, νομικό πρόσωπο κλπ) ή δεν απαιτείται σύσταση φορέα		100	
	Δεν έχει συσταθεί ο φορέας που απαιτείται		0	
4	**Δυνατότητα διάθεσης ιδίων κεφαλαίων για την έναρξη υλοποίησης του επενδυτικού σχεδίου**	5		
	Ποσοστό Ιδίων Κεφαλαίων επί της ιδιωτικής συμμετοχής *100%		0-100	
5	**Επαγγελματική εμπειρία (προηγούμενη αποδεδειγμένη απασχόληση σε αντικείμενο σχετικό με τη φύση της πρότασης)**	4		
	(κάθε έτος επαγγελματικής εμπειρίας βαθμολογείται με 20 μονάδες - μέγιστο τα 5 έτη)		0-100	
6	**Τίτλοι Σπουδών σχετικοί με τη φύση της πρότασης**	5		
	Τίτλος σπουδών ΑΕΙ / ΤΕΙ		40	
	Πτυχίο ΙΕΚ ή ΕΠΑΣ σχετικό με τη φύση της πρότασης ή επαγγελματική κατάρτιση τουλάχιστον 200 ωρών σχετική με το αντικείμενο της πρότασης		20	
	Καμία εκ των παραπάνω εκπαίδευση		0	
7	**Ο δικαιούχος είναι κατά κύριο επάγγελμα αγρότης ή εταιρικό σχήμα αγροτών**	5		
	Ναι		100	
	Όχι		0	
8	**Προώθηση γυναικείας επιχειρηματικότητας**	5		
	Ο δικαιούχος της επένδυσης είναι γυναίκα (φυσικό πρόσωπο) ή εταιρεία οι μέτοχοι της οποίας είναι στο σύνολο τους είναι γυναίκες		100	
	Ο δικαιούχος είναι νομικό πρόσωπο και το μετοχικό/εταιρικό του κεφάλαιο το κατέχουν σε ποσοστό μεγαλύτερο ή ίσο 50% γυναίκες		50	
9	**Προώθηση νεανικής επιχειρηματικότητας**	5		
	Ο δικαιούχος της επένδυσης είναι νέος ≤ 35 ετών (φυσικό πρόσωπο) ή εταιρεία οι μέτοχοι της οποίας είναι στο σύνολο τους νέοι ≤ 35 ετών		100	
	Ο δικαιούχος είναι νομικό πρόσωπο και το μετοχικό/εταιρικό του κεφάλαιο το κατέχουν σε ποσοστό μεγαλύτερο ή ίσο 50% νέοι ≤ 35 ετών		50	
10	**Σκοπιμότητα της πρότασης (Ειδικοί ή στρατηγικοί στόχοι του τοπικού προγράμματος που εξυπηρετούνται με την υλοποίηση της πρότασης)**	10		
	Συσχέτιση με το σύνολο των στόχων που αφορούν στην υπο-δράση		100	
	Συσχέτιση με το 70% των στόχων που αφορούν στην υπο-δράση		70	
	Συσχέτιση με το 30% των στόχων που αφορούν στην υπο-δράση		30	

	Συσχέτιση με ποσοστό μικρότερο του 30% των στόχων που αφορούν στην υπο-δράση		0	
11	**Προτεραιότητες υπο-δράσης**	5		
	Εναλλακτικές μορφές τουρισμού, ταξιδιωτικά γραφεία		100	
	Καταλύματα, εστίαση		0	
12	**Εφαρμογή συστημάτων διαχείρισης και ποιοτικών σημάτων**	4		
	Εφαρμογή συστημάτων διαχείρισης και ποιοτικών σημάτων / προτύπων		100	
13	**Παροχή συμπληρωματικών υπηρεσιών / προϊόντων**	4		
	Δυνατότητα παροχής συμπληρωματικών υπηρεσιών και δραστηριοτήτων σε σχέση με την κύρια δραστηριότητα (π.χ. κατάλυμα και παροχή δραστηριοτήτων εναλλακτικού τουρισμού)		100	
14	**Συμβατότητα με την τοπική αρχιτεκτονική**	4		
	Διατηρητέο ή παραδοσιακό κτίριο			
	Παραδοσιακός οικισμός			
15	**Ρεαλιστικότητα και αξιοπιστία του κόστους**	12		
	100*(αιτούμενο-εγκεκριμένο)/εγκεκριμένο ≤ 5		100	
	5 < 100*(αιτούμενο-εγκεκριμένο)/εγκεκριμένο ≤ 10		60	
	10 < 100*(αιτούμενο-εγκεκριμένο)/εγκεκριμένο ≤ 30		30	
	100*(αιτούμενο-εγκεκριμένο)/εγκεκριμένο > 30		0	
16	**Προστασία περιβάλλοντος**	8		
	Ποσοστό δαπανών σχετικών με την προστασία του περιβάλλοντος μεγαλύτερο ή ίσο του 5%		100	
	Ποσοστό δαπανών σχετικών με την προστασία του περιβάλλοντος μικρότερο του 5%		0	
	ΣΥΝΟΛΟ/ ΜΕΓΙΣΤΗ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ	**100%**	**100**	**35**

Συνέργεια / συμπληρωματικότητα με άλλες δράσεις του Τοπικού Προγράμματος

Συνεργούν με όλες τις δράσεις του - Α.Σ. 2 (ΚΘΚ)

Συνέργεια / συμπληρωματικότητα με λοιπές αναπτυξιακές δράσεις στην ευρύτερη περιοχή

Βρίσκονται σε συμπληρωματικότητα με την 1η, 3η και 4η βασική αναπτυξιακή προτεραιότητα του ΠΕΠ Πελοποννήσου, τη στόχευση στρατηγικών τομέων και κλάδων της Περιφερειακής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης στην Περιφέρεια Πελοποννήσου, τον κεντρικό στρατηγικό στόχο του ΕΠΑνΕΚ (Ανταγωνιστικότητα, Επιχειρηματικότητα και Καινοτομία) που είναι η ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της εξωστρέφειας των επιχειρήσεων, η μετάβαση στην ποιοτική επιχειρηματικότητα, την 6η προτεραιότητα του Ευρώπη 2020, την 1η και 2η κατεύθυνση Μ,19 του ΠΑΑ.

Τίτλος Δράσης	Οριζόντια ενίσχυση στην ανάπτυξη / βελτίωση της επιχειρηματικότητας και ανταγωνιστικότητας της περιοχή εφαρμογής
Κωδικός Δράσης	19.2.3
Τίτλος υπο-δράσης	Οριζόντια εφαρμογή ενίσχυσης επενδύσεων στους τομείς της βιοτεχνίας, χειροτεχνίας, παραγωγής ειδών μετά την 1η μεταποίηση, και του εμπορίου με σκοπό την εξυπηρέτηση των στόχων της τοπικής στρατηγικής.
Κωδικός υπο-δράσης	19.2.3.4
Νομική βάση	Άρθρο 19 § 1β Καν. (ΕΕ) 1305/2013, Καν. 651/2014

Αναλυτική Περιγραφή Δράσης / υπο-δράσης

Οι αγροτικές περιοχές, φαίνεται να προσελκύουν ξανά τον πληθυσμό και ειδικά τους νέους ανθρώπους οι οποίοι τείνουν να επιστρέφουν στους τόπους καταγωγής. Σε αυτή την τάση συνέβαλλαν τόσο το χαμηλότερο κόστος ζωής και η βελτιωμένη ποιότητα ζωής στις αγροτικές περιοχές, όσο και η διατήρηση οικογενειακών δεσμών. Φαίνεται να ομαλύνονται δυσμενείς συνθήκες που

παρατηρούνται σε πολλές ορεινές, μικρές και αγροτικές περιοχές, όπως γήρανση, χαμηλό μορφωτικό επίπεδο, εγκατάλειψη και δημογραφική αποδυνάμωση, αναπτυξιακή εξέλιξη, δυσχέρεια πρόσβασης, κ.ά.. Για την περιοχή παρέμβασης διαπιστώνεται, ότι ο οικονομικά ενεργός πληθυσμός, συγκρατήθηκε αναλογικά με το μέγεθος της κρίσης, μειώθηκε μόλις κατά 1,34% μεταξύ 2001 και 2011, ενώ στο Δήμο Τριφυλίας παρατηρείται αύξηση του ενεργού πληθυσμού, ως ποσοστό κατά 2,64%. Σημαντικό ρόλο στη συγκράτηση του ενεργού πληθυσμού διαδραματίζει η ραγδαία αύξηση του τριτογενή, ο οποίος απορροφά τους εξερχόμενους από τον πρωτογενή τομέα, καθώς και η σχετική με τον τουρισμό μεταποιητική δραστηριότητα. Πέραν τούτου, η ανάπτυξη του τριτογενή τομέα μπορεί να συμβάλλει στην ανάπτυξη και των άλλων παραγωγικών τομέων, μέσα από τη διασύνδεση τους. Από τα αποτελέσματα της διαβούλευσης διαπιστώνεται υψηλό επενδυτικό ενδιαφέρον σε όλη την περιοχή παρέμβασης .

Αναγκαία κρίνεται η υλοποίηση δράσεων ενίσχυσης των τομέων της τοπικής οικονομίας, ενίσχυσης της επιχειρηματικότητας και δη της νεανικής, κοινωνικής αναζωογόνησης των αγροτικών κοινοτήτων, κύρια των υποβαθμισμένων. Η υποστήριξη θα πρέπει να εξυπηρετεί δύο βασικές ανάγκες: α) Την προώθηση της οικονομικής ανάπτυξης: Ειδικά, δίδεται βάρος στη σύνδεση μεταξύ τουρισμού, πολιτισμού, γαστρονομίας, περιβάλλοντος και τοπικών προϊόντων. Έχει αποδειχθεί ότι η προστιθέμενη αξία προκύπτει από τις συνέργειες μεταξύ τομέων και δραστηριοτήτων (βλ. λιανεμπόριο, μεταποίηση, τουρισμός, εστίαση), τη δημιουργία ολοκληρωμένων εφοδιαστικών αλυσίδων και την απόκτηση «ταυτότητας» συνδεδεμένη με την τοπική παράδοση και όχι τόσο από το οικονομικό μέγεθος της επένδυσης, λαμβάνοντας υπόψη και τους οικονομικούς περιορισμούς της πρόσφατης κρίσης. β) Την υποστήριξη της κοινωνικής συνοχής: Είναι σημαντική η ενθάρρυνση της προσφοράς υπηρεσιών που εξυπηρετούν τις καθημερινές ανάγκες των κατοίκων σε μικρές, και ορεινές αγροτικές κοινότητες. (πηγή: Π.Α.Α. Μ.06)

Ενδεικτικά αναφέρονται δραστηριότητες που αφορούν ίδρυση/δημιουργία καθώς και εκσυγχρονισμό υφιστάμενων επιχειρήσεων στους τομείς:

- Δραστηριότητες εμπορίας και ειδών μετά την 1η μεταποίηση προς μη γεωργικά προϊόντα (μη τρόφιμα), χειροτεχνεία, μικρές βιοτεχνίες (όπως κατασκευή προϊόντων κλωστοϋφαντουργικής, ένδυσης, από δέρμα, ξύλο, καλαθοποιίας, παραγωγή σαπουνιών, κεραμικών, επίπλων, κοσμημάτων, παιχνιδιών κ.λπ.)
- Δραστηριότητες πολύ μικρών επιχειρήσεων εμπορίου που εξυπηρετούν την τοπική οικονομία και καθημερινές ανάγκες κατοίκων (όπως παντοπωλεία κ.λπ.)
- Δραστηριότητες παραγωγής ειδών τροφίμων μετά την 1η μεταποίηση (αρτοποιία, ζαχαροπλαστική, ζυμαρικά, ποτά κλπ)

Η συγκεκριμένη δράση συνδέεται άμεσα με την ανάπτυξη της «μικρής» επιχειρηματικότητας στις αγροτικές περιοχές και τη δημιουργία και διατήρηση θέσεων απασχόλησης και την υποβοήθηση της τοπικής ανάπτυξης μέσω της ενθάρρυνσης επιχειρηματικών δραστηριοτήτων που συνάδουν με την πολιτιστική, αγροτική και φυσική κληρονομιά της υπαίθρου. Απώτεροι στόχοι είναι η αναβάθμιση των παρεχόμενων υπηρεσιών, η διατήρηση του τοπικού πληθυσμού, η προσέλκυση επισκεπτών αλλά και η συγκράτησή τους, η τόνωση της τοπικής οικονομίας, η ενθάρρυνση της επιχειρηματικής καινοτομίας και η ενίσχυση ενεργειών εξωστρέφειας τόσο της ίδιας της περιοχής όσο και των παραγόμενων προϊόντων της. Στόχος είναι να παραμείνουν οι κάτοικοι αυτών των περιοχών εκεί και να αναπτύξουν επιχειρήσεις σε μη γεωργικές δραστηριότητες, δημιουργώντας απασχόληση και εισόδημα (ως ελάχιστη απαίτηση τίθεται η δημιουργία τουλάχιστον μιας νέας θέσης απασχόλησης συμπεριλαμβανόμενης της αυτοαπασχόλησης).

Η στήριξη παρέχεται βάσει του άρθρου 19 καν.(ΕΕ) 1305/13. Στη δράση εφαρμόζεται ο καν. 651/2014 (περιφερειακός χάρτης ενισχύσεων), ποσοστό ενίσχυσης 45% για μεσαίες επιχειρήσεις και 55% των επιλέξιμων δαπανών για πολύ μικρές και μικρές επιχειρήσεις με ανώτατο ύψος προϋπολογισμού επένδυσης στις 600.000,00.

Θεματική Κατεύθυνση που εξυπηρετείται

Θ.Κ. : 2. Βελτίωση της ελκυστικότητας της περιοχής παρέμβασης και ενίσχυση του τουριστικού προϊόντος (Κ.Θ.Κ.)

Χρηματοδοτικά Στοιχεία

	Ποσό (€)	Ποσοστό (%) σε επίπεδο υπο-μέτρου	Ποσοστό (%) σε επίπεδο Τοπικού Προγράμματος
Συνολικός Προϋπολογισμός	550.000,00	6,72	4,43
Δημόσια Δαπάνη	300.000,00	6,03	3,51
Ιδιωτική Συμμετοχή	250.000,00	7,80	6,45

Περιοχή Εφαρμογής

Το σύνολο της περιοχής παρέμβασης

Δικαιούχοι

Φυσικά ή νομικά πρόσωπα, κάτοικοι ή μη της περιοχής παρέμβασης του τοπικού προγράμματος που δύναται να ασκήσουν

επιχειρηματική δραστηριότητα				
Κριτήρια Επιλογής				
Α/Α	Κριτήρια	Βαρύτητα	Μοριοδότηση	Τιμή βάσης
	(σαφής αποτύπωση κάθε κριτηρίου ξεχωριστά)	(ποσοστό %)	(κλίμακα 1-100)	
1	**Σαφήνεια και πληρότητα της πρότασης**	10		
	Σαφήνεια του περιεχομένου της πρότασης και πληρότητα ως προς τα απαιτούμενα για τη βαθμολόγηση δικαιολογητικά		100	
	Ασαφής περιγραφή της πρότασης αλλά πληρότητα ως προς τα απαιτούμενα για τη βαθμολόγηση δικαιολογητικά		50	
	Ασαφής περιγραφή της πρότασης και ελλείψεις ως προς τα απαιτούμενα για τη βαθμολόγηση δικαιολογητικά		0	
2	**Ετοιμότητα έναρξης υλοποίησης της πρότασης**	12		(ελάχιστη βαθμολογία που οφείλει να συγκεντρώσει ο εν δυνάμει δικαιούχος =30)
	Εξασφάλιση του συνόλου των απαιτούμενων γνωμοδοτήσεων/εγκρίσεων / αδειών		100	
	Εξασφάλιση μέρους των απαιτούμενων γνωμοδοτήσεων/εγκρίσεων / αδειών		60	
	Υποβολή αιτήσεων στις αρμόδιες αρχές για απαραίτητες γνωμοδοτήσεις/εγκρίσεις / άδειες.		30	
3	**Σύσταση φορέα**	5		
	Έχει συσταθεί ο φορέας υλοποίησης της επένδυσης (εταιρεία, νομικό πρόσωπο κλπ) ή δεν απαιτείται σύσταση φορέα		100	
	Δεν έχει συσταθεί ο φορέας που απαιτείται		0	
4	**Δυνατότητα διάθεσης ιδίων κεφαλαίων για την έναρξη υλοποίησης του επενδυτικού σχεδίου**	5		
	Ποσοστό Ιδίων Κεφαλαίων επί της ιδιωτικής συμμετοχής *100%		0-100	
5	**Επαγγελματική εμπειρία (προηγούμενη αποδεδειγμένη απασχόληση σε αντικείμενο σχετικό με τη φύση της πρότασης)**	5		
	(κάθε έτος επαγγελματικής εμπειρίας βαθμολογείται με 20 μονάδες - μέγιστο τα 5 έτη)		0-100	
6	**Τίτλοι Σπουδών σχετικοί με τη φύση της πρότασης**	5		
	Τίτλος σπουδών ΑΕΙ / ΤΕΙ		100	
	Πτυχίο ΙΕΚ ή ΕΠΑΣ σχετικό με τη φύση της πρότασης ή επαγγελματική κατάρτιση τουλάχιστον 200 ωρών σχετική με το αντικείμενο της πρότασης		50	
	Καμία εκ των παραπάνω εκπαίδευση		0	
7	**Προώθηση γυναικείας επιχειρηματικότητας**	6		
	Ο δικαιούχος της επένδυσης είναι γυναίκα (φυσικό πρόσωπο) ή εταιρεία οι μέτοχοι της οποίας είναι στο σύνολο τους είναι γυναίκες		100	
	Ο δικαιούχος είναι νομικό πρόσωπο και το μετοχικό/εταιρικό του κεφάλαιο το κατέχουν σε ποσοστό μεγαλύτερο ή ίσο 50% γυναίκες		50	
8	**Προώθηση νεανικής επιχειρηματικότητας**	6		
	Ο δικαιούχος της επένδυσης είναι νέος ≤ 35 ετών (φυσικό πρόσωπο) ή εταιρεία οι μέτοχοι της οποίας είναι στο σύνολο τους νέοι ≤ 35 ετών		100	
	Ο δικαιούχος είναι νομικό πρόσωπο και το μετοχικό/εταιρικό του κεφάλαιο το κατέχουν σε ποσοστό μεγαλύτερο ή ίσο 50% νέοι ≤ 35 ετών		50	
9	**Εφαρμογή συστημάτων διαχείρισης και ποιοτικών σημάτων**	6		
	Εφαρμογή συστημάτων διαχείρισης και ποιοτικών σημάτων / προτύπων		100	
10	**Καινοτόμος χαρακτήρας της πρότασης/ Χρήση καινοτομίας και νέων τεχνολογιών (μονάδες μεταποίησης και βιοτεχνικές μονάδες)**	8		
	Το προϊόν χαρακτηρίζεται ως καινοτόμο		100	
	Η παραγωγική διαδικασία στο σύνολό της χαρακτηρίζεται ως νέα ή προηγμένη, ή αφορά σε χρήση συστημάτων αυτοματισμού-		75	

	ελέγχου-καταγραφής δεδομένων στην παραγωγική διαδικασία			
	Η συσκευασία και η παρουσίαση των προϊόντων είναι νέα ή προηγμένη ή γίνεται εισαγωγή μιας σημαντικά βελτιωμένης διαδικασίας παραγωγής για τη συγκεκριμένη επιχείρηση, το αποτέλεσμα της οποίας είναι σημαντικό σε σχέση με τον όγκο παραγωγής της, την ποιότητα των προϊόντων ή το κόστος παραγωγής της		50	
11	**Αύξηση θέσεων απασχόλησης**	10		
	Με την υλοποίηση του επενδυτικού σχεδίου προβλέπεται η δημιουργία άνω των δύο (2) νέων θέσεων απασχόλησης σε Ε.Μ.Ε (Ετήσιες Μονάδες Εργασίας).		100	
	Με την υλοποίηση του επενδυτικού σχεδίου προβλέπεται η δημιουργία μίας έως 2 νέων θέσεων απασχόλησης σε Ε.Μ.Ε (Ετήσιες Μονάδες Εργασίας).		60	
	Με την υλοποίηση του επενδυτικού σχεδίου προβλέπεται η δημιουργία έως μίας (1) νέας θέσης απασχόλησης σε Ε.Μ.Ε (Ετήσιες Μονάδες Εργασίας).		30	
	Με την υλοποίηση του επενδυτικού σχεδίου δεν προβλέπεται δημιουργία θέσεων εργασίας		0	
12	**Ρεαλιστικότητα και αξιοπιστία του κόστους**	12		
	100*(αιτούμενο-εγκεκριμένο)/εγκεκριμένο ≤ 5		100	
	5 < 100*(αιτούμενο-εγκεκριμένο)/εγκεκριμένο ≤ 10		60	
	10 < 100*(αιτούμενο-εγκεκριμένο)/εγκεκριμένο ≤ 30		30	
	100*(αιτούμενο-εγκεκριμένο)/εγκεκριμένο > 30		0	
13	**Προστασία περιβάλλοντος**	10		
	Ποσοστό δαπανών σχετικών με την προστασία του περιβάλλοντος μεγαλύτερο ή ίσο του 5%		100	
	Ποσοστό δαπανών σχετικών με την προστασία του περιβάλλοντος μικρότερο του 5%		0	
	ΣΥΝΟΛΟ/ ΜΕΓΙΣΤΗ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ	**100%**	**100**	**35**

Συνέργεια / συμπληρωματικότητα με άλλες δράσεις του Τοπικού Προγράμματος

Συνεργούν με όλες τις δράσεις του - Α.Σ. 2 (ΚΘΚ)

Συνέργεια / συμπληρωματικότητα με λοιπές αναπτυξιακές δράσεις στην ευρύτερη περιοχή

Βρίσκονται σε συμπληρωματικότητα με την 1η, 3η και 4η βασική αναπτυξιακή προτεραιότητα του ΠΕΠ Πελοποννήσου, τη στόχευση στρατηγικών τομέων και κλάδων της Περιφερειακής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης στην Περιφέρεια Πελοποννήσου, τον κεντρικό στρατηγικό στόχο του ΕΠΑνΕΚ (Ανταγωνιστικότητα, Επιχειρηματικότητα και Καινοτομία) που είναι η ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της εξωστρέφειας των επιχειρήσεων, η μετάβαση στην ποιοτική επιχειρηματικότητα, την 6η προτεραιότητα του Ευρώπη 2020, την 1η και 2η κατεύθυνση Μ,19 του ΠΑΑ.

Τίτλος Δράσης	Οριζόντια ενίσχυση στην ανάπτυξη / βελτίωση της επιχειρηματικότητας και ανταγωνιστικότητας της περιοχή εφαρμογής
Κωδικός Δράσης	19.2.3
Τίτλος υπο-δράσης	Οριζόντια εφαρμογή ενίσχυσης επενδύσεων παροχής υπηρεσιών για την εξυπηρέτηση του αγροτικού πληθυσμού (παιδικοί σταθμοί, χώροι αθλητισμού, πολιτιστικά κέντρα, κλπ) με σκοπό την εξυπηρέτηση των στόχων της τοπικής στρατηγικής.
Κωδικός υπο-δράσης	19.2.3.5
Νομική βάση	Άρθρο 19 § 1β Καν. (ΕΕ) 1305/2013, Καν. 651/2014

Αναλυτική Περιγραφή Δράσης / υπο-δράσης

Οι αγροτικές περιοχές, φαίνεται να προσελκύουν ξανά τον πληθυσμό και ειδικά τους νέους ανθρώπους οι οποίοι τείνουν να επιστρέφουν στους τόπους καταγωγής. Σε αυτή την τάση συνέβαλλαν τόσο το χαμηλότερο κόστος ζωής και η βελτιωμένη ποιότητα ζωής στις αγροτικές περιοχές, όσο και η διατήρηση οικογενειακών δεσμών. Φαίνεται να ομαλύνονται δυσμενείς συνθήκες που παρατηρούνται σε πολλές ορεινές, μικρές και αγροτικές περιοχές, όπως γήρανση, χαμηλό μορφωτικό επίπεδο, εγκατάλειψη και δημογραφική αποδυνάμωση, αναπτυξιακή εξέλιξη, δυσχέρεια πρόσβασης, κ.ά.. Για την περιοχή παρέμβασης διαπιστώνεται, ότι ο οικονομικά ενεργός πληθυσμός, συγκρατήθηκε αναλογικά με το μέγεθος της κρίσης, μειώθηκε μόλις κατά 1,34% μεταξύ 2001 και 2011, ενώ στο Δήμο Τριφυλίας παρατηρείται αύξηση του ενεργού πληθυσμού, ως ποσοστό κατά 2,64%. Σημαντικό ρόλο στη συγκράτηση του ενεργού πληθυσμού διαδραματίζει η ραγδαία αύξηση του τριτογενή, ο οποίος απορροφά τους εξερχόμενους από τον πρωτογενή τομέα, καθώς και η σχετική με τον τουρισμό μεταποιητική δραστηριότητα. Πέραν τούτου, η ανάπτυξη του τριτογενή τομέα μπορεί να συμβάλλει στην ανάπτυξη και των άλλων παραγωγικών τομέων, μέσα από τη διασύνδεση τους. Από τα αποτελέσματα της διαβούλευσης διαπιστώνεται υψηλό επενδυτικό ενδιαφέρον σε όλη την περιοχή παρέμβασης .

Αναγκαία κρίνεται η υλοποίηση δράσεων ενίσχυσης των τομέων της τοπικής οικονομίας, δημιουργίας βιώσιμων θέσεων απασχόλησης, ενίσχυσης της επιχειρηματικότητας και δη της νεανικής, κοινωνικής αναζωογόνησης των αγροτικών κοινοτήτων, κύρια των υποβαθμισμένων. Η υποστήριξη θα πρέπει να εξυπηρετεί δύο βασικές ανάγκες: α) Την προώθηση της οικονομικής ανάπτυξης: Ειδικά, δίδεται βάρος στη σύνδεση μεταξύ τουρισμού, πολιτισμού, γαστρονομίας, περιβάλλοντος και τοπικών προϊόντων. Έχει αποδειχθεί ότι η προστιθέμενη αξία προκύπτει από τις συνέργειες μεταξύ τομέων και δραστηριοτήτων (βλ. λιανεμπόριο, μεταποίηση, τουρισμός, εστίαση), τη δημιουργία ολοκληρωμένων εφοδιαστικών αλυσίδων και την απόκτηση «ταυτότητας» συνδεδεμένη με την τοπική παράδοση και όχι τόσο από το οικονομικό μέγεθος της επένδυσης, λαμβάνοντας υπόψη και τους οικονομικούς περιορισμούς της πρόσφατης κρίσης. β) Την υποστήριξη της κοινωνικής συνοχής: Είναι σημαντική η ενθάρρυνση της προσφοράς υπηρεσιών που εξυπηρετούν τις καθημερινές ανάγκες των κατοίκων σε μικρές, και ορεινές αγροτικές κοινότητες. (πηγή: Π.Α.Α. Μ.06)

Ενδεικτικά αναφέρονται δραστηριότητες που αφορούν ίδρυση/δημιουργία καθώς και εκσυγχρονισμό υφιστάμενων επιχειρήσεων στους τομείς:

- Παροχή επιστημονικών, τεχνικών, κοινωνικών υπηρεσιών που εξυπηρετούν την τοπική οικονομία και καθημερινές ανάγκες κατοίκων (όπως υπηρεσίες γεωτεχνικών, λογιστών, αρχιτεκτόνων, κτηνιάτρων, ξενόγλωσση ή άλλη ειδική εκπαίδευση, ιατρικές υπηρεσίες, φύλαξη μικρών παιδιών, επαγγελματικά εργαστήρια κ.λπ.)
- Δραστηριότητες σχετικά με τον πολιτισμό, την αναψυχή και τον αθλητισμό.

Η συγκεκριμένη δράση συνδέεται άμεσα με την ανάπτυξη της «μικρής» επιχειρηματικότητας στις αγροτικές περιοχές και τη δημιουργία και διατήρηση θέσεων απασχόλησης και την υποβοήθηση της τοπικής ανάπτυξης μέσω της ενθάρρυνσης επιχειρηματικών δραστηριοτήτων που συνάδουν με την πολιτιστική, αγροτική και φυσική κληρονομιά της υπαίθρου. Απώτεροι στόχοι είναι η αναβάθμιση των παρεχόμενων υπηρεσιών, η διατήρηση του τοπικού πληθυσμού, η προσέλκυση επισκεπτών αλλά και η συγκράτησή τους, η τόνωση της τοπικής οικονομίας, η ενθάρρυνση της επιχειρηματικής καινοτομίας και η ενίσχυση ενεργειών εξωστρέφειας τόσο της ίδιας της περιοχής όσο και των παραγόμενων προϊόντων της. Στόχος είναι να παραμείνουν οι κάτοικοι αυτών των περιοχών εκεί και να αναπτύξουν επιχειρήσεις σε μη γεωργικές δραστηριότητες, δημιουργώντας απασχόληση και εισόδημα (ως ελάχιστη απαίτηση τίθεται η δημιουργία τουλάχιστον μιας νέας θέσης απασχόλησης συμπεριλαμβανόμενης της αυτοαπασχόλησης). Στις επιστημονικές και τεχνικές επιχειρήσεις παροχής υπηρεσιών ενισχύονται ο εξοπλισμός (απόκτηση νέου, εκσυγχρονισμός) και η βελτίωση κτιριακών εγκαταστάσεων.

Η στήριξη παρέχεται βάσει του άρθρου 19 καν.(ΕΕ) 1305/13. Στη δράση εφαρμόζεται ο καν. 651/2014 (περιφερειακός χάρτης ενισχύσεων), ποσοστό ενίσχυσης 45% για μεσαίες επιχειρήσεις και 55% των επιλέξιμων δαπανών για πολύ μικρές και μικρές επιχειρήσεις με ανώτατο ύψος προϋπολογισμού επένδυσης στις 600.000,00.

Θεματική Κατεύθυνση που εξυπηρετείται

Θ.Κ. : 2. Βελτίωση της ελκυστικότητας της περιοχής παρέμβασης και ενίσχυση του τουριστικού προϊόντος (Κ.Θ.Κ.)

Χρηματοδοτικά Στοιχεία

	Ποσό (€)	Ποσοστό (%) σε επίπεδο υπο-μέτρου	Ποσοστό (%) σε επίπεδο Τοπικού Προγράμματος
Συνολικός Προϋπολογισμός	365.000,00	4,46	2,94
Δημόσια Δαπάνη	200.000,00	4,02	2,34
Ιδιωτική Συμμετοχή	165.000,00	5,15	4,26

Περιοχή Εφαρμογής

Το σύνολο της περιοχής παρέμβασης				
Δικαιούχοι				
Φυσικά ή νομικά πρόσωπα, κάτοικοι ή μη της περιοχής παρέμβασης του τοπικού προγράμματος που δύναται να ασκήσουν επιχειρηματική δραστηριότητα				
Κριτήρια Επιλογής				
Α/Α	Κριτήρια	Βαρύτητα	Μοριοδότηση	Τιμή βάσης
	(σαφής αποτύπωση κάθε κριτηρίου ξεχωριστά)	(ποσοστό %)	(κλίμακα 1-100)	
1	**Σαφήνεια και πληρότητα της πρότασης**	15		(ελάχιστη βαθμολογία που οφείλει να συγκεντρώσει ο εν δυνάμει δικαιούχος =30)
	Σαφήνεια του περιεχομένου της πρότασης και πληρότητα ως προς τα απαιτούμενα για τη βαθμολόγηση δικαιολογητικά		100	
	Ασαφής περιγραφή της πρότασης αλλά πληρότητα ως προς τα απαιτούμενα για τη βαθμολόγηση δικαιολογητικά		50	
	Ασαφής περιγραφή της πρότασης και ελλείψεις ως προς τα απαιτούμενα για τη βαθμολόγηση δικαιολογητικά		0	
2	**Ετοιμότητα έναρξης υλοποίησης της πρότασης**	15		
	Εξασφάλιση του συνόλου των απαιτούμενων γνωμοδοτήσεων/εγκρίσεων / αδειών		100	
	Εξασφάλιση μέρους των απαιτούμενων γνωμοδοτήσεων/εγκρίσεων / αδειών		60	
	Υποβολή αιτήσεων στις αρμόδιες αρχές για απαραίτητες γνωμοδοτήσεις/εγκρίσεις / άδειες.		30	
3	**Σύσταση φορέα**	5		
	Έχει συσταθεί ο φορέας υλοποίησης της επένδυσης (εταιρεία, νομικό πρόσωπο κλπ) ή δεν απαιτείται σύσταση φορέα		100	
	Δεν έχει συσταθεί ο φορέας που απαιτείται		0	
4	**Δυνατότητα διάθεσης ιδίων κεφαλαίων για την έναρξη υλοποίησης του επενδυτικού σχεδίου**	8		
	Ποσοστό Ιδίων Κεφαλαίων επί της ιδιωτικής συμμετοχής *100%		0-100	
5	**Επαγγελματική εμπειρία (προηγούμενη αποδεδειγμένη απασχόληση σε αντικείμενο σχετικό με τη φύση της πρότασης)**	8		
	(κάθε έτος επαγγελματικής εμπειρίας βαθμολογείται με 20 μονάδες - μέγιστο τα 5 έτη)		0-100	
6	**Τίτλοι Σπουδών σχετικοί με τη φύση της πρότασης**	8		
	Τίτλος σπουδών ΑΕΙ / ΤΕΙ		100	
	Πτυχίο ΙΕΚ ή ΕΠΑΣ σχετικό με τη φύση της πρότασης ή επαγγελματική κατάρτιση τουλάχιστον 200 ωρών σχετική με το αντικείμενο της πρότασης		50	
	Καμία εκ των παραπάνω εκπαίδευση		0	
7	**Προώθηση γυναικείας επιχειρηματικότητας**	8		
	Ο δικαιούχος της επένδυσης είναι γυναίκα (φυσικό πρόσωπο) ή εταιρεία οι μέτοχοι της οποίας είναι στο σύνολο τους είναι γυναίκες		100	
	Ο δικαιούχος είναι νομικό πρόσωπο και το μετοχικό/εταιρικό του κεφάλαιο το κατέχουν σε ποσοστό μεγαλύτερο ή ίσο 50% γυναίκες		50	
8	**Προώθηση νεανικής επιχειρηματικότητας**	8		
	Ο δικαιούχος της επένδυσης είναι νέος ≤ 35 ετών (φυσικό πρόσωπο) ή εταιρεία οι μέτοχοι της οποίας είναι στο σύνολο τους νέοι ≤ 35 ετών		100	
	Ο δικαιούχος είναι νομικό πρόσωπο και το μετοχικό/εταιρικό του κεφάλαιο το κατέχουν σε ποσοστό μεγαλύτερο ή ίσο 50% νέοι ≤ 35 ετών		50	
9	**Αναγκαιότητα της πράξης**	10		
	Δεν υπάρχει παρόμοια υπηρεσία / υποδομή στην Τοπική / Δημοτική Ενότητα		100	
	Υπάρχει παρόμοια υπηρεσία / υποδομή στην Τοπική / Δημοτική		0	

	Ενότητα			
10	**Ρεαλιστικότητα και αξιοπιστία του κόστους**	10		
	100*(αιτούμενο-εγκεκριμένο)/εγκεκριμένο ≤ 5		100	
	5 < 100*(αιτούμενο-εγκεκριμένο)/εγκεκριμένο ≤ 10		60	
	10 < 100*(αιτούμενο-εγκεκριμένο)/εγκεκριμένο ≤ 30		30	
	100*(αιτούμενο-εγκεκριμένο)/εγκεκριμένο > 30		0	
	ΣΥΝΟΛΟ/ ΜΕΓΙΣΤΗ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ	**100%**	**100**	**30**

Συνέργεια / συμπληρωματικότητα με άλλες δράσεις του Τοπικού Προγράμματος

Συνεργούν με όλες τις δράσεις του - Α.Σ. 2 (ΚΘΚ)

Συνέργεια / συμπληρωματικότητα με λοιπές αναπτυξιακές δράσεις στην ευρύτερη περιοχή

Βρίσκονται σε συμπληρωματικότητα με την 1η, 3η και 4η βασική αναπτυξιακή προτεραιότητα του ΠΕΠ Πελοποννήσου, τη στόχευση στρατηγικών τομέων και κλάδων της Περιφερειακής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης στην Περιφέρεια Πελοποννήσου, τον κεντρικό στρατηγικό στόχο του ΕΠΑνΕΚ (Ανταγωνιστικότητα, Επιχειρηματικότητα και Καινοτομία) που είναι η ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της εξωστρέφειας των επιχειρήσεων, η μετάβαση στην ποιοτική επιχειρηματικότητα, την 6η προτεραιότητα του Ευρώπη 2020, την 1η και 2η κατεύθυνση Μ,19 του ΠΑΑ.

Τίτλος Δράσης	Οριζόντια ενίσχυση στην ανάπτυξη / βελτίωση της επιχειρηματικότητας και ανταγωνιστικότητας της περιοχή εφαρμογής
Κωδικός Δράσης	19.2.3
Τίτλος υπο-δράσης	Οριζόντια εφαρμογή ενίσχυσης επενδύσεων οικοτεχνίας και πολυλειτουργικών αγροκτημάτων.
Κωδικός υπο-δράσης	19.2.3.6
Νομική βάση	Άρθρο 17 § 1β, παράρτημα ΙΙ Καν . (ΕΕ) 1305/2013, Άρθρο 44 Καν. 702/2014, Ν. 4235/2014

Αναλυτική Περιγραφή Δράσης / υπο-δράσης

Οι αγροτικές περιοχές, φαίνεται να προσελκύουν ξανά τον πληθυσμό και ειδικά τους νέους ανθρώπους οι οποίοι τείνουν να επιστρέφουν στους τόπους καταγωγής. Σε αυτή την τάση συνέβαλλαν τόσο το χαμηλότερο κόστος ζωής και η βελτιωμένη ποιότητα ζωής στις αγροτικές περιοχές, όσο και η διατήρηση οικογενειακών δεσμών. Φαίνεται να ομαλύνονται δυσμενείς συνθήκες που παρατηρούνται σε πολλές ορεινές, μικρές και αγροτικές περιοχές, όπως γήρανση, χαμηλό μορφωτικό επίπεδο, εγκατάλειψη και δημογραφική αποδυνάμωση, αναπτυξιακή εξέλιξη, δυσχέρεια πρόσβασης, κ.ά.. Για την περιοχή παρέμβασης διαπιστώνεται, ότι ο οικονομικά ενεργός πληθυσμός, συγκρατήθηκε αναλογικά με το μέγεθος της κρίσης, μειώθηκε μόλις κατά 1,34% μεταξύ 2001 και 2011, ενώ στο Δήμο Τριφυλίας παρατηρείται αύξηση του ενεργού πληθυσμού, ως ποσοστό κατά 2,64%. Σημαντικό ρόλο στη συγκράτηση του ενεργού πληθυσμού διαδραματίζει η ραγδαία αύξηση του τριτογενή, ο οποίος απορροφά τους εξερχόμενους από τον πρωτογενή τομέα, καθώς και η σχετική με τον τουρισμό μεταποιητική δραστηριότητα. Πέραν τούτου, η ανάπτυξη του τριτογενή τομέα μπορεί να συμβάλλει στην ανάπτυξη και των άλλων παραγωγικών τομέων, μέσα από τη διασύνδεση τους. Από τα αποτελέσματα της διαβούλευσης διαπιστώνεται υψηλό επενδυτικό ενδιαφέρον σε όλη την περιοχή παρέμβασης .

Αναγκαία κρίνεται η υλοποίηση δράσεων ενίσχυσης των τομέων της τοπικής οικονομίας, δημιουργίας βιώσιμων θέσεων απασχόλησης, ενίσχυσης της επιχειρηματικότητας και δη της νεανικής, κοινωνικής αναζωογόνησης των αγροτικών κοινοτήτων, κύρια των υποβαθμισμένων. Η υποστήριξη θα πρέπει να εξυπηρετεί δύο βασικές ανάγκες: α) Την προώθηση της οικονομικής ανάπτυξης: Ειδικά, δίδεται βάρος στη σύνδεση μεταξύ τουρισμού, πολιτισμού, γαστρονομίας, περιβάλλοντος και τοπικών προϊόντων. Έχει αποδειχθεί ότι η προστιθέμενη αξία προκύπτει από τις συνέργειες μεταξύ τομέων και δραστηριοτήτων (βλ. λιανεμπόριο, μεταποίηση, τουρισμός, εστίαση), τη δημιουργία ολοκληρωμένων εφοδιαστικών αλυσίδων και την απόκτηση «ταυτότητας» συνδεδεμένη με την τοπική παράδοση και όχι τόσο από το οικονομικό μέγεθος της επένδυσης, λαμβάνοντας υπόψη και τους οικονομικούς περιορισμούς της πρόσφατης κρίσης. β) Την υποστήριξη της κοινωνικής συνοχής: Είναι σημαντική η ενθάρρυνση της προσφοράς υπηρεσιών που εξυπηρετούν τις καθημερινές ανάγκες των κατοίκων σε μικρές, και ορεινές αγροτικές κοινότητες. (πηγή: Π.Α.Α. Μ.06)

Ενδεικτικά αναφέρονται δραστηριότητες που αφορούν ίδρυση/δημιουργία καθώς και εκσυγχρονισμό υφιστάμενων επιχειρήσεων στους τομείς:

- Δραστηριότητες οικοτεχνίας σύμφωνα με το άρθρο 56 του Ν. 4235/2014 και την ΥΑ 4912/120862/5.11.2015 όπως ισχύει, (όπως κατασκευή προϊόντων δημητριακών, αρτοσκευάσματα, ζυμαρικά, γλυκίσματα, επιτραπέζιες ελιές, αποξηραμένα φρούτα,

γαλακτοκομικά προϊόντα, παραγωγή σαπουνιών, κ.λπ.).,

- Δραστηριότητες πολυλειτουργικών αγροκτημάτων σύμφωνα με το άρθρο 52 του Ν. 4235/2014 και την ΚΥΑ 543/34450/24.03.2014 οι οποίες λειτουργούν με έμφαση στις τοπικές παραγωγικές δυνατότητες και διαθέτουν τουλάχιστον α) καλλιεργήσιμη έκταση, β) φυτικό ή ζωικό κεφάλαιο και γ) χώρο εστίασης ή δυνατότητα εκπαίδευσης ή δυνατότητα επίδειξης και παρακολούθησης της παραγωγικής διαδικασίας ή οικοτεχνικής μεταποίησης.

Από τη δράση αναμένεται να προκύψουν 2, ενέργειες (έργα). Η συγκεκριμένη δράση συνδέεται άμεσα με την ανάπτυξη της «μικρής» επιχειρηματικότητας στις αγροτικές περιοχές και τη δημιουργία και διατήρηση θέσεων απασχόλησης και την υποβοήθηση της τοπικής ανάπτυξης μέσω της ενθάρρυνσης επιχειρηματικών δραστηριοτήτων που συνάδουν με την πολιτιστική, αγροτική και φυσική κληρονομιά της υπαίθρου.

Η ένταση ενίσχυσης για μονάδες με αποτέλεσμα γεωργικό προϊόν ορίζεται σε 50% των επιλέξιμων δαπανών σύμφωνα με το παράρτημα ΙΙ του Καν. 1305/2013.

Η ένταση ενίσχυσης για μονάδες με αποτέλεσμα μη γεωργικό προϊόν ορίζεται σε 45% για μεσαίες επιχειρήσεις και 50% των επιλέξιμων δαπανών για πολύ μικρές και μικρές επιχειρήσεις σύμφωνα με το άρθρο 44 του Καν. 702/2014.

Ανώτατο ύψος προϋπολογισμού 600.000,00€

Θεματική Κατεύθυνση που εξυπηρετείται

Θ.Κ. : 2. Βελτίωση της ελκυστικότητας της περιοχής παρέμβασης και ενίσχυση του τουριστικού προϊόντος (Κ.Θ.Κ.)

Χρηματοδοτικά Στοιχεία

	Ποσό (€)	Ποσοστό (%) σε επίπεδο υπο-μέτρου	Ποσοστό (%) σε επίπεδο Τοπικού Προγράμματος
Συνολικός Προϋπολογισμός	140.000,00	1,71	1,13
Δημόσια Δαπάνη	70.000,00	1,41	0,82
Ιδιωτική Συμμετοχή	70.000,00	2,18	1,81

Περιοχή Εφαρμογής

Το σύνολο της περιοχής παρέμβασης

Δικαιούχοι

Οικοτεχνία : Φυσικά πρόσωπα που είναι επαγγελματίες αγρότες, όπως αυτοί ορίζονται και είναι εγγεγραμμένοι στο Μητρώο Αγροτών και Αγροτικών Εκμεταλλεύσεων (ΜΑΑΕ) καθώς και τα μέλη της οικογένειάς τους.

Πολυλειτουργικά αγροκτήματα : α) οι εγγεγραμμένοι στο Μητρώο Αγροτών και Αγροτικών Εκμεταλλεύσεων (ΜΑΑΕ), β) συμπράξεις φυσικών ή/και νομικών προσώπων εγγεγραμμένων στο ΜΑΑΕ, γ) συμπράξεις φυσικών ή/και νομικών προσώπων εγγεγραμμένων στο ΜΑΑΕ με άλλα φυσικά ή/και νομικά πρόσωπα, με την προϋπόθεση ότι ο/οι εγγεγραμμένος/οι στο ΜΑΑΕ μετέχει/-ουν με ποσοστό τουλάχιστον 50% στη σύμπραξη.

Κριτήρια Επιλογής

Α/Α	Κριτήρια	Βαρύτητα	Μοριοδότηση	Τιμή βάσης
	(σαφής αποτύπωση κάθε κριτηρίου ξεχωριστά)	(ποσοστό %)	(κλίμακα 1-100)	
1	**Ετοιμότητα έναρξης υλοποίησης της πρότασης**	15		ελάχιστη βαθμολογία που οφείλει να συγκεντρώσει ο εν δυνάμει δικαιούχος : 30
	Εξασφάλιση του συνόλου των απαιτούμενων γνωμοδοτήσεων/εγκρίσεων / αδειών		100	
	Εξασφάλιση μέρους των απαιτούμενων γνωμοδοτήσεων/εγκρίσεων / αδειών		60	
	Υποβολή αιτήσεων στις αρμόδιες αρχές για απαραίτητες γνωμοδοτήσεις/εγκρίσεις / άδειες.		30	
2	**Δυνατότητα διάθεσης ιδίων κεφαλαίων για την έναρξη υλοποίησης του επενδυτικού σχεδίου**	9		

	Ποσοστό Ιδίων Κεφαλαίων επί της ιδιωτικής συμμετοχής *100%		0-100	
3	**Σαφήνεια και πληρότητα της πρότασης**	15		
	Σαφήνεια του περιεχομένου της πρότασης και πληρότητα ως προς τα απαιτούμενα για τη βαθμολόγηση δικαιολογητικά		100	
	Ασαφής περιγραφή της πρότασης αλλά πληρότητα ως προς τα απαιτούμενα για τη βαθμολόγηση δικαιολογητικά		50	
	Ασαφής περιγραφή της πρότασης και ελλείψεις ως προς τα απαιτούμενα για τη βαθμολόγηση δικαιολογητικά		0	
4	**Προώθηση γυναικείας επιχειρηματικότητας**	8		
	Ο δικαιούχος της επένδυσης είναι γυναίκα (φυσικό πρόσωπο) ή εταιρεία οι μέτοχοι της οποίας είναι στο σύνολο τους είναι γυναίκες		100	
	Ο δικαιούχος είναι νομικό πρόσωπο και το μετοχικό/εταιρικό του κεφάλαιο το κατέχουν σε ποσοστό μεγαλύτερο ή ίσο 50% γυναίκες		50	
5	**Προώθηση νεανικής επιχειρηματικότητας**	8		
	Ο δικαιούχος της επένδυσης είναι νέος ≤ 35 ετών (φυσικό πρόσωπο) ή εταιρεία οι μέτοχοι της οποίας είναι στο σύνολο τους νέοι ≤ 35 ετών		100	
	Ο δικαιούχος είναι νομικό πρόσωπο και το μετοχικό/εταιρικό του κεφάλαιο το κατέχουν σε ποσοστό μεγαλύτερο ή ίσο 50% νέοι ≤ 35 ετών		50	
6	**Επεξεργασία πρώτων υλών παραγόμενων με μεθόδους βάσει προτύπων**	10		
	Πρώτη ύλη σε ποσοστό >30%		100	
	10%< πρώτη ύλη σε ποσοστό <30%		60	
	Πρώτη ύλη σε ποσοστό <10%		30	
7	**Ρεαλιστικότητα και αξιοπιστία του κόστους**	15		
	100*(αιτούμενο-εγκεκριμένο)/εγκεκριμένο ≤ 5		100	
	5 < 100*(αιτούμενο-εγκεκριμένο)/εγκεκριμένο ≤ 10		60	
	10 < 100*(αιτούμενο-εγκεκριμένο)/εγκεκριμένο ≤ 30		30	
	100*(αιτούμενο-εγκεκριμένο)/εγκεκριμένο > 30		0	
8	**Εξασφάλιση πρώτων υλών**	10		
	Ποσοστό επί του συνόλου της ποσότητας πρώτης ύλης που ο φορέας έχει εξασφαλίσει από ιδία παραγωγή		0-100	
9	**Προστασία περιβάλλοντος**	10		
	Ποσοστό δαπανών σχετικών με την προστασία του περιβάλλοντος μεγαλύτερο ή ίσο του 5%		100	
	Ποσοστό δαπανών σχετικών με την προστασία του περιβάλλοντος μικρότερο του 5%		0	
	ΣΥΝΟΛΟ/ ΜΕΓΙΣΤΗ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ	**100%**	**100**	**30**

Συνέργεια / συμπληρωματικότητα με άλλες δράσεις του Τοπικού Προγράμματος

Συνεργούν με όλες τις δράσεις του - Α.Σ. 2 (ΚΘΚ)

Συνέργεια / συμπληρωματικότητα με λοιπές αναπτυξιακές δράσεις στην ευρύτερη περιοχή

Βρίσκονται σε συμπληρωματικότητα με την 1η, 3η και 4η βασική αναπτυξιακή προτεραιότητα του ΠΕΠ Πελοποννήσου, τη στόχευση στρατηγικών τομέων και κλάδων της Περιφερειακής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης στην Περιφέρεια Πελοποννήσου, τον κεντρικό στρατηγικό στόχο του ΕΠΑνΕΚ (Ανταγωνιστικότητα, Επιχειρηματικότητα και Καινοτομία) που είναι η ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της εξωστρέφειας των επιχειρήσεων, η μετάβαση στην ποιοτική επιχειρηματικότητα, την 6η προτεραιότητα του Ευρώπη 2020, την 1η και 2η κατεύθυνση Μ,19 του ΠΑΑ.

Τίτλος Δράσης	Βασικές υπηρεσίες & ανάπλαση χωριών σε αγροτικές περιοχές

Κωδικός Δράσης	19.2.4
Τίτλος υπο-δράσης	Στήριξη για υποδομές μικρής κλίμακας (πχ. ύδρευση, αποχέτευση, οδοποιία εντός οικισμού κ.λπ.), συμπεριλαμβανομένης της εξοικονόμησης ενέργειας σε χρησιμοποιούμενα δημόσια κτίρια.
Κωδικός υπο-δράσης	19.2.4.1
Νομική βάση	Άρθρο 20 Καν . (ΕΕ) 1305/2013

Αναλυτική Περιγραφή Δράσης / υπο-δράσης

Η παρούσα δράση προκύπτει από τις ανάγκες της περιοχής, όπως αυτές αποτυπώθηκαν στην ανάλυση της υφιστάμενης κατάστασης και κατόπιν των ενεργειών διαβούλευσης. Στοχεύουν στην αναβάθμιση της ποιότητας ζωής των κατοίκων της περιοχής, δημιουργώντας παράλληλα τις κατάλληλες προϋποθέσεις για την αειφόρο διαχείριση των περιοχών. Προβλέπονται ενέργειες για δημιουργία υποδομών μικρής κλίμακας, βελτιώσεις οδών καθώς και ενεργειακή αναβάθμιση δημόσιων κτιρίων με την εφαρμογή ανανεώσιμων πηγών ενέργειας. Σημαντικό όφελος είναι η ευαισθητοποίηση των κατοίκων της περιοχής και η μείωση του κόστους λειτουργίας με έμμεσα οικονομικά οφέλη για τα δημόσια κτίρια. Ενδεικτικά οι παρεμβάσεις αφορούν στα παρακάτω:

- στήριξη για υποδομές μικρής κλίμακας όπως δίκτυα ύδρευσης, αποχέτευσης,
- λοιπές υποδομές εντός οικισμού (πχ αντιδιαβρωτικά έργα, έργα διευθέτησης χειμάρρων)
- Βελτιώσεις οδών, ασφαλτοστρώσεις υφιστάμενων, και γενικά έργα αποκατάστασης οδοποιίας σε εντός οικισμών περιοχές.
- έργα διαχείρισης απορριμμάτων κ.λπ.
- αναβάθμιση ενεργειακής απόδοσης δημόσιων κτιρίων

Σε περίπτωση που η χρηματοδότηση της κατασκευής ή της αναβάθμισης τοπικών υποδομών συμβάλλουν σε τοπικό επίπεδο στη βελτίωση του επιχειρηματικού και καταναλωτικού περιβάλλοντος, η στήριξη δίνεται βάσει του άρθρου 56 του καν. (ΕΕ) 651/2014 και το ποσό ενίσχυσης δεν υπερβαίνει τη διαφορά μεταξύ των επιλέξιμων δαπανών και του κέρδους εκμετάλλευσης της επένδυσης. Για παράδειγμα όταν σε ένα έργο τοπικής υποδομής επιβάλλονται για τη χρήση του ανταποδοτικά τέλη αυτά θα πρέπει να αφαιρούνται από το συνολικό επιλέξιμο ποσό και το ποσοστό ενίσχυσης διαμορφώνεται ανάλογα.

Η ένταση ενίσχυσης, σε περίπτωση που η χρήση των υποδομών είναι τοπική, ανοιχτή στο κοινό, χωρίς καμία χρηματική επιβάρυνση και δεν αποφέρει κέρδος, η στήριξη δεν καθιστά κρατική ενίσχυση και το ανώτατο ποσοστό ενίσχυσης μπορεί να ανέλθει έως και 100% των επιλέξιμων δαπανών. Στην περίπτωση υποδομών των οποίων η χρηματοδότηση της κατασκευής ή της αναβάθμισης τους συμβάλλει σε τοπικό επίπεδο στη βελτίωση του επιχειρηματικού και καταναλωτικού περιβάλλοντος, η στήριξη και το ποσό ενίσχυσης δεν υπερβαίνει τη διαφορά μεταξύ των επιλέξιμων δαπανών και του κέρδους εκμετάλλευσης της επένδυσης.

Μέγιστο ύψος προϋπολογισμού ανά επένδυση, ανέρχεται στο ποσό των 600.000,00 €.

Θεματική Κατεύθυνση που εξυπηρετείται

Θ. Κ. : 3. Βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης και ποιότητας ζωής του τοπικού πληθυσμού

Χρηματοδοτικά Στοιχεία

	Ποσό (€)	Ποσοστό (%) σε επίπεδο υπο-μέτρου	Ποσοστό (%) σε επίπεδο Τοπικού Προγράμματος
Συνολικός Προϋπολογισμός	260.000,00	3,18	2,09
Δημόσια Δαπάνη	260.000,00	5,23	3,04
Ιδιωτική Συμμετοχή	0,00	0,00	0,00

Περιοχή Εφαρμογής

Το σύνολο της περιοχής παρέμβασης

Δικαιούχοι

Α) Φορείς εντός Δημοσίου Τομέα (όπως ΟΤΑ Α ή Β βαθμού, φορείς Διαχείρισης Προστατευόμενων Περιοχών, Πανεπιστημιακά Ιδρύματα, άλλοι τοπικοί δημόσιοι φορείς) που είναι αρμόδιοι για την υλοποίηση των σχετικών δράσεων ή έχουν συναφείς καταστατικούς σκοπούς, εμπειρία και ικανότητα

Β) Φορείς εκτός Δημοσίου Τομέα (όπως σωματεία, ΑΜΚΕ, λοιπές ΜΚΟ – ΝΠΙΔ) με συναφείς καταστατικούς σκοπούς, αποδεδειγμένη

εμπειρία και ικανότητα ή και καθήκοντα (όπως ενδεικτικά ανάθεση αρμοδιοτήτων διαχείρισης)				
Κριτήρια Επιλογής				
Α/Α	Κριτήρια	Βαρύτητα	Μοριοδότηση	Τιμή βάσης
	(σαφής αποτύπωση κάθε κριτηρίου ξεχωριστά)	(ποσοστό %)	(κλίμακα 1-100)	
1	**Σαφήνεια και πληρότητα της πρότασης**	25		(ελάχιστη βαθμολογία που οφείλει να συγκεντρώσει ο εν δυνάμει δικαιούχος =40)
	Σαφήνεια του περιεχομένου της πρότασης και πληρότητα ως προς τα απαιτούμενα για τη βαθμολόγηση δικαιολογητικά		100	
	Ασαφής περιγραφή της πρότασης αλλά πληρότητα ως προς τα απαιτούμενα για τη βαθμολόγηση δικαιολογητικά		50	
	Ασαφής περιγραφή της πρότασης και ελλείψεις ως προς τα απαιτούμενα για τη βαθμολόγηση δικαιολογητικά		0	
2	**Ετοιμότητα έναρξης υλοποίησης της πρότασης**	25		
	Εξασφάλιση του συνόλου των απαιτούμενων γνωμοδοτήσεων/εγκρίσεων / αδειών		100	
	Εξασφάλιση μέρους των απαιτούμενων γνωμοδοτήσεων/εγκρίσεων / αδειών		60	
	Υποβολή αιτήσεων στις αρμόδιες αρχές για απαραίτητες γνωμοδοτήσεις/εγκρίσεις / άδειες.		30	
3	**Σκοπιμότητα της πρότασης (Ειδικοί ή στρατηγικοί στόχοι του τοπικού προγράμματος που εξυπηρετούνται με την υλοποίηση της πρότασης)**	30		
	Συσχέτιση με το σύνολο των στόχων που αφορούν στην υπο-δράση		100	
	Συσχέτιση με το 70% των στόχων που αφορούν στην υπο-δράση		70	
	Συσχέτιση με το 30% των στόχων που αφορούν στην υπο-δράση		30	
	Συσχέτιση με ποσοστό μικρότερο του 30% των στόχων που αφορούν στην υπο-δράση		0	
4	**Χωροθέτηση της πράξης**	15		
	Ορεινή		100	
	Μειονεκτική		40	
	Λοιπές περιοχές		0	
5	**Περιοχές που έχουν υποστεί φυσικές καταστροφές**	5		
	Ναι		100	
	Όχι		0	
	ΣΥΝΟΛΟ/ ΜΕΓΙΣΤΗ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ	**100%**	**100**	**40**

Συνέργεια / συμπληρωματικότητα με άλλες δράσεις του Τοπικού Προγράμματος

Βρίσκεται σε πλήρη συμπληρωματικότητα με τις υποδράσεις 19.2.4.2, 19.2.4.3, 19.2.4.4, 19.2.4.5

Συνέργεια / συμπληρωματικότητα με λοιπές αναπτυξιακές δράσεις στην ευρύτερη περιοχή

Συνδέεται συμπληρωματικά με την 3η και 8η βασική αναπτυξιακή προτεραιότητα του ΠΕΠ Πελοποννήσου, την 5η προτεραιότητα του Ευρώπη 2020, την 6η προτεραιότητα Αγροτικής Ανάπτυξης του ΚΑΝ 1305, την 4η Χ.Π. του ΕΣΠΑ, τους Ε.Σ.3.1 και Ε.Σ.3.3.

Τίτλος Δράσης	Βασικές υπηρεσίες & ανάπλαση χωριών σε αγροτικές περιοχές
Κωδικός Δράσης	19.2.4
Τίτλος υπο-δράσης	Στήριξη για τη δημιουργία, βελτίωση ή επέκταση τοπικών βασικών υπηρεσιών για τον αγροτικό πληθυσμό, καθώς και των σχετικών υποδομών (πχ. παιδικοί σταθμοί, αγροτικά ιατρεία, κ.λπ.)
Κωδικός υπο-δράσης	19.2.4.2
Νομική βάση	Άρθρο 20 Καν . (ΕΕ) 1305/2013

Αναλυτική Περιγραφή Δράσης / υπο-δράσης

Η επιλογή των προτεινόμενων υποδράσεων προέκυψε από την συνεκτίμηση της ανάλυσης της υφιστάμενης κατάστασης της περιοχής στους κλάδους των παρεχόμενων υπηρεσιών για τον αγροτικό πληθυσμό, όπως αναφέρεται στην SWOT ανάλυση. Η βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης και η ποιότητα ζωής του τοπικού πληθυσμού, ως μέσου για τη διατήρηση της κοινωνικής συνοχής, αποτελεί στόχευση όλων των εθνικών πολιτικών και ταυτόχρονα αποτελεί τον - Α.Σ.3(ΔΘΚ) - του τοπικού προγράμματος.

Η δράση αφορά στη δημιουργία κατάλληλων υποδομών για την εξυπηρέτηση του τοπικού πληθυσμού με βασικές υπηρεσίες και υποδομές.

Οι ανάγκες σε υποδομές όπως αυτές καταγράφηκαν σύμφωνα με τις ανάγκες της περιοχής και προκύπτουν από την ανάλυση της υφιστάμενης κατάστασης και τις ενέργειες διαβούλευσης περιλαμβάνουν παρεμβάσεις όπως ενδεικτικά αναφέρονται:

- στήριξη για τη δημιουργία, βελτίωση ή επέκταση τοπικών βασικών υπηρεσιών για τον αγροτικό πληθυσμό που ενδεικτικά αφορούν στην υγεία, (αγροτικά ιατρεία), παιδικοί σταθμοί, κέντρα φροντίδας παιδιών προσχολικής ηλικίας, αθλητικές υποδομές.

Σε περίπτωση που η χρήση υποδομών είναι τοπική, ανοιχτή στο κοινό, χωρίς καμία χρηματική επιβάρυνση και δεν αποφέρει κέρδος, η στήριξη δεν καθιστά κρατική ενίσχυση και το ανώτατο ποσοστό ενίσχυσης μπορεί να ανέλθει έως και 100% των επιλέξιμων δαπανών.

Μέγιστο ύψος προϋπολογισμού ανά επένδυση, ορίζεται το ποσό των 600.000,00€

Θεματική Κατεύθυνση που εξυπηρετείται

Θ. Κ. : 3. Βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης και ποιότητας ζωής του τοπικού πληθυσμού

Χρηματοδοτικά Στοιχεία

	Ποσό (€)	Ποσοστό (%) σε επίπεδο υπο-μέτρου	Ποσοστό (%) σε επίπεδο Τοπικού Προγράμματος
Συνολικός Προϋπολογισμός	200.000,00	2,44	1,61
Δημόσια Δαπάνη	200.000,00	4,02	2,34
Ιδιωτική Συμμετοχή	0,00	0,00	0,00

Περιοχή Εφαρμογής

Το σύνολο της περιοχής παρέμβασης

Δικαιούχοι

Α) Φορείς εντός Δημοσίου Τομέα (όπως ΟΤΑ Α ή Β βαθμού, φορείς Διαχείρισης Προστατευόμενων Περιοχών, Πανεπιστημιακά Ιδρύματα, άλλοι τοπικοί δημόσιοι φορείς) που είναι αρμόδιοι για την υλοποίηση των σχετικών δράσεων ή έχουν συναφείς καταστατικούς σκοπούς, εμπειρία και ικανότητα

Β) Φορείς εκτός Δημοσίου Τομέα (όπως σωματεία, ΑΜΚΕ, λοιπές ΜΚΟ – ΝΠΙΔ) με συναφείς καταστατικούς σκοπούς, αποδεδειγμένη εμπειρία και ικανότητα ή και καθήκοντα (όπως ενδεικτικά ανάθεση αρμοδιοτήτων διαχείρισης)

Κριτήρια Επιλογής

Α/Α	Κριτήρια (σαφής αποτύπωση κάθε κριτηρίου ξεχωριστά)	Βαρύτητα (ποσοστό %)	Μοριοδότηση (κλίμακα 1-100)	Τιμή βάσης
1	**Σαφήνεια και πληρότητα της πρότασης**	25		(ελάχιστη βαθμολογία που οφείλει να συγκεντρώσει ο εν δυνάμει δικαιούχος = 40)
	Σαφήνεια του περιεχομένου της πρότασης και πληρότητα ως προς τα απαιτούμενα για τη βαθμολόγηση δικαιολογητικά		100	
	Ασαφής περιγραφή της πρότασης αλλά πληρότητα ως προς τα απαιτούμενα για τη βαθμολόγηση δικαιολογητικά		50	
	Ασαφής περιγραφή της πρότασης και ελλείψεις ως προς τα απαιτούμενα για τη βαθμολόγηση δικαιολογητικά		0	
2	**Ετοιμότητα έναρξης υλοποίησης της πρότασης**	25		
	Εξασφάλιση του συνόλου των απαιτούμενων		100	

	γνωμοδοτήσεων/εγκρίσεων / αδειών			
	Εξασφάλιση μέρους των απαιτούμενων γνωμοδοτήσεων/εγκρίσεων / αδειών		60	
	Υποβολή αιτήσεων στις αρμόδιες αρχές για απαραίτητες γνωμοδοτήσεις/εγκρίσεις / άδειες.		30	
3	**Σκοπιμότητα της πρότασης (Ειδικοί ή στρατηγικοί στόχοι του τοπικού προγράμματος που εξυπηρετούνται με την υλοποίηση της πρότασης)**	25		
	Συσχέτιση με το σύνολο των στόχων που αφορούν στην υπο-δράση		100	
	Συσχέτιση με το 70% των στόχων που αφορούν στην υπο-δράση		70	
	Συσχέτιση με το 30% των στόχων που αφορούν στην υπο-δράση		30	
	Συσχέτιση με ποσοστό μικρότερο του 30% των στόχων που αφορούν στην υπο-δράση		0	
4	**Χωροθέτηση της πράξης**	15		
	Ορεινή		100	
	Μειονεκτική		40	
	Λοιπές περιοχές		0	
5	**Αναγκαιότητα της πράξης**	10		
	Δεν υπάρχει παρόμοια υπηρεσία / υποδομή στην Τοπική / Δημοτική Ενότητα		100	
	Υπάρχει παρόμοια υπηρεσία / υποδομή στην Τοπική / Δημοτική Ενότητα		0	
	ΣΥΝΟΛΟ/ ΜΕΓΙΣΤΗ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ	**100%**	**100**	**40**

Συνέργεια / συμπληρωματικότητα με άλλες δράσεις του Τοπικού Προγράμματος

Βρίσκεται σε πλήρη συμπληρωματικότητα με τις υποδράσεις 19.2.4.3, 19.2.4.5

Συνέργεια / συμπληρωματικότητα με λοιπές αναπτυξιακές δράσεις στην ευρύτερη περιοχή

Συνδέεται συμπληρωματικά με την 3η και 8η βασική αναπτυξιακή προτεραιότητα του ΠΕΠ Πελοποννήσου, την 5η προτεραιότητα του Ευρώπη 2020, την 6η προτεραιότητα Αγροτικής Ανάπτυξης του ΚΑΝ 1305, την 4η Χ.Π. του ΕΣΠΑ, τους Ε.Σ.3.1 και Ε.Σ.3.3.

Τίτλος Δράσης	Βασικές υπηρεσίες & ανάπλαση χωριών σε αγροτικές περιοχές
Κωδικός Δράσης	19.2.4
Τίτλος υπο-δράσης	Στήριξη για επενδύσεις για δημόσια χρήση σε υπηρεσίες και υποδομές αναψυχής, ανάπλασης, τουριστικές πληροφορίες και τουριστικές υποδομές μικρής κλίμακας (π.χ. σημάνσεις, κοινόχρηστοι χώροι, προβολή προώθηση περιοχών, ποδηλατικές διαδρομές κ.λπ.).
Κωδικός υπο-δράσης	19.2.4.3
Νομική βάση	Άρθρο 20 Καν . (ΕΕ) 1305/2013

Αναλυτική Περιγραφή Δράσης / υπο-δράσης

Η επιλογή των προτεινόμενων υποδράσεων προέκυψε από την συνεκτίμηση της ανάλυσης της υφιστάμενης κατάστασης της περιοχής στους κλάδους του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος, των υποδομών τουρισμού – υπηρεσιών, την αναγνώριση των συγκριτικών πλεονεκτημάτων της περιοχής στους προαναφερθέντες κλάδους, όπως αναφέρεται στην SWOT ανάλυση. Η βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης και η ποιότητα ζωής του τοπικού πληθυσμού, ως μέσου για τη διατήρηση της κοινωνικής συνοχής, αποτελεί στόχευση όλων των εθνικών πολιτικών και ταυτόχρονα αποτελεί τον - Α.Σ.3(ΔΘΚ) - του τοπικού προγράμματος - η οποία επηρεάζει με το ειδικό της βάρος όλους τους άξονες στρατηγικής του τοπικού προγράμματος. Παράλληλα η βελτίωση της ελκυστικότητας της περιοχής και η

ενίσχυση του τουριστικού προϊόντος αποτελεί τον - Α.Σ.2(ΚΘΚ) - του τοπικού προγράμματος.

Η δράση αφορά στη δημιουργία κατάλληλων υποδομών για την ενίσχυση του πολιτιστικού χαρακτήρα της περιοχής, την εξυπηρέτηση του τοπικού πληθυσμού με βασικές υπηρεσίες και υποδομές, αλλά και τη δημιουργία και αναβάθμιση των χώρων αναψυχής.

Στόχο αποτελεί επίσης η δημιουργία μιας ευέλικτης πολυσυλλεκτικής οικονομίας υπαίθρου, μέσα από την αξιοποίηση των διαθέσιμων πόρων, επιτυγχάνοντας τη βελτίωση των ποιότητας ζωής των κατοίκων και επισκεπτών της περιοχής αλλά και την αύξηση της προστιθέμενης αξίας της περιοχής με την ενίσχυση των πόλων ανάπτυξης, εξέλιξης και προσέλκυσης επισκεπτών.

Οι ανάγκες σε υποδομές όπως αυτές καταγράφηκαν σύμφωνα με τις ανάγκες της περιοχής και προκύπτουν από την ανάλυση της υφιστάμενης κατάστασης και τις ενέργειες διαβούλευσης περιλαμβάνουν παρεμβάσεις όπως ενδεικτικά αναφέρονται:

1. στήριξη για τη δημιουργία, βελτίωση ή επέκταση υπηρεσιών αναψυχής καθώς και των σχετικών υποδομών, όπως μονοπάτια περιπατητικού τουρισμού, ποδηλατικές διαδρομές, υποδομές ορεινής αναψυχής (ορειβατικά καταφύγια σε ορεινές περιοχές), διάνοιξη αναρριχητικών διαδρομών κ.ά.

2. στήριξη για τη δημιουργία, βελτίωση ή επέκταση υπηρεσιών τουρισμού καθώς και δημιουργία σχετικών οδηγών τουριστικής προβολής αλλά και γενικότερα σχετικές ενέργειες προβολής.

3. ανάδειξη τοπίων της υπαίθρου με τοποθέτηση πινακίδων σήμανσης και πληροφόρησης, σύνδεση αρχαιολογικών και πολιτιστικών χώρων με περιβαλλοντικούς σε ενιαία αξιοποιήσιμα σύνολα μέσω περιπατητικών ή άλλων θεματικών διαδρομών (διαδρομές με θεματικό χαρακτήρα της ελιά) κ.λπ.

4. στήριξη για επενδύσεις δημόσιας χρήσης όπως αναπλάσεις πλατειών, πεζόδρομων κλπ

Σε περίπτωση που η χρήση υποδομών είναι τοπική, ανοιχτή στο κοινό, χωρίς καμία χρηματική επιβάρυνση και δεν αποφέρει κέρδος, η στήριξη δεν καθιστά κρατική ενίσχυση και το ανώτατο ποσοστό ενίσχυσης μπορεί να ανέλθει έως και 100% των επιλέξιμων δαπανών.

Σε διαφορετική περίπτωση το μέγιστο ποσοστό ενίσχυσης μπορεί να ανέλθει έως και το 80% των επιλέξιμων δαπανών ή να μην υπερβαίνει τη διαφορά μεταξύ των επιλέξιμων δαπανών και του κέρδους εκμετάλλευσης της επένδυσης.

Μέγιστο ύψος προϋπολογισμού ανά επένδυση, ορίζεται το ποσό των 600.000,00€

Θεματική Κατεύθυνση που εξυπηρετείται

Θ. Κ. : 3. Βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης και ποιότητας ζωής του τοπικού πληθυσμού

Χρηματοδοτικά Στοιχεία

	Ποσό (€)	Ποσοστό (%) σε επίπεδο υπο-μέτρου	Ποσοστό (%) σε επίπεδο Τοπικού Προγράμματος
Συνολικός Προϋπολογισμός	450.000,00	5,50	3,62
Δημόσια Δαπάνη	450.000,00	9,05	5,26
Ιδιωτική Συμμετοχή	0,00	0,00	0,00

Περιοχή Εφαρμογής

Το σύνολο της περιοχής παρέμβασης

Δικαιούχοι

Α) Φορείς εντός Δημοσίου Τομέα (όπως ΟΤΑ Α ή Β βαθμού, φορείς Διαχείρισης Προστατευόμενων Περιοχών, Πανεπιστημιακά Ιδρύματα, άλλοι τοπικοί δημόσιοι φορείς) που είναι αρμόδιοι για την υλοποίηση των σχετικών δράσεων ή έχουν συναφείς καταστατικούς σκοπούς, εμπειρία και ικανότητα

Β) Φορείς εκτός Δημοσίου Τομέα (όπως σωματεία, ΑΜΚΕ, λοιπές ΜΚΟ – ΝΠΙΔ) με συναφείς καταστατικούς σκοπούς, αποδεδειγμένη εμπειρία και ικανότητα ή και καθήκοντα (όπως ενδεικτικά ανάθεση αρμοδιοτήτων διαχείρισης)

Κριτήρια Επιλογής

Α/Α	Κριτήρια	Βαρύτητα	Μοριοδότηση	Τιμή βάσης
	(σαφής αποτύπωση κάθε κριτηρίου ξεχωριστά)	(ποσοστό %)	(κλίμακα 1-100)	
1	**Σαφήνεια και πληρότητα της πρότασης**	20		(ελάχιστη βαθμολογία που
	Σαφήνεια του περιεχομένου της πρότασης και πληρότητα ως		100	

	προς τα απαιτούμενα για τη βαθμολόγηση δικαιολογητικά			οφείλει να συγκεντρώσει ο εν δυνάμει δικαιούχος = 40)
	Ασαφής περιγραφή της πρότασης αλλά πληρότητα ως προς τα απαιτούμενα για τη βαθμολόγηση δικαιολογητικά		50	
	Ασαφής περιγραφή της πρότασης αλλά πληρότητα ως προς τα απαιτούμενα για τη βαθμολόγηση δικαιολογητικά		0	
2	**Ετοιμότητα έναρξης υλοποίησης της πρότασης**	15		
	Εξασφάλιση του συνόλου των απαιτούμενων γνωμοδοτήσεων/εγκρίσεων / αδειών		100	
	Εξασφάλιση μέρους των απαιτούμενων γνωμοδοτήσεων/εγκρίσεων / αδειών		60	
	Υποβολή αιτήσεων στις αρμόδιες αρχές για απαραίτητες γνωμοδοτήσεις/εγκρίσεις / άδειες.		30	
3	**Σκοπιμότητα της πρότασης (Ειδικοί ή στρατηγικοί στόχοι του τοπικού προγράμματος που εξυπηρετούνται με την υλοποίηση της πρότασης)**	25		
	Συσχέτιση με το σύνολο των στόχων που αφορούν στην υπο-δράση		100	
	Συσχέτιση με το 70% των στόχων που αφορούν στην υπο-δράση		70	
	Συσχέτιση με το 30% των στόχων που αφορούν στην υπο-δράση		30	
	Συσχέτιση με ποσοστό μικρότερο του 30% των στόχων που αφορούν στην υπο-δράση		0	
4	**Αναγκαιότητα της πράξης**	15		
	Δεν υπάρχει παρόμοια υπηρεσία / υποδομή στην Τοπική / Δημοτική Ενότητα		100	
	Υπάρχει παρόμοια υπηρεσία / υποδομή στην Τοπική / Δημοτική Ενότητα		0	
5	**Ρεαλιστικότητα και αξιοπιστία του κόστους**	15		
	100*(αιτούμενο-εγκεκριμένο)/εγκεκριμένο ≤ 5		100	
	5 < 100*(αιτούμενο-εγκεκριμένο)/εγκεκριμένο ≤ 10		60	
	10 < 100*(αιτούμενο-εγκεκριμένο)/εγκεκριμένο ≤ 30		30	
	100*(αιτούμενο-εγκεκριμένο)/εγκεκριμένο > 30		0	
6	**Υλοποίηση σε κατηγορίες και είδος περιοχών σε σχέση και με τη σπουδαιότητά τους ή την κρισιμότητα ασκούμενων πιέσεων (περιοχές RAMSAR, NATURA, προστατευόμενες περιοχές, υγροβιότοποι, κατηγορίες γεωργικής δραστηριότητας όπως εντατική γεωργία ή λειμώνες και άλλες περιοχές με υψηλές πιέσεις ασκούμενες από τη γεωργία)**	10		
	Ναι		100	
	Όχι		0	
	ΣΥΝΟΛΟ/ ΜΕΓΙΣΤΗ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ	**100%**	**100**	**40**

Συνέργεια / συμπληρωματικότητα με άλλες δράσεις του Τοπικού Προγράμματος

Βρίσκεται σε πλήρη συμπληρωματικότητα με τις υποδράσεις 19.2.4.4, 19.2.4.5 και 19.2.3.3

Συνέργεια / συμπληρωματικότητα με λοιπές αναπτυξιακές δράσεις στην ευρύτερη περιοχή

Συνδέεται συμπληρωματικά με την 3η και 8η βασική αναπτυξιακή προτεραιότητα του ΠΕΠ Πελοποννήσου, την 5η προτεραιότητα του Ευρώπη 2020, την 6η προτεραιότητα Αγροτικής Ανάπτυξης του ΚΑΝ 1305, την 4η Χ.Π. του ΕΣΠΑ, τους Ε.Σ.3.1 και Ε.Σ.3.3. του Π.Α.Α. καθώς και το Πλαίσιο Δράσεων Προτεραιότητας (ΠΔΠ / PAF) για τη χρηματοδότηση των περιοχών του Δικτύου NATURA 2000

Τίτλος Δράσης	Βασικές υπηρεσίες & ανάπλαση χωριών σε αγροτικές περιοχές
Κωδικός Δράσης	19.2.4
Τίτλος υπο-δράσης	Ενίσχυση πολιτιστικών εκδηλώσεων
Κωδικός υπο-δράσης	19.2.4.4

Νομική βάση	Άρθρο 20 Καν . (ΕΕ) 1305/2013

Αναλυτική Περιγραφή Δράσης / υπο-δράσης

Η επιλογή των προτεινόμενων υποδράσεων προέκυψε από την συνεκτίμηση της ανάλυσης της υφιστάμενης κατάστασης της περιοχής στους κλάδους του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος και την αναγνώριση των συγκριτικών πλεονεκτημάτων της περιοχής στους προαναφερθέντες κλάδους, όπως αναφέρεται στην SWOT ανάλυση. Η ανάδειξη της τοπικής ταυτότητας που να ενσωματώνει τα συγκριτικά πλεονεκτήματα της περιοχής (περιβαλλοντικά, πολιτιστικά) αποτελεί κατευθυντήρια στρατηγική - Α.Σ.4 (ΔΘΚ) - η οποία επηρεάζει με το ειδικό της βάρος όλους τους άξονες στρατηγικής του τοπικού προγράμματος. Σκοπός της υποδράσης είναι η υποστήριξη των πολιτιστικών φορέων και συλλόγων της περιοχής παρέμβασης στη συνέχιση και βελτίωση του έργου τους. Η δραστηριότητα των τοπικών συλλόγων είναι ιδιαίτερα σημαντική για τη διατήρηση και προστασία των τοπικών εθίμων και παραδόσεων και την προώθηση της καλλιτεχνικής έκφρασης σε τοπικό επίπεδο.

Η υπο-δράση αποσκοπεί στην ενίσχυση πολιτιστικών εκδηλώσεων και εκδηλώσεων ανάδειξης και διατήρησης της τοπικής κληρονομιάς. Ειδικότερα η υπο-δράση περιλαμβάνει την ενίσχυση πολιτιστικών εκδηλώσεων, οι οποίες έχουν περιοδικό χαρακτήρα και σχετίζονται με τα τοπικά προϊόντα, με την παράδοση, με τη λαογραφία, με την ιστορία της περιοχής, τα παραδοσιακά επαγγέλματα κλπ.

Οι ανάγκες σε ενέργειες όπως αυτές καταγράφηκαν σύμφωνα με τις ανάγκες της περιοχής και προκύπτουν από την ανάλυση της υφιστάμενης κατάστασης και τις ενέργειες διαβούλευσης περιλαμβάνουν παρεμβάσεις σε άυλες ενέργειες. .

Σε περίπτωση που η πράξη είναι τοπική, ανοιχτή στο κοινό, χωρίς καμία χρηματική επιβάρυνση και δεν αποφέρει κέρδος, η στήριξη δεν καθιστά κρατική ενίσχυση και το ανώτατο ποσοστό ενίσχυσης μπορεί να ανέλθει έως και 100% των επιλέξιμων δαπανών.

Σε διαφορετική περίπτωση το μέγιστο ποσοστό ενίσχυσης μπορεί να ανέλθει έως και το 80% των επιλέξιμων δαπανών ή να μην υπερβαίνει τη διαφορά μεταξύ των επιλέξιμων δαπανών και του κέρδους εκμετάλλευσης της επένδυσης.

Μέγιστο ύψος προϋπολογισμού ανά επένδυση, ορίζεται το ποσό των 50.000,00€

Θεματική Κατεύθυνση που εξυπηρετείται

Θ. Κ. : 4. Διατήρηση - βελτίωση των πολιτιστικών στοιχείων της περιοχής

Χρηματοδοτικά Στοιχεία

	Ποσό (€)	Ποσοστό (%) σε επίπεδο υπο-μέτρου	Ποσοστό (%) σε επίπεδο Τοπικού Προγράμματος
Συνολικός Προϋπολογισμός	80.000,00	0,98	0,64
Δημόσια Δαπάνη	80.000,00	1,61	0,94
Ιδιωτική Συμμετοχή	0,00	0,00	0,00

Περιοχή Εφαρμογής

Το σύνολο της περιοχής παρέμβασης

Δικαιούχοι

Α) Φορείς εντός Δημοσίου Τομέα (όπως ΟΤΑ Α ή Β βαθμού, άλλοι τοπικοί δημόσιοι φορείς) που είναι αρμόδιοι για την υλοποίηση των σχετικών δράσεων ή έχουν συναφείς καταστατικούς σκοπούς, εμπειρία και ικανότητα

Β) Φορείς εκτός Δημοσίου Τομέα (όπως σωματεία, ΑΜΚΕ, λοιπές ΜΚΟ – ΝΠΙΔ) με συναφείς καταστατικούς σκοπούς, αποδεδειγμένη εμπειρία και ικανότητα ή και καθήκοντα (όπως ενδεικτικά ανάθεση αρμοδιοτήτων διαχείρισης)

Κριτήρια Επιλογής

Α/Α	Κριτήρια	Βαρύτητα	Μοριοδότηση	Τιμή βάσης
	(σαφής αποτύπωση κάθε κριτηρίου ξεχωριστά)	(ποσοστό %)	(κλίμακα 1-100)	
1	**Σαφήνεια και πληρότητα της πρότασης**	20		(ελάχιστη βαθμολογία που οφείλει να
	Σαφήνεια του περιεχομένου της πρότασης και πληρότητα ως προς τα απαιτούμενα για τη βαθμολόγηση δικαιολογητικά		100	

	Ασαφής περιγραφή της πρότασης αλλά πληρότητα ως προς τα απαιτούμενα για τη βαθμολόγηση δικαιολογητικά		50	συγκεντρώσει ο εν δυνάμει δικαιούχος = 40)
	Ασαφής περιγραφή της πρότασης και ελλείψεις ως προς τα απαιτούμενα για τη βαθμολόγηση δικαιολογητικά		0	
2	**Σκοπιμότητα της πρότασης (Ειδικοί ή στρατηγικοί στόχοι του τοπικού προγράμματος που εξυπηρετούνται με την υλοποίηση της πρότασης)**	20		
	Συσχέτιση με το σύνολο των στόχων που αφορούν στην υπο-δράση		100	
	Συσχέτιση με το 70% των στόχων που αφορούν στην υπο-δράση		70	
	Συσχέτιση με το 30% των στόχων που αφορούν στην υπο-δράση		30	
	Συσχέτιση με ποσοστό μικρότερο του 30% των στόχων που αφορούν στην υπο-δράση		0	
3	**Φορέας υποψήφιου δικαιούχου**	15		
	Τοπικός σύλλογος		100	
	Λοιποί φορείς εκτός δημοσίου τομέα		50	
	Φορείς εντός δημοσίου τομέα		0	
4	**Φύση/Αντικείμενο εκδήλωσης που συνδέεται με ιστορία και τοπικά δρώμενα**	15		
	Πολιτιστικό γεγονός		0/40	
	Ιστορικό γεγονός		0/40	
	Αθλητικό γεγονός		0/20	
5	**Επαναληψιμότητα εκδήλωσης στο πλαίσιο του παρόντος σχεδίου χρηματοδότησης**	15		
	Διοργάνωση για 4 και άνω έτη		100	
	Διοργάνωση για 2 ή 3 έτη		50	
	Διοργάνωση για 1 έτος		0	
6	**Ρεαλιστικότητα και αξιοπιστία του κόστους**	15		
	100*(αιτούμενο-εγκεκριμένο)/εγκεκριμένο ≤ 5		100	
	5 < 100*(αιτούμενο-εγκεκριμένο)/εγκεκριμένο ≤ 10		60	
	10 < 100*(αιτούμενο-εγκεκριμένο)/εγκεκριμένο ≤ 30		30	
	100*(αιτούμενο-εγκεκριμένο)/εγκεκριμένο > 30		0	
	ΣΥΝΟΛΟ/ ΜΕΓΙΣΤΗ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ	**100%**	**100**	**40**

Συνέργεια / συμπληρωματικότητα με άλλες δράσεις του Τοπικού Προγράμματος

Βρίσκεται σε πλήρη συμπληρωματικότητα με τις υποδράσεις 19.2.4.3, 19.2.4.5

Συνέργεια / συμπληρωματικότητα με λοιπές αναπτυξιακές δράσεις στην ευρύτερη περιοχή

Συνδέεται συμπληρωματικά με την 3η και 8η βασική αναπτυξιακή προτεραιότητα του ΠΕΠ Πελοποννήσου, την 5η προτεραιότητα του Ευρώπη 2020, την 6η προτεραιότητα Αγροτικής Ανάπτυξης του ΚΑΝ 1305, τους Ε.Σ.3.1 και Ε.Σ.3.3. του Π.Α.Α.

Τίτλος Δράσης	Βασικές υπηρεσίες & ανάπλαση χωριών σε αγροτικές περιοχές
Κωδικός Δράσης	19.2.4
Τίτλος υπο-δράσης	Στήριξη για μελέτες, υπηρεσίες και επενδύσεις, που συνδέονται με τον πολιτισμό, με τη διατήρηση, αποκατάσταση και αναβάθμιση της πολιτιστικής και φυσικής κληρονομιάς των χωριών, των αγροτικών τοπίων και των τόπων με υψηλή φυσική αξία, συμπεριλαμβανομένων των σχετικών κοινωνικο-οικονομικών πτυχών, καθώς και δράσεις περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης (συμπεριλαμβανομένων πολιτιστικών / συνεδριακών κέντρων, μουσείων, πολιτιστικών χαρακτηριστικών της υπαίθρου –μύλοι, γεφύρια κ.λπ.)
Κωδικός υπο-δράσης	19.2.4.5
Νομική βάση	Άρθρο 20 Καν . (ΕΕ) 1305/2013

Αναλυτική Περιγραφή Δράσης / υπο-δράσης

Η επιλογή των προτεινόμενων υποδράσεων προέκυψε από την συνεκτίμηση της ανάλυσης της υφιστάμενης κατάστασης της περιοχής στους κλάδους του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος, την αναγνώριση των συγκριτικών πλεονεκτημάτων της περιοχής στους προαναφερθέντες κλάδους, όπως αναφέρεται στην SWOT ανάλυση. Η ανάδειξη της τοπικής ταυτότητας που να ενσωματώνει τα συγκριτικά πλεονεκτήματα της περιοχής (περιβαλλοντικά, πολιτιστικά) αποτελεί κατευθυντήρια στρατηγική - Α.Σ.4 (ΔΘΚ) - η οποία επηρεάζει με το ειδικό της βάρος όλους τους άξονες στρατηγικής του τοπικού προγράμματος. Παράλληλα η βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης και η ποιότητα ζωής του τοπικού πληθυσμού, ως μέσου για τη διατήρηση της κοινωνικής συνοχής, αποτελεί στόχευση όλων των εθνικών πολιτικών και ταυτόχρονα αποτελεί τον - Α.Σ.3(ΔΘΚ) - του τοπικού προγράμματος.

Η δράση αφορά στη δημιουργία κατάλληλων υποδομών για την ενίσχυση του πολιτιστικού χαρακτήρα της περιοχής και τη διατήρηση, αποκατάσταση και αναβάθμιση της πολιτιστικής και φυσικής κληρονομιάς. Οι ανάγκες σε υποδομές όπως αυτές καταγράφηκαν σύμφωνα με τις ανάγκες της περιοχής και προκύπτουν από την ανάλυση της υφιστάμενης κατάστασης και τις ενέργειες διαβούλευσης περιλαμβάνουν παρεμβάσεις όπως ενδεικτικά αναφέρονται:

1. αναβάθμιση σχετικών υποδομών ανάδειξης της τοπικής ταυτότητας, όπως αξιοποίηση κτιρίων που συνδέονται με την ιστορία και την παράδοση και παρουσιάζουν ιδιαίτερο αρχιτεκτονικό ενδιαφέρον, ή μετατροπή αυτών σε εστίες προβολής των πολιτιστικών χαρακτηριστικών της τοπικής κληρονομιάς της περιοχής για κοινωφελή χρήση ή μικρά μουσεία (όπως λαογραφικά ή τοπικής παράδοσης),

2. διατήρηση, αποκατάσταση και αναβάθμιση πολιτιστικών χαρακτηριστικών της υπαίθρου, (όπως γεφύρια, βρύσες, αναπλάσεις οικισμών πολιτιστικού ενδιαφέροντος, αποκαταστάσεις νερόμυλων, λιοτρίβια, κ.λπ.)

3. ανάδειξη τοπίων της υπαίθρου με δημιουργία παρατηρητηρίων σε ιδιαιτέρου ενδιαφέροντος σημεία, υλοποίηση εργασιών καθαρισμού και προφύλαξης ακτών, δημιουργία υποδομών για την προώθηση της οικολογικής αξίας των γεωργικών συστημάτων, (όπως φυτεύσεις, τεχνικά έργα προστασίας/ διευθέτησης εδάφους ή υδάτων), αποκατάσταση υποδομών παραδοσιακού χαρακτήρα π.χ. διαμόρφωση λοιπών πράσινων υποδομών κ.λπ. Στην παρούσα δράση περιλαμβάνεται και η διασφάλιση λειτουργικότητας πολιτιστικών δομών

4. στήριξη για μελέτες και επενδύσεις, που συνδέονται με τη διατήρηση, αποκατάσταση, αξιοποίηση και αναβάθμιση της πολιτιστικής και φυσικής κληρονομιάς των χωριών, των αγροτικών τοπίων και των τόπων με υψηλή φυσική αξία, συμπεριλαμβανομένων των σχετικών κοινωνικο-οικονομικών πτυχών, καθώς και δράσεις περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης.

Ενδεικτικά στη δράση δύναται να συμπεριληφθούν παρεμβάσεις σε υφιστάμενα κτίρια θεματικού ενδιαφέροντος για τη δημιουργία μουσείων και επισκέψιμων χώρων (π.χ. μετατροπή σχολείου σε χώρο εκθέσεων, κ.λπ.)

Σε περίπτωση που η χρήση υποδομών είναι τοπική, ανοιχτή στο κοινό, χωρίς καμία χρηματική επιβάρυνση και δεν αποφέρει κέρδος, η στήριξη δεν καθιστά κρατική ενίσχυση και το ανώτατο ποσοστό ενίσχυσης μπορεί να ανέλθει έως και 100% των επιλέξιμων δαπανών.

Σε διαφορετική περίπτωση το μέγιστο ποσοστό ενίσχυσης μπορεί να ανέλθει έως και το 80% των επιλέξιμων δαπανών ή να μην υπερβαίνει τη διαφορά μεταξύ των επιλέξιμων δαπανών και του κέρδους εκμετάλλευσης της επένδυσης.

Μέγιστο ύψος προϋπολογισμού ανά επένδυση, ορίζεται το ποσό των 600.000,00€

Θεματική Κατεύθυνση που εξυπηρετείται

Θ. Κ. : 4. Διατήρηση - βελτίωση των πολιτιστικών στοιχείων της περιοχής

Χρηματοδοτικά Στοιχεία

	Ποσό (€)	Ποσοστό (%) σε επίπεδο υπο-μέτρου	Ποσοστό (%) σε επίπεδο Τοπικού Προγράμματος
Συνολικός Προϋπολογισμός	150.000,00	1,83	1,21
Δημόσια Δαπάνη	150.000,00	3,02	1,75
Ιδιωτική Συμμετοχή	0,00	0,00	0,00

Περιοχή Εφαρμογής

Το σύνολο της περιοχής παρέμβασης

Δικαιούχοι				
Α) Φορείς εντός Δημοσίου Τομέα (όπως ΟΤΑ Α ή Β βαθμού, φορείς Διαχείρισης Προστατευόμενων Περιοχών, Πανεπιστημιακά Ιδρύματα, άλλοι τοπικοί δημόσιοι φορείς) που είναι αρμόδιοι για την υλοποίηση των σχετικών δράσεων ή έχουν συναφείς καταστατικούς σκοπούς, εμπειρία και ικανότητα Β) Φορείς εκτός Δημοσίου Τομέα (όπως σωματεία, ΑΜΚΕ, λοιπές ΜΚΟ – ΝΠΙΔ, φυσικά και νομικά πρόσωπα) με συναφείς καταστατικούς σκοπούς, αποδεδειγμένη εμπειρία και ικανότητα ή και καθήκοντα (όπως ενδεικτικά ανάθεση αρμοδιοτήτων διαχείρισης)				
Κριτήρια Επιλογής				
Α/Α	Κριτήρια	Βαρύτητα	Μοριοδότηση	Τιμή βάσης
	(σαφής αποτύπωση κάθε κριτηρίου ξεχωριστά)	(ποσοστό %)	(κλίμακα 1-100)	
1	**Σαφήνεια και πληρότητα της πρότασης**	20		(ελάχιστη βαθμολογία που οφείλει να συγκεντρώσει ο εν δυνάμει δικαιούχος = 40)
	Σαφήνεια του περιεχομένου της πρότασης και πληρότητα ως προς τα απαιτούμενα για τη βαθμολόγηση δικαιολογητικά		100	
	Ασαφής περιγραφή της πρότασης αλλά πληρότητα ως προς τα απαιτούμενα για τη βαθμολόγηση δικαιολογητικά		50	
	Ασαφής περιγραφή της πρότασης και ελλείψεις ως προς τα απαιτούμενα για τη βαθμολόγηση δικαιολογητικά		0	
2	**Ετοιμότητα έναρξης υλοποίησης της πρότασης**	20		
	Εξασφάλιση του συνόλου των απαιτούμενων γνωμοδοτήσεων/εγκρίσεων / αδειών		100	
	Εξασφάλιση μέρους των απαιτούμενων γνωμοδοτήσεων/εγκρίσεων / αδειών		60	
	Υποβολή αιτήσεων στις αρμόδιες αρχές για απαραίτητες γνωμοδοτήσεις/εγκρίσεις / άδειες.		30	
3	**Σκοπιμότητα της πρότασης (Ειδικοί ή στρατηγικοί στόχοι του τοπικού προγράμματος που εξυπηρετούνται με την υλοποίηση της πρότασης)**	20		
	Συσχέτιση με το σύνολο των στόχων που αφορούν στην υπο-δράση		100	
	Συσχέτιση με το 70% των στόχων που αφορούν στην υπο-δράση		70	
	Συσχέτιση με το 30% των στόχων που αφορούν στην υπο-δράση		30	
	Συσχέτιση με ποσοστό μικρότερο του 30% των στόχων που αφορούν στην υπο-δράση		0	
4	**Συμβατότητα με την τοπική αρχιτεκτονική**	10		
	Διατηρητέο ή παραδοσιακό κτίριο		100	
	Παραδοσιακός οικισμός		50	
5	**Ρεαλιστικότητα και αξιοπιστία του κόστους**	15		
	100*(αιτούμενο-εγκεκριμένο)/εγκεκριμένο ≤ 5		100	
	5 < 100*(αιτούμενο-εγκεκριμένο)/εγκεκριμένο ≤ 10		60	
	10 < 100*(αιτούμενο-εγκεκριμένο)/εγκεκριμένο ≤ 30		30	
	100*(αιτούμενο-εγκεκριμένο)/εγκεκριμένο > 30		0	
6	**Προστασία περιβάλλοντος**	5		
	Ποσοστό δαπανών σχετικών με την προστασία του περιβάλλοντος μεγαλύτερο ή ίσο του 5%		100	
	Ποσοστό δαπανών σχετικών με την προστασία του περιβάλλοντος μικρότερο του 5%		0	
7	**Υλοποίηση σε κατηγορίες και είδος περιοχών σε σχέση και με τη σπουδαιότητά τους ή την κρισιμότητα ασκούμενων πιέσεων (περιοχές RAMSAR, NATURA, προστατευόμενες περιοχές, υγροβιότοποι, κατηγορίες γεωργικής δραστηριότητας όπως εντατική γεωργία ή λειμώνες και άλλες περιοχές με υψηλές πιέσεις ασκούμενες από τη γεωργία)**	10		
	Ναι		100	
	Όχι		0	
	ΣΥΝΟΛΟ/ ΜΕΓΙΣΤΗ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ	**100%**	**100**	**40**
Συνέργεια / συμπληρωματικότητα με άλλες δράσεις του Τοπικού Προγράμματος				
Βρίσκεται σε πλήρη συμπληρωματικότητα με τη δράση 4.2.6 του τοπικού προγράμματος, αφού από κοινού αντιμετωπίζουν το ίδιο				

ζήτημα. Υπηρετούν κατά ένα μέρος τους ίδιους στόχους και οι υποδράσεις 19.2.4.4, 19.2.4.3
Συνέργεια / συμπληρωματικότητα με λοιπές αναπτυξιακές δράσεις στην ευρύτερη περιοχή
Συνδέεται συμπληρωματικά με την 3η και 8η βασική αναπτυξιακή προτεραιότητα του ΠΕΠ Πελοποννήσου, την 5η προτεραιότητα του Ευρώπη 2020, την 6η προτεραιότητα Αγροτικής Ανάπτυξης του ΚΑΝ 1305, την 4η Χ.Π. του ΕΣΠΑ, τους Ε.Σ.3.1 και Ε.Σ.3.3. του Π.Α.Α. καθώς και το Πλαίσιο Δράσεων Προτεραιότητας (ΠΔΠ / PAF) για τη χρηματοδότηση των περιοχών του Δικτύου NATURA 2000

Τίτλος Δράσης	Παρεμβάσεις για τη βελτίωση υποδομών στον πρωτογενή τομέα
Κωδικός Δράσης	19.2.5
Τίτλος υπο-δράσης	Βελτίωση πρόσβασης σε γεωργική γη και κτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις
Κωδικός υπο-δράσης	19.2.5.1
Νομική βάση	Άρθρο 17 § 1γ Καν . (ΕΕ) 1305/2013

Αναλυτική Περιγραφή Δράσης / υπο-δράσης

Η περιοχή παρέμβασης χαρακτηρίζεται ως αγροτική, με ιδιαίτερη γεωμορφολογία καθώς και από διασπορά αγροτικών εκμεταλλεύσεων και αντίστοιχων μεταποιητικών μονάδων που εξυπηρετούν την τοπική παραγωγή. Η ύπαρξη πολλών διάσπαρτων ελαιοτριβείων, τυποποιητηρίων, οινοποιείων, τυροκομιών κ.α μονάδων σε απομακρυσμένες περιοχές με έλλειψη βασικών υποδομών, όπως οδικής σύνδεσης, δυσχεραίνει την διακίνηση προϊόντων από και προς τις μονάδες αυτές. Προτείνεται η υλοποίηση δράσεων που θα διευκολύνουν τις συνθήκες πρόσβασης σε υφιστάμενες μεταποιητικές μονάδες της περιοχής με στόχο τη βελτίωση των συνθηκών λειτουργίας τους και κατ' επέκταση την ποιοτικότερη αξιοποίηση των γεωργικών – κτηνοτροφικών εκμεταλλεύσεων που εξυπηρετούν.

Η παρούσα υπο-δράση περιλαμβάνει έργα βελτίωσης αγροτικής οδοποιίας, πρόσβασης σε μεταποιητικές μονάδες της περιοχής παρέμβασης. Κάθε έργο πρέπει να εξυπηρετεί τουλάχιστον μία (1) μεταποιητική μονάδα.

. Με την υλοποίηση των ανωτέρω δράσεων δύναται να επιτευχθεί τόσο προστασία του περιβάλλοντος όσο και βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της γεωργίας, με την ποιοτικότερη αξιοποίηση των μεταποιητικών μονάδων μέσω της υλοποίησης έργων ευκολότερης πρόσβασης σε αυτές.

Το ποσοστό ενίσχυσης ορίζεται στο 100% του συνολικού προϋπολογισμού, όταν οι παρεμβάσεις αφορούν δημόσια υποδομή για το γεωργικό τομέα. Αφορά σε στήριξη υποδομών που δεν προορίζονται να αποτελέσουν αντικείμενο εμπορικής εκμετάλλευσης ωφελούμενους άτομα που ασχολούνται με την παραγωγή και εμπορία γεωργικών προϊόντων.

Μέγιστο ύψος προϋπολογισμού ανά επένδυση, ορίζεται το ποσό των 600.000,00 €.

Θεματική Κατεύθυνση που εξυπηρετείται

Θ. Κ. : 2. Βελτίωση της ελκυστικότητας της περιοχής παρέμβασης και ενίσχυση του τουριστικού προϊόντος (Κ.Θ.Κ.)

Χρηματοδοτικά Στοιχεία

	Ποσό (€)	Ποσοστό (%) σε επίπεδο υπο-μέτρου	Ποσοστό (%) σε επίπεδο Τοπικού Προγράμματος
Συνολικός Προϋπολογισμός	150.000,00	1,83	1,21
Δημόσια Δαπάνη	150.000,00	3,02	1,75
Ιδιωτική Συμμετοχή	0,00	0,00	0,00

Περιοχή Εφαρμογής

Το σύνολο της περιοχής παρέμβασης

Δικαιούχοι				
ΟΤΑ Α' βαθμού και υπηρεσίες αυτών				
Κριτήρια Επιλογής				
Α/Α	Κριτήρια	Βαρύτητα	Μοριοδότηση	Τιμή βάσης
	(σαφής αποτύπωση κάθε κριτηρίου ξεχωριστά)	(ποσοστό %)	(κλίμακα 1-100)	
1	**Σαφήνεια και πληρότητα της πρότασης**	25		(ελάχιστη βαθμολογία που οφείλει να συγκεντρώσει ο εν δυνάμει δικαιούχος = 40)
	Σαφήνεια του περιεχομένου της πρότασης και πληρότητα ως προς τα απαιτούμενα για τη βαθμολόγηση δικαιολογητικά		100	
	Ασαφής περιγραφή της πρότασης αλλά πληρότητα ως προς τα απαιτούμενα για τη βαθμολόγηση δικαιολογητικά		50	
	Ασαφής περιγραφή της πρότασης και ελλείψεις ως προς τα απαιτούμενα για τη βαθμολόγηση δικαιολογητικά		0	
2	**Ετοιμότητα έναρξης υλοποίησης της πρότασης**	25		
	Εξασφάλιση του συνόλου των απαιτούμενων γνωμοδοτήσεων/εγκρίσεων / αδειών		100	
	Εξασφάλιση μέρους των απαιτούμενων γνωμοδοτήσεων/εγκρίσεων / αδειών		60	
	Υποβολή αιτήσεων στις αρμόδιες αρχές για απαραίτητες γνωμοδοτήσεις/εγκρίσεις / άδειες.		30	
3	**Αριθμός μονάδων μεταποίησης που εξυπηρετούνται από την υλοποίηση της πράξης**	20		
	Εξυπηρετούνται περισσότερες από 3 μονάδες		100	
	Εξυπηρετούνται περισσότερες από 2 και έως 3 μονάδες		60	
	Εξυπηρετούνται τουλάχιστον 2 μονάδες		30	
4	**Χωροθέτηση της πράξης**	20		
	Ορεινή		100	
	Μειονεκτική		40	
	Λοιπές περιοχές		0	
5	**Περιοχές που έχουν υποστεί φυσικές καταστροφές**	10		
	Ναι		100	
	Όχι		0	
	ΣΥΝΟΛΟ/ ΜΕΓΙΣΤΗ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ	**100%**	**100**	**40**
Συνέργεια / συμπληρωματικότητα με άλλες δράσεις του Τοπικού Προγράμματος				
Βρίσκεται σε συμπληρωματικότητα με τις δράσεις του Γ.Σ. 3				
Συνέργεια / συμπληρωματικότητα με λοιπές αναπτυξιακές δράσεις στην ευρύτερη περιοχή				
Συμπληρώνεται από τις δράσεις της 3ης Βασικής Αναπτυξιακής Προτεραιότητας του ΠΕΠ Πελοποννήσου				

Τίτλος Δράσης	Ανάπτυξη και βελτίωση βιωσιμότητας δασών
Κωδικός Δράσης	19.2.6
Τίτλος υπο-δράσης	Επενδύσεις σε δασοκομικές τεχνολογίες και στην επεξεργασία, κινητοποίηση και εμπορία δασικών προϊόντων
Κωδικός υπο-δράσης	19.2.6.2
Νομική βάση	Άρθρο 26 καν . (ΕΕ) 1305/2013, άρθρο 37 Καν.702/14 & Καν. 1407/13
Αναλυτική Περιγραφή Δράσης / υπο-δράσης	
Οι δασικές εκτάσεις καλύπτουν μεγάλα τμήματα της περιοχής παρέμβασης και είναι ζωτικής σημασίας για τον αγροτικό πληθυσμό, στηρίζοντας την οικονομική ευημερία και απασχόληση. Ο δασικός τομέας στην περιοχή παρέμβασης αναπτύσσεται κύρια στον ορεινό	

όγκο του Ταϋγέτου. Άλλη έκταση δάσους εντοπίζεται στο δημόσιο δάσος Αιγάλεω – Μάλης. Οι δασικές εκτάσεις βρίσκονται σε διαδικασία κατάρτισης των δασικών χαρτών, ενώ στο σχεδιασμό των Υπηρεσιών περιλαμβάνονται δράσεις αναδασώσεων, διαχείρισης δασών, οδοποιίας και λοιπές εργασίες σχετικές με τη διαχείριση, προστασία και ανάδειξη των δασών και δασικών εκτάσεων της περιοχής παρέμβασης. Η συγκεκριμένη δράση περιλαμβάνει ενέργειες που σχετίζονται με: **επενδύσεις σε δασοκομικές τεχνολογίες,** οι οποίες εφαρμόζονται στην επεξεργασία, διακίνηση και εμπορία δασικών προϊόντων, αυξάνοντας την προστιθέμενη αξία τους. Στις επενδύσεις αυτές συγκαταλέγεται κάθε επένδυση που σχετίζεται με την ανάπτυξη και οργάνωση της επεξεργασίας και εμπορίας δασικών προϊόντων, μέχρι το στάδιο της βιομηχανικής μεταποίησης. Μπορεί να περιλαμβάνουν επενδύσεις σε μηχανήματα και εξοπλισμό υλοτομίας, αποκλάδωσης, αποφλοίωσης, πελέκησης, σχίσης, κορμοτεμαχισμού, ξήρανσης και αποθήκευσης ξυλείας, συμπεριλαμβανομένης και της παραγωγής πρώτης ύλης/υλικών για παραγωγή ενέργειας. Περιλαμβάνεται επίσης κάθε επένδυση που συνεισφέρει στη βελτίωση της αποδοτικής χρήσης δασικών πόρων.

Επίσης οι επενδύσεις σε δασοκομικές τεχνολογίες και στην επεξεργασία και εμπορία δασικών προϊόντων πρέπει να είναι αιτιολογημένες σε σχέση με τις αναμενόμενες βελτιώσεις σε δάση σε μία ή περισσότερες εκμεταλλεύσεις και δύναται να περιλαμβάνουν επενδύσεις σε μηχανήματα και πρακτικές συγκομιδής, που είναι φιλικά προς το έδαφος και τους πόρους. Η ένταση ενίσχυσης, στις εν λόγω επενδύσεις, ανέρχεται σε 50% των επιλέξιμων δαπανών σύμφωνα με το άρθρο 37 Καν 702/2014. Από την εφαρμογή της δράσης αναμένεται 1 ενέργεια (έργο).

Μέγιστο ύψος προϋπολογισμού ανά επένδυση, ορίζεται το ποσό των 600.000,00 €.

Θεματική Κατεύθυνση που εξυπηρετείται

Θ.Κ. : 2. Βελτίωση της ελκυστικότητας της περιοχής παρέμβασης και ενίσχυση του τουριστικού προϊόντος (Κ.Θ.Κ.)

Χρηματοδοτικά Στοιχεία

	Ποσό (€)	Ποσοστό (%) σε επίπεδο υπο-μέτρου	Ποσοστό (%) σε επίπεδο Τοπικού Προγράμματος
Συνολικός Προϋπολογισμός	320.000,00	3,91	2,58
Δημόσια Δαπάνη	160.000,00	3,22	1,87
Ιδιωτική Συμμετοχή	160.000,00	4,99	4,13

Περιοχή Εφαρμογής

Το σύνολο της περιοχής παρέμβασης

Δικαιούχοι

Η ενίσχυση μπορεί να χορηγείται σε ιδιώτες διαχειριστές δασικής γης (δασοκτήμονες, δασοκαλλιεργητές, φυσικά ή νομικά πρόσωπα) δήμους και τις ενώσεις τους, καθώς και σε μικρομεσαίες επιχειρήσεις με σκοπό επενδύσεις για τους σκοπούς που περιγράφονται στην αναλυτική περιγραφή της δράσης.

Κριτήρια Επιλογής

Α/Α	Κριτήρια (σαφής αποτύπωση κάθε κριτηρίου ξεχωριστά)	Βαρύτητα (ποσοστό %)	Μοριοδότηση (κλίμακα 1-100)	Τιμή βάσης
1	**Ετοιμότητα έναρξης υλοποίησης της πρότασης**	10		(ελάχιστη βαθμολογία που οφείλει να συγκεντρώσει ο εν δυνάμει δικαιούχος = 35)
	Εξασφάλιση του συνόλου των απαιτούμενων γνωμοδοτήσεων/εγκρίσεων / αδειών		100	
	Εξασφάλιση μέρους των απαιτούμενων γνωμοδοτήσεων/εγκρίσεων / αδειών		60	
	Υποβολή αιτήσεων στις αρμόδιες αρχές για απαραίτητες γνωμοδοτήσεις/εγκρίσεις / άδειες.		30	
2	**Σύσταση φορέα**	4		
	Έχει συσταθεί ο φορέας υλοποίησης της επένδυσης (εταιρεία, νομικό πρόσωπο κλπ) ή δεν απαιτείται σύσταση φορέα		100	
	Δεν έχει συσταθεί ο φορέας που απαιτείται		0	
3	**Σαφήνεια και πληρότητα της πρότασης**			
	Σαφήνεια του περιεχομένου της πρότασης και πληρότητα ως προς τα απαιτούμενα για τη βαθμολόγηση δικαιολογητικά		100	

	Ασαφής περιγραφή της πρότασης αλλά πληρότητα ως προς τα απαιτούμενα για τη βαθμολόγηση δικαιολογητικά		50	
	Ασαφής περιγραφή της πρότασης και ελλείψεις ως προς τα απαιτούμενα για τη βαθμολόγηση δικαιολογητικά		0	
4	**Δυνατότητα διάθεσης ιδίων κεφαλαίων για την έναρξη υλοποίησης του επενδυτικού σχεδίου**	5		
	Ποσοστό Ιδίων Κεφαλαίων επί της ιδιωτικής συμμετοχής *100%		0-100	
5	**Επαγγελματική εμπειρία (προηγούμενη αποδεδειγμένη απασχόληση σε αντικείμενο σχετικό με τη φύση της πρότασης)**	4		
	(κάθε έτος επαγγελματικής εμπειρίας βαθμολογείται με 20 μονάδες - μέγιστο τα 5 έτη)		0-100	
6	**Τίτλοι Σπουδών σχετικοί με τη φύση της πρότασης**	5		
	Τίτλος σπουδών ΑΕΙ / ΤΕΙ		100	
	Πτυχίο ΙΕΚ ή ΕΠΑΣ σχετικό με τη φύση της πρότασης ή επαγγελματική κατάρτιση τουλάχιστον 200 ωρών σχετική με το αντικείμενο της πρότασης		50	
	Καμία εκ των παραπάνω εκπαίδευση		0	
7	**Προώθηση γυναικείας επιχειρηματικότητας**	5		
	Ο δικαιούχος της επένδυσης είναι γυναίκα (φυσικό πρόσωπο) ή εταιρεία οι μέτοχοι της οποίας είναι στο σύνολο τους είναι γυναίκες		100	
	Ο δικαιούχος είναι νομικό πρόσωπο και το μετοχικό/εταιρικό του κεφάλαιο το κατέχουν σε ποσοστό μεγαλύτερο ή ίσο 50% γυναίκες		50	
8	**Προώθηση νεανικής επιχειρηματικότητας**	5		
	Ο δικαιούχος της επένδυσης είναι νέος ≤ 35 ετών (φυσικό πρόσωπο) ή εταιρεία οι μέτοχοι της οποίας είναι στο σύνολο τους νέοι ≤ 35 ετών		100	
	Ο δικαιούχος είναι νομικό πρόσωπο και το μετοχικό/εταιρικό του κεφάλαιο το κατέχουν σε ποσοστό μεγαλύτερο ή ίσο 50% νέοι ≤ 35 ετών		50	
9	**Σκοπιμότητα της πρότασης (Ειδικοί ή στρατηγικοί στόχοι του τοπικού προγράμματος που εξυπηρετούνται με την υλοποίηση της πρότασης)**	10		
	Συσχέτιση με το σύνολο των στόχων που αφορούν στην υπο-δράση		100	
	Συσχέτιση με το 70% των στόχων που αφορούν στην υπο-δράση		70	
	Συσχέτιση με το 30% των στόχων που αφορούν στην υπο-δράση		30	
	Συσχέτιση με ποσοστό μικρότερο του 30% των στόχων που αφορούν στην υπο-δράση		0	
10	**Καινοτόμος χαρακτήρας της πρότασης/ Χρήση καινοτομίας και νέων τεχνολογιών (μονάδες μεταποίησης και βιοτεχνικές μονάδες)**	10		
	Το προϊόν χαρακτηρίζεται ως καινοτόμο		100	
	Η παραγωγική διαδικασία στο σύνολό της χαρακτηρίζεται ως νέα ή προηγμένη, ή αφορά σε χρήση συστημάτων αυτοματισμού-ελέγχου-καταγραφής δεδομένων στην παραγωγική διαδικασία		75	
	Η συσκευασία και η παρουσίαση των προϊόντων είναι νέα ή προηγμένη ή γίνεται εισαγωγή μιας σημαντικά βελτιωμένης διαδικασίας παραγωγής για τη συγκεκριμένη επιχείρηση, το αποτέλεσμα της οποίας είναι σημαντικό σε σχέση με τον όγκο παραγωγής της, την ποιότητα των προϊόντων ή το κόστος παραγωγής της		50	
11	**Αύξηση θέσεων απασχόλησης**	10		
	Με την υλοποίηση του επενδυτικού σχεδίου προβλέπεται η δημιουργία άνω των δύο (2) νέων θέσεων απασχόλησης σε Ε.Μ.Ε (Ετήσιες Μονάδες Εργασίας).		100	
	Με την υλοποίηση του επενδυτικού σχεδίου προβλέπεται η δημιουργία μίας έως 2 νέων θέσεων απασχόλησης σε Ε.Μ.Ε (Ετήσιες Μονάδες Εργασίας).		60	

	Με την υλοποίηση του επενδυτικού σχεδίου προβλέπεται η δημιουργία έως μίας (1) νέας θέσης απασχόλησης σε Ε.Μ.Ε (Ετήσιες Μονάδες Εργασίας).		30	
	Με την υλοποίηση του επενδυτικού σχεδίου δεν προβλέπεται δημιουργία θέσεων εργασίας		0	
12	**Ρεαλιστικότητα και αξιοπιστία του κόστους**	10		
	100*(αιτούμενο-εγκεκριμένο)/εγκεκριμένο ≤ 5		100	
	5 < 100*(αιτούμενο-εγκεκριμένο)/εγκεκριμένο ≤ 10		60	
	10 < 100*(αιτούμενο-εγκεκριμένο)/εγκεκριμένο ≤ 30		30	
	100*(αιτούμενο-εγκεκριμένο)/εγκεκριμένο > 30		0	
13	**Ποσοστό δαπανών σχετικών με τη χρήση ή παραγωγή ανανεώσιμων πηγών ενέργειας (ΑΠΕ), (φωτοβολταϊκά, βιοντίζελ, βιοαέριο κ.λ.π.) για την κάλυψη των αναγκών των μονάδων.**	4		
	Ποσοστό μεγαλύτερο ή ίσο με 20%		100	
	10% ≤ Ποσοστό < 20%		60	
	5% ≤ Ποσοστό < 10%		30	
14	**Εγκατάσταση συστημάτων περιβαλλοντικής διαχείρισης (π.χ. ISO 14.000, EMAS)**	4		
	Ναι		100	
	Όχι		0	
15	**Ποσοστό δαπανών σχετικών με τη χρήση – εγκατάσταση – εφαρμογή συστήματος εξοικονόμησης ύδατος**	4		
	Ποσοστό μεγαλύτερο ή ίσο με 20%		100	
	10% ≤ Ποσοστό < 20%		60	
	5% ≤ Ποσοστό < 10%		30	
	ΣΥΝΟΛΟ/ ΜΕΓΙΣΤΗ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ	**100%**	**100**	**35**

Συνέργεια / συμπληρωματικότητα με άλλες δράσεις του Τοπικού Προγράμματος

Συνέργεια με τις δράσεις του Γ.Σ.1 και εμμέσως με αυτές του Γ.Σ. 3

Συνέργεια / συμπληρωματικότητα με λοιπές αναπτυξιακές δράσεις στην ευρύτερη περιοχή

Βρίσκεται σε συμπληρωματικότητα με την 2η Βασική Αναπτυξιακή Προτεραιότητα του ΠΕΠ Πελοποννήσου

Τίτλος Δράσης	Συνεργασία μεταξύ διαφορετικών παραγόντων
Κωδικός Δράσης	19.2.7
Τίτλος υπο-δράσης	Ανάπτυξη νέων προϊόντων, πρακτικών, διεργασιών και τεχνολογιών στον τομέα των τροφίμων και της δασοπονίας
Κωδικός υπο-δράσης	19.2.7.2
Νομική βάση	Άρθρο 35 καν . (ΕΕ) 1305/2013

Αναλυτική Περιγραφή Δράσης / υπο-δράσης

Όπως προκύπτει από την ανάλυση της περιοχής παρέμβασης το αγροδιατροφικό σύστημα της περιοχής απαρτίζεται από επιχειρήσεις μικρού μεγέθους, με χαμηλό βαθμό ενσωμάτωσης της έρευνας, της τεχνολογίας και της καινοτομίας, χαμηλό μορφωτικό επίπεδο των απασχολούμενων, απομόνωσης και έλλειψης κουλτούρας συνεργασίας οριζόντιας και κάθετης καθώς και συνεργασίας με ερευνητικούς φορείς. Αποτέλεσμα αυτών είναι η μη αξιοποίηση των διαθέσιμων πόρων καθώς και η μη εισαγωγή των νέων τεχνολογιών και καινοτομιών προς όφελος της παραγωγικότητας, της μείωσης κόστους και της βελτίωσης ανταγωνιστικότητας των παραγόμενων προϊόντων. Αντίστοιχο έλλειμμα παρουσιάζεται και στον ανερχόμενο κλάδο των τουριστικών υπηρεσιών, με εξαίρεση το μοντέλο συνεργασίας μεταξύ αγροδιατροφικού συστήματος και της ολοκληρωμένης τουριστικής επένδυσης του COSTA NAVARINO. Το συνεργατικό αυτό μοντέλο δημιουργεί προσδοκίες και αξίζει να ενθαρρυνθεί και να ενισχυθεί πάνω στη λογική προσέγγισης των

δράσεων του άρθρου 35 του καν. (ΕΕ) 1305/13 σε συνδυασμό με αυτών του άρθρου 27 του καν. (ΕΕ) 651/2014.

Όπως καταγράφεται στην ανάλυση της υφιστάμενης κατάστασης, τα συγκριτικά πλεονεκτήματα της περιοχής συνδεδεμένα με την παραγωγική διαδικασία, κατά τρόπο που όχι μόνο να διασφαλίζουν τους φυσικούς και πολιτιστικούς πόρους, αλλά να προωθούν τη διατηρησιμότητα ως συστατικό στοιχείο μιας βιώσιμης ανάπτυξης, θα μπορούσαν να συνεισφέρουν στη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας και την ελκυστικότητα της περιοχής, διαμορφώνοντας τα χαρακτηριστικά μιας ξεχωριστής τοπικής ταυτότητας. Μιας ταυτότητας που θα στηρίζεται στη συνεργασία φορέων δημόσιου και κοινωνικού τομέα, επιχειρήσεων και ερευνητικών ιδρυμάτων.

Η στήριξη δυνάμει του παρόντος μέτρου παρέχεται ώστε να προωθηθούν οι μορφές συνεργασίας στις οποίες συμμετέχουν τουλάχιστον δύο φορείς.

Στην παρούσα δράση ενδεικτικά προβλέπονται ενέργειες για την ανάπτυξη νέων προϊόντων, πρακτικών, διεργασιών και τεχνολογιών στους τομείς της γεωργίας, των τροφίμων και της δασοπονίας. Σε κάθε περίπτωση ένας τουλάχιστον από τους συνεργαζόμενους φορείς θα ανήκει στην κατηγορία των ερευνητικών ή πανεπιστημιακών ιδρυμάτων.

Η συνεργασία αφορά στην υλοποίηση έργου που συνδυάζει τη διασύνδεση εμπλεκόμενων φορέων και περιλαμβάνει ενέργειες έρευνας, κατάρτισης και ευαισθητοποίησης, εφαρμογής σε πειραματική μονάδα ή/και ανάπτυξη προτάσεων εφαρμογής των αποτελεσμάτων του προγράμματος στους άμεσα εμπλεκόμενους στην παραγωγική διαδικασία. Το έργο, επιλύει προβλήματα και προσφέρει πρόσθετη αξία στα παραγόμενα νέα προϊόντα, που εκτιμάται ότι θα διευκολύνουν την διεύρυνση της ανάπτυξης ολόκληρου τομέα με στόχευση στον πυρήνα των παραδοσιακών προϊόντων (ελιά, σύκα, σταφίδα), οπότε η σύνδεση με την τοπική στρατηγική είναι πολλαπλή (τοπική παράδοση, ταυτότητα, βελτίωση ανταγωνιστικότητας). Αντίστοιχα το έργο θα μπορούσε να στοχεύει στην ανάπτυξη νέων – μεταφέρσιμων- πρακτικών ή διεργασιών ή τεχνολογιών στην παραγωγική διαδικασία. Ενδεικτικά αναφέρονται ενέργειες:

- Συνεργασία τοπικών φορέων (ενδεικτικά αναφέρονται: Δίκτυο Δρόμοι της ελιάς, Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου, ΤΕΙ Πελοποννήσου Συνεταιρισμοί κ.λπ.), με το ερευνητικό ίδρυμα για την ταυτοποίηση των ποικιλιών και τη δημιουργία φυτωρίου για την εξασφάλιση της διατήρησης της παραγωγής των προϊόντων (ενδεικτικά αναφέρονται ελιά, σύκα, σταφίδα) ή / και εφαρμοσμένη έρευνα βελτίωσης χαρακτηριστικών τοπικών ποικιλιών, καλλιέργειας που προωθεί τον ανταγωνισμό, την προστασία του περιβάλλοντος και την αειφόρο διαχείριση των πόρων, εμπίπτουν στην περ. 2.β., άρθρου 35 καν. (ΕΕ) 1305/2013)
- Ενέργειες προώθησης των αποτελεσμάτων του επιχειρηματικού σχεδίου
- Μεταφορά και διάδοση της γνώσης και των αποτελεσμάτων της συνεργασίας σε παραγωγούς – μεταποιητές μέσω ενεργειών κατάρτισης.

Η ένταση ενίσχυσης για τη λειτουργία του συνεργατικού σχηματισμού και των επενδυτικών ενισχύσεων ορίζεται στο 65% των επιλέξιμων δαπανών σύμφωνα με το κανονισμό 1407/2013 (de minimis)

Η στήριξη χορηγείται μόνο σε νεοσυσταθέντα συμπλέγματα φορέων (clusters) και δίκτυα και σε εκείνα που ξεκινούν νέα δραστηριότητα.

Θεματική Κατεύθυνση που εξυπηρετείται

Θ.Κ. : 2. Βελτίωση της ελκυστικότητας της περιοχής παρέμβασης και ενίσχυση του τουριστικού προϊόντος (Κ.Θ.Κ.)

Χρηματοδοτικά Στοιχεία

	Ποσό (€)	Ποσοστό (%) σε επίπεδο υπο-μέτρου	Ποσοστό (%) σε επίπεδο Τοπικού Προγράμματος
Συνολικός Προϋπολογισμός	105.000,00	1,28	0,85
Δημόσια Δαπάνη	70.000,00	1,41	0,82
Ιδιωτική Συμμετοχή	35.000,00	1,09	0,90

Περιοχή Εφαρμογής

Το σύνολο της περιοχής παρέμβασης

Δικαιούχοι

Σχήματα συνεργασίας φορέων με νομική οντότητα στην οποία θα προσδιορίζεται ο επικεφαλής εταίρος και θα διαθέτουν εσωτερικό κανονισμό λειτουργίας (σύμφωνο συνεργασίας).

Μέλη των εν λόγω συνεργασιών δύναται να είναι κατά περίπτωση μεμονωμένοι γεωργοί και κτηνοτρόφοι καθώς και λοιποί φορείς του γεωργικού τομέα, οργανώσεις αυτών, έμποροι, ερευνητικοί φορείς, διάφορες περιβαλλοντικές οργανώσεις, μεταποιητικές επιχειρήσεις

καθώς και ΜΚΟ με συναφές αντικείμενο. Ένας τουλάχιστον από αυτούς θα ανήκει στην κατηγορία των ερευνητικών ή πανεπιστημιακών ιδρυμάτων. Τα σχήματα θα έχουν νομική οντότητα[6] και θα θεσπίσουν εσωτερικό κανονισμό λειτουργίας (σύμφωνο συνεργασίας) με διακριτές διαδικασίες, υποχρεώσεις και δικαιώματα καθώς και διαφανείς διαδικασίες στη λήψη αποφάσεων και τη λειτουργία τους.

Κριτήρια Επιλογής				
Α/Α	Κριτήρια	Βαρύτητα	Μοριοδότηση	Τιμή βάσης
	(σαφής αποτύπωση κάθε κριτηρίου ξεχωριστά)	(ποσοστό %)	(κλίμακα 1-100)	
1	**Σαφήνεια και πληρότητα της πρότασης**	20		(ελάχιστη βαθμολογία που οφείλει να συγκεντρώσει ο εν δυνάμει δικαιούχος = 30)
	Σαφήνεια του περιεχομένου της πρότασης και πληρότητα ως προς τα απαιτούμενα για τη βαθμολόγηση δικαιολογητικά		100	
	Ασαφής περιγραφή της πρότασης αλλά πληρότητα ως προς τα απαιτούμενα για τη βαθμολόγηση δικαιολογητικά		50	
	Ασαφής περιγραφή της πρότασης και ελλείψεις ως προς τα απαιτούμενα για τη βαθμολόγηση δικαιολογητικά		0	
2	**Εμπειρία του υπευθύνου στην εκτέλεση και συντονισμό έργου συνεργασίας (ο υπεύθυνος έχει συμμετάσχει τουλάχιστον σε ένα έργο συνεργασίας)**	10		
	Ναι		100	
	Όχι		0	
3	**Ικανότητα, εμπειρία και αξιοπιστία των μελών του δικτύου**	15		
	Ποσοστό >50% των μελών της συνεργασίας έχει συμμετάσχει σε άλλο σχήμα συνεργασίας		100	
	Ποσοστό <50% των μελών της συνεργασίας έχει συμμετάσχει σε άλλο σχήμα συνεργασίας		0	
4	**Σκοπιμότητα της πρότασης (Ειδικοί ή στρατηγικοί στόχοι του τοπικού προγράμματος που εξυπηρετούνται με την υλοποίηση της πρότασης)**	15		
	Συσχέτιση με το σύνολο των στόχων που αφορούν στην υπο-δράση		100	
	Συσχέτιση με το 70% των στόχων που αφορούν στην υπο-δράση		70	
	Συσχέτιση με το 30% των στόχων που αφορούν στην υπο-δράση		30	
	Συσχέτιση με ποσοστό μικρότερο του 30% των στόχων που αφορούν στην υπο-δράση		0	
5	**Συμμετοχή συλλογικών ή ερευνητικών φορέων στη συνεργασία**	15		
	Συμμετοχή ερευνητικού φορέα		100	
	Συμμετοχή συλλογικού ή συνεργατικού φορέα		50	
	Κανένα από τα παραπάνω		0	
6	**Πρόβλεψη ενεργειών δράσεων προβολής**	10		
	Ναι		100	
	Όχι		0	
7	**Καινοτόμος χαρακτήρας της πρότασης/ Χρήση καινοτομίας και νέων τεχνολογιών**	15		
	Οργανωτική καινοτομία / καινοτομία στο προϊόν ή στην διαχείριση και λειτουργία		0/100	
	ΣΥΝΟΛΟ/ ΜΕΓΙΣΤΗ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ	**100%**	**100**	**30**

Συνέργεια / συμπληρωματικότητα με άλλες δράσεις του Τοπικού Προγράμματος

Οι στόχοι της δράσης εξυπηρετούνται από τη δράση 19.2.1., βρίσκονται δε σε συνέργεια με τις δράσεις της ενότητας 19.3

Συνέργεια / συμπληρωματικότητα με λοιπές αναπτυξιακές δράσεις στην ευρύτερη περιοχή

Βρίσκεται σε συμπληρωματικότητα με τις δράσεις που υποστηρίζουν την 4η βασική αναπτυξιακή Προτεραιότητα του ΠΕΠ Πελοποννήσου, την 1η κατεύθυνση στρατηγικής ανάπτυξης του Π.Π.Χ.Σ.Α.Α. Περ. Πελοποννήσου, τον 2ο στόχο του Ευρώπη 2020, την 1η προτεραιότητα αγροτικής ανάπτυξης του ΚΑΝ 1305, την 1η Χ.Π. του ΕΣΠΑ.

[6] **Νομική οντότητα** : οι συνεργασίες που θα ενισχυθούν στο πλαίσιο του εν λόγω μέτρου θα μπορούν είτε 1) να έχουν νομική υπόσταση – η μορφή της οποίας θα είναι σύμφωνη με την εκάστοτε εθνική νομοθεσία – είτε 2) να καθορίζεται η μορφή και λειτουργία τους σε ένα επίσημο έγγραφο σύμπραξης/συνεργασίας που θα αναφέρει ρητώς και σαφώς τον καταμερισμό των ευθυνών και των υποχρεώσεων μεταξύ των μελών της συνεργασίας (σελ. 954 ΠΑΑ)

Τίτλος Δράσης	Συνεργασία μεταξύ διαφορετικών παραγόντων
Κωδικός Δράσης	19.2.7
Τίτλος υπο-δράσης	Συνεργασία μεταξύ μικρών επιχειρήσεων για διοργάνωση κοινών μεθόδων εργασίας και τη κοινή χρήση εγκαταστάσεων και πόρων καθώς και για την ανάπτυξη και/ή την εμπορία τουριστικών υπηρεσιών, που συνδέονται με τον αγροτουρισμό
Κωδικός υπο-δράσης	19.2.7.3
Νομική βάση	Άρθρο 35 καν . (ΕΕ) 1305/2013

Αναλυτική Περιγραφή Δράσης / υπο-δράσης

Όπως προκύπτει από την ανάλυση της περιοχής παρέμβασης το αγροδιατροφικό σύστημα της περιοχής απαρτίζεται από επιχειρήσεις μικρού μεγέθους, με χαμηλό βαθμό ενσωμάτωσης της έρευνας, της τεχνολογίας και της καινοτομίας, χαμηλό μορφωτικό επίπεδο των απασχολούμενων, απομόνωσης και έλλειψης κουλτούρας συνεργασίας οριζόντιας και κάθετης καθώς και συνεργασίας με ερευνητικούς φορείς. Αποτέλεσμα αυτών είναι η μη αξιοποίηση των διαθέσιμων πόρων καθώς και η μη εισαγωγή των νέων τεχνολογιών και καινοτομιών προς όφελος της παραγωγικότητας, της μείωσης κόστους και της βελτίωσης ανταγωνιστικότητας των παραγόμενων προϊόντων. Αντίστοιχο έλλειμμα παρουσιάζεται και στον ανερχόμενο κλάδο των τουριστικών υπηρεσιών, με εξαίρεση το μοντέλο συνεργασίας μεταξύ αγροδιατροφικού συστήματος και της ολοκληρωμένης τουριστικής επένδυσης του COSTA NAVARINO. Το συνεργατικό αυτό μοντέλο δημιουργεί προσδοκίες και αξίζει να ενθαρρυνθεί και να ενισχυθεί πάνω στη λογική προσέγγισης των δράσεων του άρθρου 35 του καν. (ΕΕ) 1305/13 σε συνδυασμό με αυτών του άρθρου 27 του καν. (ΕΕ) 651/2014.

Όπως καταγράφεται στην ανάλυση της υφιστάμενης κατάστασης, τα συγκριτικά πλεονεκτήματα της περιοχής συνδεδεμένα με την παραγωγική διαδικασία, κατά τρόπο που όχι μόνο να διασφαλίζουν τους φυσικούς και πολιτιστικούς πόρους, αλλά να προωθούν τη διατηρησιμότητα ως συστατικό στοιχείο μιας βιώσιμης ανάπτυξης, θα μπορούσαν να συνεισφέρουν στη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας και την ελκυστικότητα της περιοχής, διαμορφώνοντας τα χαρακτηριστικά μιας ξεχωριστής τοπικής ταυτότητας. Μιας ταυτότητας που θα στηρίζεται στη συνεργασία φορέων δημόσιου και κοινωνικού τομέα, επιχειρήσεων και ερευνητικών ιδρυμάτων.

Η στήριξη δυνάμει του παρόντος μέτρου παρέχεται ώστε να προωθηθούν οι μορφές συνεργασίας στις οποίες συμμετέχουν τουλάχιστον δύο φορείς.

Στην προκειμένη περίπτωση, συνεργασία μεταξύ μικρών επιχειρήσεων για διοργάνωση κοινών μεθόδων εργασίας και την κοινή χρήση εγκαταστάσεων και πόρων καθώς και για την ανάπτυξη και/ή την εμπορία τουριστικών υπηρεσιών που συνδέονται με τον αγροτουρισμό.

Ως ενδεικτικές δραστηριότητες αναφέρονται:

- δραστηριότητες συνεργασίας δύο τουλάχιστον ιδιωτικών επιχειρήσεων με ενδεικτικές δράσεις που αναφέρονται εκτενώς στο κεφ. 4.3
- κοινή προώθηση προϊόντων για ανάπτυξη εξωστρέφειας
- διαμόρφωση κοινών μεθόδων εργασίας ή κοινή αξιοποίηση ή χρήση κοινών πόρων που θα δημιουργηθούν επι τούτου

Η ένταση ενίσχυσης για τη λειτουργία του συνεργατικού σχηματισμού και των επενδυτικών ενισχύσεων ορίζεται στο 65% των επιλέξιμων δαπανών σύμφωνα με το κανονισμό 1407/2013 (de minimis)

Θεματική Κατεύθυνση που εξυπηρετείται

Θ.Κ. : 2. Βελτίωση της ελκυστικότητας της περιοχής παρέμβασης και ενίσχυση του τουριστικού προϊόντος (Κ.Θ.Κ.)

Χρηματοδοτικά Στοιχεία

	Ποσό (€)	Ποσοστό (%) σε επίπεδο υπο-μέτρου	Ποσοστό (%) σε επίπεδο Τοπικού Προγράμματος
Συνολικός Προϋπολογισμός	100.000,00	1,22	0,80
Δημόσια Δαπάνη	50.000,00	1,01	0,58

Ιδιωτική Συμμετοχή	50.000,00	1,56	1,29

Περιοχή Εφαρμογής

Το σύνολο της περιοχής παρέμβασης

Δικαιούχοι

Σχήματα συνεργασίας φορέων με νομική οντότητα στην οποία θα προσδιορίζεται ο επικεφαλής εταίρος και θα διαθέτουν εσωτερικό κανονισμό λειτουργίας (σύμφωνο συνεργασίας).

Μέλη των εν λόγω συνεργασιών δύναται να είναι κατά περίπτωση μεμονωμένοι γεωργοί και κτηνοτρόφοι καθώς και λοιποί φορείς του γεωργικού τομέα, οργανώσεις αυτών, έμποροι, ερευνητικοί φορείς, διάφορες περιβαλλοντικές οργανώσεις, μεταποιητικές επιχειρήσεις καθώς και ΜΚΟ με συναφές αντικείμενο. Τα σχήματα θα έχουν νομική οντότητα[7] και θα θεσπίσουν εσωτερικό κανονισμό λειτουργίας (σύμφωνο συνεργασίας) με διακριτές διαδικασίες, υποχρεώσεις και δικαιώματα καθώς και διαφανείς διαδικασίες στη λήψη αποφάσεων και τη λειτουργία τους.

Κριτήρια Επιλογής

Α/Α	Κριτήρια (σαφής αποτύπωση κάθε κριτηρίου ξεχωριστά)	Βαρύτητα (ποσοστό %)	Μοριοδότηση (κλίμακα 1-100)	Τιμή βάσης
1	**Σαφήνεια και πληρότητα της πρότασης**	20		(ελάχιστη βαθμολογία που οφείλει να συγκεντρώσει ο εν δυνάμει δικαιούχος = 30)
	Σαφήνεια του περιεχομένου της πρότασης και πληρότητα ως προς τα απαιτούμενα για τη βαθμολόγηση δικαιολογητικά		100	
	Ασαφής περιγραφή της πρότασης αλλά πληρότητα ως προς τα απαιτούμενα για τη βαθμολόγηση δικαιολογητικά		50	
	Ασαφής περιγραφή της πρότασης και ελλείψεις ως προς τα απαιτούμενα για τη βαθμολόγηση δικαιολογητικά		0	
2	**Εμπειρία του υπευθύνου στην εκτέλεση και συντονισμό έργου συνεργασίας (ο υπεύθυνος έχει συμμετάσχει τουλάχιστον σε ένα έργο συνεργασίας)**	10		
	Ναι		100	
	Όχι		0	
3	**Σκοπιμότητα της πρότασης (Ειδικοί ή στρατηγικοί στόχοι του τοπικού προγράμματος που εξυπηρετούνται με την υλοποίηση της πρότασης)**	15		
	Συσχέτιση με το σύνολο των στόχων που αφορούν στην υπο-δράση		100	
	Συσχέτιση με το 70% των στόχων που αφορούν στην υπο-δράση		70	
	Συσχέτιση με το 30% των στόχων που αφορούν στην υπο-δράση		30	
	Συσχέτιση με ποσοστό μικρότερο του 30% των στόχων που αφορούν στην υπο-δράση		0	
4	**Καινοτόμος χαρακτήρας της πρότασης/ Χρήση καινοτομίας και νέων τεχνολογιών**	10		
	Οργανωτική καινοτομία / καινοτομία στο προϊόν ή στην διαχείριση και λειτουργία		0/100	
5	**Σύσταση Φορέα**	10		
	Έχει συσταθεί ο φορέας υλοποίησης της επένδυσης (εταιρεία, νομικό πρόσωπο κλπ) ή δεν απαιτείται σύσταση φορέα		100	
	Δεν έχει συσταθεί ο φορέας που απαιτείται		0	
6	**Ρεαλιστικότητα και αξιοπιστία του κόστους**	15		
	100*(αιτούμενο-εγκεκριμένο)/εγκεκριμένο ≤ 5		100	
	5 < 100*(αιτούμενο-εγκεκριμένο)/εγκεκριμένο ≤ 10		60	
	10 < 100*(αιτούμενο-εγκεκριμένο)/εγκεκριμένο ≤ 30		30	
	100*(αιτούμενο-εγκεκριμένο)/εγκεκριμένο > 30		0	
7	**Αξιολόγηση συνεργατικού σχηματισμού**	20		
	για κάθε μέλος δίδονται 10 βαθμοί - μέγιστος αριθμός		0-100	

[7] **Νομική οντότητα** : οι συνεργασίες που θα ενισχυθούν στο πλαίσιο του εν λόγω μέτρου θα μπορούν είτε 1) να έχουν νομική υπόσταση – η μορφή της οποίας θα είναι σύμφωνη με την εκάστοτε εθνική νομοθεσία – είτε 2) να καθορίζεται η μορφή και λειτουργία τους σε ένα επίσημο έγγραφο σύμπραξης/συνεργασίας που θα αναφέρει ρητώς και σαφώς τον καταμερισμό των ευθυνών και των υποχρεώσεων μεταξύ των μελών της συνεργασίας (σελ. 954 ΠΑΑ)

	βαθμολογούμενων μελών 10			
	ΣΥΝΟΛΟ/ ΜΕΓΙΣΤΗ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ	**100%**	**100**	**30**

Συνέργεια / συμπληρωματικότητα με άλλες δράσεις του Τοπικού Προγράμματος

Οι στόχοι της δράσης εξυπηρετούνται από τη δράση 19.2.1. βρίσκονται δε σε συνέργεια με τις δράσεις της ενότητας 19.3

Συνέργεια / συμπληρωματικότητα με λοιπές αναπτυξιακές δράσεις στην ευρύτερη περιοχή

Βρίσκεται σε συμπληρωματικότητα με τις δράσεις που υποστηρίζουν την 4η βασική αναπτυξιακή Προτεραιότητα του ΠΕΠ Πελοποννήσου, την 1η κατεύθυνση στρατηγικής ανάπτυξης του Π.Π.Χ.Σ.Α.Α. Περ. Πελοποννήσου, τον 2ο στόχο του Ευρώπη 2020, την 1η προτεραιότητα αγροτικής ανάπτυξης του ΚΑΝ 1305, την 1η Χ.Π. του ΕΣΠΑ.

Τίτλος Δράσης	Διατοπική – Διακρατική συνεργασία
Κωδικός Δράσης	19.3
Τίτλος υπο-δράσης	Δρόμοι κρασιού Πελοποννήσου
Κωδικός υπο-δράσης	19.3.1.
Νομική βάση	Άρθρα 44 και 61 καν . (ΕΕ) 1305/2013 και Άρθρο 65 καν. (ΕΕ) 1303/2013

Αναλυτική Περιγραφή Δράσης / υπο-δράσης

Αντικείμενο και στόχοι της συνεργασίας

Προβολή - ανάπτυξη των περιοχών της Πελοποννήσου, μέσω του οινοτουρισμού στοχεύοντας την αύξηση της αναγνωρισιμότητας των ποιοτικών τοπικών οίνων - ποικιλιών των επιμέρους τοπικών περιοχών. Το Σχέδιο αποτελεί συνέχεια και εξέλιξη του Έργου «Νήσος Πελοπόννησος» που υλοποιήθηκε κατά την προγραμματική περίοδο 2007-2013, και αφορούσε την προβολή της γεωγραφικής ενότητας της Πελοποννήσου μέσω της αξιοποίησης των δυναμικών της τομέων. Το νέο διατοπικό Σχέδιο συνεργασίας «Δρόμοι Κρασιού Πελοποννήσου» αποσκοπεί στην επίτευξη των εξής στόχων: 1. Ανάδειξη της τοπικής ταυτότητας και των αγροτουριστικών υπηρεσιών της Πελοποννήσου μέσω του κρασιού ως κύριο και χαρακτηριστικό αγροδιατροφικό προϊόν, 2. Περαιτέρω αναβάθμιση και αύξηση του οινοτουρισμού της Πελοποννήσου μέσω της αξιοποίησης των ποιοτικών χαρακτηριστικών τοπικών οίνων, 3. Αξιοποίηση και περαιτέρω αύξηση της αναγνωρισιμότητας της ενιαίας εικόνας - brand name της Πελοποννήσου μέσω της αξιοποίησης της τοπικής αγροτικής παραγωγής της, 4. Υποστήριξη της τοπικής επιχειρηματικότητας και ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας της τοπικής οικονομίας μέσω της βελτίωσης της προώθησης της τοπικής παραγωγής του αγροδιατροφικού τομέα, 5. Δικτύωση φορέων – επιχειρήσεων του αγροτουριστικού τομέα με την δημιουργία δικτύου «Δρόμοι Κρασιού Πελοποννήσου», 6. Αύξηση της τουριστικής ελκυστικότητας της Πελοποννήσου μέσω της ανάδειξης – προστασία της πολιτισμικής της κληρονομιάς – τοπικής παράδοσης,

Αναζήτηση εν δυνάμει εταίρων: Οι εταίροι που συμμετείχαν στο προηγούμενο Σχέδιο

Τεκμηρίωση της συνεργασίας

Από τη μελέτη της υφιστάμενης κατάστασης στην περιοχή παρέμβασης της Αναπτυξιακής Μεσσηνίας Α.Α.Ε. ΟΤΑ, προκύπτει ότι ο αγροδιατροφικός τομέας διαθέτει ισχυρά συγκριτικά πλεονεκτήματα, με την παραγωγή ποιοτικών προϊόντων με εξαγωγικό προσανατολισμό (ελαιόλαδο, οίνος, σταφίδα) πολλά εκ των οποίων ονομασίας προέλευσης.

Το Σχέδιο Συνεργασίας αντιμετωπίζει την Πελοπόννησο σαν νησί, μία ενιαία γεωγραφική ενότητα, όπου τα χαρακτηριστικά του αγροδιατροφικού τομέα και το αγροτουριστικό προϊόν παρουσιάζουν μεγάλη ομοιογένεια.

Στο νέο τοπικό σχεδιασμό η εξωστρέφεια, η δικτύωση και η συνεργασία συναποτελούν τμήμα της Βασικής Θεματικής Κατεύθυνσης Α.Σ.3(Β.Θ.Κ.). Ο εξαγωγικός δε προσανατολισμός των επιχειρήσεων της Μεσσηνίας, όπως αποτυπώνεται από την περιγραφή της υφιστάμενης κατάστασης, εξυπηρετείται από δραστηριότητες που δημιουργούν διατοπικές και διακρατικές σχέσεις,-επαγγελματικές ή φορέων- μεταφέρουν τεχνογνωσία, προβάλουν την περιοχή.

Ανάλυση των δράσεων που θα διεξαχθούν στο πλαίσιο του Σχεδίου Συνεργασίας

Μια πρώτη προσέγγιση αποτύπωσης των δράσεων του προτεινόμενου Σχεδίου έχει ως εξής:

Κυρίως Φάση

Α. Βελτίωση οινικού και οινοτουριστικού προϊόντος Πελοποννήσου μέσω εκπόνησης τοπικών μελετών

Β. Ανάδειξη τοπική αγροδιατροφικής παραγωγής Πελοποννήσου μέσω εκπόνησης μελέτης διασύνδεσης γαλακτοκομικού τομέα με αγροτουρισμό

Γ. Profiling οίνων Π.Ο.Π. Πελοποννήσου μέσω εκπόνησης έρευνας για τη δημιουργία αρωματικού προφίλ, βάσει ερευνητικών

αποτελεσμάτων και γευσιγνωσίας

Δ. Επέκταση υπαρχουσών διαδρόμων και σήμανσης: 1. Μελέτη Επέκτασης διαδρομών και σήμανσης δρόμων κρασιού, 2. Επέκταση σήμανσης τοπικών επιχειρήσεων, 3. Μελέτη προδιαγραφών - Κατασκευή ειδικών κεντρικών ταμπελών σήμανσης, 4. Δημιουργία Τουριστικού Οδηγού

Ε. Δημιουργία Δικτύου «Δρόμοι κρασιού Πελοποννήσου»: 1. Μελέτη – Σχεδιασμός κριτηρίων αξιολόγησης επιχειρήσεων που θα συμμετέχουν στο δίκτυο, 2. Συμμετοχή Δικτύου σε εκθέσεις - σχετικές εκδηλώσεις, 3. Εκπαίδευση, 4. Συμβουλευτική υποστήριξη, 5. Συναντήσεις

Ζ. Ενέργειες ηλεκτρονικής δικτύωσης: 1. Βελτίωση - Αναβάθμιση διαδικτυακών υποδομών υπάρχουσας ιστοσελίδας, 2. Βελτίωση - Αναβάθμιση εφαρμογών, 3. Δημιουργία νέων ηλεκτρονικών εφαρμογών για κινητά, tablets κ.λπ.

Η. Δράσεις προώθησης – επικοινωνίας: 1. Διοργάνωση τοπικών εκδηλώσεων, 2. Διοργάνωση κεντρικών εκδηλώσεων «ΔΡΟΜΟΙ ΚΡΑΣΙΟΥ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ», 3. Δημιουργία κοινού βίντεο σπότ, 4. Δημιουργία σύντομου βιντεοσπότ για κάθε περιοχή εταίρου, 5. Δημιουργία – Προώθηση Έντυπου Χάρτη Οινοποιείων Πελοποννήσου, 6. Μελέτη Προδιαγραφών - Κατασκευή ειδικών κέντρων πληροφόρησης (info centers)

Θ. Δράσεις συντονισμού – διαχείρισης

Πόροι που θα διατεθούν για την οργάνωση της συνεργασίας

Ανθρώπινο δυναμικό: Στελέχη από το μόνιμο προσωπικό, με πλήρη ή μερική απασχόληση, με σταθερούς εξωτερικούς συνεργάτες, με εξειδικευμένους εξωτερικούς συνεργάτες - συμβούλους, όπου απαιτηθεί.

Χρηματοοικονομικοί πόροι

Αριθμός εταίρων: 5

Συνολικός εκτιμώμενος προϋπολογισμός: 150.000,00€ για 5 εταίρους

Μέσος προϋπολογισμός ανά εταίρο: 30.000,00€

Εκτιμώμενος προϋπολογισμός για την Αναπτυξιακή Μεσσηνίας Α.Α.Ε ΟΤΑ: 28.000,00 €

Προσδοκώμενα αποτελέσματα από τη συνεργασία για την περιοχή (βραχυπρόθεσμα, μακροπρόθεσμα)

Η αναβάθμιση και βελτίωσης της προώθησης της τοπικής παραγωγής – στον τομέα του οίνου - της Πελοποννήσου, μέσω υλοποίησης του διατοπικού Σχεδίου θα συμβάλλει στην ενίσχυση του πρωτογενούς τομέα της οικονομίας και στην τόνωση της εξωστρέφειας των τοπικών προϊόντων που σχετίζονται με το κρασί, ενισχύοντας παράλληλα την οινική «ταυτότητα - branding» της Πελοποννήσου. Επιπλέον, η υλοποίηση των δράσεων του Σχεδίου θα συμβάλλει στην αύξηση της τουριστικής κίνησης και στην επιμήκυνση της τουριστικής περιόδου μέσω προώθησης εναλλακτικών μορφών τουρισμού, όπως ο οινικός – οινογαστρονομικός τουρισμός. Η αύξηση διάθεσης τοπικών οίνων αλλά και συμπληρωματικών αγροδιατροφικών προϊόντων (σταφίδα, ελαιόλαδο, τυροκομικά), η ενίσχυση του τουρισμού αλλά και η βελτίωση – αναβάθμιση των υπηρεσιών των επιχειρήσεων, μέσω του δικτύου, θα ενθαρρύνουν την τοπική επιχειρηματικότητα, θα αναβαθμίσουν το τουριστικό επίπεδο των επιμέρους περιοχών, θα βελτιώσουν την ποιότητα ζωής και θα συμβάλλουν στην αντιμετώπιση της ανεργίας και της φτώχειας. Βασική επιδίωξη είναι η ισχυροποίηση της εικόνας της Πελοποννήσου στον τομέα του οινικού τουρισμού και η αξιοποίηση του σχετικού branding.

Ενέργειες που έχουν ήδη αναληφθεί για τη συγκρότηση της συνεργασίας

1.Μελέτη και επεξεργασία των αποτελεσμάτων του προηγούμενου Σχεδίου, 2. Σύνταξη πρότασης συνεργασίας, καταγραφή ενδεικτικών δράσεων για το προτεινόμενο Σχεδίου ΔΤΣ, 3. Επικοινωνία (επιστολές, e-mail) με τις ΟΤΔ που υπήρξαν εταίροι στο προηγούμενο Σχέδιο, 4. Αποστολή πρότασης και ενημερωτικού εντύπου στους υποψήφιους εταίρους, 5. Παρακολούθηση ανταπόκρισης.

Προβλεπόμενος τρόπος εφαρμογής του Σχεδίου συνεργασίας

1. Ορισμός ομάδας συντονισμού, 2. Ορισμός συντελεστών υλοποίησης για τις τοπικές δράσεις καθώς και για τις κεντρικές δράσεις, 3. Αναζήτηση, αξιολόγηση και συμφωνίες συνεργασίας με εξωτερικούς εξειδικευμένους συνεργάτες και φορείς για την υλοποίηση διαφόρων δράσεων του Σχεδίου, 4. Διαρκής επικοινωνία και ενημέρωση των εταίρων από τον συντονιστή εταίρο, 5. Διατοπικές συναντήσεις εταίρων και ομάδας συντονισμού, δια ζώσης ή ηλεκτρονικά, μέσω internet, για αξιολόγηση της πορείας υλοποίησης και λήψη αναγκαίων αποφάσεων, 6. Αξιολόγηση παραδοτέων και λήψη διορθωτικών ενεργειών όπου απαιτηθεί, 7. Αξιολόγηση συνολικής υλοποίησης Σχεδίου.

Η στήριξη δε καθιστά κρατική ενίσχυση, δεν αποφέρει κέρδος και το ανώτατο ποσοστό ενίσχυσης ανέρχεται σε ποσοστό 100% των επιλέξιμων δαπανών.

Θεματική Κατεύθυνση που εξυπηρετείται

Θ.Κ. : 2. Βελτίωση της ελκυστικότητας της περιοχής παρέμβασης και ενίσχυση του τουριστικού προϊόντος (Κ.Θ.Κ.)

Χρηματοδοτικά Στοιχεία

	Ποσό (€)	Ποσοστό (%) σε επίπεδο υπο-μέτρου	Ποσοστό (%) σε επίπεδο Τοπικού Προγράμματος
Συνολικός Προϋπολογισμός	28.000,00	16,97	0,23
Δημόσια Δαπάνη	28.000,00	16,97	0,33

Ιδιωτική Συμμετοχή	0,00	0,00	0,00

Περιοχή Εφαρμογής

Το σύνολο της περιοχής παρέμβασης

Δικαιούχοι

ΟΤΔ που υλοποιούν στρατηγικές με πρωτοβουλία τοπικών κοινοτήτων στην Πελοπόννησο. Αχαΐας Αναπτυξιακή Α.Ε. (Συντονιστής), Αναπτυξιακή Πάρνωνα, ΑΝ.ΟΛ.ΑΕ ΟΤΑ, Αναπτυξιακή Βορείου Πελοποννήσου Α.Ε., Αναπτυξιακή Μεσσηνίας Α.Α.Ε.ΟΤΑ

Συνέργεια / συμπληρωματικότητα με άλλες δράσεις του Τοπικού Προγράμματος

Βρίσκεται σε συνέργεια με όλες τις δράσεις του Γ.Σ. 2, υπηρετεί τον Ε.Σ. 2.4 σε συνεργασία με τις δράσεις του 19.2.7

Συνέργεια / συμπληρωματικότητα με λοιπές αναπτυξιακές δράσεις στην ευρύτερη περιοχή

Βρίσκεται σε συμπληρωματικότητα με τις δράσεις της 1ης και 4ης Βασικής Αναπτυξιακής Προτεραιότητας του ΠΕΠ Πελοποννήσου. Βρίσκεται σε πλήρη συνέργεια με τις δράσεις που υπηρετούν τον κεντρικό στρατηγικό στόχο του ΕΠΑνΕΚ που είναι η ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και εξωστρέφειας των επιχειρήσεων, η μετάβαση στην ποιοτική επιχειρηματικότητα, με αιχμή την καινοτομία και την αύξηση της εγχώριας προστιθέμενης αξίας.

Τίτλος Δράσης	Διατοπική – Διακρατική συνεργασία
Κωδικός Δράσης	19.3
Τίτλος υπο-δράσης	Βιολογικό Τραπέζι της Νοτιοδυτικής Ελλάδας ΙΙ
Κωδικός υπο-δράσης	19.3.2
Νομική βάση	Άρθρα 44 και 61 καν . (ΕΕ) 1305/2013 και Άρθρο 65 καν. (ΕΕ) 1303/2013

Αναλυτική Περιγραφή Δράσης / υπο-δράσης

Αντικείμενο και στόχοι της συνεργασίας

Στόχος του διατοπικού σχεδίου δράσης είναι η δικτύωση των βιοκαλλιεργητών της ευρύτερης περιοχής της Δυτικής Ελλάδας με τους μεταποιητές αλλά και με τις επιχειρήσεις του τριτογενή τομέα της οικονομίας. Ιδιαίτερη έμφαση θα δοθεί στη σύνδεση των βιολογικών προϊόντων με την γαστρονομία. Η δράση της δικτύωσης συνδέεται με τους στόχους του τοπικού προγράμματος, αφού μαζί με την προώθηση των βιολογικών προϊόντων της θα αναδειχθεί και γεωργική παραγωγή της περιοχής ως βασικό στοιχείο της ταυτότητάς της, Το θέμα της συνεργασίας αφορά στη δημιουργία δικτύου προώθησης και προβολής των βιολογικών προϊόντων στον γεωγραφικό χώρο της Νοτιοδυτικής Ελλάδας, σε συνέχεια του Διατοπικού σχεδίου "το βιολογικό τραπέζι", προβάλλοντας την πολιτισμική προσέγγιση και την ηθική διάσταση, ενημερώνοντας τους καταναλωτές και δημιουργώντας δικτυώσεις του τουριστικού με τον αγροτικό τομέα και ιδιαίτερα με τον κλάδο της βιολογικής παραγωγής.

Οι ενδεικτικές δράσεις που προτείνονται στο πλαίσιο του σχεδίου συνεργασίας είναι οι ακόλουθες:

- Καταγραφή των βιοκαλλιεργητών της Νοτιοδυτικής Ελλάδας και διερεύνηση της δυνατότητας συμμετοχής τους στο Δίκτυο
- Καταγραφή των επιχειρήσεων του δευτερογενή και τριτογενή τομέα που θα εκφράσουν ενδιαφέρον για το πρόγραμμα
- Έκδοση εντύπου με τα προϊόντα του Δικτύου
- Συμμετοχή τον μελών του Δικτύου σε τουριστικές εκθέσεις
- Δημιουργία σήματος πιστοποίησης των μελών του Δικτύου
- Δημιουργία δικτύου εστιατορίων και ξενοδοχείων της περιοχής που ενδιαφέρονται να συμμετάσχουν στο δίκτυο
- Δημιουργία κανονισμού χρήσης του σήματος του Δικτύου
- Εκπαίδευση, μέσω workshop των μελών του Δικτύου για την χρήση και τους όρους χρήσης σήματος του Δικτύου
- Δημιουργία Ιστοσελίδας του Δικτύου με συνεχή ενημέρωση για τα Διαθέσιμα προϊόντα του δικτύου και τις διαθέσιμες ποσότητες των προϊόντων αυτών.
- Καταχώρηση του εντύπου του Δικτύου σε εφημερίδα πανελλαδικής κυκλοφορίας
- Έρευνα αγοράς για τη δημιουργία βιολογικών λαϊκών στις μεγάλες πόλεις της Νοτιοδυτικής Ελλάδας
- Δημιουργία application για Smartphone's για εντοπισμό από τον χρήστη των πλησιέστερων βιολογικών λαϊκών ή του παραγωγού

για άμεση πώληση ή για online παραγγελίες των προϊόντων του Δικτύου
- Τουρισμός τροφίμων. Εύρεση και ανάδειξη μιας ή περισσότερων περιοχών ως τουριστικός προορισμός τροφίμων. (π.χ. φράουλα, ρόδι, αυγοτάραχο)
- Δημιουργία video προβολής στα social media με τα προϊόντα, τις επιχειρήσεις και των πολιτισμό των περιοχών

Αναζήτηση των εν δυνάμει εταίρων

Με βάση την προηγούμενη υλοποίηση του Σχεδίου Βιολογικό Τραπέζι της Νοτιοδυτικής Ελλάδας, έχουν ήδη καταθέσει ενδιαφέρον 6 Εθνικοί εταίροι. Συγκεκριμένα έχουν εκδηλώσει ενδιαφέρον οι: Αιτωλική Αναπτυξιακή – ΑΕ Ο.Τ.Α., Αναπτυξιακή Ολυμπίας – Α.Α.Ε Ο.Τ.Α., Αχαΐα Α.Ε. – Α.Α.Ε Ο.Τ.Α., Αναπτυξιακή Ν. Ηπείρου και Αμβρακικού –Α Α.Ε Ο.Τ.Α., Αναπτυξιακή Μεσσηνίας – Α.Α.Ε Ο.Τ.Α., Τριχωνίδα Α.Ε. – ΑΑΕ Ο.Τ.Α. Τον συντονισμό θα αναλάβει η Αναπτυξιακή Ολυμπίας ΑΕ ΟΤΑ.

Τα κριτήρια επιλογής των εταίρων είναι:

Α. Παλιοί εταίροι: όσοι έχουν συμμετάσχει στο προηγούμενο Σχέδιο.

Β. Νέοι εταίροι/ περιοχές: Περιοχές της Νοτιοδυτικής Ελλάδας που διαθέτουν σημαντική παραγωγή βιολογικών προϊόντων

Τεκμηρίωση της συνεργασίας

Από τη μελέτη της υφιστάμενης κατάστασης στην περιοχή παρέμβασης της Αναπτυξιακής Μεσσηνίας Α.Α.Ε.ΟΤΑ, προκύπτει ότι ο αγροδιατροφικός τομέας διαθέτει ισχυρά συγκριτικά πλεονεκτήματα, με την παραγωγή ποιοτικών προϊόντων με εξαγωγικό προσανατολισμό, μεταξύ άλλων και ο οίνος. Στην περιοχή επίσης παράγονται ο ΠΓΕ Οίνος Τριφυλίας, ο ΠΓΕ Οίνος Πυλία και οι ΠΓΕ Οίνοι Μεσσηνίας. Η δυναμική της περιοχής σε καλλιέργεια βιολογικών προϊόντων είναι συνεχώς αυξανόμενη και η εν λόγω δράση δικτύωσης συνδέεται με τους στόχους του τοπικού προγράμματος, αφού μαζί με την προώθηση των βιολογικών προϊόντων της περιοχής δύναται η ανάδειξη της γεωργικής παραγωγής ως βασικό στοιχείο ταυτότητας της περιοχής. Επίσης ενισχύει την προβολή της πολιτισμικής προσέγγισης και την ηθική διάσταση, ενημερώνοντας τους καταναλωτές και δημιουργώντας δικτυώσεις του τουριστικού με τον αγροτικό τομέα και ιδιαίτερα με τον κλάδο της βιολογικής παραγωγής.

Στο νέο τοπικό σχεδιασμό η εξωστρέφεια, η δικτύωση και η συνεργασία συναποτελούν τμήμα της Βασικής Θεματικής Κατεύθυνσης Α.Σ.3(Β.Θ.Κ.). Ο εξαγωγικός δε προσανατολισμός των επιχειρήσεων της Μεσσηνίας, όπως αποτυπώνεται από την περιγραφή της υφιστάμενης κατάστασης, εξυπηρετείται από δραστηριότητες που δημιουργούν διατοπικές και διακρατικές σχέσεις,-επαγγελματικές ή φορέων- μεταφέρουν τεχνογνωσία, προβάλουν την περιοχή.

Ανάλυση των δράσεων που θα διεξαχθούν στο πλαίσιο του Σχεδίου Συνεργασίας

Οι δράσεις του προτεινόμενου Σχεδίου έχουν ως εξής:

Προπαρασκευαστική Φάση: Διερευνητικές συναντήσεις εταίρων και προετοιμασία υλοποίησης

Κυρίως Φάση: Σχεδιασμός υλοποίηση δράσεων και συντονισμός υλοποίησης Σχεδίου

1. Καταγραφή των βιοκαλλιεργητών της Νοτιοδυτικής Ελλάδας και διερεύνηση της δυνατότητας συμμετοχής τους στο Δίκτυο
2. Καταγραφή των επιχειρήσεων του Δευτερογενή και Τριτογενή τομέα που θα εκφράσουν ενδιαφέρον για το πρόγραμμα
3. Διερεύνηση και σχεδιασμός Δικτύου
4. Σχεδιασμός κοινού σήματος του Δικτύου και δημιουργία κανονισμού χρήσης σήματος
5. Διερεύνηση για τη δημιουργία λαϊκών αγορών βιολογικών προϊόντων
6. Εύρεση και ανάδειξη περιοχών κάθε νομού ως τουριστικός προορισμός τροφίμων
7. Σχεδιασμός και υλοποίηση της προβολής των δράσεων του σχεδίου μέσα από την έκδοση εντύπων την δημιουργία application για Smartphone's, Ιστοσελίδας και video προβολής στα social media
8. Ομάδα έργου συντονισμού, διαχείριση και υποστήριξη υλοποίησης από τις Ο.Τ.Δ.
9. Συναντήσεις εταίρων και οργάνων διαχείρισης του Σχεδίου
10. Λοιπές Δράσεις

Πόροι που θα διατεθούν για την οργάνωση της συνεργασίας

Ανθρώπινο δυναμικό: Η υλοποίηση του σχεδίου θα εξασφαλιστεί με στελέχη από το μόνιμο προσωπικό των εταίρων, καθώς και με εξωτερικούς συνεργάτες, με εμπειρία σε συγκεκριμένα έργα ή και εξειδικευμένους εξωτερικούς συμβούλους, όπου απαιτηθεί κατά την υλοποίηση των δράσεων.

Χρηματοοικονομικοί πόροι

Αναμενόμενος αριθμός εταίρων: 6

Συνολικός Προϋπολογισμός σχεδίου: 130.000,00€

Ποσό συμμετοχής για την Αναπτυξιακή Μεσσηνίας Α.Α.Ε.ΟΤΑ: 22.000,00 €

Προσδοκώμενα αποτελέσματα από τη συνεργασία για την περιοχή (βραχυπρόθεσμα, μακροπρόθεσμα)

Η υλοποίηση των δράσεων του Σχεδίου θα συμβάλλει:
- Στη δημιουργία δικτύου συνεργασίας του πρωτογενή τομέα με τους λοιπούς τομείς της οικονομίας (κυρίως τον τριτογενή), στην ενίσχυση της συνεργατικότητας μεταξύ των παραγωγών βιολογικών προϊόντων, των μεταποιητών και των επιχειρήσεων τουρισμού.
- Στην αύξηση της προστιθέμενης αξίας των προϊόντων μετά από την πιστοποίηση και σήμανση με σήμα του Δικτύου
- Στην προώθηση της βιολογικής γεωργίας και όσον αφορά την αύξηση της παραγωγής βιολογικών προϊόντων αλλά και την αύξηση της κατανάλωσής τους
- Στην ανάδειξη περιοχών της Νοτιοδυτικής Ελλάδας ως τουριστικοί προορισμοί τροφίμων
- Στον καθορισμό των βάσεων για τη διαχρονικότητα του έργου (μετά την ολοκλήρωσή του) ως θεμελιώδη διαδικασία για τη συνεχή ανάπτυξη των επιχειρήσεων και των τοπικών αρχών.

Ενέργειες που έχουν ήδη αναληφθεί για τη συγκρότηση της συνεργασίας
- Σύνταξη πρότασης συνεργασίας, με περιγραφή και αποσαφήνιση δράσεων του προτεινόμενου Σχεδίου ΔΤΣ.
- Διαδικασία αναζήτησης εταίρων. Επικοινωνία (επιστολές, e-mail) με τις ΟΤΔ που επέδειξαν ενδιαφέρον συμμετοχής.
- Αποστολή πρότασης και ενημερωτικού εντύπου σε υποψήφιους εταίρους.

- Παρακολούθηση ανταπόκρισης.

Προβλεπόμενος τρόπος εφαρμογής του Σχεδίου συνεργασίας

Προβλέπεται να υλοποιηθεί ο εξής τρόπος εφαρμογής. 1. Ορισμός ομάδας συντονισμού, 2. Ορισμός συντελεστών υλοποίησης για τις τοπικές δράσεις κάθε εταίρου καθώς και για τις κοινές δράσεις, 3. Ωρίμανση διαγωνιστικών και λοιπών θεσμικών διαδικασιών συνεργασίας με εξωτερικούς εξειδικευμένους συνεργάτες και φορείς για την υλοποίηση διαφόρων δράσεων του Σχεδίου, 4. Διαρκής επικοινωνία και ενημέρωση των εταίρων από τον συντονιστή εταίρο, 5. Διατοπικές συναντήσεις εταίρων και ομάδας συντονισμού, δια ζώσης ή ηλεκτρονικά, μέσω internet, για αξιολόγηση της πορείας υλοποίησης και λήψη αναγκαίων αποφάσεων, 6. Αξιολόγηση παραδοτέων και λήψη διορθωτικών ενεργειών όπου απαιτηθεί, 7.Αξιολόγηση συνολικής υλοποίησης Σχεδίου.

Η στήριξη δε καθιστά κρατική ενίσχυση, δεν αποφέρει κέρδος και το ανώτατο ποσοστό ενίσχυσης ανέρχεται σε ποσοστό 100% των επιλέξιμων δαπανών.

Θεματική Κατεύθυνση που εξυπηρετείται

Θ.Κ. : 2. Βελτίωση της ελκυστικότητας της περιοχής παρέμβασης και ενίσχυση του τουριστικού προϊόντος (Κ.Θ.Κ.)

Χρηματοδοτικά Στοιχεία

	Ποσό (€)	Ποσοστό (%) σε επίπεδο υπο-μέτρου	Ποσοστό (%) σε επίπεδο Τοπικού Προγράμματος
Συνολικός Προϋπολογισμός	22.000,00	13,33	0,18
Δημόσια Δαπάνη	22.000,00	13,33	0,26
Ιδιωτική Συμμετοχή	0,00	0,00	0,00

Περιοχή Εφαρμογής

Το σύνολο προτεινόμενης περιοχής παρέμβασης

Δικαιούχοι

ΟΤΔ που υλοποιούν στρατηγικές με πρωτοβουλία τοπικών κοινοτήτων. Έχουν εκδηλώσει ενδιαφέρον Αιτωλική Αναπτυξιακή, Αναπτυξιακή Ολυμπίας, Αχαΐα Α.Ε., Αναπτυξιακή Ν. Ηπείρου και Αμβρακικού, Αναπτυξιακή Μεσσηνίας ΑΑ.Ε.ΟΤΑ, Τριχωνίδα Α.Ε., Αναπτυξιακή Φωκική Α.Ε.. Τον συντονισμό θα αναλάβει η Αναπτυξιακή Ολυμπίας ΑΑΕ ΟΤΑ

Συνέργεια / συμπληρωματικότητα με άλλες δράσεις του Τοπικού Προγράμματος

Βρίσκεται σε συνέργεια με όλες τις δράσεις του Γ.Σ. 2, υπηρετεί τον Ε.Σ. 2.4 σε συνεργασία με τις δράσεις του 19.2.7

Συνέργεια / συμπληρωματικότητα με λοιπές αναπτυξιακές δράσεις στην ευρύτερη περιοχή

Βρίσκεται σε συμπληρωματικότητα με τις δράσεις της 1ης και 4ης Βασικής Αναπτυξιακής Προτεραιότητας του ΠΕΠ Πελοποννήσου. Βρίσκεται σε πλήρη συνέργεια με τις δράσεις που υπηρετούν τον κεντρικό στρατηγικό στόχο του ΕΠΑνΕΚ που είναι η ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και εξωστρέφειας των επιχειρήσεων, η μετάβαση στην ποιοτική επιχειρηματικότητα, με αιχμή την καινοτομία και την αύξηση της εγχώριας προστιθέμενης αξίας.

Τίτλος Δράσης	Διατοπική – Διακρατική συνεργασία
Κωδικός Δράσης	19.3
Τίτλος υπο-δράσης	Γεύσεις Ελλήνων εκλεκτές ΙΙ
Κωδικός υπο-δράσης	19.3.3

Νομική βάση	Άρθρα 44 και 61 καν . (ΕΕ) 1305/2013 και Άρθρο 65 καν. (ΕΕ) 1303/2013

Αναλυτική Περιγραφή Δράσης / υπο-δράσης

Αντικείμενο και στόχοι της συνεργασίας

Το παρόν Σχέδιο αφορά στην ανάδειξη του ελληνικού γαστρονομικού πολιτισμού μέσω της προβολής των εκλεκτών ελληνικών γεύσεων της παραδοσιακής και σύγχρονης ελληνικής γαστρονομίας. Το Σχέδιο που υλοποιήθηκε και κατά την προηγούμενη προγραμματική περίοδο αποσκοπεί στην επίτευξη των εξής στόχων: 1. Ανάδειξη και προβολή της γαστρονομικής παράδοσης της Ελλάδος, με γεύσεις, εδέσματα και προϊόντα που διαθέτουν ποιότητα, φήμη και άμεση σύνδεση με την περιοχή παραγωγής, με απώτερο σκοπό την ενίσχυση της αγροτικής οικονομίας και του τουρισμού. 2.Διασύνδεση της τουριστικής ταυτότητας των περιοχών με τα χαρακτηριστικά προϊόντα τους και ανάπτυξη του γαστρονομικού τουρισμού. 3. Διεύρυνση του «Δικτύου Γεύσεων Ελλήνων Εκλεκτών», με ενσωμάτωση νέων μελών και χαρακτηριστικών προϊόντων από κάθε περιοχή, καλύπτοντας γεωγραφικά όσο το δυνατόν μεγαλύτερο μέρος της χώρας. 4.Ενσωμάτωση στη σύγχρονη ελληνική κουζίνα των πιο εκλεκτών ελληνικών προϊόντων, ΠΟΠ, ΠΓΕ και επιλεγμένα, με τη δημιουργία των πιο εκλεκτών και χαρακτηριστικών γεύσεων. 5. Δικτύωση φορέων και επιχειρήσεων που σχετίζονται με την παραγωγή εκλεκτών προϊόντων, τη γαστρονομία και τον τουρισμό ως συνεργαζόμενοι φορείς του Δικτύου, για τη συλλογική υλοποίηση δράσεων.

Αναζήτηση εν δυνάμει εταίρων

Τα κριτήρια επιλογής των εταίρων είναι: Οι εταίροι που συμμετείχαν στο προηγούμενο Σχέδιο και νέοι εταίροι από περιοχές με αξιόλογα αγροδιατροφικά προϊόντα και σημαντικές υποδομές γαστρονομικού πολιτισμού.

Τεκμηρίωση της συνεργασίας

Από την μελέτη της υφιστάμενης κατάστασης στην περιοχή παρέμβασης της Αναπτυξιακής Μεσσηνίας Α.Α.Ε.ΟΤΑ προκύπτει ότι οι τομείς της παραγωγής και της μεταποίησης προσφέρουν αρκετά προϊόντα υψηλής αξίας, ενώ η τοπική γαστρονομία αντανακλά την ιδιαιτερότητα και τα χαρακτηριστικά της περιοχής, των κατοίκων της, αλλά και του τρόπου ζωής τους. Αυτά, σε συνδυασμό με τις υπόλοιπες ιδιότητες και τα χαρακτηριστικά της περιοχής, δημιουργούν ένα δυναμικό συνολικό προϊόν, το οποίο μπορεί να γίνει ιδιαίτερα ελκυστικό για τον τουριστικό κλάδο και τους εμπλεκόμενους κλάδους υπηρεσιών εστίασης, κατάλυσης, μεταποίησης κ.λπ..

Το συνολικό γαστρονομικό και γαστροτουριστικό προϊόν της χώρας είναι ο συνδυασμός των ιδιοτήτων κάθε περιοχής. Κατ' αναλογία με την περιοχή της Αναπτυξιακής Μεσσηνίας Α.Α.Ε.ΟΤΑ, οι υπόλοιπες περιοχές των υπαρχόντων εταίρων διαθέτουν παρόμοιες ιδιότητες στην παραγωγή, τη μεταποίηση, τη γαστρονομία και τον τουρισμό.

Ανάλυση των δράσεων που θα διεξαχθούν στο πλαίσιο του Σχεδίου Συνεργασίας

Προπαρασκευαστική Φάση: Ενέργειες σχεδιασμού, συντονισμού και υποστήριξης του Σχεδίου και διατοπικές συναντήσεις

Κυρίως Φάση:

Α. Διεύρυνση και ανάπτυξη Δικτύου: Δράσεις διεύρυνσης και ανάπτυξης του Δικτύου Γ.Ε.Ε.

Β. Σχεδιασμός δράσεων και συντονισμός υλοποίησης Έργου: 1. Σχεδιασμός ταυτότητας περιοχών και τοπικών θεσμών, 2. Σχεδιασμός διαδικτυακών υποδομών και marketing, 3. Σχεδιασμός Σήμανσης περιοχών και Συστήματος προβολής των Εκλεκτών Ελληνικών Γεύσεων, 4. Σχεδιασμός δικτύου καταστημάτων franchise εκλεκτών γεύσεων, 5. Ομάδα έργου συντονισμού, διαχείρισης και συμβουλευτικής υποστήριξης της υλοποίησης, 6. Τοπική διαχείριση και υποστήριξη υλοποίησης από τις ΟΤΔ, 7. Συναντήσεις εταίρων και οργάνων διαχείρισης του Σχεδίου.

Γ. Υλοποίηση δράσεων Δικτύου: 1. Ανάπτυξη brand και δημιουργία βάσης δεδομένων, 2. Ηλεκτρονικές και διαδικτυακές υποδομές, 3. Υλοποίηση marketing plan και οργάνωσης προβολής, 4.Συμμετοχή σε εκθέσεις, 5. Σύστημα προβολής Γ.Ε.Ε. σε τουριστικές πύλες εισόδου της χώρας, 6. Ανάδειξη ελληνικού οίνου, οινοπνευματωδών και γαστρονομίας, 7. Ανάδειξη του πολιτισμού της ελιάς και του ελαιολάδου, 8. Εργασίες διασύνδεσης της γνώσης με την παραγωγή, 9. Σχεδιασμός εκπαιδευτικών δράσεων.

Πόροι που θα διατεθούν για την οργάνωση της συνεργασίας (ανθρώπινο δυναμικό, χρηματοοικονομικοί πόροι)

Ανθρώπινο δυναμικό: Στελέχη από το μόνιμο προσωπικό των εταίρων, με πλήρη ή μερική απασχόληση, σταθεροί εξωτερικοί συνεργάτες, με εμπειρία σε συγκεκριμένα έργα, εξειδικευμένοι εξωτερικοί Σύμβουλοι, όπου απαιτηθεί κατά την υλοποίηση των δράσεων.

Χρηματοοικονομικοί πόροι

Συνολικός εκτιμώμενος προϋπολογισμός Σχεδίου: 700.000,00 €

Ποσό συμμετοχής για την Αναπτυξιακή Μεσσηνίας Α.Α.Ε.ΟΤΑ: 25.000,00 €

Κυρίως Φάση: 700.000,00 € (Διεύρυνση και ανάπτυξη του Δικτύου: 60.000,00 €, Σχεδιασμός δράσεων και συντονισμός υλοποίησης Έργου: 160.000,00 €, Υλοποίηση δράσεων Δικτύου: 480.000,00 €).

Προσδοκώμενα αποτελέσματα από τη συνεργασία για την περιοχή (βραχυπρόθεσμα, μακροπρόθεσμα)

Ενίσχυση του πρωτογενούς τομέα της οικονομίας, τόνωση της εξωστρέφειας των τοπικών προϊόντων και ενθάρρυνση της τοπικής επιχειρηματικότητας δημιουργώντας παράλληλα «ταυτότητα - branding» για το γευστικό ιδίωμα της περιοχής, ευαισθητοποίηση του πληθυσμού για την ανάδειξη της τοπικής κουζίνας και της πολιτιστικής ταυτότητας, αύξηση της τουριστικής κίνησης και της επιμήκυνσης της τουριστικής περιόδου μέσω προώθησης εναλλακτικών μορφών τουρισμού, όπως ο γαστρονομικός τουρισμός, αναβάθμιση του πολιτιστικού επιπέδου των κατοίκων, βελτίωση της ποιότητας ζωής τους, συμβολή στην αντιμετώπιση της ανεργίας και της φτώχειας, δημιουργία εθνικής στρατηγικής για την αξιοποίηση του γαστρονομικού πολιτισμού της χώρας.

Ενέργειες που έχουν ήδη αναληφθεί για τη συγκρότηση της συνεργασίας

Μελέτη και επεξεργασία των αποτελεσμάτων του προηγούμενου Σχεδίου «Γεύσεις Ελλήνων Εκλεκτές» και του Σχεδίου δράσης του Δικτύου Δήμων Γ.Ε.Ε., σύνταξη πρότασης διατοπικής συνεργασίας, αναζήτηση εταίρων. Επικοινωνία και αποστολή πρότασης και ενημερωτικού εντύπου σε υποψήφιους εταίρους.

Προβλεπόμενος τρόπος εφαρμογής του Σχεδίου συνεργασίας

1. Ορισμός ομάδας συντονισμού, 2. Αναζήτηση, αξιολόγηση και συμφωνίες συνεργασίας με εξωτερικούς εξειδικευμένους συνεργάτες και φορείς για την υλοποίηση διαφόρων δράσεων του σχεδίου, 3. Διακρατικές συναντήσεις και επικοινωνία των εταίρων και ομάδας συντονισμού, δια ζώσης ή ηλεκτρονικά, μέσω internet, για αξιολόγηση της πορείας υλοποίησης και λήψη αναγκαίων αποφάσεων, 4. Αξιολόγηση παραδοτέων και λήψη διορθωτικών ενεργειών όπου απαιτηθεί. Η στήριξη δε καθιστά κρατική ενίσχυση, δεν αποφέρει κέρδος και το ανώτατο ποσοστό ενίσχυσης ανέρχεται σε ποσοστό 100% των επιλέξιμων δαπανών.
Θεματική Κατεύθυνση που εξυπηρετείται
Θ.Κ. : 2. Βελτίωση της ελκυστικότητας της περιοχής παρέμβασης και ενίσχυση του τουριστικού προϊόντος (Κ.Θ.Κ.)
Χρηματοδοτικά Στοιχεία

	Ποσό (€)	Ποσοστό (%) σε επίπεδο υπο-μέτρου	Ποσοστό (%) σε επίπεδο Τοπικού Προγράμματος
Συνολικός Προϋπολογισμός	25.000,00	15,15	0,20
Δημόσια Δαπάνη	25.000,00	15,15	0,29
Ιδιωτική Συμμετοχή	0,00	0,00	0,00

Περιοχή Εφαρμογής
Το σύνολο της περιοχής παρέμβασης
Δικαιούχοι
Συμμετέχουσες ΟΤΔ/ φορείς, Δίκτυο Δήμων των Εκλεκτών Ελληνικών Γεύσεων. Ο.Τ.Δ. που έχουν εκδηλώσει ενδιαφέρον: Αναπτυξιακή Πάρνωνα, Μεσσηνίας, Αχαΐας, Βορείου Πελοποννήσου, Δυτικής Μακεδονίας, Ημαθίας, Νομού Θεσσαλονίκης, Καβάλας, Καρδίτσας, Καστοριάς, Λάρισας, Λήμνου, Πηλίου, Σερρών, Τριχωνίδας, Φλώρινας, Φθιωτικής, Φωκικής, Χαλκιδική
Συνέργεια / συμπληρωματικότητα με άλλες δράσεις του Τοπικού Προγράμματος
Βρίσκεται σε συνέργεια με όλες τις δράσεις του Γ.Σ. 2, υπηρετεί τον Ε.Σ. 2.4 σε συνεργασία με τις δράσεις του 19.2.7
Συνέργεια / συμπληρωματικότητα με λοιπές αναπτυξιακές δράσεις στην ευρύτερη περιοχή
Βρίσκεται σε συμπληρωματικότητα με τις δράσεις της 1ης και 4ης Βασικής Αναπτυξιακής Προτεραιότητας του ΠΕΠ Πελοποννήσου. Βρίσκεται σε πλήρη συνέργεια με τις δράσεις που υπηρετούν τον κεντρικό στρατηγικό στόχο του ΕΠΑνΕΚ που είναι η ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και εξωστρέφειας των επιχειρήσεων, η μετάβαση στην ποιοτική επιχειρηματικότητα, με αιχμή την καινοτομία και την αύξηση της εγχώριας προστιθέμενης αξίας.

Τίτλος Δράσης	Διατοπική – Διακρατική συνεργασία
Κωδικός Δράσης	19.3
Τίτλος υπο-δράσης	Ενώνοντας τους δυναμικούς των Τοπικών Κοινοτήτων
Κωδικός υπο-δράσης	19.3.4
Νομική βάση	Άρθρα 44 και 61 καν . (ΕΕ) 1305/2013 και Άρθρο 65 καν. (ΕΕ) 1303/2013

Αναλυτική Περιγραφή Δράσης / υπο-δράσης

Αντικείμενο και στόχοι συνεργασίας

Αντικείμενο του Σχεδίου "Ενώνοντας τους Δυναμικούς των Τοπικών Κοινοτήτων" είναι η ολοκληρωμένη, ομοιογενής και επίκαιρη κατάρτιση των "Δυναμικών Μονάδων" με σύγχρονες αρχές και μέσα αγροτικής επιχειρηματικότητας και καινοτομίας καθώς και η άρση όλων των επιμέρους εμποδίων που αντιμετωπίζουν οι "Δυναμικές Μονάδες" των τοπικών κοινοτήτων στα πεδία της επιχειρηματικής ψυχολογίας, των γνώσεων και τις δικτύωσης Βασικοί στόχοι του Σχεδίου είναι: Ενεργοποίηση αναπτυξιακής ψυχολογίας των Δυναμικών Ομάδων, μόχλευση επενδυτικών πρωτοβουλιών, θωράκιση των Δυναμικών Μονάδων με τις ενδεδειγμένες γνώσεις, τεχνικές, δεξιότητες και εργαλεία.

Αναζήτηση εν δυνάμει εταίρων

Λόγω του οριζόντιου χαρακτήρα των αναγκών που καλύπτει το Σχέδιο, οι επιλέξιμοι εταίροι μπορούν δυνητικά να προέρχονται από το σύνολο της επικράτειας, εφόσον αξιολογούν και αυτοί με την σειρά τους ως και δικές τους προτεραιότητες τους στόχους του Σχεδίου.

Τεκμηρίωση της συνεργασίας

Από την ανάλυση της υφιστάμενης κατάστασης στην περιοχή παρέμβασης της Αναπτυξιακής Μεσσηνίας Α.Α.Ε.ΟΤΑ, προκύπτει η συγκράτηση των επενδυτών να υλοποιήσουν τα επιχειρηματικά τους σχέδια, λόγω κυρίως των συγκεχυμένων γνώσεων και της αρνητικής ψυχολογίας. Επιτακτική είναι η ανάγκη ενεργοποίησης της αναπτυξιακής ψυχολογίας, θωράκισης των επιχειρηματιών με ενδεδειγμένες γνώσεις και εργαλεία, καθώς και δημιουργίας ευκαιριών και προϋποθέσεων συνεργασιών.

Ανάλυση των δράσεων που θα διεξαχθούν στο πλαίσιο του Σχεδίου Συνεργασίας

Προπαρασκευαστική Φάση: Ενέργειες σχεδιασμού, συντονισμού και υποστήριξης του Σχεδίου και διατοπικές συναντήσεις

Κυρίως Φάση:

1. Εκπόνηση σχεδίου δράσης για την υλοποίηση ετήσιων προ-συνεδρίων και ετήσιου πανελλήνιου συνεδρίου Αγροτικής Επιχειρηματικότητας

2. Διοργάνωση και υλοποίηση δράσεων: 2.1 Υλοποίηση τριών ετήσιων προ-συνεδρίων Αγροτικής Επιχειρηματικότητας σε κάθε περιοχή εταίρου (ένα ανά έτος σε κάθε Ο.Τ.Δ.). 2.2 Υλοποίηση τεσσάρων ετήσιων συνεδρίων Αγροτικής Επιχειρηματικότητας. 2.3 Σχεδιασμός, δημιουργία και υποστήριξη ιστοσελίδας για τη δικτύωση των "Δυναμικών Μονάδων".

3. Δίκτυο "Εμψυχωτών Τοπικών Ομάδων": 3.1 Σχεδιασμός του Δικτύου "Εμψυχωτών Τοπικών Ομάδων", 3.2 Ανάπτυξη δράσεων του Δικτύου "Εμψυχωτών Τοπικών Ομάδων".

4. Δράσεις προβολής και εξωστρέφειας**:** 4.1 Σχεδιασμός επικοινωνιακού portfolio, 4.2 Εκδηλώσεις παρουσίασης και διάχυσης των δράσεων και των αποτελεσμάτων του Σχεδίου, 4.3 Επικοινωνία και προώθηση του έργου σε Μέσα Ενημέρωσης και κοινωνικής δικτύωσης.

5. Δαπάνες συντονιστικών ενεργειών**:** 5.1 Δαπάνες συντονισμού του Σχεδίου, 5.2 Υπηρεσίες Συμβούλου για την υποστήριξη και τον συντονισμό του Σχεδίου.

Πόροι που θα διατεθούν για την οργάνωση της συνεργασίας (ανθρώπινο δυναμικό, χρηματοοικονομικοί πόροι)

Ανθρώπινο δυναμικό: Στελέχη από το μόνιμο προσωπικό των εταίρων, με πλήρη ή μερική απασχόληση, σταθεροί εξωτερικοί συνεργάτες, με εμπειρία σε συγκεκριμένα έργα, εξειδικευμένοι εξωτερικοί Σύμβουλοι, όπου απαιτηθεί κατά την υλοποίηση των δράσεων.

Χρηματοοικονομικοί πόροι

Συνολικός εκτιμώμενος προϋπολογισμός: 230.000,00€

Ποσό συμμετοχής για την Αναπτυξιακή Μεσσηνίας Α.Α.Ε.ΟΤΑ: 15.000,00 €

Προσδοκώμενα αποτελέσματα από τη συνεργασία για την περιοχή (βραχυπρόθεσμα, μακροπρόθεσμα)

Ενεργοποίηση της αναπτυξιακής ψυχολογίας των εν δυνάμει εταίρων κάθε Ο.Τ.Δ., μόχλευση επενδυτικών πρωτοβουλιών, θωράκιση των επενδυτών με τις ενδεδειγμένες γνώσεις, τεχνικές, δεξιότητες και εργαλεία, αύξηση της παραγωγικότητας και της αποτελεσματικότητας των επιχειρήσεων των επενδυτών, δημιουργία ευκαιριών και προϋποθέσεων συνεργασιών μεταξύ των επενδυτών των ΟΤΔ.

Ενέργειες που έχουν ήδη αναληφθεί για τη συγκρότηση της συνεργασίας

Μελέτη σχεδίου και σύνταξη διατοπικής πρότασης συνεργασίας, δημιουργία και αποστολή πρότασης και ενημερωτικού εντύπου σε υποψήφιους εταίρους και παρακολούθηση ανταπόκρισης.

Προβλεπόμενος τρόπος εφαρμογής του Σχεδίου συνεργασίας: Ορισμός ομάδας συντονισμού, αναζήτηση, αξιολόγηση και συμφωνίες συνεργασίας με εξωτερικούς εξειδικευμένους συνεργάτες και φορείς για την υλοποίηση διαφόρων δράσεων του σχεδίου, διατοπικές συναντήσεις και επικοινωνία των εταίρων και ομάδας συντονισμού, δια ζώσης ή ηλεκτρονικά, μέσω internet, για αξιολόγηση της πορείας υλοποίησης και λήψη αναγκαίων αποφάσεων, αξιολόγηση παραδοτέων και λήψη διορθωτικών ενεργειών όπου απαιτηθεί.

Η στήριξη δε καθιστά κρατική ενίσχυση, δεν αποφέρει κέρδος και το ανώτατο ποσοστό ενίσχυσης ανέρχεται σε ποσοστό 100% των επιλέξιμων δαπανών.

Θεματική Κατεύθυνση που εξυπηρετείται

Θ.Κ. : 2. Βελτίωση της ελκυστικότητας της περιοχής παρέμβασης και ενίσχυση του τουριστικού προϊόντος (Κ.Θ.Κ.)

Χρηματοδοτικά Στοιχεία

	Ποσό (€)	Ποσοστό (%) σε επίπεδο υπο-	Ποσοστό (%) σε επίπεδο Τοπικού

		μέτρου	Προγράμματος
Συνολικός Προϋπολογισμός	15.000,00	9,09	0,12
Δημόσια Δαπάνη	15.000,00	9,09	0,18
Ιδιωτική Συμμετοχή	0,00	0,00	0,00

Περιοχή Εφαρμογής

Το σύνολο της περιοχής παρέμβασης

Δικαιούχοι

Συμμετέχουσες ΟΤΔ. Εταίροι που έχουν εκδηλώσει ενδιαφέρον: Αναπτυξιακή Πάρνωνα, Δίκτυο Νήσων ΠΕ Νήσων Αττικής, Αναπτυξιακή Τρικάλων, Αναπτυξιακή Μεσσηνίας, Αναπτυξιακή Πηλίου, Αναπτυξιακή Τριχωνίδας, Αναπτυξιακή Δράμας, Οργανισμός Ανάπτυξης Κρήτης, ΑΚΟΜΜ-Ψηλορείτης, Εταιρία Ανάπτυξης Νοτίου Ηπείρου – Αμβρακικού, Δημοσυνεταιριστική Έβρος, Αναπτυξιακή Ηπείρου, Αναπτυξιακή Φλώρινας

Συνέργεια / συμπληρωματικότητα με άλλες δράσεις του Τοπικού Προγράμματος

Βρίσκεται σε συνέργεια με όλες τις δράσεις του Γ.Σ. 2, υπηρετεί τον Ε.Σ. 2.4 σε συνεργασία με τις δράσεις του 19.2.7

Συνέργεια / συμπληρωματικότητα με λοιπές αναπτυξιακές δράσεις στην ευρύτερη περιοχή

Βρίσκεται σε συμπληρωματικότητα με τις δράσεις της 1ης και 4ης Βασικής Αναπτυξιακής Προτεραιότητας του ΠΕΠ Πελοποννήσου. Βρίσκεται σε πλήρη συνέργεια με τις δράσεις που υπηρετούν τον κεντρικό στρατηγικό στόχο του ΕΠΑνΕΚ που είναι η ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και εξωστρέφειας των επιχειρήσεων, η μετάβαση στην ποιοτική επιχειρηματικότητα, με αιχμή την καινοτομία και την αύξηση της εγχώριας προστιθέμενης αξίας.

Τίτλος Δράσης	Διατοπική – Διακρατική συνεργασία
Κωδικός Δράσης	19.3
Τίτλος υπο-δράσης	Διαχρονική Ελληνική Θεατρική Παράδοση
Κωδικός υπο-δράσης	19.3.5
Νομική βάση	Άρθρα 44 και 61 καν . (ΕΕ) 1305/2013 και Άρθρο 65 καν. (ΕΕ) 1303/2013

Αναλυτική Περιγραφή Δράσης / υπο-δράσης

Αντικείμενο και στόχοι συνεργασίας

Σε όλη την Ελλάδα υπάρχει πληθώρα αρχαίων θεάτρων, που συνιστούν ισχυρό συμβολισμό της πολιτιστικής μας κληρονομιάς, αφού το θέατρο, ως εκφραστικό μέσο και κλάδος της τέχνης που επιδίδεται στην απόδοση ιστοριών μπροστά σε κοινό, με τη χρήση κυρίως του λόγου, αλλά και της μουσικής και του χορού, πρωτοεμφανίστηκε ιστορικά στην αρχαία Ελλάδα, αποτέλεσε διακριτό χαρακτηριστικό της κοινωνικής και παιδευτικής συμπεριφοράς των αρχαίων Ελλήνων και συμπαρέσυρε τους μεταγενέστερους πολιτισμούς να το εγκολπωθούν. Τα αρχαία αυτά μνημεία, σε όποια και αν διατηρούνται κατάσταση και ανεξάρτητα από το εάν σήμερα χρησιμοποιούνται ή όχι, αποτελούν σημαντικό και αξιοποιήσιμο στίγμα της τοπικής ταυτότητας κάθε περιοχής, αλλά και της συλλογικής πολιτιστικής ταυτότητας της Ελλάδας, αφού ορίζουν την απαρχή της διαχρονικής ελληνικής θεατρικής παράδοσης, που συνεχίζεται μέχρι σήμερα. Διότι και σήμερα υπάρχουν σε πολλές περιοχές σύγχρονες υποδομές, οργανισμοί, επαγγελματικοί και ερασιτεχνικοί, καθώς και θεσμοί, που υπηρετούν την τέχνη του θεάτρου και παράγουν σημαντικά πολιτιστικά αποτελέσματα, είτε αξιοποιώντας το αρχαιοελληνικό δραματολόγιο, είτε επιδιδόμενοι σε σύγχρονο, ελληνικό ή ξένο, θεατρικό ρεπερτόριο και συναφείς δραστηριότητες.

Στόχος της προτεινόμενης διατοπικής συνεργασίας είναι η αναζήτηση κρίσιμης μάζας περιοχών που διαθέτουν εμφανή τεκμήρια των αρχαίων θεάτρων τους αλλά και σύγχρονη δημιουργική θεατρική ζωή, ώστε να αποτελέσουν οργανωμένο δίκτυο ανάδειξης της διαχρονικής ελληνικής θεατρικής παράδοσης, ως συλλογικού πολιτιστικού στίγματος στις τοπικές τους ταυτότητες, που θα αυξήσει την

ελκυστικότητα και επισκεψιμότητα των περιοχών και θα προσδώσει υπεραξία στις αναπτυξιακές τους προσπάθειες. Η από κοινού ανάδειξη της ζώσας θεατρικής παράδοσης, θα ενισχύσει την τοπική αυτογνωσία και αυτοπεποίθηση, θα συνδράμει στην ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής μέσω της συμμετοχής των τοπικών πληθυσμών σε ένα κοινό όραμα, θα λειτουργήσει συμπληρωματικά στη διαμόρφωση πολυλειτουργικού χαρακτήρα των αγροτικών περιοχών που θα συμμετάσχουν στο σχέδιο συνεργασίας, θα βελτιώσει την εικόνα των περιοχών, θα εμπλουτίσει το τουριστικό τους προϊόν, θα συμβάλλει στην εξωστρέφειά τους και θα δημιουργήσει ευκαιρίες ανταλλαγής ιδεών, εμπειριών και τεχνογνωσίας.

Αναζήτηση εν δυνάμει εταίρων

Οι εν δυνάμει εταίροι, οι οποίοι έχουν ήδη προσυμφωνήσει να συμμετάσχουν στη συνεργασία είναι οι εξής 13 ΟΤΔ: ΕΤΑΝΑΜ, ΠΙΕΡΙΚΗ, ΠΑΡΝΩΝΑΣ, Αναπτυξιακή Μεσσηνίας, Ολυμπίας, ΑΙΤΩΛΙΚΗ, Ροδόπης, Καβάλας, Πηλίου, Εύβοιας, Ηπείρου, Κυκλάδων και ΕΛΙΚΩΝΑΣ-ΠΑΡΝΑΣΣΟΣ. Συντονιστής Εταίρος θα είναι η ΑΝ.ΒΟ.ΠΕ ΑΕ ΟΤΑ.

Τεκμηρίωση της συνεργασίας

Στην περιοχή παρέμβασης υπάρχει πληθώρα αρχαίων θεάτρων, μεταξύ άλλων το Αρχαίο Θέατρο Κορώνης, και το Αρχαίο Θέατρο Μεσσήνης, που συνιστούν ισχυρό συμβολισμό της πολιτιστικής μας κληρονομιάς, αφού το θέατρο, ως εκφραστικό μέσο και κλάδος της τέχνης που επιδίδεται στην απόδοση ιστοριών μπροστά σε κοινό, με τη χρήση κυρίως του λόγου, αλλά και της μουσικής και του χορού, πρωτοεμφανίστηκε ιστορικά στην αρχαία Ελλάδα, αποτέλεσε διακριτό χαρακτηριστικό της κοινωνικής και παιδευτικής συμπεριφοράς των αρχαίων Ελλήνων και συμπαρέσυρε τους μεταγενέστερους πολιτισμούς να το εγκολπωθούν. Τα αρχαία αυτά μνημεία, σε όποια και αν διατηρούνται κατάσταση και ανεξάρτητα από το εάν σήμερα χρησιμοποιούνται ή όχι, αποτελούν σημαντικό και αξιοποιήσιμο στίγμα της τοπικής ταυτότητας της περιοχής, αφού ορίζουν την απαρχή της διαχρονικής ελληνικής θεατρικής παράδοσης, που συνεχίζεται μέχρι σήμερα. Διότι και σήμερα υπάρχουν στις περιοχές μας σύγχρονες υποδομές, οργανισμοί, επαγγελματικοί και ερασιτεχνικοί, καθώς και θεσμοί, που υπηρετούν την τέχνη του θεάτρου και παράγουν σημαντικά πολιτιστικά αποτελέσματα, είτε αξιοποιώντας το αρχαιοελληνικό δραματολόγιο, είτε επιδιδόμενοι σε σύγχρονο, ελληνικό ή ξένο, θεατρικό ρεπερτόριο.

Ανάλυση των δράσεων που θα διεξαχθούν στο πλαίσιο του Σχεδίου Συνεργασίας

- Καταγραφή, ανά περιοχή και συνολικά, σε συνεργασία με το ΔΙΑΖΩΜΑ, των αρχαίων θεάτρων, των χαρακτηριστικών τους και της ιστορίας τους, προκειμένου η προβολή και ανάδειξή τους να ενισχύσει την ελκυστικότητα και επισκεψιμότητα των περιοχών μας. Σε αυτό μπορούν να στρατευθούν και οργανωμένες ομάδες Φίλων αρχαίων θεάτρων, κατά περίπτωση.
- Καταγραφή, ανά περιοχή και συνολικά, της σύγχρονης θεατρικής ιστορίας, των σημερινών θεατρικών υποδομών, των ενεργών θεατρικών σχημάτων και των θεατρικών εκδηλώσεων που λαμβάνουν χώρα.
- Δημιουργία και διακίνηση έντυπου και ψηφιακού οπτικοακουστικού υλικού από τις ανωτέρω καταγραφές, με τη χρήση ΤΠΕ.
- Δράσεις προβολής του δικτύου, του αντικειμένου συνεργασίας και των παραδοτέων του.
- Δικτύωση των θεατρικών σχημάτων που το επιθυμούν, σε τοπικό και διατοπικό επίπεδο, για την ανταλλαγή ιδεών, πρακτικών, τεχνογνωσίας και εκδηλώσεων με αποκορύφωμα την καθιέρωση κυλιόμενων χωρικά και χρονικά φεστιβάλ, που θα αυξήσουν τον εσωτερικό τουρισμό προς τις περιοχές.
- Σχεδιασμός και υλοποίηση εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων στα σχολεία, με αντικείμενο τη γνωριμία των μαθητών με την τέχνη του θεάτρου, της μουσικής και του χορού γενικά και την τοπική θεατρική ιστορία, ειδικότερα (στο θέμα αυτό μπορεί να αξιοποιηθούν συνεργασίες – πέραν άλλων – και με Πανεπιστημιακά Θεατρικά Τμήματα).
- Σχεδιασμός και υλοποίηση τοπικών σεμιναρίων θεατρικής παιδείας για το ευρύτερο κοινό, ώστε να ενισχυθεί η τοπική γνώση.
- Ενιαίος εορτασμός της Παγκόσμιας Ημέρας Θεάτρου (27η Μαρτίου) σε όλες τις συμμετέχουσες περιοχές, με ανάλογες εκδηλώσεις και την ανάλογη προβολή.
- Διοργάνωση Συνεδρίου με αντικείμενο την Ελληνική διαχρονική θεατρική παράδοση, όπως αναδύεται από τις περιοχές του Σχεδίου Συνεργασίας.
- Δημιουργία Μητρώου παρόχων ειδικών μορφών τουρισμού στις συνεργαζόμενες περιοχές καθώς και ετήσιου «Καλενταρίου» πολιτιστικών εκδηλώσεων σε αυτές, περιλαμβανομένων των θεατρικών δραστηριοτήτων στα αρχαία θέατρα και αλλού.
- Διερεύνηση της δυνατότητας δικτύωσης με το εξωτερικό (διεύρυνση του Δικτύου με αρχαία ελληνικά θέατρα Κύπρου, Ιταλίας, Τουρκίας, Αλβανίας καθώς και ρωμαϊκά θέατρα Ιταλίας, Γαλλίας κ.λπ.).

Η τελική διαμόρφωση των δράσεων θα γίνει από τους Εταίρους.

Πόροι που θα διατεθούν για την οργάνωση της συνεργασίας (ανθρώπινο δυναμικό, χρηματοοικονομικοί πόροι)

Ανθρώπινο δυναμικό: Στελέχη από το μόνιμο προσωπικό των εταίρων, με πλήρη ή μερική απασχόληση, σταθεροί εξωτερικοί συνεργάτες, με εμπειρία σε συγκεκριμένα έργα, εξειδικευμένοι εξωτερικοί Σύμβουλοι, όπου απαιτηθεί κατά την υλοποίηση των δράσεων.

Χρηματοοικονομικοί πόροι

Συνολικός εκτιμώμενος προϋπολογισμός: 180.000,00€

Για την υλοποίηση του έργου η Αναπτυξιακή Μεσσηνίας Α.Α.Ε.ΟΤΑ θα διαθέσει 25.000 ευρώ και το μόνιμο προσωπικό της, συνεπικουρούμενο από εξειδικευμένους εξωτερικούς συμβούλους, όπου απαιτηθεί κατά την υλοποίηση των δράσεων.

Προσδοκώμενα αποτελέσματα από τη συνεργασία για την περιοχή (βραχυπρόθεσμα, μακροπρόθεσμα)

- Ανάδειξη πολιτιστικών πόρων της περιοχής.
- Ενίσχυση της εικόνας και της ταυτότητας της περιοχής.
- Ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής με τη δραστηριοποίηση πολλών ανθρώπων κάτω από τον ίδιο σκοπό την παροχή ίσως ευκαιριών για απόκτηση θεατρικής παιδείας σε όλους τους ενδιαφερόμενους πολίτες
- Ενίσχυση του εσωτερικού τουρισμού (μετακινήσεις προς την περιοχή για τις ανάγκες του προγράμματος ή γενικά για θεατρικές δραστηριότητες) και εμμέσως τόνωση της τοπικής οικονομίας.
- Ενίσχυση της τοπικής γνώσης, με την ανταλλαγή εμπειριών και τεχνογνωσίας άλλων περιοχών.
- Διασύνδεση του πολιτισμού με τον τουρισμό και εμμέσως με τα τοπικά αγροδιατροφικά προϊόντα (πχ σύνδεση οινικής παράδοσης

με τη δημιουργία του αρχαίου σατυρικού δράματος)

Ενέργειες που έχουν ήδη αναληφθεί για τη συγκρότηση της συνεργασίας:

Υπήρξε δι' αλληλογραφίας πρόταση σε πολλές ΟΤΔ και ήδη απάντησαν θετικά 12.

Προβλεπόμενος τρόπος εφαρμογής του Σχεδίου συνεργασίας:

Το σχέδιο θα εξελιχθεί σε δύο φάσεις:

Α. Προκαταρκτική Φάση: Συνάντηση εργασίας εταίρων για οριστικοποίηση συνεργασίας και εξειδίκευση δράσεων, Υπογραφή σχετικού πρωτοκόλλου συνεργασίας που θα περιλαμβάνει τους συμβαλλόμενους, το σκοπό και τους στόχους της συνεργασίας, τις δράσεις, τις υποχρεώσεις των εταίρων, τα αναμενόμενα αποτελέσματα, τον τρόπο συντονισμού και οργάνωσης, Σύσταση Κοινής Επιτροπής Παρακολούθησης, Σύνταξη και υποβολή του ΣΔΣ, στην αρμόδια Υπηρεσία Διαχείρισης, προς έγκριση, Σύσκεψη εργασίας εταίρων για τον χρονικό προγραμματισμό του έργου.

Β. Κύρια Φάση: Υλοποίηση φυσικού και οικονομικού αντικειμένου, Απολογισμός έργου, αποτίμηση αποτελεσμάτων, αξιολόγηση σχεδίου συνεργασίας, Διάχυση αποτελεσμάτων αξιολόγησης στον τοπικό πληθυσμό

Η στήριξη δε καθιστά κρατική ενίσχυση, δεν αποφέρει κέρδος και το ανώτατο ποσοστό ενίσχυσης ανέρχεται σε ποσοστό 100% των επιλέξιμων δαπανών.

Θεματική Κατεύθυνση που εξυπηρετείται

Θ.Κ. : 2. Βελτίωση της ελκυστικότητας της περιοχής παρέμβασης και ενίσχυση του τουριστικού προϊόντος (Κ.Θ.Κ.)

Χρηματοδοτικά Στοιχεία

	Ποσό (€)	Ποσοστό (%) σε επίπεδο υπο-μέτρου	Ποσοστό (%) σε επίπεδο Τοπικού Προγράμματος
Συνολικός Προϋπολογισμός	25.000,00	15,15	0,20
Δημόσια Δαπάνη	25.000,00	15,15	0,29
Ιδιωτική Συμμετοχή	0,00	0,00	0,00

Περιοχή Εφαρμογής

Το σύνολο περιοχής παρέμβασης

Δικαιούχοι

ΟΤΔ που υλοποιούν στρατηγικές με πρωτοβουλία τοπικών κοινοτήτων. Τον συντονισμό του σχεδίου δράσης προτίθεται να τον αναλάβει η ΟΤΔ ΑΝ.ΒΟ.ΠΕ.. Έχουν ήδη προσυμφωνήσει να συμμετάσχουν στη συνεργασία είναι οι εξής 13 ΟΤΔ: ΕΤΑΝΑΜ, ΠΙΕΡΙΚΗ, ΠΑΡΝΩΝΑΣ, Αναπτυξιακή Μεσσηνίας, Ολυμπίας, ΑΙΤΩΛΙΚΗ, Ροδόπης, Καβάλας, Πηλίου, Εύβοιας, Ηπείρου, Κυκλάδων και ΕΛΙΚΩΝΑΣ-ΠΑΡΝΑΣΣΟΣ.

Συνέργεια / συμπληρωματικότητα με άλλες δράσεις του Τοπικού Προγράμματος

Βρίσκεται σε συνέργεια με όλες τις δράσεις του Γ.Σ. 2, υπηρετεί τον Ε.Σ. 2.4 σε συνεργασία με τις δράσεις του 19.2.7

Συνέργεια / συμπληρωματικότητα με λοιπές αναπτυξιακές δράσεις στην ευρύτερη περιοχή

Βρίσκεται σε συμπληρωματικότητα με τις δράσεις της 1ης και 4ης Βασικής Αναπτυξιακής Προτεραιότητας του ΠΕΠ Πελοποννήσου. Βρίσκεται σε πλήρη συνέργεια με τις δράσεις που υπηρετούν τον κεντρικό στρατηγικό στόχο του ΕΠΑνΕΚ που είναι η ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και εξωστρέφειας των επιχειρήσεων, η μετάβαση στην ποιοτική επιχειρηματικότητα, με αιχμή την καινοτομία και την αύξηση της εγχώριας προστιθέμενης αξίας.

Τίτλος Δράσης	Διατοπική – Διακρατική συνεργασία

Κωδικός Δράσης	19.3
Τίτλος υπο-δράσης	Ελιά, μεσογειακή διατροφή, άϋλη πολιτιστική κληρονομιά της UNESCO. Εργαλείο ενίσχυσης του branding για τη Μεσσηνία 2020
Κωδικός υπο-δράσης	19.3.6
Νομική βάση	Άρθρα 44 και 61 καν . (ΕΕ) 1305/2013 και Άρθρο 65 καν. (ΕΕ) 1303/2013

Αναλυτική Περιγραφή Δράσης / υπο-δράσης

Στο τοπικό πρόγραμμα η εξωστρέφεια, η δικτύωση και η συνεργασία συναποτελούν τμήμα της Βασικής Θεματικής Κατεύθυνσης (Κ.Θ.Κ.). Ο εξαγωγικός δε προσανατολισμός των επιχειρήσεων της Μεσσηνίας, όπως αποτυπώνεται από την περιγραφή της υφιστάμενης κατάστασης, εξυπηρετείται από δραστηριότητες που δημιουργούν διατοπικές και διακρατικές σχέσεις,-επαγγελματικές ή φορέων-μεταφέρουν τεχνογνωσία, προβάλουν την περιοχή.

Αντικείμενο και στόχοι της συνεργασίας

Το Διακρατικό πρόγραμμα με τίτλο *«Ελιά, μεσογειακή διατροφή, άυλη πολιτιστική κληρονομιά της UNESCO. Εργαλείο ενίσχυσης του branding για τη Μεσσηνία 2020»* σχεδιάζεται με κύριο στόχο την ανάδειξη της αξίας της ελιάς στην μεσογειακή διατροφή και στην ανταλλαγή τεχνογνωσίας μεθόδων και εργαλείων ενσωμάτωσής τους, στην πολιτική προώθησης του προϊόντος προορισμού και την ανάδειξη της τοπικής ταυτότητας.

Η **UNESCO** συμπεριέλαβε από το 2010 τη Μεσογειακή Διατροφή στον Κατάλογο της Άυλης Πολιτιστικής Κληρονομιάς της Ανθρωπότητας μετά από το αίτημα που υπέβαλε η Ελλάδα από κοινού με την Ισπανία, την Ιταλία και το Μαρόκο. Από την απόφαση, η μεσογειακή διατροφή, στην οποία εμπεριέχεται η καθημερινή κατανάλωση ελαιόλαδου «*αναγνωρίζεται ως ένα πολυδιάστατο αγαθό, που περικλείει τη γεωργία και την αλιεία, τα αγροτικά προϊόντα και τρόφιμα, τις μεθόδους παραγωγής, την προετοιμασία των φαγητών, την ύπαιθρο, αλλά και τον ίδιο τον άνθρωπο, τις τοπικές κοινωνίες*». Από το 2013 διευρύνθηκε η εγγραφή με άλλες τρεις χώρες της Μεσογείου, την Πορτογαλία, Κύπρο και Κροατία και ορίστηκαν με συμβολικό χαρακτήρα οι εφτά (7) εμβληματικές κοινότητες των χωρών «που αντικατοπτρίζουν τη διατήρηση της παράδοσης και αντανακλούν το μεσογειακό τρόπο ζωής». Από Ελληνικής πλευράς ορίστηκε η Κορώνη, του Δήμου Πύλου Νέστορος.

Διαφορετικό είναι το περιεχόμενο του όρου «Μεσογειακός Τρόπος Ζωής» από την «Πυραμίδα της Μεσογειακής Διατροφής». Στην πρώτη περίπτωση η αναφορά αφορά σε έκφραση, στάση ζωής που εκτός από τη συχνότητα και την ποσότητα κατανάλωσης συγκεκριμένων τροφίμων, έχουν προστεθεί αφενός επιπλέον διατροφικά στοιχεία, και αφετέρου, στοιχεία σχετικά με τον ιδιαίτερο πολιτισμό και τον τρόπο ζωής. Αντίστοιχα, η «Πυραμίδα της Μεσογειακής Διατροφής», αποτελεί την αφετηρία πάνω στην οποία στηρίζεται το εποικοδόμημα του τρόπου ζωής. Η προσθήκη του ιδιαίτερου πολιτισμού της κάθε περιοχής, είναι και ελεύθερη και μεταβαλλόμενη, δηλαδή εξελίσσεται και αποκτά διαφορετικά χαρακτηριστικά στον μικρόκοσμο αναφοράς της.

Στόχος του προτεινόμενου διακρατικού προγράμματος είναι η ανταλλαγή τεχνογνωσίας και η δημιουργία εργαλείων από χώρες της ΕΕ στο marketing και στην προώθηση του προϊόντος ελιά, αναδεικνύοντας τα ποιοτικά της χαρακτηριστικά, και τη συμμετοχή της στην τοπική οικονομία (γαστρονομία, μεταποίηση, τουρισμός και εμπόριο) καθώς και στον τρόπο ζωής και αξιοποιώντας την τεχνογνωσία των ΟΤΔ των χωρών αυτών στην προώθηση του προϊόντος.

Αντικείμενο της διακρατικής συνεργασίας είναι να προσδιοριστούν οι βασικές κατευθυντήριες γραμμές προώθησης και προβολής του προϊόντος, με σκοπό τη μετάβαση από την αξία των ελαιοκομικών προϊόντων από απλό προϊόν διατροφής σε προϊόν σημαντικής συμβολής στην υγεία και στην ευεξία των καταναλωτών, δημιουργώντας παράλληλα προοπτικές ανάδειξης του ολοκληρωμένου «μεσσηνιακού προϊόντος».

Η δημιουργία εργαλείων ενίσχυσης του branding του τοπικού προϊόντος, επιτυγχάνεται με τη συνεργασία των τοπικών φορέων που εμπλέκονται στην παραγωγική διαδικασία (παραγωγοί, μεταποιητές, εστιατόρια, καταστήματα κ.λπ.), με τον συντονισμό της Αναπτυξιακής Μεσσηνίας Α.Ε..ΟΤΑ. Η προοπτική της συνεργασίας όλων των εμπλεκομένων στην παραγωγική διαδικασία για την ανάδειξη της ταυτότητας της μεσσηνιακής γης, και η υιοθέτηση τεχνικών και μεθόδων θα συμβάλλουν στο branding του «μεσσηνιακού» προϊόντος και του Μεσσηνιακού τρόπου ζωής.

Ο στόχος της συνεργασίας με χώρες που έχουν εμπειρία στην διαμόρφωση στρατηγικών branding στην υποστήριξη της τοπικής οικονομίας, είναι η κατάρτιση εργαλείων που θα συμβάλλουν στην αύξηση της δημιουργίας branding του προϊόντος της ελιάς και την υιοθέτηση παρόμοιων πρακτικών.

Ανάλυση των δράσεων που θα διεξαχθούν στο πλαίσιο του Έργου Συνεργασίας

Στο πλαίσιο της συνεργασίας προβλέπονται οι εξής δράσεις:

- Προσδιορισμός αντικειμένων συνεργασίας (π.χ. δημιουργία branding σε ένα προϊόν – περιοχή, προϊόν, ή άλλο πλεονέκτημα της περιοχής συνεργασίας)
- Μελέτη διερεύνησης στρατηγικών διαμόρφωσης branding προϊόντων και επιλογή του κατάλληλου μίγματος ενεργειών marketing (το προϊόν μπορεί να είναι μία απομονωμένη περιοχή, ένα προϊόν, μία υπηρεσία κ.λπ.)
- Περιγραφή προϋποθέσεων για το σχεδιασμό μίας στρατηγικής που να αντανακλά στην αξία της μεσογειακής διατροφής. Διαμόρφωση από κοινού με τους εταίρους προγράμματος προβολής του μεσσηνιακού προϊόντος στις αγορές των χωρών – συνεργατών του διακρατικού προγράμματος
- Καταγραφή των μεθόδων προβολής του προϊόντος – Εντοπισμός ελλειμμάτων

- Επιστημονική διερεύνηση επί της γαστρονομικής πολιτισμικής ιστορίας, των τοπικών διατροφικών συνηθειών και μεθόδων παραγωγής
- Η δημιουργία και προώθηση ενός νέου τουριστικού προϊόντος με τίτλο "Παραδοσιακή Μεσσηνιακή Γαστρονομία»
- Δημιουργία και προώθηση εκπαιδευτικών εργαλείων (επιτραπέζια παιγνίδια, βιντεοπαιχνίδια κ.λπ.)
- Εντοπισμός και προώθηση κοινών στοιχείων περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης που συνδέονται με τις παραδοσιακές καλλιεργητικές μεθόδους
- Κοινή τουριστική προώθηση του πολιτισμού της ελιάς με συμμετοχή σε εκθέσεις, συνέδρια, ημερίδες κλπ
- Δημιουργία κοινού χώρου (Portal) ηλεκτρονικής προώθησης των αποτελεσμάτων του σχεδίου
- Κοινές εκδόσεις
- Διάχυση των αποτελεσμάτων του σχεδίου στον τοπικό πληθυσμό με ενημέρωση, προβολή και διαφήμιση

Πόροι που θα διατεθούν για την οργάνωση της συνεργασίας

Όλοι οι εταίροι πέραν των οικονομικών πόρων, θα διαθέσουν εξειδικευμένο προσωπικό σχετικό με το αντικείμενο του έργου, στη συγκέντρωση στοιχείων, στο συντονισμό και την οικονομική διαχείριση καθώς και στην προώθηση - διάχυση του σχεδίου.

Προσδοκώμενα αποτελέσματα από τη συνεργασία για την περιοχή

Καταρχήν τα αποτελέσματα της συνεργασίας είναι μεταφέρσιμα και σε περιοχές εκτός της περιοχής εφαρμογής της πρότασης και ο συντονιστής θα ενημερώσει τις άλλες Ο.Τ.Δ. για την εξέλιξη και ολοκλήρωση του σχεδίου. Πέραν αυτού από την παρούσα δράση αναμένονται τα εξής αποτελέσματα:

- Αύξηση της γεωργικής παραγωγής και της μεταποιητικής δραστηριότητας
- Βελτίωση των εξαγωγών και αύξηση του μεριδίου της Μεσσηνιακής ελιάς στις αγορές της Κεντρικής Ευρώπης
- Περιβαλλοντική ευαισθητοποίηση και αγωγή υγείας καλλιεργητών και ειδικών ομάδων (παιδιά)
- Σύνθεση του πολιτισμού και της παραγωγής στα πλαίσια διαμόρφωσης της τοπικής ταυτότητας
- Προβολή της περιοχής συνολικά ως πρότυπο σύνθεσης περιβαλλοντικής, πολιτιστικής και παραγωγικής αξιοποίησης

Ενέργειες που τυχόν έχουν ήδη αναληφθεί για τη συγκρότηση της συνεργασίας

Η συγκεκριμένη συνεργασία αποτελεί τμήμα σειράς προτάσεων για την προώθηση της τοπικής ταυτότητας που διατυπώθηκαν από φορείς της Μεσσηνίας κατά την διαδικασία διαβούλευσης.

Προβλεπόμενος τρόπος εφαρμογής του σχεδίου συνεργασίας

Με την οριστικοποίηση του προγράμματος, θα γίνει η σχετική επικοινωνία μέσω του δικτύου ENRD για την εύρεση των συνεργατών – εταίρων. Τον συντονισμό του σχεδίου δράσης θα αναλάβει η Αναπτυξιακή Μεσσηνίας Α.Α.Ε. ΟΤΑ

Η στήριξη δε καθιστά κρατική ενίσχυση, δεν αποφέρει κέρδος και το ανώτατο ποσοστό ενίσχυσης ανέρχεται σε ποσοστό 100% των επιλέξιμων δαπανών.

Θεματική Κατεύθυνση που εξυπηρετείται

Θ.Κ. : 2. Βελτίωση της ελκυστικότητας της περιοχής παρέμβασης και ενίσχυση του τουριστικού προϊόντος (Κ.Θ.Κ.)

Χρηματοδοτικά Στοιχεία

	Ποσό (€)	Ποσοστό (%) σε επίπεδο υπο-μέτρου	Ποσοστό (%) σε επίπεδο Τοπικού Προγράμματος
Συνολικός Προϋπολογισμός	50.000,00	30,30	0,40
Δημόσια Δαπάνη	50.000,00	30,30	0,58
Ιδιωτική Συμμετοχή	0,00	0,00	0,00

Περιοχή Εφαρμογής

Το σύνολο της περιοχής παρέμβασης του τοπικού προγράμματος

Δικαιούχοι

ΟΤΔ χωρών της ΕΕ που υλοποιούν στρατηγικές με πρωτοβουλία τοπικών κοινοτήτων. Τον συντονισμό του σχεδίου δράσης θα αναλάβει η Αναπτυξιακή Μεσσηνίας Α.Α.Ε. ΟΤΑ

Συνέργεια / συμπληρωματικότητα με άλλες δράσεις του Τοπικού Προγράμματος

Βρίσκεται σε συνέργεια με όλες τις δράσεις του Γ.Σ. 2, υπηρετεί τον Ε.Σ. 2.4 σε συνεργασία με τις δράσεις του 19.2.7

Συνέργεια / συμπληρωματικότητα με λοιπές αναπτυξιακές δράσεις στην ευρύτερη περιοχή
Βρίσκεται σε συμπληρωματικότητα με τις δράσεις της 1ης και 4ης Βασικής Αναπτυξιακής Προτεραιότητας του ΠΕΠ Πελοποννήσου. Βρίσκεται σε πλήρη συνέργεια με τις δράσεις που υπηρετούν τον κεντρικό στρατηγικό στόχο του ΕΠΑνΕΚ που είναι η ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και εξωστρέφειας των επιχειρήσεων, η μετάβαση στην ποιοτική επιχειρηματικότητα, με αιχμή την καινοτομία και την αύξηση της εγχώριας προστιθέμενης αξίας.

Τίτλος Δράσης	Στήριξη λειτουργίας της ΟΤΔ
Κωδικός Δράσης	19.4
Τίτλος υπο-δράσης	Στήριξη λειτουργίας της ΟΤΔ ΜΕΣΣΗΝΙΑ Α.Ε.
Κωδικός υπο-δράσης	19.4
Νομική βάση	Άρθρα 41, 44 και 61 καν . (ΕΕ) 1305/2013

Αναλυτική Περιγραφή Δράσης / υπο-δράσης

Η επιτάχυνση της αναπτυξιακής διαδικασίας (κοινωνική, οικονομική, περιβαλλοντική, κ.λπ.) θέτει ως προαπαιτούμενο την ύπαρξη αναγκαίων και ικανών δομών στήριξης.
Η Εταιρεία, διαθέτει αξιόλογη στελέχωση με πολυετή εμπειρία, διαχειριστική επάρκεια για την υλοποίηση συγχρηματοδοτούμενων έργων, που αποτυπώνεται στην πιστοποίηση κατά το πρότυπο ΕΛΟΤ ΕΝ ISO 9001:2008 το οποίο ελέγχεται σε ετήσια βάση. Κατά τη διάρκεια της διαβούλευσης αποτυπώθηκαν ανάγκες ανανέωσης του εξοπλισμού πληροφορικής και επικοινωνιών, καθώς και ανάγκη για ανταλλαγή τεχνογνωσίας, συνεργασίας με εξειδικευμένους συνεργάτες, συμμετοχής σε προγράμματα διαρκούς ενημέρωσης και επιμόρφωσης, ώστε να μεταφερθεί αυτή η τεχνογνωσία, επιμόρφωσης των στελεχών φορέων σε θέματα της αρμοδιότητας τους, ανάγκη υποστήριξης της τυποποιημένης διαδικασίας και περιορισμένο επίπεδο ανάπτυξης της διαδημοτικής συνεργασίας και συνεννόησης. Τέλος, στις ανάγκες καταγράφεται και η ανάγκη εξειδίκευσης δράσεων του τοπικού προγράμματος, βάσει της στρατηγικής που υιοθετείται και ενδεικτικά αναφέρονται οι τομείς της έρευνας, της καινοτομίας και της συνεργασίας, καθώς και των δράσεων υποστήριξης του οράματος της βιώσιμης αλιείας για την Μεσσηνία 2020.

Η δράση αφορά στην υλοποίηση ενεργειών και διαδικασιών με στόχο τη στήριξη της Ομάδας Τοπικής Δράσης, για την υλοποίηση του προγράμματος τοπικής ανάπτυξης στην περιοχή παρέμβασης Μεσσηνίας
Περιλαμβάνονται ενέργειες που αφορούν:

1. τη στελέχωση, τις μετακινήσεις, τα λειτουργικά έξοδα που συνδέονται με τη διαχείριση της υλοποίησης της στρατηγικής τοπικής ανάπτυξης,
2. τη δημιουργία άτυπης δομής υποστήριξης της καινοτομίας που σε συνεργασία με τη δομή «business angels» που θα συσταθεί από τους πόρους της υποδράσης 19.2.1.1 θα υποστηρίζει την εισαγωγή καινοτομίας στις επιχειρήσεις όλων των κλάδων παραγωγής,
3. την συμπλήρωση του εξοπλισμού, της μηχανοργάνωσης της ΟΤΔ, την προμήθεια προγραμμάτων διαχείρισης, την αναβάθμιση του ιστότοπου της,
4. την παροχή συμβουλευτικής υποστήριξης των δικαιούχων για την προετοιμασία, την υλοποίηση, καθώς και την παρακολούθηση των επενδυτικών τους σχεδίων,
5. την εκπόνηση μελετών και εν γένει παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών σχετικών με την εξειδίκευση των δράσεων και των προσκλήσεων του τοπικού προγράμματος.

Πιο αναλυτικά οι κατηγορίες δαπανών εκτιμώνται ως εξής:
Αμοιβές προσωπικού και εξωτερικών συμβούλων: Με βάση το οργανόγραμμα που έχει παρουσιαστεί στο Φάκελο Α προβλέπεται η απασχόληση εννέα (9) ατόμων ΠΕ ή ΤΕ διαφόρων ειδικοτήτων (όπως πολιτικών μηχανικών, οικονομολόγων, γεωτεχνικών, νομικών διοικητικών, λογιστή κ.ά.) για την ικανοποίηση των αναγκών του τοπικού προγράμματος. Ο προϋπολογισμός για την κάλυψη των αμοιβών των ανωτέρω στελεχών ανέρχεται στο ποσό των 1.197.000,00€, ήτοι 70% του προϋπολογισμού της δράσης
Αναλυτικότερα προβλέπονται:

1. Μία (1) θέση Συντονιστή Τοπικού Προγράμματος, Πολιτικός Μηχανικός στο Τμήμα Διαχείρισης και Παρακολούθησης, με σύμβαση εργασίας ορισμένου χρόνου και χρονοαπασχόληση 100% στο τοπικό πρόγραμμα.
2. Μία (1) θέση Οικονομολόγου στο Τμήμα Διαχείρισης και Παρακολούθησης, με σύμβαση εργασίας ορισμένου χρόνου και χρονοαπασχόληση 100% για την οικονομική υποστήριξη και παρακολούθηση.
3. Μία (1) θέση Τοπικής Αυτοδιοίκησης στο Τμήμα Διαχείρισης και Παρακολούθησης, με σύμβαση εργασίας ορισμένου χρόνου πλήρους απασχόλησης και με και χρονοαπασχόληση 100% για τη διοικητική υποστήριξη και παρακολούθηση.

4. Μία (1) θέση, Κοινωνικού Ανθρωπολόγου στο Τμήμα Ενημέρωσης Ευαισθητοποίησης και Πληροφόρησης, με σύμβαση εργασίας αορίστου χρόνου και χρονοαπασχόληση 100% για την ενημέρωση –ευαισθητοποίηση και πληροφόρηση των δικαιούχων.
5. Μία θέση Πολιτικού Μηχανικού στο Τμήμα Διαχείρισης και Παρακολούθησης-Τεχνικής Υποστήριξης και Παρακολούθησης, με σύμβαση έργου και χρονοαπασχόληση 100% για την τεχνική στήριξη.
6. Μία θέση Γεωτεχνικού/Δασολόγου στο Τμήμα Τεχνικής Υποστήριξης Παρακολούθησης, με σύμβαση έργου και χρονοαπασχόληση 100% για την τεχνική στήριξη.
7. Μία θέση επιστήμονα ανάλογης ειδικότητας για την υποστήριξη της υλοποίησης των δράσεων αλιείας του τοπικού προγράμματος , με σύμβαση έργου και χρονοαπασχόληση 50%

Εξωτερικοί σύμβουλοι:

8. Μία θέση Νομικού από το Νομικό Τμήμα με σύμβαση έργου και χρονοαπασχόληση 30% για την νομική υποστήριξη.
9. Μία θέση Λογιστή από το Τεχνικής Υποστήριξης Παρακολούθησης με σύμβαση έργου και χρονοαπασχόληση 40% για την οικονομική υποστήριξη.

Λειτουργικές δαπάνες: Μέσω της συγκεκριμένης κατηγορίας δαπανών καλύπτονται μετακινήσεις, μίσθωση γραφείων εταιρείας, γραφική ύλη, έξοδα δημοσιεύσεων και λοιπά λειτουργικά έξοδα που συνδέονται με την ανάγκες υλοποίησης της τοπικής στρατηγικής).
<u>Ο προϋπολογισμός για την κάλυψη των λειτουργικών δαπανών ανέρχεται στο ποσό 307.800,00 €, ήτοι 18% του προϋπολογισμού της δράσης</u>

Πάγια και λοιπός εξοπλισμός (προμήθεια Η/Υ και λοιπού εξοπλισμού): Προκειμένου να καλυφθούν οι απαιτήσεις της ομαλής υλοποίησης του Τοπικού Προγράμματος η Ομάδα Τοπικής Δράσης θα προβεί σε αναβάθμιση του δικτύου Η/Υ και ενίσχυσή του (προμήθεια Η/Υ, φωτοτυπικών και εκτυπωτών, ειδικού Η/Υ εξυπηρέτησης και προστασίας αρχείων για αδιάλειπτη παροχή υπηρεσιών, αυτόνομη λειτουργία του web - site της εταιρείας). Θα ενισχυθεί το λογισμικό της Εταιρείας με την εγκατάσταση προγράμματος βάσης δεδομένων και παρακολούθησης έργων, προγράμματος αναλυτικής λογιστικής για τον επιμερισμό των δαπανών του Τοπικού Προγράμματος όπως επίσης και σύγχρονων αδειών χρήσης λογισμικού για εφαρμογές γραφείου, άδειες προστασίας υπολογιστών, κλπ..
<u>Ο προϋπολογισμός για την κάλυψη των ανωτέρω ανέρχεται στο ποσό των 51.300,00 €, ήτοι 3% του προϋπολογισμού της δράσης</u>

Ενέργειες εμψύχωσης: Επιδιώκεται η υλοποίηση ενεργειών - εκδηλώσεων που θα έχουν ως στόχο την εμψύχωση των δυνητικών δικαιούχων ώστε να υπάρξει ο μέγιστος δυνατός βαθμός αξιοποίησης των ευκαιριών που δίνονται από το τοπικό πρόγραμμα. Προτείνονται ενέργειες πληροφόρησης - ευαισθητοποίησης του πληθυσμού.
Οι ενέργειες πληροφόρησης περιλαμβάνουν: 1) Εκδόσεις, 2) Δημοσιεύσεις στον τύπο, 3) Διοργάνωση ενημερωτικών εκδηλώσεων - συναντήσεων, 4) Αναβάθμιση ιστοσελίδας.
Σε αυτές περιλαμβάνονται και οι ενέργειες που θα υλοποιήσει η άτυπη δομή υποστήριξης της καινοτομίας που προβλέπεται να δημιουργηθεί από τους πόρους της υποδράσης 19.2.1.1 για να υποστηρίξει την εισαγωγή καινοτομίας στις επιχειρήσεις όλων των κλάδων παραγωγής.
Οι εκδόσεις περιλαμβάνουν : 1) Ενημερωτικά έντυπα : θα αναφέρονται στους στόχους, τις διαδικασίες, τους όρους συμμετοχής, τις ενδεικτικές πράξεις, τα κριτήρια αξιολόγησης, τις επιλέξιμες δαπάνες, τους όρους της σύμβασης, την παρακολούθηση και τους ελέγχους υλοποίησης των πράξεων, τις διαδικασίες καταβολής της επιχορήγησης κ.λπ., 2) Αφίσες : με θέμα το εγκεκριμένο πρόγραμμα, τα μέτρα, τους προϋπολογισμούς και τα σημεία πληροφόρησης.
Οι δημοσιεύσεις στον τύπο περιλαμβάνουν : 1) δημοσιεύσεις δελτίων τύπου, ανακοινώσεων και αρθρογραφίας στον τοπικό τύπο, 2) παρουσιάσεις σε ΜΜΕ : διαφημιστικά σποτ στην τοπική τηλεόραση και το τοπικό ραδιόφωνο, καθώς και συνεντεύξεις και ενημερωτικές συζητήσεις.
Η διοργάνωση ενημερωτικών συναντήσεων - εκδηλώσεων περιλαμβάνει : 1) Οργάνωση σεμιναρίων : σε μηχανικούς, οικονομολόγους, γεωτεχνικούς, ελεύθερους επαγγελματίες της περιοχής εφαρμογής καθώς και σε στελέχη των ΟΤΑ και άλλων φορέων, 2) Διοργάνωση ημερίδων : διοργάνωση 6 ημερίδων στους ΟΤΑ της περιοχής παρέμβασης, 3) Επιμέρους ενημερωτικές συναντήσεις: 18 ενημερωτικές συναντήσεις σε όλους τους Ο.Τ.Α. της περιοχής παρέμβασης, 4) Αποστολή ενημερωτικών επιστολών : επιστολές σε φορείς, υπηρεσίες, ΜΜΕ, συλλογικές οργανώσεις κ.λπ.
Η αναβάθμιση ιστοσελίδας περιλαμβάνει την ενημέρωση της ιστοσελίδας www.anmes.gr με όλο το απαραίτητο ενημερωτικό υλικό που σχετίζεται με το τοπικό πρόγραμμα και δημιουργία links για πρόσβαση σε ιστοσελίδες συνεργαζόμενων φορέων.
Ειδικό βάρος θα δοθεί α) στην ενημέρωση των τοπικών και περιφερειακών φορέων, δομών και υπηρεσιών, ενισχύοντας τη δυναμική τους ως «πολλαπλασιαστές» της πληροφορίας καθώς και β) στην ενημέρωση ειδικών ομάδων –στόχων όπως νέοι, γυναίκες κα.
Για το σκοπό αυτό θα επιδιωχθεί να γίνουν συναντήσεις, συσκέψεις προκειμένου να αναλυθούν όλες οι δυνατότητες-ευκαιρίες που δίνονται από το τοπικό πρόγραμμα.
Οι ανωτέρω ενέργειες σχεδιάζεται να πραγματοποιηθούν καθ' όλη τη διάρκεια εξέλιξης του προγράμματος.
<u>Ο προϋπολογισμός για την κάλυψη των δαπανών των ενεργειών εμψύχωσης ανέρχεται στο ποσό 85.500,00 €, ήτοι 5% του προϋπολογισμού της δράσης</u>

Ενέργειες Επιμόρφωσης: Προβλέπεται η διενέργεια εργαστηρίων επιμόρφωσης των στελεχών της ΟΤΔ αλλά και των εκπροσώπων των φορέων που συνδέονται άμεσα με την υλοποίηση του προγράμματος (π.χ. μέλη του Επιπέδου Λήψης Αποφάσεων), με σκοπό την αποτελεσματική ανταπόκρισή τους στην υλοποίηση της τοπικής στρατηγικής.
Ενδεικτικά, προβλέπεται η διεξαγωγή επιμόρφωσης στα εξής θεματικά αντικείμενα:

- Γενικό Κανονιστικό Πλαίσιο περιόδου 2014-2020
- Κρατικές Ενισχύσεις

- Θεσμικό και Προγραμματικό Πλαίσιο 2014-2020,
- Μεθοδολογία Αξιολόγησης & Αυτό-αξιολόγησης
- Θέματα οργάνωσης και διοίκησης έργων και προσωπικού
- Τεχνολογικές Εφαρμογές στην οργάνωση και Διοίκηση Έργων
- Σχεδιασμός και ωρίμανση έργων-Υλοποίηση έργων μέσω δημοσίων συμβάσεων

Ενέργειες Αυτό-αξιολόγησης της ΟΤΔ και της στρατηγικής τοπικής ανάπτυξης: Στο πλαίσιο του προγράμματος ποιότητας, προβλέπονται δράσεις αυτό-αξιολόγησης, ώστε να επιτυγχάνεται η αποτίμηση του προγραμματισμού – σχεδιασμού – υλοποίησης και επίτευξης των στόχων της ΟΤΔ. Η αυτό-αξιολόγηση αποτελεί μία εσωτερική διαδικασία που πραγματοποιείται σε συνεχή βάση με στόχο την εξαγωγή συμπερασμάτων σχετικά με τις επιδόσεις και την αποτελεσματικότητα του σχεδιασμού και με προγραμματισμό βελτίωσης της απόδοσης της ομάδας με διαρκή ανατροφοδότηση των αποτελεσμάτων του έργου της ΟΤΔ.

Εκπόνηση μελετών/ σχεδίων / εμπειρογνωμοσυνών που αφορούν σε:

1. Μελέτη Αξιολόγησης της Εξωστρέφειας των Μεσσηνιακών Προϊόντων με προτεραιότητα της Ελιά και το Ελαιόλαδο (δυνατότητες και προοπτικές των τοπικών Μεσσηνιακών προϊόντων σε νέες αγορές εκτός του τοπικού επιπέδου - μέθοδοι και στρατηγικές για την αύξηση της εξωστρέφειάς τους)
2. Μελέτη εξειδίκευσης και προώθησης μεταφοράς γνώσης & καινοτομίας στις αγροτικές περιοχές σε συνεργασία με φορείς (όπως Πανεπιστήμια, ΤΕΙ, Επιμελητήρια, Συν/σμούς, Ενώσεις κτλ και στόχο την προώθηση της αγροτικής επιχειρηματικότητας), σύμφωνα με το συναφθέν Σύμφωνο Συνεργασίας
3. Εξειδίκευση των αναγκών και κατάρτιση προδιαγραφών για την προσαρμογή του Τοπικού Συμφώνου Ποιότητας, στην εξωστρέφεια του τοπικού προγράμματος
4. Εμπειρογνωμοσύνη για την υποστήριξη της αλιείας και των υδατοκαλλιεργειών σε συνδυασμό με την ανάδειξη και τη διασύνδεσή τους με την έρευνα και τον τουρισμό
5. Εμπειρογνωμοσύνη για την υφιστάμενη κατάσταση στην λιμνοθάλασσα Γιάλοβας και προτάσεις για την βελτίωση και αξιοποίηση των περιβαλλοντικών πλεονεκτημάτων της, την παραγωγική της αξιοποίηση με στόχο την κοινωνική ευημερία και της πολιτιστικής κληρονομιάς στις περιοχές αλιείας και υδατοκαλλιέργειας.
6. Εμπειρογνωμοσύνη για τον προσδιορισμό των απαραίτητων ενεργειών δημιουργίας καταδυτικού πάρκου, ως μέσου διεύρυνσης τουριστικών δραστηριοτήτων στην περιοχή αλιείας της Μεσσηνίας
7. Μελέτη Ενδιάμεσης Αξιολόγησης του Τοπικού Προγράμματος (αξιολόγηση και η βελτίωση του μηχανισμού υλοποίησης-παρακολούθησης της τοπικής στρατηγικής)
8. Μελέτη για τη δημιουργία Κοι.Σ.Π.Ε. στη Μεσσηνία για την επαγγελματική απασχόληση των ΑΜΕΑ και υποστήριξη των διαδικασιών μέχρι και τη φορολογική νομιμοποίηση του

Ο προϋπολογισμός των ενεργειών επιμόρφωσης, των ενεργειών αυτο-αξιολόγησης της ΟΤΔ και της στρατηγικής τοπικής ανάπτυξης, καθώς και της εκπόνησης μελετών/ σχεδίων/ εμπειρογνωμοσυνών ανέρχεται στο ποσό των 68.400,00 €, ήτοι 4% του προϋπολογισμού της δράσης.

Εν όψει της πολυταμειακής προσέγγισης τίθεται επικεφαλής ταμείο το ΕΓΤΑΑ, ώστε να καλυφθούν και οι λειτουργικές δαπάνες της τοπικής στρατηγικής που αφορά και σε δράσεις ΕΤΘΑ.

Η ένταση ενίσχυσης καθορίζεται σε 100%

Θεματική Κατεύθυνση που εξυπηρετείται

Εξυπηρετούνται όλες οι θεματικές κατευθύνσεις του τοπικού προγράμματος σύμφωνα με την SWOT ανάλυση (κεφ.2.4). Το υπομέτρο αφορά στην ενίσχυση του μηχανισμού υποστήριξης του τοπικού προγράμματος μέσω της λειτουργία της ΟΤΔ η οποία εξυπηρετεί την τοπική στρατηγική και το σύνολο των στόχων του προγράμματος της Ανατολικής Πελοποννήσου για το απόθεμα βιόσφαιρας και την καινοτομική ενίσχυση των ζωνών επιχειρηματικότητας.

Χρηματοδοτικά Στοιχεία

	Ποσό (€)	Ποσοστό (%) σε επίπεδο υπο-μέτρου	Ποσοστό (%) σε επίπεδο Τοπικού Προγράμματος
Συνολικός Προϋπολογισμός	1.710.000,00	100,00	13,80
Δημόσια Δαπάνη	1.710.000,00	100,00	20,00
Ιδιωτική Συμμετοχή	0,00	0,00	0,00

Περιοχή Εφαρμογής

Η περιοχή παρέμβασης του τοπικού προγράμματος
Δικαιούχοι
ΟΤΔ Αναπτυξιακή Μεσσηνίας Α.Α.Ε. ΟΤΑ
Συνέργεια / συμπληρωματικότητα με άλλες δράσεις του Τοπικού Προγράμματος
Υπάρχει συνέργεια με όλες τις δράσεις του τοπικού προγράμματος
Συνέργεια / συμπληρωματικότητα με λοιπές αναπτυξιακές δράσεις στην ευρύτερη περιοχή
Η λειτουργία της ΟΤΔ συνδέεται έμμεσα με την επιτυχία όλων των αναπτυξιακών παρεμβάσεων στην περιοχή. Ειδικότερα εξυπηρετεί το κύριο χαρακτηριστικό του αναπτυξιακού σχεδιασμού της περιόδου 2014-2020 που αποτελούν οι Ολοκληρωμένες Χωρικές Επενδύσεις, αφού σε αυτές συγκαταλέγεται και η Τοπική Ανάπτυξη με Πρωτοβουλία Τοπικών Κοινοτήτων, που υπηρετούν οι ΟΤΔ.

Τίτλος Δράσης	Επενδύσεις αλιέων για δράσεις στήριξης του αλιευτικού τουρισμού
Κωδικός Δράσης	4.2.1.
ΕΔΕΤ	ΕΤΘΑ
Νομική βάση	Άρθρα 30 ΚΑΙ 63.1β καν. (ΕΕ) 508/2014
Αναλυτική Περιγραφή Δράσης	
Η αλιεία και η υδατοκαλλιέργεια αποτελεί για το σύνολο της χώρας σημαντικό τομέα της πρωτογενούς παραγωγής και έναν από τους πλέον αναπτυσσόμενους κλάδους οικονομικής δραστηριότητας. Η περιοχή παρέμβασης, σύμφωνα με την ανάλυση, έχει σαν χαρακτηριστικό, αλλά και μεγάλο αναπτυξιακό της πλεονέκτημα την πλούσια ορεογραφική διάρθρωση και το ανάγλυφο των παραλίων. Τα υδάτινο ανάγλυφο της περιοχής διαμορφώνεται από το μεγαλύτερο μέρος του Μεσσηνιακού κόλπου. Εκτείνεται σε 2.948,28 τ.χλμ., με την εν δυνάμει περιοχή αλιείας να καταλαμβάνει έκταση 282,553 τ.χλμ., ήτοι 9,58% του συνόλου αυτής, και πληθυσμό 16.482 κατοίκους. Πλέον αυτών, όπως καταδεικνύεται από την ανάλυση της υφιστάμενης κατάστασης, διαμορφώνεται σημαντική αύξηση της τουριστικής ζήτησης σε όλους τους τομείς του τουρισμού, προσφέροντας νέες επιχειρηματικές ευκαιρίες. Οι αλιείς μπορούν να αναπτύξουν συμπληρωματικές δραστηριότητες όπως: • Μικρές διαδρομές περιήγησης (μεταφορά επισκεπτών σε κοντινές παραλίες ή νήσους) καθώς και παρακολούθηση της αλιευτικής δραστηριότητας για ψυχαγωγικούς λόγους (π.χ. σήκωμα διχτυών και κατανάλωση του αλιεύματος, πιθανή συνέργια με τοπικά εστιατόρια), μάζεμα αλατιού από φυσικού θύλακες σε βραχώδη ακτογραμμή (βλ. ενδεικτικά Νήσοι Πρώτη και Σφακτηρία). • Προσθήκες/μετατροπές στα σκάφη για την επιβίβαση μικρού αριθμού επισκεπτών με βάση την νομοθεσία (ασφάλεια επιβατών). • Δράσεις τουρισμού αλιείας μπορούν να υποστηριχθούν στην περιοχή της Σαπιέντζας (καταφύγιο άγριας ζωής), Μάραθου κ.λπ., περιοχή που βρίσκεται στα ανατολικά της Μεσσηνίας, όπως και σε άλλες περιοχές που υπάρχει πλούτος φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος • Ενέργειες κυρίως εποχιακής απασχόλησης με ιδιαίτερη έμφαση στον αλιευτικό τουρισμό[8] • Επενδύσεις στο σκάφος, τα εστιατόρια, περιβαλλοντικές υπηρεσίες που σχετίζονται με την αλιεία και εκπαιδευτικές δραστηριότητες σχετικές με την αλιεία με στόχο τη δημιουργία πρόσθετων εισοδηματικών εισροών, προσέλκυση νέων, υιοθέτηση νέων πρακτικών και προώθηση καινοτομίας. Η ανάπτυξη μιας νέας συμπληρωματικής δραστηριότητας, διευκολύνει την παραμονή στον χώρο απασχολουμένων και διασυνδέει ενδεχομένως διαφορετικούς κλάδους παραγωγής, που αποτελεί και βασική κατεύθυνση του τοπικού προγράμματος. Προτάσεις ύψους μέχρι 20% του Π/Υ του μέτρου θα ενισχυθούν με απόλυτη προτεραιότητα στα κριτήρια επιλογής, εφόσον περιλαμβάνουν/ εισάγουν καινοτομική δράση ίση με τουλάχιστον 20% του π/υ της πρότασης, προτεινόμενης από τη διαδικασία της Δράσης 19.2.1. Από την υλοποίηση της δράσης αναμένονται 6 τουλάχιστον ενέργειες (έργα) Το ποσοστό ενίσχυσης είναι έως και 50% του προϋπολογισμού του επενδυτικού σχεδίου και το κάθε επενδυτικό σχέδιο δεν δύναται να υπερβαίνει τις 75.000,00 €,	
Θεματική Κατεύθυνση που εξυπηρετείται (απαιτείται αιτιολόγηση βάσει των στοιχείων SWOT ανάλυσης, περιγραφής υφιστάμενης κατάστασης, καθώς και η σύνδεση της με τη στρατηγική τοπικής ανάπτυξης και τους στόχους αυτής)	
Με βάση τα χαρακτηριστικά της υφιστάμενης κατάστασης, όπως αποτυπώνεται στην SWOT ανάλυση η περιοχή παρέμβασης διαθέτει πλούσιο υδάτινο ανάγλυφο με ενσωματωμένο μεγάλο τμήμα του μεσσηνιακού κόλπου για ανάπτυξη της παράκτιας αλιείας,	

[8] Σύμφωνα με το άρθρο 40 § 1 σημείο α του Ν. 4179/2013 (ΦΕΚ 175/Α΄/ 2013) ως αλιευτικός τουρισμός ορίζεται η ειδική μορφή τουρισμού, η οποία συνίσταται στην παροχή τουριστικών υπηρεσιών συνδεδεμένων με την αλιεία, τη σπογγαλιεία, την υδατοκαλλιέργεια και τις σχετικές με αυτές πρακτικές και τεχνικές, παραδόσεις και τοπικά έθιμα, τα τοπικά προϊόντα, την παραδοσιακή κουζίνα και τοπική γαστρονομία.

δυνατότητες ανάπτυξης αλιευτικού τουρισμού, ενώ υπάρχουν ανάγκες εκσυγχρονισμού των μονάδων εστίασης. Με τη δράση εξυπηρετείται η Βασική θεματική κατεύθυνση του τοπικού προγράμματος –Α.Σ.3(ΒΘΚ)- , ο Γ.Σ.4 και ο ΕΣ4.2

Χρηματοδοτικά στοιχεία			
	Ποσό (€)	Ποσοστό (%) σε επίπεδο υπό – μέτρου	Ποσοστό (%) σε επίπεδο μέτρου
Συνολικός Προϋπολογισμός	800.000,00	15,04	14,76
Δημόσια Δαπάνη	400.000,00	10,26	10,00
Κοινοτική Συμμετοχή	340.000,00	10,26	10,00
Εθνική Συμμετοχή	60.000,00	10,26	10,00
Ιδιωτική Συμμετοχή	400.000,00	28,17	28,17

Περιοχή Εφαρμογής

Περιοχές αλιείας τοπικού προγράμματος

Εν δυνάμει δικαιούχοι

Αλιείς (φυσικά και νομικά πρόσωπα που κατοικούν μόνιμα στην περιοχή παρέμβασης ή δραστηριοποιούνται σε αυτήν)

Αρχές Κριτηρίων Επιλογής	1. Σύνδεση του πρωτογενή τομέα με τους λοιπούς τομείς της οικονομίας ή συμβάλουν στην καθετοποίηση των επιχειρήσεων 2. Έργα που υλοποιούνται από μόνιμους κάτοικους της περιοχής ή από κατά κύριο επάγγελμα αγρότες. 3. Μείωση της ανεργίας. 4. Καινοτόμα έργα ή έργα που περιλαμβάνουν καινοτόμες ενέργειες. 5. Ενίσχυση νεανικής και γυναικείας επιχειρηματικότητας.

Συνέργεια / συμπληρωματικότητα με άλλες δράσεις του τοπικού προγράμματος

Βρίσκεται σε πλήρη συμπληρωματικότητα με τη δράση 4.2.2 και 4.2.3.

Συνέργεια / συμπληρωματικότητα με λοιπές αναπτυξιακές δράσεις στην ευρύτερη περιοχή

Βρίσκεται σε συμπληρωματικότητα των δράσεων της 1ης, 2ης και 4ης προτεραιότητας της αλιευτικής πολιτικής για την Ευρώπη 2020 και το ΕΤΑλΘ, την 1η και 2η Χ.Π. του ΕΣΠΑ και τη 2η Βασική Αναπτυξιακή Προτεραιότητα του ΠΕΠ Πελοποννήσου

Δείκτες εκροών	Ε.1 - Συνολικές δημόσιες δαπάνες: 400.000,00 € Ε.4 - Αριθμός εκμεταλλεύσεων/δικαιούχων στους οποίες παρέχεται στήριξη: 6
Δείκτες Αποτελεσμάτων / Στόχου	Α24 - Θέσεις εργασίας που δημιουργούνται σε υποστηριζόμενα έργα (Leader): 4

Τίτλος Δράσης	Επιχειρήσεις διαφοροποίησης της αλιευτικής δραστηριότητας
Κωδικός Δράσης	4.2.2
ΕΔΕΤ	ΕΤΘΑ
Νομική βάση	Άρθρα 30 ΚΑΙ 63.1β καν. (ΕΕ) 508/2014

Αναλυτική Περιγραφή Δράσης

Η αλιεία και υδατοκαλλιέργεια αποτελεί για το σύνολο της χώρας σημαντικό τομέα της πρωτογενούς παραγωγής και έναν από τους πλέον αναπτυσσόμενους κλάδους οικονομικής δραστηριότητας.

Στην περίπτωση επαναπροσανατολισμού της δραστηριότητας ο τριτογενής τομέας, υποστηρίζει μια νέα ανταγωνιστική δραστηριότητα, εφόσον οι επενδύσεις συνδεθούν με επιμόρφωση και απόκτηση των σχετικών επαγγελματικών δεξιοτήτων

Περιλαμβάνοντας δράσεις:

- στήριξης διαφοροποίησης εντός και εκτός των εμπορικών αλιευτικών δραστηριοτήτων, δια βίου μάθηση και δημιουργία θέσεων εργασίας σε περιοχές αλιείας και υδατοκαλλιέργειας.

Οι επενδύσεις αυτές συμβάλλουν στην διαφοροποίηση του εισοδήματος των αλιέων με διαφοροποίηση εκτός των εμπορικών αλιευτικών δραστηριοτήτων που συνδυάζεται με επαγγελματικό επαναπροσανατολισμό.

Οι δικαιούχοι δεν θα μπορούν να ξαναρχίσουν εκ νέου την άσκηση του αλιευτικού επαγγέλματος εντός προθεσμίας μικρότερης των 5 ετών μετά την καταβολή σε αυτούς της ενίσχυσης.

Προτάσεις ύψους μέχρι 20% του π/υ του μέτρου θα ενισχυθούν με απόλυτη προτεραιότητα στα κριτήρια επιλογής, εφόσον περιλαμβάνουν/ εισάγουν καινοτομική δράση ίση με τουλάχιστον 20% του π/υ της πρότασης, προτεινόμενης από τη διαδικασία της Δράσης 19.2.1.

Οι δράσεις θα οριστικοποιηθούν με την κατάρτιση του σχεδίου δράσης για την αλιεία, που προβλέπεται στη δράση 19.4. Από την δράση 4.2.2. αναμένονται να υλοποιηθούν 3 τουλάχιστον ενέργειες (έργα). Το ποσοστό ενίσχυσης εφαρμόζεται έως 75% και ο συνολικός προϋπολογισμός ενισχυόμενων παρεμβάσεων είναι μέχρι 600.000,00 €.

Θεματική Κατεύθυνση που εξυπηρετείται (απαιτείται αιτιολόγηση βάσει των στοιχείων SWOT ανάλυσης, περιγραφής υφιστάμενης κατάστασης, καθώς και η σύνδεση της με τη στρατηγική τοπικής ανάπτυξης και τους στόχους αυτής)

Με βάση τα χαρακτηριστικά της υφιστάμενης κατάστασης, όπως αποτυπώνεται στην SWOT ανάλυση η περιοχή παρέμβασης διαθέτει δυνατότητες δημιουργίας εναλλακτικής απασχόλησης κυρίως στον τριτογενή τομέα παραγωγής. Με τη δράση εξυπηρετείται η Βασική θεματική κατεύθυνση του τοπικού προγράμματος –Α.Σ.3(ΒΘΚ)- , ο Γ.Σ.4 και ο ΕΣ4.2

Χρηματοδοτικά στοιχεία			
	Ποσό (€)	Ποσοστό (%) σε επίπεδο υπό – μέτρου	Ποσοστό (%) σε επίπεδο μέτρου
Συνολικός Προϋπολογισμός	1.350.000,00	25,38	24,91
Δημόσια Δαπάνη	1.000.000,00	25,64	25,00
Κοινοτική Συμμετοχή	850.000,00	25,64	25,00
Εθνική Συμμετοχή	150.000,00	25,64	25,00
Ιδιωτική Συμμετοχή	350.000,00	24,65	24,65
Περιοχή Εφαρμογής			
Περιοχές αλιείας τοπικού προγράμματος			
Εν δυνάμει δικαιούχοι			
Αλιείς (φυσικά και νομικά πρόσωπα που κατοικούν μόνιμα στην περιοχή παρέμβασης ή δραστηριοποιούνται σε αυτήν)			
Αρχές Κριτηρίων Επιλογής	1. Σύνδεση του πρωτογενή τομέα με τους λοιπούς τομείς της οικονομίας ή συμβάλουν στην καθετοποίηση των επιχειρήσεων 2. Έργα που υλοποιούνται από μόνιμους κάτοικους της περιοχής ή από κατά κύριο επάγγελμα αγρότες. 3. Μείωση της ανεργίας. 4. Καινοτόμα έργα ή έργα που περιλαμβάνουν καινοτόμες ενέργειες. 5. Ενίσχυση νεανικής και γυναικείας επιχειρηματικότητας.		
Συνέργεια / συμπληρωματικότητα με άλλες δράσεις του τοπικού προγράμματος			
Βρίσκεται σε πλήρη συμπληρωματικότητα με τη δράση 4.2.1.1.			
Συνέργεια / συμπληρωματικότητα με λοιπές αναπτυξιακές δράσεις στην ευρύτερη περιοχή			
Βρίσκεται σε συμπληρωματικότητα των δράσεων της 1ης, 2ης και 4ης προτεραιότητας της αλιευτικής πολιτικής για την Ευρώπη 2020 και το ΕΠΑλΘ, την 1η και 2η Χ.Π. του ΕΣΠΑ και τη 2η Βασική Αναπτυξιακή Προτεραιότητα του ΠΕΠ Πελοποννήσου			
Δείκτες εκροών	Ε.1 - Συνολικές δημόσιες δαπάνες (*): 1.000.000,00 Ε.4 - Αριθμός εκμεταλλεύσεων/δικαιούχων στους οποίες παρέχεται στήριξη: 3		
Δείκτες Αποτελεσμάτων / Στόχου	Α24 - Θέσεις εργασίας που δημιουργούνται σε υποστηριζόμενα έργα (Leader): 10		

Τίτλος Δράσης	Επιχειρηματικότητα και συνεργασία στήριξης της προστιθέμενης αξίας των παράκτιων περιοχών και εσωτερικών υδάτων της Μεσσηνίας
Κωδικός Δράσης	4.2.3
ΕΔΕΤ	ΕΤΘΑ
Νομική βάση	Άρθρο 63.2 καν. (ΕΕ) 508/2014 και 651/2014
Αναλυτική Περιγραφή Δράσης	

Η περιοχή παρέμβασης, σύμφωνα με την ανάλυση, έχει σαν χαρακτηριστικό, αλλά και μεγάλο αναπτυξιακό της πλεονέκτημα την πλούσια ορεογραφική διάρθρωση και το ανάγλυφο των παραλίων. Τα υδάτινο ανάγλυφο της περιοχής διαμορφώνεται από το μεγαλύτερο μέρος του Μεσσηνιακού κόλπου. Εκτείνεται σε 2.948,28 τ.χλμ., με την εν δυνάμει περιοχή αλιείας να καταλαμβάνει έκταση 282,553 τ.χλμ., ήτοι 9,58% του συνόλου αυτής, και πληθυσμό 16.482 κατοίκους. Σημαντικός πόρος της περιοχής αποτελεί στη Γιάλοβα, μέσης εκτιμώμενης έκτασης 3.250 στρεμμάτων. Η λιμνοθάλασσα είναι διβάρι για τα είδη των κεφάλων, χελιών, λαβράκια κ.λπ.. συνδέεται με ποικίλες άλλες δραστηριότητες, ενώ είναι ενταγμένη ως προστατευόμενη περιοχή στον κατάλογο περιοχών NATURA. Στην περιοχή του Διαβολιτσίου – Κάτω Μέλπεια και στον Άγιο Φλώρο, λειτουργούν δύο μονάδες ιχθυοκαλλιέργειας εσωτερικών υδάτων.
Η δράση ενισχύει μη αλιείς για την ίδρυση και εκσυγχρονισμό πολύ μικρών και μικρών επιχειρήσεων, με στόχο την αύξηση της προστιθέμενης αξίας του αλιευτικού τομέα της περιοχής (αλιεία, υδατοκαλλιέργεια, μεταποίηση) αξιοποιώντας τις ευκαιρίες που προσφέρει η θάλασσα και η παράκτια ανάπτυξή της καθώς και η ανάπτυξη εσωτερικών υδάτων με επενδύσεις που προβλέπονται στα άρθρα 26 -29, 36,37,39,42,44, 47-56,68 και 69 του ΚΑΝ 508/2014 της 15ης Μαΐου 2014 για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας.

Στον <u>τομέα της αλιείας</u> προτείνονται ενδεικτικά δράσεις: • καινοτομίας, • συμβουλευτικών υπηρεσιών, • συμπράξεων με επιστήμονες, • προώθησης ανθρώπινο κεφαλαίου και δημιουργίας θέσεων απασχόλησης και του κοινωνικού διαλόγου, • στήριξης σε συστήματα κατανομής αλιευτικών δυνατοτήτων, • στήριξης για τη διαμόρφωση και την εφαρμογή μέτρων διατήρησης και περιφερειακής συνεργασίας, • μείωσης των επιπτώσεων της αλιείας στο θαλάσσιο περιβάλλον και προσαρμογή της αλιείας στην προστασία των ειδών, • καινοτομίας που συνδέεται με τη διατήρηση των θαλάσσιων βιολογικών πόρων, • ενεργειακής απόδοσης και μετριασμού της κλιματικής αλλαγής, • προστιθέμενης αξίας, ποιότητας των προϊόντων και χρήσης των ανεπιθύμητων αλιευμάτων, • αλιείας εσωτερικών υδάτων και υδρόβια πανίδα και χλωρίδα εσωτερικών υδάτων.
Ενδεικτικά αναφέρεται η παροχή επαγγελματικών συμβουλών για:

- την περιβαλλοντική βιωσιμότητα με σκοπό τον περιορισμό ή και την εξάλειψη των αρνητικών επιπτώσεων των αλιευτικών δραστηριοτήτων στα θαλάσσια και χερσαία οικοσυστήματα και στα οικοσυστήματα γλυκέων υδάτων
- την ορθή διαχείριση της ιχθυοτροφίας ή τη χρήση βιολογικής ιχθυοτροφίας

Στον <u>τομέα της υδατοκαλλιέργειας</u> προτείνονται ενδεικτικά δράσεις: • καινοτομίας, • παραγωγικές επενδύσεις στην υδατοκαλλιέργεια,

• υπηρεσίες διαχείρισης, ανακούφισης και παροχής συμβούλων για εκμεταλλεύσεις υδατοκαλλιέργειας, • ενίσχυσης του ανθρώπινου κεφαλαίου και της δικτύωσης, • αύξησης του δυναμικού των ζωνών υδατοκαλλιέργειας, • ενθάρρυνσης καινούργιων υδατοκαλλιεργητών για βιώσιμες υδατοκαλλιέργειες, • μετάβασης σε συστήματα οικολογικής διαχείρισης και οικολογικού ελέγχου και σε μεθόδους βιολογικής υδατοκαλλιέργειας • υδατοκαλλιέργειας που παρέχει περιβαλλοντικές υπηρεσίες

Στον τομέα της μεταποίησης και εμπορίας προτείνονται ενδεικτικά δράσεις: • μέτρα εμπορίας, • μεταποίησης προϊόντων αλιείας και υδατοκαλλιέργειας

Η ένταση ενίσχυσης δεν υπερβαίνει στο 50% των επιλέξιμων δαπανών για μικρές και πολύ μικρές επιχειρήσεις και το μέγιστο ύψος προϋπολογισμού ανά επενδυτικό σχέδιο δεν υπερβαίνει το ποσό των 200.000,00 €.

Προτάσεις ύψους μέχρι 20% του π/υ του μέτρου θα ενισχυθούν με απόλυτη προτεραιότητα στα κριτήρια επιλογής, εφόσον περιλαμβάνουν/ εισάγουν καινοτομική δράση ίση με τουλάχιστον 20% του π/υ της πρότασης, προτεινόμενης από τη διαδικασία της Δράσης 19.2.1.

Οι δράσεις θα οριστικοποιηθούν με την κατάρτιση του σχεδίου δράσης για την αλιεία, που προβλέπεται στη δράση 19.4. Από τη δράση αναμένονται να υλοποιηθούν 4 τουλάχιστον ενέργειες (έργα), το όριο χρηματοδότησης ανά επένδυση και το ποσοστό χρηματοδότησης υπόκειται στον κανόνα De minimis και κυμαίνεται κατά περίπτωση ανά κατηγορία επένδυσης.

Θεματική Κατεύθυνση που εξυπηρετείται (απαιτείται αιτιολόγηση βάσει των στοιχείων SWOT ανάλυσης, περιγραφής υφιστάμενης κατάστασης, καθώς και η σύνδεση της με τη στρατηγική τοπικής ανάπτυξης και τους στόχους αυτής)

Με βάση τα χαρακτηριστικά της υφιστάμενη κατάστασης, όπως αποτυπώνεται στην SWOT ανάλυση η περιοχή παρέμβασης διαθέτει δυνατότητες δημιουργίας εναλλακτικής απασχόλησης τόσο στην αλιεία όσο και στον τριτογενή τομέα παραγωγής. Με τη δράση εξυπηρετείται η Βασική θεματική κατεύθυνση του τοπικού προγράμματος –Α.Σ.3(ΒΘΚ)- , ο Γ.Σ.4 και ο ΕΣ4.2

Χρηματοδοτικά στοιχεία

	Ποσό (€)	Ποσοστό (%) σε επίπεδο υπό – μέτρου	Ποσοστό (%) σε επίπεδο μέτρου
Συνολικός Προϋπολογισμός	1.670.000,00	31,39	30,81
Δημόσια Δαπάνη	1.000.000,00	25,64	25,00
Κοινοτική Συμμετοχή	850.000,00	25,64	25,00
Εθνική Συμμετοχή	150.000,00	25,64	25,00
Ιδιωτική Συμμετοχή	670.000,00	47,18	47,18

Περιοχή Εφαρμογής

Περιοχές αλιείας τοπικού προγράμματος

Εν δυνάμει δικαιούχοι

Φυσικά ή νομικά πρόσωπα, κάτοικοι ή μη της περιοχής παρέμβασης του τοπικού προγράμματος που δύνανται να ασκήσουν επιχειρηματική δραστηριότητα.

Αρχές Κριτηρίων Επιλογής	1. Σύνδεση του πρωτογενή τομέα με τους λοιπούς τομείς της οικονομίας ή συμβάλουν στην καθετοποίηση των επιχειρήσεων 2. Έργα που υλοποιούνται από μόνιμους κάτοικους της περιοχής ή από κατά κύριο επάγγελμα αγρότες. 3. Μείωση της ανεργίας. 4. Καινοτόμα έργα ή έργα που περιλαμβάνουν καινοτόμες ενέργειες. 5. Ενίσχυση νεανικής και γυναικείας επιχειρηματικότητας.

Συνέργεια / συμπληρωματικότητα με άλλες δράσεις του τοπικού προγράμματος

Βρίσκεται σε συνέργεια με τις λοιπές δράσεις 4.2.1 και 4.2.2

Συνέργεια / συμπληρωματικότητα με λοιπές αναπτυξιακές δράσεις στην ευρύτερη περιοχή

Βρίσκεται σε συμπληρωματικότητα των δράσεων της 1ης, 2ης και 4ης προτεραιότητας της αλιευτικής πολιτικής για την Ευρώπη 2020 και το ΕΠΑλΘ, την 1η και 2η Χ.Π. του ΕΣΠΑ και τη 2η Βασική Αναπτυξιακή Προτεραιότητα του ΠΕΠ Πελοποννήσου

Δείκτες εκροών	Ε.1 - Συνολικές δημόσιες δαπάνες (*): 1.000.000,00 € Ε.2 - Συνολική επένδυση: 1.670.000,00 € Ε.3 - Αριθμός δράσεων/πράξεων στις οποίες παρέχεται στήριξη: 4
Δείκτες Αποτελεσμάτων / Στόχου	Α24 - Θέσεις εργασίας που δημιουργούνται σε υποστηριζόμενα έργα: 10

Τίτλος Δράσης	Συνεργασία και στήριξη μεγιστοποίησης της συμμετοχής της αλιείας στη βιώσιμη ανάπτυξη
Κωδικός Δράσης	4.2.4
ΕΔΕΤ	ΕΤΘΑ
Νομική βάση	Άρθρο 63.2 καν. (ΕΕ) 508/2014

Αναλυτική Περιγραφή Δράσης

Η παρούσα δράση συνδέεται με την δημιουργία, επέκταση και εκσυγχρονισμό των υποδομών που μεγιστοποιούν τη συμμετοχή αλιείας/ υδατοκαλλιέργειας στη βιώσιμη ανάπτυξη των περιοχών αλιείας και υδατοκαλλιέργειας. Οι παρεμβάσεις δύναται να συμβάλουν στην αύξηση της προστιθέμενης αξίας των αλιευτικών περιοχών και της περιοχής παρέμβασης γενικότερα, αναβαθμίζοντας παράλληλα το βιοτικό επίπεδο των κατοίκων της. Οι κύριες λιμενικές αλιευτικές υποδομές καταγράφονται στις περιοχές της Μαραθούπολης, της Φοινικούντας, του Πεταλιδίου, της Καρδαμύλης και του Αγίου Νικολάου.

Αναλυτικά η δράση αφορά:

- Συμβουλευτικές υπηρεσίες (ενδεικτικά αναφέρεται ο φορέας λειτουργίας του τεχνητού υφάλου που προγραμματίζεται στην Κυπαρισσία, κ.λπ.)
- Συμπράξεις μεταξύ επιστημόνων και αλιέων
- Προστασία και αποκατάσταση της θαλάσσιας βιοποικιλότητας και των οικοσυστημάτων και καθεστώτα αντιστάθμισης στο πλαίσιο των βιώσιμων αλιευτικών δραστηριοτήτων
- Διαμόρφωση, εκσυγχρονισμός, Αλιευτικών λιμένων, τόπων εκφόρτωσης, ιχθυοσκαλών και καταφυγίων (περιοχή Καρδαμύλης)
- Εισαγωγή Καινοτομίας στη αλιεία και υδατοκαλλιέργεια
- Υπηρεσίες διαχείρισης, ανακούφισης και παροχής συμβουλών για εκμεταλλεύσεις υδατοκαλλιέργειας
- Ενίσχυση του ανθρώπινου κεφαλαίου και της δικτύωσης
- Αύξηση του δυναμικού των ζωνών υδατοκαλλιέργειας
- Μέτρα για την υγεία και καλή διαβίωση των ζώων

Με την υλοποίηση της παρούσας δράσης δύναται να ενισχυθεί ο τομέας της αλιείας μέσα από την αποδοτικότερη αξιοποίηση των υδάτινων πόρων, τη διατήρηση του πληθυσμού στην περιοχή και την αποθάρρυνση διαφυγής προς τα αστικά κέντρα. Οι δράσεις θα οριστικοποιηθούν με την κατάρτιση του σχεδίου δράσης για την αλιεία, που προβλέπεται στη δράση 19.4. Από την υλοποίηση της δράσης αναμένεται να υλοποιηθούν 3 τουλάχιστον παρεμβάσεις (έργα). Συνολικός προϋπολογισμός ενισχυόμενων παρεμβάσεων μέχρι 600.000,00 €

Θεματική Κατεύθυνση που εξυπηρετείται (απαιτείται αιτιολόγηση βάσει των στοιχείων SWOT ανάλυσης, περιγραφής υφιστάμενης κατάστασης, καθώς και η σύνδεση της με τη στρατηγική τοπικής ανάπτυξης και τους στόχους αυτής)

Η κοινωνική συνοχή, η βελτίωση της ποιότητας ζωής των κατοίκων εξυπηρετείται κυρίαρχα από την παρούσα δράση για την περιοχή αλιείας. Τα προβλήματα και οι ανάγκες έχουν καταγραφεί και αναφέρονται στην περιγραφή της υφιστάμενης κατάστασης. Ικανοποιούνται κατά συνέπεια οι θεματικές κατευθύνσεις -Α.Σ.2(ΔΘΚ)- (κοινωνική συνοχή, ποιότητα ζωής), και εμμέσως η βασική θεματική κατεύθυνση - Α.Σ.3(ΒΘΚ)- (ανταγωνιστικότητα). Σε επίπεδο στόχων ο Γ.Σ4 και ο Ε.Σ.4.2.

Χρηματοδοτικά στοιχεία

	Ποσό (€)	Ποσοστό (%) σε επίπεδο υπό – μέτρου	Ποσοστό (%) σε επίπεδο μέτρου
Συνολικός Προϋπολογισμός	800.000,00	15,04	14,76
Δημόσια Δαπάνη	800.000,00	20,51	20,00
Κοινοτική Συμμετοχή	680.000,00	20,51	20,00
Εθνική Συμμετοχή	120.000,00	20,51	20,00
Ιδιωτική Συμμετοχή	0,00	0,00	0,00

Περιοχή Εφαρμογής

Περιοχές αλιείας τοπικού προγράμματος

Εν δυνάμει δικαιούχοι

ΟΤΑ Α' Βαθμού, αλιευτικοί και περιβαλλοντικοί σύλλογοι μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα

Αρχές Κριτηρίων Επιλογής	1. Αξιοποίηση υφιστάμενων υποδομών και εγκαταστάσεων 2. Καινοτόμα έργα ή έργα που περιλαμβάνουν καινοτόμες ενέργειες. 3. Περιβαλλοντική αναβάθμιση των περιοχών, ή έργα φιλικά προς το περιβάλλον με αειφόρο χαρακτήρα. 4. Σύνδεση του πρωτογενή τομέα με τους λοιπούς τομείς της οικονομίας ή συμβάλουν στην καθετοποίηση των επιχειρήσεων.

Συνέργεια / συμπληρωματικότητα με άλλες δράσεις του τοπικού προγράμματος

Βρίσκεται σε πλήρη συμπληρωματικότητα με τις δράσεις του 4.2.5, 4.2.6, 19.2.7., 19.2.8 αφού από κοινού αντιμετωπίζουν, κατά τμήμα, το ίδιο ζήτημα. Υπηρετούν κατά ένα μέρος τους ίδιους στόχους και οι δράσεις 19.2.1

Συνέργεια / συμπληρωματικότητα με λοιπές αναπτυξιακές δράσεις στην ευρύτερη περιοχή

Συνδέεται συμπληρωματικά με την 3η και 8η βασική αναπτυξιακή προτεραιότητα του ΠΕΠ Πελοποννήσου, την 5η προτεραιότητα του Ευρώπη 2020, την 6η προτεραιότητα Αγροτικής Ανάπτυξης του ΚΑΝ 1305, την 4η Χ.Π. του ΕΣΠΑ και την 4η Προτεραιότητα της αλιευτικής στρατηγικής του Ευρώπη 2020 και του ΕΤΘΑ

Δείκτες εκροών	Ε.1 - Συνολικές δημόσιες δαπάνες: 800.000,00 € Ε.2 - Συνολική επένδυση: 800.000,00 € Ε.3 - Αριθμός δράσεων/πράξεων στις οποίες παρέχεται στήριξη: 3 Ε.15 - Πληθυσμός που επωφελείται από βελτιωμένες υπηρεσίες/υποδομές (τεχνολογίας πληροφοριών ή άλλες): 105.387
Δείκτες Αποτελεσμάτων / Στόχου	Α23 - ποσοστό του αγροτικού πληθυσμού που επωφελείται από βελτιωμένες υπηρεσίες/υποδομές: 100%

Τίτλος Δράσης	Υποδομές ενθάρρυνσης τουριστικής δραστηριότητας στις ζώνες αλιείας για τη Μεσσηνία 2020
Κωδικός Δράσης	4.2.5
ΕΔΕΤ	ΕΤΘΑ
Νομική βάση	Άρθρα 53-56 καν. (ΕΕ) 651/2014

Αναλυτική Περιγραφή Δράσης

Στην περιοχή παρέμβασης έχει αναπτυχθεί έντονη τουριστική δραστηριότητα, με ζήτηση όλων των τύπων τουρισμού (φυσιολατρικός, καταδυτικός, αλιευτικός, ευρύτερα περιβαλλοντικός κ.α.), η διευκόλυνση της οποίας θα συνεισέφερε στην τοπική οικονομία, βελτιώνοντας την ποιότητα ζωής του τοπικού πληθυσμού, θα συνέβαλε στην ενθάρρυνση νέων δραστηριοτήτων δημιουργώντας νέες θέσεις εργασίας ενεργοποιώντας τον ενάρετο κύκλο της οικονομίας.

Η δράση συνδέεται με δημόσιες παρεμβάσεις και υποδομές για την ενθάρρυνση της τουριστικής δραστηριότητας.

Αναλυτικά ενισχύονται ενδεικτικές δραστηριότητες, όπως:

- Δημιουργία θαλάσσιων πάρκων,
- Διευκόλυνση διεξαγωγής δραστηριοτήτων κατάδυσης και παρατήρησης θαλάσσιου περιβάλλοντος,
- Υποδομές μικρής κλίμακας για την ανάδειξη περιοχών φυσικού κάλλους, αξιοθέατων και μνημείων της φύσης και του πολιτισμού, συμπεριλαμβανομένων των νησίδων (π.χ. σήμανση αξιοθέατων, μνημείων, θέσεις θέας), κ.λπ.

Για αυτήν την ενότητα, η στήριξη παρέχεται βάσει των άρθρων 53-56 του ΚΑΝ 651/2014 αναλόγως με το αντικείμενο της πράξης. Στις περιπτώσεις που αφορούν σε υποδομές η χρήση των οποίων είναι τοπική, ανοικτή στο κοινό, χωρίς καμία χρηματική επιβάρυνση είτε το αντίτυπο που εισπράττει αποτελεί κλάσμα του πραγματικού κόστους, θεωρείται ότι δεν καθιστά κρατική ενίσχυση και το ποσοστό ενίσχυσης μπορεί να ανέλθει μέχρι το 100% των επιλέξιμων δαπανών.

Οι δράσεις θα οριστικοποιηθούν με την κατάρτιση του σχεδίου δράσης για την αλιεία, που προβλέπεται στη δράση 19.4. Από την υλοποίηση της δράσης αναμένεται να υλοποιηθούν 3 τουλάχιστον παρεμβάσεις (έργα). Συνολικός προϋπολογισμός ενισχυόμενων παρεμβάσεων μέχρι 600.000,00 €

Θεματική Κατεύθυνση που εξυπηρετείται (απαιτείται αιτιολόγηση βάσει των στοιχείων SWOT ανάλυσης, περιγραφής υφιστάμενης κατάστασης, καθώς και η σύνδεση της με τη στρατηγική τοπικής ανάπτυξης και τους στόχους αυτής)

Η κοινωνική συνοχή, η βελτίωση της ποιότητας ζωής των κατοίκων εξυπηρετείται κυρίαρχα από την παρούσα δράση για την περιοχή αλιείας. Τα προβλήματα και οι ανάγκες έχουν καταγραφεί και αναφέρονται στην περιγραφή της υφιστάμενης κατάστασης. Ικανοποιούνται κατά συνέπεια οι θεματικές κατευθύνσεις -Α.Σ.2(ΔΘΚ)- (κοινωνική συνοχή, ποιότητα ζωής), και εμμέσως η βασική θεματική κατεύθυνση - Α.Σ.3(ΒΘΚ)- (ανταγωνιστικότητα). Σε επίπεδο στόχων ο Γ.Σ4 και ο Ε.Σ.4.2.

Χρηματοδοτικά στοιχεία

	Ποσό (€)	Ποσοστό (%) σε επίπεδο υπό – μέτρου	Ποσοστό (%) σε επίπεδο μέτρου
Συνολικός Προϋπολογισμός	500.000,00	9,40	9,23
Δημόσια Δαπάνη	500.000,00	12,82	12,50
Κοινοτική Συμμετοχή	425.000,00	12,82	12,50
Εθνική Συμμετοχή	75.000,00	12,82	12,50
Ιδιωτική Συμμετοχή	0,00	0,00	0,00

Περιοχή Εφαρμογής

Περιοχές αλιείας τοπικού προγράμματος

Εν δυνάμει δικαιούχοι

ΟΤΑ Α' Βαθμού, αλιευτικοί και περιβαλλοντικοί σύλλογοι μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα

Αρχές Κριτηρίων Επιλογής	1. Αξιοποίηση υφιστάμενων υποδομών και εγκαταστάσεων 2. Καινοτόμα έργα ή έργα που περιλαμβάνουν καινοτόμες ενέργειες. 3. Περιβαλλοντική αναβάθμιση των περιοχών, ή έργα φιλικά προς το περιβάλλον με αειφόρο χαρακτήρα.

Συνέργεια / συμπληρωματικότητα με άλλες δράσεις του τοπικού προγράμματος

Βρίσκεται σε πλήρη συμπληρωματικότητα με τις δράσεις του 4.2.4, 4.2.6, 19.2.7., 19.2.8 αφού από κοινού αντιμετωπίζουν, κατά τμήμα, το ίδιο ζήτημα. Υπηρετούν κατά ένα μέρος τους ίδιους στόχους και οι δράσεις 19.2.1

Συνέργεια / συμπληρωματικότητα με λοιπές αναπτυξιακές δράσεις στην ευρύτερη περιοχή

Συνδέεται συμπληρωματικά με την 3η και 8η βασική αναπτυξιακή προτεραιότητα του ΠΕΠ Πελοποννήσου, την 5η προτεραιότητα του Ευρώπη 2020, την 6η προτεραιότητα Αγροτικής Ανάπτυξης του ΚΑΝ 1305, την 4η Χ.Π. του ΕΣΠΑ και την 4η Προτεραιότητα της αλιευτικής στρατηγικής του Ευρώπη 2020 και του ΕΤΘΑ

Δείκτες εκροών	Ε.1 - Συνολικές δημόσιες δαπάνες: 500.000,00 € Ε.2 - Συνολική επένδυση: 500.000,00 € Ε.3 - Αριθμός δράσεων/πράξεων στις οποίες παρέχεται στήριξη: 3 Ε.15 - Πληθυσμός που επωφελείται από βελτιωμένες υπηρεσίες/υποδομές (τεχνολογίας πληροφοριών ή άλλες): 105.387 κάτοικοι
Δείκτες Αποτελεσμάτων / Στόχου	Α23 - ποσοστό του αγροτικού πληθυσμού που επωφελείται από βελτιωμένες υπηρεσίες/υποδομές: 100%

Τίτλος Δράσης	Βελτίωση ποιότητας ζωής και ανάδειξη τοπικής ταυτότητας στις ζώνες αλιείας του προγράμματος Μεσσηνία 2020
Κωδικός Δράσης	4.2.6
ΕΔΕΤ	ΕΤΘΑ
Νομική βάση	Άρθρα 53-56 καν. (ΕΕ) 651/2014

Αναλυτική Περιγραφή Δράσης
Η ανάπτυξη του τουρισμού, μπορεί να επιφέρει συγκριτικά βελτιωμένα αποτελέσματα, συνθέτοντας τους τοπικούς πόρους -φυσικούς, περιβαλλοντικούς, πολιτισμικούς και κοινωνικούς - διαμορφώνοντας την μοναδική τοπική ταυτότητα που τη στηρίζει. Η διασύνδεση των κλάδων παραγωγής μέσα από τα ιδιαίτερα πολιτισμικά και γεωφυσικά χαρακτηριστικά της περιοχής δημιουργεί τα χαρακτηριστικά της μοναδικής ταυτότητας που δεν μπορεί να υποκατασταθεί, ενώ πολλαπλασιάζει τη δυνατότητα προώθησης προϊόντων και υπηρεσιών γιατί ανατροφοδοτείται από το καθένα από αυτά. Ως εκ τούτου, η δράση συνδέεται με υποδομές και υπηρεσίες που αναφέρονται στη βελτίωση της ποιότητας ζωής και την ανάδειξη της τοπικής ταυτότητας στις αλιευτικές περιοχές με στόχο την προσέλκυση μόνιμου πληθυσμού και βελτίωση ποιότητας ζωής των κατοίκων των περιοχών. Αναλυτικά ενισχύονται ενδεικτικές δραστηριότητες: • Παρεμβάσεις σε υφιστάμενα κτίρια για τη μετατροπή σε χώρους άσκησης πολιτιστικών δραστηριοτήτων (θέατρο, κινηματογράφος), ωδεία, βιβλιοθήκες • βελτίωση και ανάπλαση κοινοχρήστων χώρων παραλιακής ζώνης (περιοχή Φοινικούντας, Μεσοχωρίου), • Βελτίωση προσβασιμότητας μελών διακριτών ομάδων σε παραλίες, με ενέργειες όπως αναδιαμόρφωση πεζοδρομίων και πλακοστρώσεων, αντιολισθητικές πλάκες, ράμπες υποδοχής, ειδικά αμαξίδια κ.λπ. Για αυτήν την ενότητα η στήριξη παρέχεται βάσει των άρθρων 53-56 του ΚΑΝ 651/2014 αναλόγως με το αντικείμενο της πράξης. Οι δράσεις θα οριστικοποιηθούν με την κατάρτιση του σχεδίου δράσης για την αλιεία, που προβλέπεται στη δράση 19.4. Από την υλοποίηση της δράσης αναμένεται να υλοποιηθούν 4 τουλάχιστον παρεμβάσεις (έργα). Συνολικός προϋπολογισμός ενισχυόμενων παρεμβάσεων μέχρι 600.000,00 €
Θεματική Κατεύθυνση που εξυπηρετείται (απαιτείται αιτιολόγηση βάσει των στοιχείων SWOT ανάλυσης, περιγραφής υφιστάμενης κατάστασης, καθώς και η σύνδεση της με τη στρατηγική τοπικής ανάπτυξης και τους στόχους αυτής)
Η κοινωνική συνοχή, η βελτίωση της ποιότητας ζωής των κατοίκων εξυπηρετείται κυρίαρχα από την παρούσα δράση για την περιοχή αλιείας. Τα προβλήματα και οι ανάγκες έχουν καταγραφεί και αναφέρονται στην περιγραφή της υφιστάμενης κατάστασης. Ικανοποιούνται κατά συνέπεια οι θεματικές κατευθύνσεις -Α.Σ.2(ΔΘΚ)- (κοινωνική συνοχή, ποιότητα ζωής), και - Α.Σ.1(ΔΘΚ)- (τοπική ταυτότητα). Σε επίπεδο στόχων ο Γ.Σ4 και ο Ε.Σ.4.2.

Χρηματοδοτικά στοιχεία

	Ποσό (€)	Ποσοστό (%) σε επίπεδο υπό – μέτρου	Ποσοστό (%) σε επίπεδο μέτρου
Συνολικός Προϋπολογισμός	200.000,00	3,76	3,69
Δημόσια Δαπάνη	200.000,00	5,13	5,00
Κοινοτική Συμμετοχή	170.000,00	5,13	5,00
Εθνική Συμμετοχή	30.000,00	5,13	5,00
Ιδιωτική Συμμετοχή	0,00	0,00	0,00

Περιοχή Εφαρμογής	
Περιοχές αλιείας τοπικού προγράμματος	
Εν δυνάμει δικαιούχοι	
ΟΤΑ Α' Βαθμού, αλιευτικοί και περιβαλλοντικοί σύλλογοι μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα.	
Αρχές Κριτηρίων Επιλογής	1. Αξιοποίηση υφιστάμενων υποδομών και εγκαταστάσεων 2. Καινοτόμα έργα ή έργα που περιλαμβάνουν καινοτόμες ενέργειες. 3. Περιβαλλοντική αναβάθμιση των περιοχών, ή έργα φιλικά προς το περιβάλλον με αειφόρο χαρακτήρα.
Συνέργεια / συμπληρωματικότητα με άλλες δράσεις του τοπικού προγράμματος	
Βρίσκεται σε πλήρη συμπληρωματικότητα με τις δράσεις του 4.2.4, 4.2.5, 19.2.7.,19.2.8, αφού από κοινού αντιμετωπίζουν, κατά τμήμα, το ίδιο ζήτημα.	
Συνέργεια / συμπληρωματικότητα με λοιπές αναπτυξιακές δράσεις στην ευρύτερη περιοχή	
Συνδέεται συμπληρωματικά με την 3η και 8η βασική αναπτυξιακή προτεραιότητα του ΠΕΠ Πελοποννήσου, την 5η προτεραιότητα του Ευρώπη 2020, την 6η προτεραιότητα Αγροτικής Ανάπτυξης του ΚΑΝ 1305, την 4η Χ.Π. του ΕΣΠΑ και την 4η Προτεραιότητα της αλιευτικής στρατηγικής του Ευρώπη 2020 και του ΕΤΘΑ	
Δείκτες εκροών	Ε.1 - Συνολικές δημόσιες δαπάνες: 200.000,00 € Ε.2 - Συνολική επένδυση: 200.000,00 € Ε.3 - Αριθμός δράσεων/πράξεων στις οποίες παρέχεται στήριξη: 4 Ε.15 - Πληθυσμός που επωφελείται από βελτιωμένες υπηρεσίες/υποδομές (τεχνολογίας πληροφοριών ή άλλες): 16.482 κάτοικοι
Δείκτες Αποτελεσμάτων / Στόχου	Α23 - ποσοστό του αγροτικού πληθυσμού που επωφελείται από βελτιωμένες υπηρεσίες/υποδομές: 100%

Τίτλος Δράσης	Θαλάσσιες προστατευόμενες περιοχές & δραστηριότητες: Αλιεία – Τουρισμός
Κωδικός Δράσης	4.3.1.
ΕΔΕΤ	ΕΤΘΑ
Νομική βάση	Άρθρο 35 § 1 σημ. γ. καν. (ΕΕ) 1303/2013 και Άρθρο 64 καν. (ΕΕ) 508/2014

Αναλυτική Περιγραφή Δράσης

Αντικείμενο και στόχοι της συνεργασίας

Το Διακρατικό πρόγραμμα με τίτλο *«Θαλάσσιες προστατευόμενες περιοχές & δραστηριότητες: Αλιεία – Τουρισμός»,* έχει ως βασική φιλοσοφία τη διερεύνηση/ ενίσχυση επιτυχημένων πρακτικών διαχείρισης θαλάσσιων προστατευόμενων περιοχών σε συνδυασμό με την ανάπτυξη οικονομικών δραστηριοτήτων (αλιεία, τουρισμός) και αειφορική διαχείριση φυσικών πόρων.

Η στρατηγική του συγκεκριμένου Σχεδίου δράσης, περιλαμβάνει τη μεταφορά τεχνογνωσίας από θαλάσσιες προστατευόμενες περιοχές στη Μεσόγειο (Θαλάσσιες περιοχές του Δικτύου NATURA 2000, θαλάσσια πάρκα εθνικής ή περιφερειακής εμβέλειας) σ' ότι αφορά τη διαχείριση των προστατευόμενων περιοχών, την ορθολογική αλιευτική διαχείριση, την προβολή - ανάδειξη στοιχείων του θαλάσσιου φυσικού περιβάλλοντος και την προσέλκυση επισκεπτών.

Στα αντικείμενα του προγράμματος είναι η δημιουργία εκπαιδευτικού υλικού, η υλοποίηση εκπαιδευτικών ταξιδιών και σεμιναρίων, η διάδοση των αποτελεσμάτων κ.λπ..

Τεκμηρίωση της συνεργασίας

Μέσω του Σχεδίου οι συνεργαζόμενοι φορείς επιδιώκουν να συμβάλλουν, μέσω κοινών δράσεων, στην ορθολογική διαχείριση των φυσικών πόρων και κυρίως των θαλάσσιων προστατευόμενων περιοχών. Από τη μελέτη της υφιστάμενης κατάστασης στην περιοχή παρέμβασης προκύπτει ότι μεγάλο αναπτυξιακό της πλεονέκτημα αποτελεί η πλούσιο ορεογραφική της διάρθρωση και το ανάγλυφο των παραλιών. Επίσης, η τουριστική δραστηριότητα έχει αυξηθεί με τη ζήτηση όλων των τύπων τουρισμού (φυσιολατρικός, καταδυτικός, αλιευτικός, ευρύτερα περιβαλλοντικός κ.α.) να παρατηρείται εντονότερα με το πέρας των ετών.

Ανάλυση των δράσεων που θα διεξαχθούν στο πλαίσιο του Έργου Συνεργασίας

Στο πλαίσιο της συνεργασίας προβλέπονται οι εξής δράσεις

- προσδιορισμός των τοπικών προβλημάτων και καθορισμός προτεραιοτήτων
- διατύπωση μεθοδολογιών προσέγγισης των κοινών προβλημάτων για την εξεύρεση λύσεων, με τρόπο που να διευκολύνει τη μεταφορά τους και σε φορείς εκτός δικτύου
- δημιουργία οδηγού διαχείρισης θαλάσσιων περιοχών
- παραγωγή σχετικού εκπαιδευτικού υλικού
- μεταφορά και διάχυση της γνώσης και τεχνογνωσίας,
- ενσωμάτωση καλών πρακτικών στην περιοχή παρέμβασης,
- ανταλλαγή εμπειριών με υλοποίηση εκπαιδευτικών ταξιδιών και σεμιναρίων
- ένταξη της περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης στην παραγωγική διαδικασία
- διάχυση των αποτελεσμάτων της έρευνας με συγκεκριμένες ενέργειες δημοσιότητας

Πόροι που θα διατεθούν για την οργάνωση της συνεργασίας

Όλοι οι εταίροι πέραν των οικονομικών πόρων, θα διαθέσουν εξειδικευμένο προσωπικό σχετικό με το αντικείμενο του έργου, στην συγκέντρωση στοιχείων, στον συντονισμό και την οικονομική διαχείριση καθώς καΙ στην προώθηση - διάχυση του σχεδίου

Προσδοκώμενα αποτελέσματα από τη συνεργασία για την περιοχή

Τα αποτελέσματα της συνεργασίας είναι η μεταφορά τεχνογνωσίας στην περιοχή εφαρμογής του τοπικού προγράμματος και ο συντονιστής θα ενημερώσει τις άλλες Ο.Τ.Δ. για την εξέλιξη και ολοκλήρωση του σχεδίου. Πέραν αυτού από τη δράση αναμένεται η ορθολογική διαχείριση περιβαλλοντικών πόρων, ένταξη της περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης στην παραγωγική διαδικασία, αειφορική σύνθεση πόρων και παραγωγικών διαδικασιών, ευαισθητοποίηση ειδικών ομάδων πληθυσμού, προβολή της περιοχής συνολικά ως πρότυπο σύνθεσης περιβαλλοντικής, πολιτιστικής και παραγωγικής αξιοποίησης

Ενέργειες που τυχόν έχουν ήδη αναληφθεί για τη συγκρότηση της συνεργασίας / Αναζήτηση εν δυνάμει εταίρων.

Για την υλοποίηση του διερευνώνται συνεργασίας με φορείς από χώρες της Μεσογείου (Γαλλία, Ιταλία και Ισπανία) λόγω αποδεδειγμένης εμπειρίας στο θαλάσσιο χώρο και εφαρμοσμένων πρακτικών στα ως άνω γνωστικά αντικείμενα. Χαρακτηριστική περίπτωση είναι η συνεργασία με φορείς που διαθέτουν σχετική εμπειρία όπως είναι ο φορέας διαχείρισης της περιοχής "Torre Guaceto" στην Νότια Ιταλία (Carovigno, Puglia).

Προβλεπόμενος τρόπος εφαρμογής του σχεδίου συνεργασίας.

Με την οριστικοποίηση του προγράμματος, θα γίνει η σχετική επικοινωνία μέσω του δικτύου ENRD για την εύρεση των συνεργατών – εταίρων.

Τον συντονισμό του σχεδίου δράσης θα αναλάβει η Αναπτυξιακή Μεσσηνίας Α.Α.Ε. ΟΤΑ

Η στήριξη δε καθιστά κρατική ενίσχυση, δεν αποφέρει κέρδος και το ανώτατο ποσοστό ενίσχυσης ανέρχεται σε ποσοστό 100% των επιλέξιμων δαπανών.

Θεματική Κατεύθυνση που εξυπηρετείται (απαιτείται αιτιολόγηση βάσει των στοιχείων SWOT ανάλυσης, περιγραφής υφιστάμενης κατάστασης, καθώς και η σύνδεση της με τη στρατηγική τοπικής ανάπτυξης και τους στόχους αυτής)

Ένα σημαντικό τμήμα της χερσαίας περιοχής είναι προστατευόμενη (ανήκει στο Δίκτυο NATURA 2000), ενώ παράλληλα έχει προταθεί για ένταξη στο Δίκτυο NATURA 2000 το νοτιοανατολικό τμήμα της θαλάσσιας περιοχής παρέμβασης δημιουργώντας δυνατότητες ολοκληρωμένης ανάπτυξης στα ζητήματα αλιείας, υδατοκαλλιεργειών και τουρισμού σε συνδυασμό με την προστασία, ανάδειξη και διαχείριση της θαλάσσιας και της παράκτιας ζώνης.

Αποτελεί παράλληλα, Γενικό Στόχο του τοπικού προγράμματος η *«βελτίωση της ανταγωνιστικότητας του τομέα της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας και διασύνδεσή του με τον τουρισμό»* και παράλληλα Βασική Θεματική Κατεύθυνση του.

Συνοπτικά εξυπηρετούνται η προώθηση άλλες συμμετοχής, άλλες συνεργασίας, άλλες δικτύωσης και άλλες ανταλλαγής τεχνογνωσίας μεταξύ διαφορετικών περιοχών, εταίρων και κρατών, ενίσχυση καινοτομίας και καινοτόμων παρεμβάσεων, βελτίωση ανταγωνιστικής θέσης, εισαγωγή πρακτικών για την αειφόρο ανάπτυξη άλλες περιοχής

Χρηματοδοτικά στοιχεία

	Ποσό (€)	Ποσοστό (%) σε επίπεδο υπό – μέτρου	Ποσοστό (%) σε επίπεδο μέτρου
Συνολικός Προϋπολογισμός	100.000,00	100,00	1,85
Δημόσια Δαπάνη	100.000,00	100,00	2,50
Κοινοτική Συμμετοχή	85.000,00	100,00	2,50
Εθνική Συμμετοχή	15.000,00	100,00	2,50
Ιδιωτική Συμμετοχή	0,00	0,00	0,00
Περιοχή Εφαρμογής			
Περιοχές αλιείας τοπικού προγράμματος, περιοχές εφαρμογής προγράμματος διακρατικών εταίρων			
Εν δυνάμει δικαιούχοι			
Τον συντονισμό του σχεδίου δράσης θα αναλάβει η Αναπτυξιακή Μεσσηνίας Α.Α.Ε. ΟΤΔ άλλων χωρών που θα αναζητηθούν μέσα από το εθνικό δίκτυο ΕΑΔ, το Ευρωπαϊκό Δίκτυο ENRD			
Αρχές Κριτηρίων Επιλογής	1. Σύνδεση του πρωτογενή τομέα με τους λοιπούς τομείς της οικονομίας ή συμβάλουν στην καθετοποίηση των επιχειρήσεων 2. Ανάπτυξη συλλογικών δράσεων για τη δικτύωση και τη συνεργασία. 3. Καινοτόμα έργα ή έργα που περιλαμβάνουν καινοτόμες ενέργειες. 4. Μείωση της ανεργίας.		
Συνέργεια / συμπληρωματικότητα με άλλες δράσεις του τοπικού προγράμματος			
Βρίσκεται σε συνέργεια με όλους τις δράσεις του Γ.Σ. 2 κα του Γ.Σ.4, υπηρετεί τον Ε.Σ. 2.4 σε συνεργασία με τις δράσεις του 19.2.10. και του 4.2.4, 4.2.5 και 4.2.6			
Συνέργεια / συμπληρωματικότητα με λοιπές αναπτυξιακές δράσεις στην ευρύτερη περιοχή			
Συνδέεται συμπληρωματικά με την 3η και 8η βασική αναπτυξιακή προτεραιότητα του ΠΕΠ Πελοποννήσου, την 5η προτεραιότητα του Ευρώπη 2020, την 4η Χ.Π. του ΕΣΠΑ και την 4η Προτεραιότητα της αλιευτικής στρατηγικής του Ευρώπη 2020 και του ΕΤΘΑ			
Δείκτες εκροών	Ε.1 - Συνολικές δημόσιες δαπάνες: 100.000,00 € Ε.21 - Αριθμός έργων συνεργασίας στα οποία παρέχεται στήριξη: 1 Ε.22 - Αριθμός και τύπος φορέων υλοποίησης έργου: ενδεικτικά 3 ΟΤΔ		
Δείκτες Αποτελεσμάτων / Στόχου	Ειδικός Δείκτης: Πλήθος Εταίρων που υλοποίησαν Ενέργειες στο πλαίσιο του Σχεδίου: 3		

4.4 Τεκμηρίωση συμπληρωματικότητας μεταξύ των δράσεων του τοπικού προγράμματος (ΕΓΤΑΑ και ΕΤΘΑ)

Οι δράσεις και των δύο διαρθρωτικών ταμείων, απετέλεσαν αντικείμενο της ενιαίας στρατηγικής και υπηρετούν τους ίδιους άξονες. Συγκριμένα, όπως αποτυπώνεται στο σχετικό υποκεφάλαιο 3.2 (και στο Διάγραμμα 1) για την περιοχή αλιείας συγκροτήθηκε ένας Γενικός Στόχος με τίτλο «**Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας του τομέα της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας και βελτίωση ποιότητας ζωής των κατοίκων της περιοχής αλιείας»,** ο οποίος συνεισέφερε στους κοινούς και για τα δύο Ταμεία ΕΓΤΑΑ και ΕΤΘΑ, Άξονες Στρατηγικής (Α.Σ.) 1 «Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της αλυσίδας αξίας του αγρο-διατροφικού τομέα» Α.Σ.2 «Βελτίωση της ελκυστικότητας της περιοχής παρέμβασης και ενίσχυση του τουριστικού προϊόντος (Κ.Θ.Κ.) και Α.Σ.3 «Βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης και ποιότητας ζωής του τοπικού πληθυσμού»

Σε επίπεδο Δράσεων ολόκληρη η περιοχή παρέμβασης (ΕΓΤΑΑ και ΕΤΘΑ) είναι επιλέξιμη για τις όλες τις δράσεις.

4.5 Τεκμηρίωση συμπληρωματικότητας με λοιπές αναπτυξιακές δράσεις στην ευρύτερη περιοχή

Όπως καταδεικνύεται από το υποκεφάλαιο 3.1 και 3.3., το τοπικό πρόγραμμα, έχει σχεδιαστεί και συνταχθεί λαμβάνοντας υπόψη και ορίζοντας ως πλαίσιο τους στρατηγικούς, γενικούς και ειδικούς στόχους των αναπτυξιακών προγραμμάτων της ευρύτερης περιοχής, της Ελλάδας και της Ε.Ε.. Κεντρικό σύνθημα των διαδικασιών διαβούλευσης της Εταιρείας, όλη την περίοδο διαβούλευσης ήταν «**βάζουμε το πλαίσιο, βάλτε το περιεχόμενο**».

Το τοπικό πρόγραμμα βρίσκεται σε πλήρη συνέργεια και συμπληρωματικότητα με τα προγράμματα που χρηματοδοτούν λοιπές αναπτυξιακές δράσεις στην περιοχή

παρέμβασης. Ειδικότερα με τη στρατηγική της Περιφέρειας Πελοποννήσου, όπως αυτή αποτυπώνεται στο ομώνυμο ΠΕΠ και την Περιφερειακή Στρατηγική της Έξυπνης Εξειδίκευσης (RIS3) της Περιφέρειας Πελοποννήσου, το Π.Π.Χ.Σ.Α.Α. Περιφέρεις Πελοποννήσου καθώς και Πλαίσιο Δράσεων Προτεραιότητας του προγράμματος ΕΠΠΕΡΑΑ 2014 - 2020.

Από το κείμενο στρατηγικής του ΠΕΠ διαπιστώνεται ότι η αειφόρος ανάπτυξη, η κοινωνική συνοχή, η μεγιστοποίηση του ανθρώπινου και τεχνολογικού κεφαλαίου ως στόχοι, ενώ η καινοτομία, ως μέσο πολιτικής, αποτελούν τους κυρίαρχους στρατηγικούς στόχους του ΠΕΠ Πελοποννήσου. Θα πρέπει να αναφερθεί ειδικότερα ότι ο Άξονας Στρατηγικής 2 (Η βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης και ποιότητας ζωής του τοπικού πληθυσμού, μέσα από την υλοποίηση κοινωνικών δράσεων για την επίτευξη κοινωνικής συνοχής, άρσης των αποκλεισμών και καταπολέμησης της φτώχειας), ικανοποιείται σε μεγάλο βαθμό από τις δράσεις του ΠΕΠ Πελοποννήσου. Σε επίπεδο χρηματοδότησης αυτού του Α.Σ. θα πρέπει να αναφερθεί ότι το μεγαλύτερο τμήμα αυτού, προβλέπεται να χρηματοδοτηθεί από πόρους του ΠΕΠ Πελοποννήσου και συγκεκριμένα από τον Θεματικό Στόχο 09 – «Προώθηση της κοινωνικής ένταξης και καταπολέμηση της φτώχειας και κάθε διάκρισης», την επιλεγμένη επενδυτική προτεραιότητα 9d - Πραγματοποίηση επενδύσεων στο πλαίσιο στρατηγικών τοπικής ανάπτυξης με πρωτοβουλία των τοπικών κοινοτήτων (για τις δράσεις που χρηματοδοτεί το ΕΤΠΑ) και 9vi Στρατηγικές τοπικής ανάπτυξης με πρωτοβουλία των τοπικών κοινοτήτων (για τις δράσεις που χρηματοδοτεί το ΕΚΤ) . Με την προσθήκη αυτή γίνεται κατανοητό ότι οι στόχοι του τοπικού προγράμματος ικανοποιούνται από τη χρηματοδότηση των 4 από τα 5 ΕΔΕΤ (ΕΤΠΑ, ΕΚΤ, ΕΓΤΑΑ και ΕΤΘΑ).

Από την Περιφερειακή Στρατηγική της Έξυπνης Εξειδίκευσης της Περιφέρειας Πελοποννήσου, διαπιστώνεται επίσης ότι οι στρατηγικοί τομείς και οι κλάδοι που εστιάζεται η Περιφερειακή Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης στην Περιφέρεια Πελοποννήσου είναι οι ακόλουθοι: Αγροδιατροφικός Τομέας , ο Τουρισμός – Πολιτισμός & Δημιουργική Βιομηχανία, η Μεταποιητική Βιομηχανία και Λοιποί Δυναμικοί Τομείς, καθώς και οι Οριζόντιοι Υποστηρικτικοί Τομείς (Τεχνολογίες Πληροφορικής και Επικοινωνιών-ΤΠΕ).

Τέλος από τη σύγκριση και συσχετισμό του τοπικού προγράμματος με το Π.Π.Χ.Σ.Α.Α. Περ. Πελοποννήσου διαπιστώνεται ότι ευθέως το τοπικό πρόγραμμα ενσωματώνει πλήρως 3 στρατηγικές κατευθύνσεις, (προστασία γεωργικής γης, αντιμετώπιση προβλημάτων νιτρορύπανσης και προβολή αρχαιολογικού αποθέματος) και εν μέρει άλλους 4 (ενίσχυση θαλάσσιου τουρισμού, αξιοποίηση υποθαλάσσιων αρχαιολογικών χώρων, προσπελασιμότητα, ενίσχυση κέντρων Δήμων), ενώ από το πλαίσιο δράσεων προτεραιότητας προκύπτει η συμπληρωματικότητας για τις περιοχές του Δικτύου NATURA 2000 με την επιδίωξη υποστήριξης των στρατηγικών επιλογών / κατευθύνσεων για τα οικοσυστήματα.

5. ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΟ ΠΛΑΝΟ

Πίνακας 4: Συγκεντρωτικός χρηματοδοτικός πίνακας τοπικού προγράμματος

ΤΙΤΛΟΣ ΥΠΟΜΕΤΡΟΥ	ΚΩΔΙΚΟΣ	ΣΥΝ. ΚΟΣΤΟΣ	ΔΗΜ. ΔΑΠ.	ΚΟΙΝ. ΣΥΜΜ.	ΕΘΝ. ΣΥΜΜ.	ΙΔΙΩΤ. ΣΥΜΜ.
ΜΕΤΡΟ 19 «ΤΟΠΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΜΕ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑ ΤΟΠΙΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ (CLLD) – LEADER» ΠΑΑ 2014 -2020						
Στήριξη για την προετοιμασία στρατηγικής της τοπικής ανάπτυξης	19.1					
Στήριξη υλοποίησης δράσεων των στρατηγικών τοπικής ανάπτυξης με πρωτοβουλία τοπικών κοινοτήτων (CLLD/LEADER)	19.2	8.180.000,00	4.975.000,00	4.477.500,00	497.500,00	3.205.000,00
Στήριξη για την προπαρασκευή και την υλοποίηση της συνεργασίας (διακρατική και διατοπική)	19.3	165.000,00	165.000,00	148.500,00	16.500,00	0,00
Στήριξη για τις λειτουργικές δαπάνες και την εμψύχωση	19.4	1.710.000,00	1.710.000,00	1.539.000,00	171.000,00	0,00
ΣΥΝΟΛΟ ΜΕΤΡΟΥ 19 ΠΑΑ 2014 -2020		**10.055.000,00**	**6.850.000,00**	**6.165.000,00**	**685.000,00**	**3.205.000,00**
ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ 4 «ΑΥΞΗΣΗ ΤΗΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΔΑΦΙΚΗΣ ΣΥΝΟΧΗΣ» ΕΠΑΛΘ 2014 - 2020						
Στήριξη για Προπαρασκευή	4.1	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Εφαρμογή Τοπικής Ανάπτυξης με την Πρωτοβουλία των Τοπικών Κοινοτήτων	4.2	2.310.000,00	1.640.000,00	1.476.000,00	164.000,00	670.000,00
Δραστηριότητες Συνεργασίας	4.3	60.000,00	60.000,00	54.000,00	6.000,00	0,00
Δαπάνες Λειτουργίας και Συντονισμός	4.4	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
ΣΥΝΟΛΟ ΕΠΑΛΘ 2014 -2020		**2.370.000,00**	**1.700.000,00**	**1.530.000,00**	**170.000,00**	**670.000,00**
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ		**12.425.000,00**	**8.550.000,00**	**7.695.000,00**	**855.000,00**	**3.875.000,00**

Πίνακας 5: Χρηματοδοτική βαρύτητα

	ΚΩΔΙΚΟΣ			
ΜΕΤΡΟ 19 ΠΑΑ 2014 – 2020*	**19.1**	**19.2**	**19.3**	**19.4**
Συνολικό κόστος Υπομέτρου		**8.180.000,00**	**165.000,00**	**1.710.000,00**
Ποσοστό % συν. κόστους Υπομέτρου επί του συν. κόστους της στρατηγικής τοπικής ανάπτυξης		65,84%	1,33%	13,76%
Δημόσια Δαπάνη Υπομέτρου		**4.975.000,00**	**165.000,00**	**1.710.000,00**
Ποσοστό % δημόσιας δαπάνης υπομέτρου επί της δημόσιας δαπάνης της στρατηγικής τοπικής ανάπτυξης		58,19%	1,93%	20,00%
Κοινοτική Συμμετοχή Υπομέτρου		**4.477.500,00**	**148.500,00**	**1.539.000,00**
Ποσοστό % Κοινοτικής Συμμετοχής Υπομέτρου επί της Κοινοτικής Συμμετοχής της στρατηγικής τοπικής ανάπτυξης		58,19%	1,93%	20,00%
ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ 4 ΕΠΑΛΘ 2014 – 2020**	**4.1**	**4.2**	**4.3**	**4.4**
Συνολικό κόστος Μέτρου	**0,00**	**2.310.000,00**	**60.000,00**	**0,00**
Ποσοστό % συν. κόστους Υπομέτρου επί του συν. κόστους της στρατηγικής τοπικής ανάπτυξης		18,59%	0,48%	0,00%
Δημόσια Δαπάνη Μέτρου	**0,00**	**1.640.000,00**	**60.000,00**	**0,00**
Ποσοστό % δημόσιας δαπάνης υπομέτρου επί της δημόσιας δαπάνης της στρατηγικής τοπικής ανάπτυξης		19,18%	0,70%	0,00%
Κοινοτική Συμμετοχή Μέτρου	**0,00**	**1.476.000,00**	**54.000,00**	**0,00**
Ποσοστό % Κοινοτικής Συμμετοχής Υπομέτρου επί της Κοινοτικής Συμμετοχής της στρατηγικής τοπικής ανάπτυξης		19,18%	0,70%	0,00%

Πίνακας 6: Συγκεντρωτικός χρηματοδοτικός πίνακας τοπικού προγράμματος ανά έτος (ετήσια δημόσια δαπάνη)

ΤΙΤΛΟΣ ΥΠΟΜΕΤΡΟΥ	ΚΩΔΙΚΟΣ	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
ΜΕΤΡΟ 19 ΠΑΑ 2014 - 2020										
Στήριξη για την προετοιμασία στρατηγικής της τοπικής ανάπτυξης	19.1									
Στήριξη υλοποίησης δράσεων των στρατηγικών τοπικής ανάπτυξης με πρωτοβουλία τοπικών κοινοτήτων (CLLD/LEADER)	19.2	0,00	0,00	70.000,00	450.000,00	800.000,00	1.000.000,00	1.000.000,00	1.000.000,00	655.000,00
Στήριξη για την προπαρασκευή και την υλοποίηση της συνεργασίας (διακρατική και διατοπική)	19.3	0,00	0,00	16.500,00	33.000,00	41.250,00	41.250,00	16.500,00	16.500,00	0,00
Στήριξη για τις λειτουργικές δαπάνες και την εμψύχωση	19.4	0,00	65.000,00	235.000,00	235.000,00	235.000,00	235.000,00	235.000,00	235.000,00	235.000,00
ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ 4 ΕΠΑΛΘ 2014 - 2020										
Στήριξη για Προπαρασκευή	4.1	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Εφαρμογή Τοπικής Ανάπτυξης με την Πρωτοβουλία των Τοπικών Κοινοτήτων	4.2	0,00	0,00	25.000,00	135.000,00	250.000,00	290.000,00	300.000,00	340.000,00	300.000,00
Δραστηριότητες Συνεργασίας	4.3	0,00	0,00	0,00	0,00	12.000,00	30.000,00	18.000,00	0,00	0,00
Δαπάνες Λειτουργίας και Συντονισμός	4.4	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ		**0,00**	**65.000,00**	**346.500,00**	**853.000,00**	**1.338.250,00**	**1.596.250,00**	**1.569.500,00**	**1.591.500,00**	**1.190.000,00**

Πίνακας 7: Αναλυτικός χρηματοδοτικός πίνακας τοπικού προγράμματος ανά υπομέτρο και δράση (ΕΓΤΑΑ)

ΚΩΔ.	ΥΠΟΜΕΤΡΟ - ΔΡΑΣΗ	ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΚΟΣΤΟΣ	ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΑΠΑΝΗ		ΚΟΙΝΟΤΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ		ΕΘΝΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ		ΙΔΙΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ	
			Ποσό	%	Ποσό	%*	Ποσό	%*	Ποσό	%
19.2.1.1	Μεταφορά Γνώσεων & ενημέρωσης στο γεωργικό και το δασικό τομέα	60.000,00	60.000,00	1,21	54.000,00	1,21	6.000,00	1,21	0,00	0,00
19.2.3.1	Οριζόντια εφαρμογή μεταποίησης, εμπορίας και/ή ανάπτυξης γεωργικών προϊόντων με αποτέλεσμα γεωργικό προϊόν με σκοπό την εξυπηρέτηση των στόχων της τοπικής στρατηγικής.	1.400.000,00	700.000,00	14,07	630.000,00	14,07	70.000,00	14,07	700.000,00	21,84
19.2.3.2	Οριζόντια εφαρμογή μεταποίησης, εμπορίας και/ή ανάπτυξης γεωργικών προϊόντων με αποτέλεσμα μη γεωργικό προϊόν με σκοπό την εξυπηρέτηση των στόχων της τοπικής στρατηγικής.	800.000,00	400.000,00	8,04	360.000,00	8,04	40.000,00	8,04%	400.000,00	12,48
19.2.3.3	Οριζόντια εφαρμογή ενίσχυσης επενδύσεων στον τομέα του τουρισμού με σκοπό την εξυπηρέτηση των στόχων της τοπικής στρατηγικής.	3.050.000,00	1.675.000,00	33,67	1.507.500,00	33,67	167.500,00	33,67	1.375.000,00	42,90
19.2.3.4	Οριζόντια εφαρμογή ενίσχυσης επενδύσεων στους τομείς της βιοτεχνίας, χειροτεχνίας, παραγωγής ειδών μετά την 1η μεταποίηση, και του εμπορίου με σκοπό την εξυπηρέτηση των στόχων της τοπικής στρατηγικής.	550.000,00	300.000,00	6,03	270.000,00	6,03	30.000,00	6,03%	250.000,00	7,80
19.2.3.5	Οριζόντια εφαρμογή ενίσχυσης επενδύσεων παροχής υπηρεσιών για την εξυπηρέτηση του αγροτικού πληθυσμού (παιδικοί σταθμοί, χώροι αθλητισμού, πολιτιστικά κέντρα, κλπ) με σκοπό την εξυπηρέτηση των στόχων της τοπικής στρατηγικής.	365.000,00	200.000,00	4,02	180.000,00	4,02	20.000,00	4,02	165.000,00	5,15
19.2.3.6	Οριζόντια εφαρμογή ενίσχυσης επενδύσεων οικοτεχνίας και πολυλειτουργικών αγροκτημάτων.	140.000,00	70.000,00	1,41	63.000,00	1,41	7.000,00	1,41	70.000,00	2,18
19.2.4.1	Στήριξη για υποδομές μικρής κλίμακας (πχ. ύδρευση, αποχέτευση, οδοποιία εντός οικισμού κ.λπ.), συμπεριλαμβανομένης της εξοικονόμησης ενέργειας σε χρησιμοποιούμενα δημόσια κτίρια.	260.000,00	260.000,00	5,23	234.000,00	5,23	26.000,00	5,23	0,00	0,00
19.2.4.2	Στήριξη για τη δημιουργία, βελτίωση ή επέκταση τοπικών βασικών υπηρεσιών για τον αγροτικό πληθυσμό, καθώς και των σχετικών υποδομών (πχ. παιδικοί σταθμοί, αγροτικά ιατρεία, κ.λπ.)	200.000,00	200.000,00	4,02	180.000,00	4,02	20.000,00	4,02	0,00	0,00
19.2.4.3	Στήριξη για επενδύσεις για δημόσια χρήση σε υπηρεσίες και υποδομές αναψυχής, ανάπλασης,	450.000,00	450.000,00	9,05	405.000,00	9,05	45.000,00	9,05	0,00	0,00

ΚΩΔ.	ΥΠΟΜΕΤΡΟ - ΔΡΑΣΗ	ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΚΟΣΤΟΣ	ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΑΠΑΝΗ		ΚΟΙΝΟΤΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ		ΕΘΝΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ		ΙΔΙΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ	
			Ποσό	%	Ποσό	%*	Ποσό	%*	Ποσό	%
	τουριστικές πληροφορίες και τουριστικές υποδομές μικρής κλίμακας (π.χ. σημάνσεις, κοινόχρηστοι χώροι, προβολή προώθηση περιοχών, ποδηλατικές διαδρομές κ.λπ.)									
19.2.4.4	Ενίσχυση πολιτιστικών εκδηλώσεων	80.000,00	80.000,00	1,61	72.000,00	1,61	8.000,00	1,61	0,00	0,00
19.2.4.5	Στήριξη για μελέτες, υπηρεσίες και επενδύσεις, που συνδέονται με τον πολιτισμό, με τη διατήρηση, αποκατάσταση και αναβάθμιση της πολιτιστικής και φυσικής κληρονομιάς των χωριών, των αγροτικών τοπίων και των τόπων με υψηλή φυσική αξία, συμπεριλαμβανομένων των σχετικών κοινωνικο-οικονομικών πτυχών, καθώς και δράσεις περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης (συμπεριλαμβανομένων πολιτιστικών / συνεδριακών κέντρων, μουσείων, πολιτιστικών χαρακτηριστικών της υπαίθρου –μύλοι, γεφύρια κ.λπ.)	150.000,00	150.000,00	3,02	135.000,00	3,02	15.000,00	3,02	0,00	0,00
19.2.5.1	Βελτίωση πρόσβασης σε γεωργική γη και κτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις	150.000,00	150.000,00	3,02	135.000,00	3,02	15.000,00	3,02	0,00	0,00
19.2.6.2	Επενδύσεις σε δασοκομικές τεχνολογίες και στην επεξεργασία, κινητοποίηση και εμπορία δασικών προϊόντων	320.000,00	160.000,00	3,22	144.000,00	3,22	16.000,00	3,22	160.000,00	4,99
19.2.7.2	Ανάπτυξη νέων προϊόντων, πρακτικών, διεργασιών και τεχνολογιών στον τομέα των τροφίμων και της δασοπονίας	105.000,00	70.000,00	1,41	63000,00	1,41	7.000,00	1,41	35.000,00	1,09
19.2.7.3	Συνεργασία μεταξύ μικρών επιχειρήσεων για διοργάνωση κοινών μεθόδων εργασίας και τη κοινή χρήση εγκαταστάσεων και πόρων καθώς και για την ανάπτυξη και/ή την εμπορία τουριστικών υπηρεσιών, που συνδέονται με τον αγροτουρισμό	100.000,00	50.000,00	1,01	45.000,00	1,01	5.000,00	1,01	50.000,00	1,56
19.3.1	Δρόμοι κρασιού Πελοποννήσου	28.000,00	28.000,00	16,97	25.200,00	16,97	2.800,00	16,97	0,00	0,00
19.3.2	Βιολογικό Τραπέζι της Νοτιοδυτικής Ελλάδας ΙΙ	22.000,00	22.000,00	13,33	19.800,00	13,33	2.200,00	13,33	0,00	0,00
19.3.3	Γεύσεις Ελλήνων εκλεκτές ΙΙ	25.000,00	25.000,00	15,15	22.500,00	15,15	2.500,00	15,15	0,00	0,00

ΚΩΔ.	ΥΠΟΜΕΤΡΟ - ΔΡΑΣΗ	ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΚΟΣΤΟΣ	ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΑΠΑΝΗ		ΚΟΙΝΟΤΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ		ΕΘΝΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ		ΙΔΙΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ	
			Ποσό	%	Ποσό	%*	Ποσό	%*	Ποσό	%
19.3.4	Ενώνοντας τους δυναμικούς των Τοπικών Κοινοτήτων	15.000,00	15.000,00	9,09	13.500,00	9,09	1.500,00	9,09	0,00	0,00
19.3.5	Διαχρονική Ελληνική Θεατρική Παράδοση	25.000,00	25.000,00	15,15	22.500,00	15,15	2.500,00	15,15	0,00	0,00
19.3.6	Ελιά, μεσογειακή διατροφή, άϋλη πολιτιστική κληρονομιά της UNESCO. Εργαλείο ενίσχυσης του branding για τη Μεσσηνία 2020	50.000,00	50.000,00	30,30	45.000,00	30,30	5.000,00	30,30	0,00	0,00
19.4.	Στήριξη λειτουργίας της ΟΤΔ ΑΝ.ΜΕΣ.Α.Ε.ΟΤΑ.	1.710.000,00	1.710.000,00	100,00	1.539.000,00	100,00	171.000,00	100,00	0,00	0,00

Πίνακας 8: Αναλυτικός χρηματοδοτικός πίνακας τοπικού προγράμματος ανά μέτρο και δράση (ΕΤΘΑ)

ΚΩΔ.	ΜΕΤΡΟ - ΔΡΑΣΗ	ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΚΟΣΤΟΣ	ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΑΠΑΝΗ		ΚΟΙΝΟΤΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ		ΕΘΝΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ		ΙΔΙΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ	
			Ποσό	%	Ποσό	%*	Ποσό	%*	Ποσό	%
4.1	Στήριξη για Προπαρασκευή	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
4.2.1	Ενισχύσεις αλιέων για δράσεις στήριξης του αλιευτικού τουρισμού	360.000,00	180.000,00	10,98	162.000,00	10,98	18.000,00	10,98	180.000,00	26,87
4.2.2.	Επιχειρήσεις διαφοροποίησης αλιευτικής δραστηριότητας	770.000,00	420.000,00	25,61	378.000,00	25,61	42.000,00	25,61	350.000,00	52,24
4.2.3.	Επιχειρηματικότητα και συνεργασία στήριξης της προστιθέμενης αξίας των παράκτιων περιοχών και εσωτερικών υδάτων της Μεσσηνίας	560.000,00	420.000,00	25,61	378.000,00	25,61	42.000,00	25,61	140.000,00	20,90
4.2.4.	Συνεργασία και στήριξη μεγιστοποίησης της συμμετοχής της αλιείας στη βιώσιμη ανάπτυξη (δημόσια έργα, καταφύγια, καινοτομία, κ.λπ.)	340.000,00	340.000,00	20,73	306.000,00	20,73	34.000,00	20,73	0,00	0,00
4.2.5.	Υποδομές ενθάρρυνσης τουριστικής δραστηριότητας στις ζώνες αλιείας για τη Μεσσηνία 2020 (θαλάσσια πάρκα, καταδύσεις, σήμανση αξιοθέατων, μνημείων, θέσεις θέας, κ.λπ.	200.000,00	200.000,00	12,20	180.000,00	12,20	20.000,00	12,20	0,00	0,00
4.2.6.	Βελτίωση ποιότητας ζωής και ανάδειξη τοπικής ταυτότητας στις ζώνες αλιείας του προγράμματος Μεσσηνία 2020 (παρεμβάσεις σε υφιστάμενα κτίρια για τη μετατροπή σε χώρους άσκησης πολιτιστικών δραστηριοτήτων (θέατρο, κινηματογράφος), ωδεία, βιβλιοθήκες και γενικώς βελτίωση και ανάπλαση κοινοχρήστων χώρων	80.000,00	80.000,00	4,88	72.000,00	4,88	8.000,00	4,88	0,00	0,00
4.3.	Συνεργασία με αλιευτικές περιοχές στην Ευρώπη για ανταλλαγή τεχνογνωσίας, διάδοση βέλτιστων πρακτικών προστασίας και διαχείρισης περιβάλλοντος και ενίσχυσης επιχειρηματικότητας στην περιοχή αλιείας της Μεσσηνίας – Συντονιστής ΑΝ.ΜΕΣ.Α.Ε.ΟΤΑ	60.000,00	60.000,00	100,00	54.000,00	100,00	6.000,00	100,00	0,00	0,00
4.4	Δαπάνες Λειτουργίας και Συντονισμός	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00